༄༅། །དཔལ་ལྡན་ཟུང་འཇུག་སྒྲུབ་ཐབས།

མཛད་པའོ། ཀློང་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

༢༠༠༥

༡༽ སྒྲིང་བརྗོད།.....ཀ

༄༅།།དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་དོན།།

༢༽ འདིའི་མཆོད་བརྗོད་དང་གཞུང་འཛོས་ཚུལ།.....༡
༣༽ བསྟན་པ་དང་བསྟན་འཛིན་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ།.....༢
༤༽ དེགས་པའི་ལྷ་བརྒྱད་དོས་བཟུང་བ།.....༢
༥༽ ཟཽའད་པ་དམ་བཅས་ཏེ་མཉན་པར་བསྒུལ་བ།.....༤

༄༅།།དྲང་དེས་སྒྲིན་བཞའད་པ།།

༦༽ སྒྲིན་དྲང་དེས་འབྱེད་དགོས་ཚུལ།.....༥
༧༽ རིགས་པའི་དྲང་དེས་འབྱེད་དགོས་པ།.....༡༡

༄༅།།ལེགས་ཙོམ་པའི་སྐབས།།

༨༽ དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་བཅུ་དོས་བཟུང་བ།.....༡༣
༩༽ མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྤོང་གི་དྲི་བ།.....༡༤
༡༠༽ འགལ་བ་དེ་སྤོང་བའི་ལན།.....༢༣
༡༡༽ སྐྱེས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེད་པ་ཟཽའད་པ།.....༣༠
༡༢༽ ངང་ལུགས་དེ་འདྲའི་དོན་གས་པ་གཞན་དབང་ལཽའས་ཆེ་བ།.....༣༤
༡༣༽ ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེད་པ་ཟཽའད་པ།.....༣༩
༡༤༽ གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཟཽའད་པ།.....༤༤

༡ ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།..... ༤
༢ རང་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་ངོས་བཟུང་བ།..... ༡༥
༣ མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སོ་སོའི་དོན་སྟོག་དང་དབྱེ་བ།..... ༡༨
༤ གྲུབ་དོན་གྱི་མཛད་དོན་བཤད་པ།..... ༢༣
༥ འཕེར་ལོ་གསུམ་གྱིས་བདག་མེད་གཉིས་ལ་འབེབས་ཚུལ།..... ༢༧
༦ གཉིས་པ་དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།..... ༣༡
༧ འཕེར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་མི་མཚུངས་ཚུལ།..... ༣༤
༨ སྒོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་བཤད་པ།..... ༣༨
༩ སྒོབ་དཔོན་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་བཤད་པ།..... ༤༠
༡༠ གསུམ་པ་འཕགས་མེང་གི་ལུགས།..... ༤༦

ཇ་དག་འདྲན་ཉེ་ལྷའི་སྒྲོ་བོན།

༡༡ རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་
ལས་གསུངས་ཚུལ།..... ༤༩
༡༢ དགེ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག..... ༥༤
༡༣ འབྲས་བུ་བཞིར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན།..... ༥༦
༡༤ འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ད་དང་ལས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ།..... ༥༩
༡༥ འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ཉམས་དང་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཐོབ་ཚུལ།..... ༦༡
༡༦ དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་སྒྲིན་བཞག་པ།..... ༦༤

༢༦ སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཤ་མཚམས།.....༡༧རྒྱ

༢༨ རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།.....༡༧ཉ

༢༩ རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་བཤད་པ།.....༡ཅཀ

༣༠ རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་བཤད་པ།.....༡ཅཟ

༣༡ ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས། བཤད་པ།.....༡ཅཧ

༣༢ ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས། བཤད་པ།.....༡ཉཉ

༣༣ ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས། བཤད་པ།.....༡ཉཟ

༣༤ ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས། བཤད་པ།.....༡ཉཨོ

༣༥ གཟུགས་སུ་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།.....༢ཀཀ

༤ཀ སྐྱེས་འདད་བའི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་བཤད་པ།.....༢ཀཀ

༄༧། སྐྱེས་འདད་བ། བར་འདད་བ། གོང་འཕོ་བ་གསུམ་གྱི་ ཁྱད་པར། ..... ༢༠༄

༄༨། བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྐོམ་བྱེད་ཚུལ། ༢༠༧

༄༩། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ། ༢༡༤

༄༡༠། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ཟཝད་པ། ༢༡༣

༄༡༡། གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་བཞག ༢༡༧

༼བསམ་གཏན་གྱི་སྟེ་དོན།༽

༄༡༢། འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ས་མཚམས། ༢༢༨

༄༡༣། གང་གིས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཟཝད་པ་ལ། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི། རྣམ་བཞག་སྟེར་ཟཝད་པ། ༢༢༨

༄༡༤། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། ༢༣༠

༄༡༥། ཞི་གནས་སྒྲུབ་ཚུལ་དབུས་མཐའ་ལས་གསུངས་ཚུལ། ༢༣༢

༄༡༦། ཞི་གནས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཀུན་བཏུས་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ གསུངས་ཚུལ། ༢༣༤

༄༡༧། ཞི་ལྷག་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ། ༢༣༨

༄༡༨། ཡིད་བྱེད་དྲུག་སོ་སོའི་རང་བཞིན། ༢༣༩

༄༡༩། ཡིད་བྱེད་དྲུག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལས་བཞིར་བསྡུས་ཚུལ། ༢༤༠

༤༠ལས་དགུ་པོ་གང་དུ་གཏོགས་པར་ཟཝ་དང་པ།.....২২৩
༤༡ གོང་སའི་དངོས་གཞི་སྟོསས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན།.....২২৯
༤༢ སྟོསས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།.....২২৭
༤༣ དངོས་གཞི་སྟོསས་འཇུག་དག་པ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།.....২২৫
༤༤ བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ། ཇོས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར།.....২৩০
༤༥ ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ།.....২৩২
༤༦ ཡན་ལག་གི་གྲངས་ངེས།.....২৩৪
༤༧ གཟུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཟཝ་པ།.....২৩৫
༤༨ དེ་དག་སྟོམ་པའི་འབྲས་བུ།.....২৩৭
༤༩ དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྒྱགས།.....২৩৯
༤༡ ཐོབ་པ་པོའི་གང་ཟག་ཟཝ་པ།.....২৩৯
༤༢ ཉོན་བསྟོགས་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ལ་དྲུག་པ།.....২৪২
༤༣ རྒྱུ་སྟོསས་འཇུག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེས་བའི་བསམ་གཏན་ལ་ དྲུག་པ།.....২৪৭
༤༤ གསུམ་པ་ཚད་མེད་བཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟཝ་པ།.....২৫২

ཁཏེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་དོན།

༤༦ མཐོང་ལམ་རྟེ་སྟོང་དེ་དེ་ལྟར་སྟོམ་པའི་ཚུལ་མདོ་ལས་

	གསུང་ལས་ཚུལ།	༢༥
༤༤	གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྱེལ་ཚུལ།	༢༧
༥༠	རྟེན་འབྲེལ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༢༩
༥༧	སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས་བཤད་པ།	༣༡
༥༩	གཅས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས་བཤད་པ།	༣༤
༦༣	རང་ལུགས་གཞག་པ།	༣༧
༦༥	ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།	༣༨
༦༨	གཉིས་པ་སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ་བཤད་པ་ལ་དང་པོ་མ་རིག་པ་ བཤད་པ།	༤༡
༧༣	རང་ལུགས་ལ་མ་རིག་པ་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༤༤
༧༤	སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་ བ་བཤད་པ།	༤༦
༧༨	འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	༤༩
༧༩	རང་ལུགས་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབྱུད་པ།	༤༩
༨༠	གསུམ་པ་རྣམཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	༤༩
༨༧	བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	༥༧
༨༢	ལྔ་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	༥༣
༨༣	དྲུག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	༥༣
༨༩	བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།	༥༩

༡༦ བརྒྱད་པ་སྟེང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།·····ནང་ཚ

༡༨ དགུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།·····ནང་ཚ

༢༠ བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།·····ནང་ཚ

༢༢ བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།·····ནང་ཚ

༢༤ བཅུ་གཉིས་པ་རྒ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།·····ནང་ཚ

༢༦ གསུམ་པ་བསྡུ་བ་བཤད་པ།·····ནང་ཚ

༢༨ ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།·····ནང་ཚ

༣༠ ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྒྱས་དུ་འགྲུང་ཚུལ།·····ནང་ཚ

༣༢ ཚོས་དུ་ལ་རྟོགས་ཚུལ།·····ནང་ཚ

༣༤ ས་མཚུངས་ཀྱི་རྣལ་གཞག་བཤད་པ།·····ནང་ཚ

༣༦ རྗེ་ལྟར་སྟོན་ཚུལ།·····ནང་ཚ

༣༨ བར་བྱང་སྨོན་ཚིག·····ནང་ཚ

འདིའི་མཚོད་བརྗོད་དང་གཞུང་འཕྲོས་ཚུལ།

།།ཨོཾ། །ན་མོ་གྲུ་མཁྱུ་བྷྱོ་ཏྟྭཱཡ། རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཞབས་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ། །གསུང་རབ་བདུད་རྩིའི་ཉིང་ཁུས་བླུགས་ཏེ། །འཁོར་བའི་ལུས་ཕྱ་མཐའ་དག་བསྡུས་ཞེས་པའི། །བླགས་པའི་དཔལ་ཀྱིས་ས་གསུམ་ཁྱབ་ལ་འདུད། །དེ་ལ་འདིར་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྔགས་དང་ཕ་རོལ་ཀྱི་ཕིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅོད་བའི་བཀའ་ལ་འཞེའམ་ཤིང་དངོས་བསྟན་སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་རུང་བའི་ཕ་རོལ་ཀྱི་ནའི་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་དགོངས་པ་ཕྱི་ན་ཚེ་མ་འོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི། རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རེ་ཤིག་མཚོག་ཀྱང་གཅེས་ཤིང་། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་དེ་དག་དང་བསྡེ་བའི་གཙོ་བོར་སྣོན་ཆུང་པ་ནི། རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མི་མཐུན་པར་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་པའི་གསུང་རབ་འགའ་ཞིག་ནང་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་། སྔ་མ་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཀུ་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་ལ་རག་ལས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྣུམ་ལྡན་བདག་ཅཱ་འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོན་གཅིག་ཏུར་བྱུར་ཅིང་རྩོད་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་སྨན་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་ས་

གསུམ་ན་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྐྱེ་ཙོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མཛད། དེས་ན་འདི་འཆད་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། བཤད་པ་ཉིད་ཅེའང་འགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅས་ཏེ་མཉན་པར་བསྐུལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གཞན་གྱི་འབྱུང་ཕྱག་དང་མཐུན་པར་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལྷས་ཀྱི་མཆོད་པར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ན་མོ་གྲུ་རྡ་མཁྱེ་སྒོ་ཉྥ་ཡ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ན་མོ་ཞེས་པ་འདྲུད་པའམ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་པའོ། །གྲུ་རྡ་ནི་བྷ་མ། མཁྱེ་སྒོ་ཉྥ་ནི་འཇམ་དབྱངས་དང་། ཡ་ཞེས་པ་ཆེད་དམ་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བྷ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་དབྱེ་ཤེསས་སོ་སོའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་སྟེ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཞེང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དུ་གཏོགས་པས་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་བཀས་བཅད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་པའོ། །གཞན་ཡང་འཇམ་དབྱངས་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་པའི་ལྷ་ཡིན་པས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ཞལ་ཆེར་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཞེང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་། འཇམ་མགོན་བླ་མའི་དྲིན་གྱིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཞེས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་དང་ངེས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ཞེས་གསུངས་པས། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཐོག་མར་དགོད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །

བསྟན་པ་དང་བསྟན་འཛིན་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོན་པ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། བསྟན་འཛིན་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་འབྱུང་སྒྲིན་ལ་ཞེན་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དོན་ནི་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་པ་གཞིར་དྲངས། གང་གིས་ན་བློ་བཟང་གྲགས་པས་སོ་ཞེ་ན། དུས་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར། གང་ལ་ན་ཐུབ་དབང་ལྟ་ཡི་ལྟ་ལའོ། །འོ་ན་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ལྟ་ཡི་ལྟ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་སྟམས་ན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་གསུམ་ན་སྟོབས་ཀྱིས་དྲེགས་པའི་ངར་རོ་ཆེས་ཆེར་སྐྲག་པའི་རྟོམ་པས་ཉེ་བར་བྱེད་པའི་དབང་ཕྱུག་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚངས་པ་དང་། དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་དང་ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་སྐུ་མཐོང་བའི་མོད་ལ་སྟེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉི་མས་མེ་ཁྲིར་བཞེན་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་མཛད་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ལྟ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོས་པའི་ཚེད་པན་ཏེ་སྤྲོ་བོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཞབས་ཏོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེགས་པའི་ལྟ་བརྒྱད་དོས་བཟློང་བ།

འོ་ན་ལྟ་དེ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་ལ་བདེ་འབྱུང་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་གཟུགས་འཆང་བས་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱིས་མཐོང་ན་ཡིད་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་བས་

དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སྦྱིན་ལ་ཞེན་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྦྱིན་དང་འབྲེལ་བའི་གླང་པོ་ཆེ་རབ་བཏུན་བཞེན་པར་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པ་ལ་གསེར་གྱི་མདུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གྲངས་ཅན་པའི་གཞུང་ལས། གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་རབ་མཛེས་པའི། །སྒོང་ཆུ་ལས་འབྱུངས་བྱུང་ཀེ། །ཞེས་ཚངས་པ་གསེར་གྱི་སྒོང་ལས་སྐྱེས་པར་ཟཕྱད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་ལ་ལྷས་མེད་བདག་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་ལྷ་མོ་ཞུ་མས་མཆོད་ཅིང་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པས་ན། དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་གིས་མདའ་ལྟ་འཕངས་པས། དབང་ཕྱུག་གི་དཀའ་ཐུབ་ཉམས་པས་ན་དེས་རིག་སྟེ་མིག་གསུམ་ལས་མེ་སྤྲིན་ཀེ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་བསྲེག་ཀེ་ལྷས་མེད་པར་བྱས། ཞེས་མངོན་བརྗོད་ལས་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་འཇུག་ལ་ཐ་གྲའི་སྟེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱིས་པའི་དུས་སུ་ཐ་གྲས་སྟེ་བ་བཅིངས་པར་གྲགས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སོགས་ཁོངས་ནས་ཆོགས་བདག་དང་། གཞོན་ནུ་གདོང་དྲུག་དང་། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་སོགས་འདོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒས་ཀྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་གཉིས་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འཛིན་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཁྱེན་བརྩེའི་གཏིང་མཐའ་ཡིན་ཏུ་དཔག་པར་དཀའ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དོན་ནི། གྲུས་ཕྱག་འཚལ། གང་ལ་ན་རྟེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་མགོན་གཉིས་ལའོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་ཚོས་མཐུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཁྱེན་བརྩེ་དེས་ཀྱང་ཡུལ་འདི་ཙམ་ཞེག་ཏུ་སོགས་ལ་འདི་ཕན་ཚད་མ་རྟོགས་ཞེས་པའི་མཐའ་དང་། སེམས་ཅན་འདི་ཙམ་

ཞིག་གི་དོན་དུས་འདི་ཙམ་ཞིག་མཇད། དེ་ཕན་ཆད་དུ་མི་མཇད་ཅེས་པའི་གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་ཞིང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་ཏ་རྣའས་ཆལ་ཆིལ་གཡོ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིན་སོགས་སྤྲོད་པའི་ཏ་རྣའས་ཆེན་པོ་ཆལ་ཆིལ་དུ་གཡོ་ཞིང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་གཏེར་ར་མ་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཟཝད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏེར་ར་མ་འབྱུང་ཁྱངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདེ་གཤེགས་གསུང་རབ་ཚུལ་གཉིས་ཧིང་རྟའི་སྟེལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དོན་ནི་ཧིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཆོས་ཅན། བློ་བཟང་གྲགས་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་འདུད་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་འཛིན་པོ་གསུམ་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དབྱུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཧིང་རྟའི་སྟེལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་བའི་ལྷང་གི་བསྟན་པའི་མཆོག་ཐེག་གསུམ་ལ་ཤར་འཛིན་པས་ཧིན་ཏུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཧིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ཞིབ་ཕྲའི་ནུས་པ་ཤེས་འགྲུབ་ཅིང་། སྒོམ་དཔོན་དཔའ་བོ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མཛོས་གླིང་མཛོས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ། ཐུབ་བསྟན་བཟང་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་ནུབ་པའི་ཆུལ་མཚན་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་

བྱུང་བའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བློ་བཟང་གྲགས་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་སྙོམ་པའི་ཐོག་མར་ཁྱོད་རྣམས་ལ་གྱས་པས་འདུད་བའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྣམས་བོང་དུ་བཤད་པའི་ཕིང་ཁ་ཆེན་པོའི་སྲོལ་འབྱེད་གཞིས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོར་ལེགས་པར་བརྩང་ནས། འཛམ་བུགྲིང་གི་བློ་གསལ་ལ་བྱེ་བ་སྟེ་གྲངས་མེད་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཕེས་རབ་ཀྱི་མིག་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་མཁས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཤད་པ་དམ་བཅས་ཀྱི་མཉན་པར་བསྒུལ་བ།

གཞིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅས་ཀྱི་མཉན་པར་བསྒུལ་བ་ལ་གཞིས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚེ་བསྟན་ཀྱི་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་ཞིང་དུ་གཞེར་བའི་ཉན་པ་པོ་ལ་མཉན་པར་བསྒུལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་ལུགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དོན་ནི་རྟེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། དྲང་ངེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་བདག་གིས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕིང་ཁ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གཞིས་ཀྱིས་འཛོར་འོ་གསུམ་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་གནས་སམ་ཁྱད་པར་དེ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཟུང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ

དང་བྱགས་པ་སྣྲབ་པ་ལྡ་བྱ་མིན་པ་ཕིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བའི་དྲང་དེས་ཀྱི་ཁྲད་པར་འདི་བཀྲལ་བྱ་རྟམས་ཀྱིས་རྟོགས་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་པའི་ཕིན་ཏུ་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐང་སྒྲི་རྩོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བཞུང་ལུགས་མང་དུ་ཐོས་པ་བྱ་སྒྲོན་དང་། །རིགས་པའི་ལམ་དུ་ངལ་བ་མང་དུ་བསྟེན་པ་ཆ་པ་ཞེས་སོ་སོར་འཆད་མོད། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱ་དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་དུ་མས་ཀྱང་འབད་ཀྱང་མ་རྟོགས་ན། ཡོན་ཏན་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་མི་ནུས་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྐམ་མོ། །གཞིས་པ་ནི། བསྟན་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དོན་ནི་ལུང་གི་བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་དེ། གནས་ཚུལ་དྲང་ངེས་ལ་སོགས་པའི་ཁྲད་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་སྨྲ་བ་ལ་འགྲན་ཟླ་མེད་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བསྟན་བཅོས་འདི་གྱས་པས་ཅིག་ཅེས་མཉན་པར་བསྩལ་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྨྲ་བ་ཟླ་མེད་དུ་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདི་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རྟོགས་ནས་སྨྲ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་འགོད་པ་ལ་གཞིས། དྲང་དེས་ཀྱི་ཁྲད་པར་རིགས་པ་རྣམ་དག་གིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཞིས། མདོའི་དྲང་དེས་འབྱེད་དགོས་ཤིང་ལུང་ཙམ་གྱིས་འབྱེད་མི་ནུས་པ་དང་། དེས་ན་རིགས་པས་དྲང་དེས་འབྱེད་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཞིས། སྨྲིར་དྲང་དེས་འབྱེད་དགོས་ཚུལ་དང་། ལུང་ཙམ་གྱིས་འབྱེད་མི་ནུས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དྲང་ངེས་སྒྲིན་བཤད་པ་སྒྲིན་དྲང་ངེས་འབྱེད་དགོས་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་པ་ནས། རབ་ལས་ཤིང་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དོན་ནི། རྣམ་བྱོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟར་ཡིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་ལ་འཇུག་དགོས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་། དེ་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་བྱོལ་བ་སྟེ། བྱོལ་མི་ནུས་པར་གཟིགས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྒྲིན་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་གཅིག་དུ་བྱལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ཞེག་གིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་དུ་གསུངས་ན་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་ཞུས་པ་ལས། སྟོང་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། མདོ་དེའི་དོན་ནི།། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པས་སྟོང་པ། རྒྱུ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་མཚན་མ་ཞི་བ། འབྲས་བུ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་ཏེ། མདོར་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པས་ཏེ་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བར་འཁྱམས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འགྲོ་བ་དེ་དག་འཁོར་བ་ལས་བྱོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བའི་སྟོན་པས་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་ཕྲག་དག་སྟེ།། གྲངས་མེད་པ་དག་གི་སྒོ་ནས་ནི། གདུལ་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་བ་དང་དེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་རབ་ལས་པ་སྟེ་དེས་དོན་ཀྱི་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་ཞེས་གཞི་རྟེས་སུ་འབྲངས་པར་དྲང་བའི་དོན་ཀྱི་གསུང་རབ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ཙོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མི་རུས་པས་དེས་དོན་ཀྱི་གསུང་རབ་ཅིག་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ། དེ་ལ་དེས་དོན་ཀྱི་གསུང་རབ་ངོས་ཟིན་དགོས་ལ། དེ་ངོས་ཟིན་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་དེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འབྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། འདིར་འཁོར་བ་ལས་བྱོལ་བ་ལ་སྡུང་ཉིད་དེས་པར་རྟོགས་དགོས་པར་ཟཕད་པ་མི་འཐད་དེ། འདིར་དབུ་སེམས་མཐའ་དག་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེན་རྟོག་མེད་དེ། གཞུང་འདིའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ལུགས་འདིར་སེམས་སོ། །ཞེས་དང་། འདིར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་ཙམ་གྱིས་རྟས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དང་། མི་རུས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུང་ཙམ་གྱིས་རྟས་ན་ལུང་དོན་འཆད་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། འགལ་པ་ལ་མི་འཐུལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་ཞེས་པ་ནས། འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དོན་ནི། དྲང་བ་དང་དེས་པའི་དོན་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་འདི་ནི་དྲང་པའི་དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དེས་པའི་དོན་གྱི་ཚིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་ཙམ་གྱིས་རྟས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ལུང་ཙམ་གྱིས་དྲང་དེས་འབྱེད་རྟས་ན་ཤིང་རྟེ་ཆེན་པོ་དག་གིས་དྲང་དེས་འབྱེད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་བརྒྱམས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གསུང་རབ་ཅེས་པ་ནས། ཕྱིར་དང་། ཞེས་པའི་བར་

བྱིས་འཚད། དོན་ནི་གཞན་ཡང་དྲང་དོན་བྱི་མདོ་དང་ངེས་དོན་བྱི་མདོའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷང་ལས་དྲང་དོན་བྱི་མདོར་གསུང་ན་དྲང་དོན་བྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ལྷང་ལས་ངེས་དོན་བྱི་མདོར་གསུངས་ན་ངེས་དོན་བྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། གསུང་རབ་ལས་མདོ་གཅིག་ལ་ཡང་དྲང་ངེས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་གསུངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ཞེར་ཕྱིན་འདུམ་པ་ལྟ་བུ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་དྲང་དོན་བྱི་མདོར་གསུངས། སྒོ་གོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ངེས་དོན་བྱི་མདོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་འདིའོ། །ཞེས་པ་ནས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དོན་ནི། ལྷང་ལས་དྲང་ངེས་སུ་གསུངས་པ་ཙམ་བྱིས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཛོག་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་བྱི་ལྷང་གིས་དོན་དེ་ཁྱོད་གཞན་པར་ནི་མི་རྟོས་ལ། དེའི་ཚེ་སྨྲིས་དེ་ཁྱོད་མ་ཁྱབ་པས་ན་བྱེ་བྲག་དྲང་ངེས་ལ་ཡང་འདི་དྲང་དོན་བྱི་མདོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་མི་རྟོས་པའི་ཕྱིར། དོན་འདིའི་འདིའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ལྷང་ཙམ་གྱིས་དོན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་སྐྱབ་མི་རྟོས་ཏེ་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་ཡོད། བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེས་ན་རིགས་པས་དྲང་ངེས་འབྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་ཁྱོད་ཕྱི་ནས་རིགས་པས་དྲང་ངེས་འབྱེད་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། འཆོལ་དགོས་པས་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དོན་ནི་དེས་ན་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པར་ལྷང་བསྟན་པའི་

ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གིས་མདོའི་དྲང་དེས་ཀྱི་དགོངས་པ་དཀྲལ་ཞིང་། དེ་ཡང་དེས་དོན་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་ལས་དོན་གཞན་དུ་འདྲེན་པ་ལ་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་ཡོད་ལྟགས་དང་། དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་དྲང་དུ་མི་རུང་བར་དོན་དེ་ཁོ་ནར་དེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཅིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོའི་དྲང་དེས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཆོལ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་དྲང་དེས་འབྱེད་དགོས་ཤིང་ལུང་ཚམ་གྱིས་དྲང་དེས་འབྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པའི་དྲང་དེས་འབྱེད་དགོས་པ།

གཞིས་པ་ནི། མཐར་གཏུགས་ན། ཞེས་པ་ནས། ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དོན་ཞི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་དྲང་དེས་འབྱེད་པ་དེ་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་མཐར་གཏུགས་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱེད་དགོས་ཏེ། རིགས་པས་མི་འགྲུབ་ཅིང་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁེགས་ན་དེ་འདྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པོ་དེ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་དབྱེ་བ་ཁོ་ན་ཉིད་དེའི་གནས་ཚུལ་ཀྱང་འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞིས་པ་ནི། དོན་གྱི་དབང་ཞེས་པ་ནས། གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དོན་ནི། ལུང་ཚམ་གྱིས་དྲང་དེས་འབྱེད་མི་ནུས་ཤིང་། རིགས་པས་དྲང་དེས་འབྱེད་དགོས་པའི་དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་གམ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་

བའི་མ།བས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཚེ་གསུང་རབ་དེས་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར། ཟློག་གྱུར། ཤིན་ཏུ་ཟློག་གྱུར་གསུམ་སྟོན་པའི་ཚ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ། གནོད་པ་མ་མཐོང་བ་ན་ངའི་བཀའ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལྡང་བར་བྱ་ཡི། ང་ལ་གུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ཚད་སྣ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་བརྟག་པའི་ཚེ་དང་པོར་མེས་བསྲེགས། དེ་རྗེས་བཅད། དེ་རྗེས་བརྟར་ནས་གསེར་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ན་ནོར་གྱི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིགས་ཐེགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྡུམ་མདོར་བསྡུས་སུ་ཀ་ལ་ཤྲི་ལས། དེ་ལ་བསྲེག་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟར་བ་ནི་ཡིད་ཆེས་པ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ཞེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་ཪོ་ཪོ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུགས་གཉིས་ཪོ་ཪོར་བཤད་པ་དང་། ལུགས་དེ་གཉིས་ལས་རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་པ་དང་། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་ནས་ཇི་སྐད་གསུངས་པའི་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀག་ལ་འཆི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ། འགལ་བ་དེ་སྟོང་གི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བའི་མདོ་འགོད་པ་དང་། མདོའི་དོན་ཆུང་ངར་བཤད་པའོ། །

སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་
དབོངས་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་བཅུ་ངོས་བརྒྱང་བ།

དང་པོ་ནི། སྒྱིར་མདོ་སྡེ་དབོངས་འགྲེལ་ལ་ལེའུ་བཅུ་ཡོད་དེ། སྤྲིང་གཞིའི་ལེའུ། དོན་ཟབ་དབོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་དང་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འདྲི་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ལེའུ། ཚོས་འཕགས་ཀྱི་དྲིས་ལན་གྱི་ལེའུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲོ་བློས་རྣམ་དག་གི་དྲིས་ལན་གྱི་ལེའུ། སྤྲོ་བློས་ཡངས་པའི་དྲིས་ལན་གྱི་ལེའུ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དྲིས་ལན་གྱི་ལེའུ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་དྲིས་ལན་གྱི་ལེའུ། བྱམས་པས་ཞུས་པའི་དྲིས་ལན་གྱི་ལེའུ། སྨན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་དྲིས་ལན་གྱི་ལེའུ། འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་དྲིས་ལན་གྱི་ལེའུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་དྲིས་ལན་དང་པོས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས། དྲིས་ལན་གཉིས་པས་དོན་དམ་པ་རྟོག་གེའི་བློས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བའི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས། དྲིས་ལན་གསུམ་པས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གནད་བྱེད་བཞི་བཞི་བསྟན་ནས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྡེབ་པ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་བཞི་བསྟན། དྲིས་ལན་བཞི་པས་གཅོད་པོར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཏན་ལ་འབེབས། དྲིས་ལན་ལྔ་པས་གཅོད་པོར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས། དྲིས་ལན་དྲུག་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་གཏན་ལ་འབེབས། དྲིས་ལན་བདུན་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣམ་གཞག་གཅོད་པོར་གཏན་ལ་འབེབས།

དྲིས་ལན་བརྒྱད་པས་བཅོ་བོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་གཉན་ལ་འབེབས། དྲིས་ལན་དགུ་པས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་རྣམ་གཞག་སོགས་བཅོ་བོར་གཉན་ལ་འབེབས་ལ། མདོར་ན་དྲིས་ལན་དགུ་བོ་དེས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་བར་གཉན་ལ་འབེབས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་མཚན་ཉིད་དེར་འཇུག་དང་། །དེ་ཡི་གནས་དང་དེ་རབ་དབྱེ་བ་དང་། །བསླབ་པ་གསུམ་དང་དེ་འབྲས་སྦྱངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཐེག་པ་མཆོག་ཏུ་བྱུང་ཁྱད་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཁོག་གཅིག་པར་སྣང་ངོ་། །གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འདིར་དོན་དམ་ཡང་དག་ཞེས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་རྣམས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་འདིར་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འབྱེད་པ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་སྣྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དཔྱད་པ་དང་། མདོ་དེ་ཉིད་སྣྲ་ཇི་བཞིན་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་སྣྲ་ཇི་བཞིན་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀག་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་སྡེའི་འཐུལ་སྦྱོང་གི་དྲི་བ། འགལ་བ་དེ་སྦྱོང་བའི་ལན། ངོ་བོཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོངོས་བཟུང་བ། དེ་དག་གིས་བྱང་པའི་དོན་ཞུས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། ཞེས་པ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བདག་ཡོངས་སུ་ཞུ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

མདོ་སྡེ་ལ་འཁྲལ་སྤྲོང་གི་དྲི་བ།

འདིའི་སྐབས་སུ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལ་འཁྲལ་སྤྲོང་གི་དྲི་བ་ལྷུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཕོར་འོ་དང་པོར་གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་འཇིག་རྟེག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས། འཕོར་འོ་བར་བར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་འཇིག་རྟེག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་གཉིས་སྣ་སོར་བཞག་ན་འཁྲུལ་ནའང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཁྲལ་བ་མི་མངའ་བས་འཕོར་འོ་བར་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དངོས་སུ་ཞུས་ནས། འཕོར་འོ་དང་པོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དོན་གྱི་ཞུས་པ་ཡིན་གྱི། འཕོར་འོ་དང་པོར་དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ལ་འཁྲལ་སྤྲོང་ཞུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཅར་ན། འོ་ན། འདིར་བསྟན་འཕོར་འོ་དང་པོར་གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཤིང་། དེ་རྣམས་རང་འཇིག་རྟེག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཀ། འཕོར་འོ་དང་པོའི་ཚེ་དུས་བའི་གདུལ་བྱ་མདོ་སྡེ་པ་དེས་གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། དེ་རྣམས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། དེས་དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་རྟེས་ཐོས་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྨྲ་མཚན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མདོ་སྡེ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་མཚན་དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཚོས་ཁམས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཉིས་རང་མཚན་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་དེ་དེའི་ཞེན་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་ཚོས་ཁམས་དེར་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། དེས་དེ་དེར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། དེས་དེ་དེར་དོན་དམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། དེས་དེ་དོན་དམ་པར་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མེད། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་འོ། །ཁ་ཅིག འཁོར་འོ་དང་པོར་གཟུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་འོ་བར་པར་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་གཉིས་སྣང་ཟིན་ན་འཐལ་ནའང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཐལ་བ་མེད་དགོས་པས་ཞེས་འཐལ་སྟོང་ཞུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ན། འཁོར་འོ་དང་པོར་ཚོས་ཁམས་དང་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་མཆེད་སོགས་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དངོས་སུ་གསུངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་འོ་

དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མདོ་སྡེ་པ་དེས་ཆོས་ཁམས་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྱུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག མདོ་སྡེ་པས་འཕོར་ལོ་དང་པོ་སྐྱེ་ཞི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་སྨྲི་མཚན་བདེན་གྱུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་དེ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཕོར་ལོ་དང་པོས་ཆོས་ཁམས་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྱུབ་དུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་དེ་རྣམས་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་པར་གྱུབ་པ་བཀག་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དང་པོར་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཉང་ཤེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད

པོ།། སྟེང་རྟེ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། གང་ཟག་གི་ལམ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཕེས་པ་ཉིད། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྣམས་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་གསུངས་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། འཁོར་འོ་དང་ཡོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་། ས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི།། །།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་། །སྤྱོད་པ་ཡོངས་བསྟོ་མ་བཤགས་དེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གཅལ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་གནས་པའི་དོན། །མདོ་དེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྩལ། །ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྩལ་པ། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་དང་ཡོར་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐུ་མོ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྣོད་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་ཞིང་ཞེས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་དང་ཡོས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་འགྲེས་ཤུང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགལ་སྲིད་གི་དྲི་བའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་འགྲེས་ཤུང་བདུན་ལས་མང་བ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་དག་ནི་སྟར་འགལ་སྲིད་གི་དྲི་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་གཟུགས་

ཕྱང་ནས་ལམ་བྱེ་ཡན་ལག་གི་བར་དེ་དེ་ལའང་། ཞེས་གཟུགས་ཕྱང་ནས་ལམ་བྱེ་ཡན་ལག་གི་བར་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། འཁོར་འོ་དང་ཡོས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བྱེ་བར་བྱེ་ཆོས་རྣམས་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག འཁོར་འོ་དང་ཡོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མ་བསྟན་ཅིར་ན། དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞེག སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། འཁོར་འོ་དང་ཡོས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བྱེ་བར་བྱེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་གང་ཞེག སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བྱེ་བར་བྱེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཅིར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། འཁོར་འོ་དང་ཡོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མངོ་སྤོ་པ་དེས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བྱེ་བར་བྱེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་གཞི་གྲུབ་ན་ཆོས་བདག་ཡིན་པས་ཁྱབ་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ※ །གཉིས་པ་ངང་ལུགས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་འོ་དང་ཡོར་གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་བཀའ་སྩལ། འཁོར་

འོ་བར་པར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་མཉམ་དུ་བཀའ་སྩལ་པ་གཉིས་སྐྱས་ཟིན་ལྟར་ན་འཕགས་ནའང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཕགས་བ་མེད་དགོས་པས། འཁོར་འོ་བར་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དངོས་སུ་ཞུས་ནས། དང་པོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་དོན་བྱས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་ཐལ། འགལ་སྟོང་ཞུས་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག དེས་དེ་ལྟར་ཁྱབ་ལ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཟུགས་སོགས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐྲ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ངེས། འདོད་ན། དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་དང་པོས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྨྲི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། ཡང་

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་རང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་འཐོར་འོ་དང་པོ་དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམས་དེའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་རྟེན་པ་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་རྟེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་། མིང་གི་སྟ་རོལ་བློ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་གཟུགས་སོགས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་འདི་འདིར་བསྟན་འཐོར་འོ་དང་པོ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་དངོས་སུ་གཅོད་བྱེད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པ་གང་ཞེག འདིར་བསྟན་འཐོར་འོ་དང་པོ་དེ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འདིར་བསྟན་འཐོར་འོ་དང་པོ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས་ཞེས་དང་། དྲང་དེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འཐོར་འོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འཐོར་གྱི་འདུ་ཞེས་དང་སྟོན་པའི་སྐུ་ཆེའི་ཚོགས་ལ་སོགས་པས་འཇོག་པ་མིན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྣམ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་གཅིག་ལ་འབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། སྐྱེ་བའི་ཞེན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་པ་ཁས། རང་རེས། འགོར་ལོ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་རང་འཇིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་གཟུགས་འཇིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་འཇིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཅིར་ན་རྩ་བར་མི་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། འདིར་བསྟན་འཚོར་ལོ་བར་བ་དེས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འགལ་སྲིད་ཞུས་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐྲ་ཐིལ་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཅིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

འཁུལ་བ་དེ་སྟོང་བའི་ལན།

གཉིས་པ་འཁུལ་བ་དེ་སྟོང་གི་ལན་ལ་གང་ལ་དགོངས་ནས་དོ་ཅི་ཡིད་ཐར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་བཤད་པ། གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྡུན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་དབེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ངམ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། བསྡུ་བ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། སྣང་པ། འདུལ་བའི་དབང་གིས་དེ་དང་དེར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་དང་། སུམ་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །དགོངས་ནས་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཡུམ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འབྱེད་

རིགས་ཏེ། གཟུགས་ཕུང་གི་སྟེང་དུ་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་ཕུང་པོ་ལྔ་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཞེས་དང་། དང་ངེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཕུང་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱར་པ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་མ་བཞི་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཟས་བཞི་དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་། ཁམས་དྲུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་སྦྱར་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་པར་ཕྱེ་བ་ནི་སྟར་བཤད་བ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རེ་རེ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའོ། །ཞེས་དང་། དེ་དག་ནི་སྟར་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་གཟུགས་ལྟང་ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་རེ་རེ་ལའང་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་འཛོག་ལུགས་བྱས་ནས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྟོན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པར་བདག་གིས་གོའོ། །ཞེས་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏ་ལ་གསོལ་བའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམས་པར་བཤད་པ། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམས་པར་བཤད་པ། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བརྗོད་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག ཀུན་བརྟགས་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ།ཁྱོད་མིང་བརྡས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའིཕྱིར། ཞེས་བསྟངས་ཤིང་། སྨྲི་མཚན་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་མིང་བརྡས་འཇོག་མི་ནུས་ཟེར་ན། འོན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་མེད་པ་ཉིད་བང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན་མིང་བརྡས་འཇོག་ནུས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། སྨྲིར་ཀུན་བརྟགས་ལ་སྨྲི་མཚན་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞེག་ཡོད་ཀྱང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་མ་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་བརྟགས་བང་གིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཀུ་འཇོག་པའི་སྒྲབས་སུ་དེ་དག་མི་མཁོ་བས་སོ། །དེ་དག་གི་མང་པོ་ཞེག་མིང་དང་བརྡས་འཇོག་མི་ནུས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་རྟོགས་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཀུན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། འདོད་ན། སྨྲི་མཚན་མིང་བརྡས་འཇོག་ནུས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག ཚུལ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཀུན་བརྟགས་ཙམ་དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཀུན་བརྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་དེ་ཅི་ཙམ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གང་གིས་སྟོང་པའི་ཀུན་བརྟགས་ནི་མདོ་འདིའི་ཀུན་བརྟགས་ངོས་བཟུང་བའི་སྒྲབས་གཉིས་ཀར་ངོ་ཙམ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བརྟགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་བརྟགས་གཞན་མ་གསུངས་པའི་ཚུལ་མཚན་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཀུན་བརྟགས་དེ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟགས་ཞེས་བཏགས་པ་དེ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཅིར་ན་མི་འཐད་དེ། དེའི་བཏགས་པ་དེ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ན། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན་མིང་བརྗོད་བྱ་ལས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་མིང་བརྗོད་བཞག་པས་ཁྱབ་ཅིར་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། མིང་བརྗོད་བཞག་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ངློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་མིང་བརྗོད་ངློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ནམ་མཁའི་མིང་བརྗོད་ངློ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་ཡང་ནམ་མཁའ་ངློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲ་རྟག་སྟོང་ཚོས་ཅན། མིང་བརྗོད་བཞག་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྗོད་པ་སྒྲ་རྟོག་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ནམ་མཁའ་དང་སྒྲིབ་མཚན་མིང་བརྗོད་བཞག་མི་རུས་བཞིན་དུ་མིང་བརྗོད་བཞག་པར་ཐལ། དེ་མིང་བརྗོད་བཞག་མི་རུས་པ་གང་ཞིག དེ་དག་མིང་བརྗོད་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་མིང་བརྗོད་འཇོག་རུས་ནས་མིང་བརྗོད་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་དག་མིང་བརྗོད་བཞག་པར་ཐལ། དེ་དག་མིང་བརྗོད་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན་རྟོག་པས་བཏགས་

ཙོམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་དེ་ཡིན་ན་མིང་བརྡས་བཞག་ཙོམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན་མེད་པས་ཁྱབ་རེར་ཟད་ན། གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་མིང་དང་བརྡས་བཞག་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཚད་མས་གྲུབ་པས་དགག་མི་ནུས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཡོད་པར་ཐལ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཀུན་བརྟགས་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་དང་འདྲ་བ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་དབེ་ཡིན་གྱི་ཞེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་དབེ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཅེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ཉིད་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མིང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པས་མིང་དང་བརྡས་བཞག་པ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་གཏགས་དེ་དག་བྱའི་ཀུན་བརྟགས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་བྱ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན་ཀུན་བརྟགས་གང་གིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་མཁོ་བའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་མ་གསུངས་པ་

ནི། ཀུན་བརྟགས་གང་གིས་སྟོང་པ་ཡོངས་བྱུབ་ཀུ་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་མི་མཐོ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་དེ་དེའི་སྐབས་སུ་མཐོ་བའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་བསྟན་ཚོད་ནི་མིང་དང་བརྗོད་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་མ་བཞག་ཡིན་ལ། བཞག་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་མ་ངེས་ཏེ། འཇིག་ལྟྭས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་ཡོད་པ་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འདིའི་རང་མཚན་བྱེས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་མཚན་བྱེས་གྱུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། གཞི་འགའ་ཞིག་སྔ་མ་ལྟར་མི་འཛིན་ཀྱང་ཕྱི་མ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་དགོས་ཏེ། གཞི་དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་ན། གཞི་དེ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་ཡོད་པར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་ཡོད་པར་འཛིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་

དེའི་དོན་ནི། གཞི་དེ་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་ལྟར་བྱེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་རྒྱུད་ལྡན་བྱེ་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་པ་ལྟར་བྱེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་རྒྱུད་ལྡན་བྱེ་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་ཏེ། གཞི་དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་རྒྱུད་ལྡན་བྱེ་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་རྣེད་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་རྒྱུད་ལྡན་བྱེ་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞི་འགལ་ཞེས་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག མདོ་སྡེ་པས་ཀུན་བརྟགས་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་བྱེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འཛིན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་པ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་རྣེད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་དོན་ནི་མདོ་སྡེ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་དག་གིས་ཀུན་བརྟགས་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་བྱེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འཛིན་ཡང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་པ་ལྟར་བྱེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི།། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲབ་ཕྱོགས་ནས་མིང་བརྗོས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དབག་ཕྱོགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྟོག་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱོད་བ་འཐད་པ་གང་ཞེག ཀུན་བརྟགས་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཀུན་བརྟགས་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

སྐྱེས་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཀུན་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་བ་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་དེ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ། །འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། འོངོ་ན། དེ་གཟུགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག འདིར་མ་བྱས་ཅེར། འོངོ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ཅེར་བ་ལ་བྱས་པ་ཡོད་དེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་དོས་འཛིན་པ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་དང་། དང་པོས་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་པས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་དང་གསུམ་པས་རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བརྗོད་པར་བཞག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་དང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་གང་རུང་གང་ཞིག དེ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་

གཟུགས་ཀྱང་མ་ཡིན། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཀུན་བརྟགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་
གཟུགས་སུ་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་
འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། འདོད་ན། དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
འདོགས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་ཚད་མས་གྲུབ་
ནས་གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་དགོས་
ཀྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ནམ་མཁའ་དེ་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་། ཀུན་
བརྟགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་
པར་ཐལ། གཟུགས་དེ་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། གཞན་ཡང་། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་
ཐལ། གཟུགས་ཕུང་གཟུགས་ཕུང་གི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཕུང་
གཟུགས་ཕུང་གི་གཞན་དབང་། དེ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཟུགས་ཕུང་གི་ཀུན་བརྟགས། དེ་དེས་སྟོང་པ་གཟུགས་ཕུང་གི་ཚོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ངོ་བོཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
འགོར་ལོ་བར་པའི་བསྟན་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ངོ་
བོཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དོན་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཕུང་པོ་

ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་དང་དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཀུན་བརྟགས་དང་དེ་དེས་སྟོང་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་དགོངས་འགྲེལ་བྱེད་བཀླ་བའི་ཕུགས་ཀྱིས། ཕུང་པོ་གཞན་དབང་གང་རུགས་གྱི་བདག་གི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་རུགས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ངོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་གི་རྒྱུ་ཀུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཁྱོད་དེ་ལ་ལྷོས་མེད་དུ་རང་དབང་དུ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་མཚོན་ནས་རྟོག་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་ངོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁོ་ན་ཅེ། དབོངས་འགྲེལ་ལས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདིས་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྷོས་མེད་དུ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག མདོ་དེ་སྐྲ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་མཁའ་རང་འཇིག་པའི་ཞེན་གཅིག་ཏུ་ཟིན་པ་ནམ་མཁའི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ངེས་སྟེ། ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པར་འགའ་ཏུ་བསྒྲུབ་བོ། །གསུམ་པ་ལ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་

བཤད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི།ཏ དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་
ན།ཏ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་གང་རྣམས་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཆོས་རྣམས་ལས་རྣམ་
པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ལ།
གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་
དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་
དམིགས་ནས་བསྟོམ་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འབྱུར་བར་ཞེས་པ་ན་དེ་ཁྱོད་ན་ཆོས་ཅན་
གཞན་དབང་ལ་ཡང་དམིགས་དགོས་པས་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པར་
འགྱུར་བས་དོན་དམ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་ལ་དེ་འདྲའི་
དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག ཀུན་བརྟགས་
སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མེད་པ་ལྟུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན།
ཀུན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
སྟོང་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཀུན་
བརྟགས་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་དེ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེར་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་

འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་གཞིའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དཔེ་ཉུའི་དབྱེ་བ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ་འོ། །གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་འགོག་པ་ཚོས་བཅོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱར་པའི་སྟོང་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག དེ་འགོག་བདེན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ལུང་དེ་དག་གི་དོན་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་དེ་རང་སྟོ་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོང་འོག་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་རྩྭ་ཤའི་གཞིའི་གཅོ་ཐོ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་བརྟགས་དེ་ལྟར་རྩྭ་ཤའི་གཞིའི་གཅོ་ཐོ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཅིར་ན། འོན་ཏེགས་སྒྲིབ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་རང་སྟོ་གོང་འོག་གི་ས་བདག་གཉན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྩྭ་ཤའི་གཞིའི་གཅོ་ཐོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱ། ཁ་ཅིག ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམ་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་བས་ན། གཞི་གཞན་དབང་ལ་ཡང་དམིགས་དགོས་པས་གཞན་དབང་རྣམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱ། ཁ་ཅིག ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམ་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམ་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་བས་ན། གཞི་ཀུན་བརྟགས་ལ་དམིགས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་བརྟགས་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྲུབ་བམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྐབས་

འདིར་བསྟན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་དེ་ཀུན་བརྟགས་ཚམ་པོ་བ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཀུན་བརྟགས་བང་གིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛེག་པའི་སྐབས་སུ་མཐོ་བའི་ཀུན་བརྟགས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་ཀུན་བརྟགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་ཀུན་བརྟགས་དེ་ཀུན་བརྟགས་ཚམ་པོ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཀུན་བརྟགས་བང་གིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛེག་པའི་སྐབས་སུ་མཐོ་བའི་ཀུན་བརྟགས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་འདི་བསྟན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་གཞན་དབང་ལ་ཞུགས་ཚེ་བ།

རང་ལུགས་ལ། དེའི་དོན་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་དེ་དག་གི་གཞན་དབང་ཁོ་ན་སྟོང་གཞིར་བརྟུང་ནས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཏན་ལ་ཞབ་བས། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་ལ་དམིགས་དགོས་པས། གཞན་དབང་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ནམ་སྐམ་པའི་དོགས་པ་ཤེས་ཚེ་བས་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་ཀུན་བརྟགས་ལ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྐྱེ་མེ་སྟེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཅོ་ན་རེ། དབོངས་འགྲེལ་

བྱིས་ཀུན་བརྟགས་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དང་ལས་སུ་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་སྟོང་གཞིར་དངོས་སུ་བརྟུང་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཅིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དབྱེ་ནས་འབྱེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་གཞན་དབང་སྟོང་གཞིར་བརྟུང་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཕྱིར།

ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག བག་ཅག་གི་བདག་མེད་ཐུ་མོ་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དབུས་མཐའ་རྣ་འགྲེལ་དུ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པ་གང་ཞེས་སྐབས་འདིར་དབུས་མཐའ་སྐྱེ་ཞེས་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། རྣམ་དག་སྟོང་ཡུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །གཅིག་ཏུ་ཁོ་ནར་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་ཚིག་སྟིན་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་སྟིན་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཀུན་བཏུས་བདག་མེད་

གཞིས་ཀ་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་པུ་ཡིན་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གཞིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་མེ་རྟག་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གཞིས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དང་ངེས་རྟག་འགྲེད་ལས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་གཞིས་ནི། སྐྱེ་བ་གཞིས་དག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། དང་ངེས་རྣམ་འགྲེད་ལས། ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་སྟོན་པ་མེད་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་འཇོག་པར་ཤེན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་ན། ཤེས་སྐྱེ་མཐའ་དག་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་སྔ་མ་གཞིས་ཀྱི་དོན་ནི། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཕྱི་མའི་དོན་ནི། དེའི་ཕྱིར་གཞིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྟོགས་པའི་ལྟ་

བ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོན་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན།། །།འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག དེ་སྐབས་འདིར་སྒྲུབ་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེར་ན། སྟོང་འཛུགས་ཆེན་མོ་ལྟར་ན། ཐལ་འགྱུར་དང་ངོ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་འཛུགས་ལས། སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་སུ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀུ་ཟཱའ་པ་གང་ཞིག དེར་སེམས་ཙམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་དམ་པར་མི་འདོད་པར་ཟཱའ་པའི་ཕྱིར། དངོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཁིད་ལས། ཡོངས་གྲུབ་ནི་གཞན་དབང་གི་སྟོང་ཉ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་པ་ལྟར་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཁིད་དེ། མཚན་ཁིད་ཀྱང་དེ་ཁིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཁིད་ལས། སེམས་ཙམ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་དམ་པར་མི་འདོད་ཅིང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་པའི་རིགས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པར་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། སྟོང་འཛུགས་ཀྱི་ལུགས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོང་ཁིད་དུ་འདོད་པར་ཐལ། དེར་དེ་དེ་བཞིན་ཁིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁིད་ལས། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་པ་ལྟར་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཁིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ངེས་སྟེ། ལྷང་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོང་འཛུགས་པས་འདོད་

ཀྱང་། གང་ཟགའི་བདག་གིས་སྟོང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟགར་ཤུ་ឆྭབ་པའི་ཇ་ས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཚོགས་བོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྟོང་འཕྲུལ་བྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། གང་ཟགའི་བདག་མེད་དོོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞེས་ དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ། མཚན་མ་མེད་པ། དོན་དམ་བདེན་པ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་དོོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་མདོོར་བསྡུ་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། མཚན་མ་མེད་དང་དོོན་དམ་དང་། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟགའི་བདག་མེད་ཐུ་མོ་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོོད་ན། འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞེག་ཀུན་བརྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན། གཞན་དབང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།ཏ དེ་ཚོས་ཅན། དོོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོོད་མི་ནུས་ཏེ། འཕོར་བ་སྣང་བའི་སྐྱང་འདས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཕོར་བ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱང་འདས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་འཕོར་འདས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་ལས། རིགཔ་པའི་འགྲེས་འདི་རྣམས་ཤེས་པའི་གནད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་སྟོ་དངོས་པོར་

སྣུ་བས་ཀྱང་འཚོར་འདས་ལ་བདེན་པར་གྱུབ་མ་གྱུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འབྱེད་མོད་ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེའི་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་མདོ་སྡེ་པ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན་མི་འཐད་
དེ། མདོ་སྡེ་བས་འཚོར་བ་བདེན་གྱུབ་ཀུ་འདོད་པ་གང་ཞེག དེས་སྐུང་འདས་བདེན་
མེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྱུབ་སྟེ། དེས་དེ་ཙང་མཚན་དུ་འདོད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྱུབ་སྟེ། དེས་སྐུང་འདས་སྨྲི་མཚན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོངས་གྱུབ་ཡིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འཐད་
དེ། དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེར་
ཐལ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོག་
བདེན་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་བསྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་གང་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
དངོས་པོ་འགགས་པ་སྟེ་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཟག་པ་
དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཟག་མེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།
གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་
གཞག་སོ་སོར་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཚོས་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཙམ་
ལས་ཇི་སྙེ་བ་བཞིན་དུ་ཕེས་མི་རྟས་པས་ཟཁ་ཅིང་། ཞེས་དང་། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་
ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་
པའི་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེར་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྱུབ་
གཅིག་པུ་ཡིན་པས་དེ་སྐར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཚོས་དག་ཅ་རྣམས་ཀྱི་དེ་

བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ཡོངས་གྱུབ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ་ཚོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོངས་གྱུབ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད། དོན་དམ་པར་ཁས་ལེན་རིགས་ཏེ་དབུས་མཐའ་ལས། རྣམ་དག་སྒྲོད་ཡུལ། ཞེས་དང་། གང་ཟག་དང་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། ཚོས་དག་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྟོང་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་ལོ་དང་པོས་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྱུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་གང་ཞེག ཁྱོད་གྱུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་དེ་གང་ཟག་གི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྲ་འདོགས་པའི་སྐྲ་འདོགས་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་དངོས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བདེན་ཞེན་

བྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག གང་ཟག་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་གནས་ལུགས་ཐུགས་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས་གང་ཟག་གི་སྟེང་གི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ཕྱིན་ཅི་འོག་ཏུ་སློབ་འདོགས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་འོག་ཏུ་སློ་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུགས་རྗེ་ཚོས་དབྱིངས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཚོས་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོ་མི་འདུ་བ་དང་རིགས་མི་འདུ་བའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་རང་རྒྱུད་ཐུབ་པའི་ཇ་ཙམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཡང་ཚོས་དབྱིངས་ཡིན། གང་ཟག་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཚོས་དབྱིངས་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་རིགས་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་རིགས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྱི་མོ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་འགོག་བདེན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། འགོག་བདེན་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་དབུ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་སྤུ་ཡང་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོན། སྟོང་འཐུན་གྱི་ལུགས་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་འགོག་བདེན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོང་འཐུན་ལྟར་ན་མ་ཁྱབ་པ་འདྲའོ། །གཞན་ཡང་། ཁོ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྣང་བ་ཡིན་ན་འགོག་བདེན་དེ་

བཞིན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྟོང་འཐུན་བྱེད་ལྟང་དེ་འཐད་པ་གང་ཞེག དེའི་དབུ་སེམས་ཞེས་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྣང་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། རང་རྒྱུད་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སྟོང་འཐུན་པས་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་འགོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་བྱས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་འཕང་སྟིང་པོ་རྒྱན་སོགས་དང་མི་མཐུན་པས། དེ་ཙམ་ཞེག་སྤྲུ་ཇི་བཞིན་པར་མི་འཛིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །དེན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྐྱེ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་སྐྱེ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །དེན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལས་ཀྱང་གཅིག་ཀྱང་བཞིན་ནོ། །དེན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཀྱཻ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་དེན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཀྱཻ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་གཅིག་བཞིན་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཀུན་བརྟགས་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གི་དཔེས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་སྐྱུ་མའི་དཔེས་སྟོན་པའི་ཚེ་རྟེན་འྲེལ་བཞིན་ཀྱང་། སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྟེན་འྲེལ་ཤིང་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བའི་ཚེ་རྟེན་འྲེལ་བཞིན་ཤིང་། སྐྱུ་མའི་སྐྲག་རྫས་ཀྱི་མིག་བསྣད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དོན་སྣང་གི་

ཤེས་པ་དེ་ཡང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྱུབ་ནམ་མཁའི་དཔེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་དེ་ཐོག་རིག་བཀག་ཙམ་གྱི་ཆེད་དགག་དང་། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྱུབ་དེ་ཡང་ཚོས་བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་ཆེད་དགག་དང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

བང་ལ་དབོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བང་ལ་དབོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་ལ་དབོངས་པ་དང་། ཡོངས་གྱུབ་ལ་དབོངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབོངས་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དབོངས་ནས་ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགག་པས་གཅིད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱང་བན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་འགག་པ་ཡིན། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་གཅིད་མ་ནས་ཞི་བ་ཡིན། གཅིད་མ་ནས་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱང་བན་ལས་འདས་པ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱང་བན་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཀུན་བརྟགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་

ཀྱིས་མ་བྱུབ་པའི་ཆུ་མཚན་བྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟུང་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ཆུ་མཚན་བྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་མ་བསྡུས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། སྐྱེ་འཇིག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཚོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེས་པ་མ་འཁྲུགས་པ་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟུང་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཚོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་སུ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཏོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་སུ་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འཁྲུགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟུང་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཡོངས་གྱུབ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འཁྲུགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་ཕྱིའི་དུས་ཀུན་ཏུ་རྟག་པར་གནས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟུང་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།

གསུམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། གཟུགས་ཕུང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། དེ་འབྱེས་ཤང་གཞན་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཀུན་བརྟགས་ངོས་འཛིན་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྣོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བརྗོད་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྐྱེའོ་ཞེའམ་འགག་པ་ཞེའམ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྣང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བརྗོད་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གཟུགས་ཕུང་གི་ཀུན་བརྟགས་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཕུང་གཟུགས་ཕུང་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ།། གཟུགས་ཕུང་གི་ངོ་བོར་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་དང་། གཟུགས་ཕུང་གི་སྐྱེ་བ་གཟུགས་ཕུང་གི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ། གཟུགས་ཕུང་གི་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞན་དབང་ངོས་འཛིན་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྣོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གཟུགས་ཕུང་གི་གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་ངོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཕུང་གི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་

གཟུགས་ཕུང་གི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོངས་གྱུབ་ངོས་འཛིན་པ་
ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྣོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཉིད། ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཡོངས་
སུ་མ་གྱུབ་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཚེས་ལ་བདག་མ་མཆིས་
བ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུབ་
པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གཟུགས་ཕུང་གི་ཡོངས་གྱུབ་
བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཕུང་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྱུབ་པ་དེ། གཟུགས་ཕུང་གི་ཡོངས་གྱུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཕུང་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་
ལྔག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འབྱེད་མི་རིགས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
གཞན་དབང་མཚན་ཉིད་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཕུང་
ནས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་ཚོས་རི་རིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་འབྱེད་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔག་མ་ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཇི་
ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཞན་དབང་མཚན་ཉིད་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་མ་
བྱས་དང་གཞན་དབང་གི་གཞི་མཐུན་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་བསྟུམ་བསྟུམ་བྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་གི་གཞན་དབང་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཞན་དབང་དོད་ཐུབ་གཅིག་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག དེ་ལྟར་འབྱེད་ཀྱང་དེ་དག་གི་གཞན་དབང་གིས་གཞན་དབང་གི་གོ་མི་ཆོད་ཟེར་བ་རྣམས་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདིས་ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་ཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ལེགས་པར་ཕྱེ་བ་ནི་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རེ་རེ་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་དེས་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་རང་གི་རྒྱུ་ཅིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རང་གི་རྒྱུ་ཅིན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་དབང་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་དངོས། ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་རང་གི་རྒྱུ་ཅིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག མདོ་དེ་སྐྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཤེས་རབ་མཛོངས་པ་མེད་པའི་ཐབས་འགྲུབ་པ་ཉིད་འདི། །མཁས་པའི་དབང་པོའི་གསྲུང་བཞིན་གནམ་ལྟགས་ཐོག །ཆོ་ལ་ངན་དཔྱང་ཆོགས་རྟུལ་རིའི་ཕྲེང་བ་རྣམས། །སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཕྱི་མར་འཐག་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྐྱོན་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་

ལབས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་པའི་མདོ་འདི། ནམ་མཁའ་དང་ཚོས་ཁམས་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་གཞན་དབང་ངོས་འཛིན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་འདི་གཟུགས་ཕུང་ནས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་དབང་ངོས་འཛིན་པའི་མདོ་གང་ཞེག ནམ་མཁའ་དང་ཚོས་ཁམས་སོགས་གཟུགས་ཕུང་ནས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་འབྲེས་ཤིང་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཕུང་ལ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔག་མ་བཞི་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣ་བར་འདོད་ན་དངོས། ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གཅིག་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག མདོ་དེ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། ནམ་མཁའི་ཡོངས་གྲུབ་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན། ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་གཞན་དབང་མ་ཡིན་ཟེར་ན་ནང་འགལ་ཏེ། ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། ནམ་མཁའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་ཚོས་ཅན་གཞན་དབང་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཚོས་ཅན་བདེན་གྲུབ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། ནམ་མཁའི་ཚོས་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲང་དོན་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཚོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཆུལ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དཔྱད་པའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཚོས་ཅན་མེད་ན་ཚོས་ཉིད་ཡང་གང་བ་ལ་གནས་པའི་མཐུ་མེད་གཞན་དབང་གི་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་ལུགས་སྔ་མས་ཀྱང་སྨྲ་ལ།། ལུགས་འདིས་ཀྱང་སྨྲ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་ན་ནི་དེའི་རྟེན་ཚོས་

ཅན་བདེན་པར་གྱུབ་པ་གཅིག་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་དགོས་ཏེ། རྟེན་ཆོས་ཅན་མེད་པར་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཉིད་གནས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་གྱུབ་ཀྱི་རྟེན་རྫུན་པས་བྱིད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ དེའི་དོན་ཐལ་འགྱུར་བས་ནམ་མཁའི་ཆོས་ཉིད་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ན་ཆོས་ཅན་ནམ་མཁའ་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་དགོས་ཞེས་འཕྲལ་འཚམས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེ་ན།། དེ་ནི་ཉམ་ཐག་པའི་ལན་ཡིན་ཏེ། ལུགས་སྔ་མས་ཀྱང་སྟྭ་ལ་ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟྭ་བར་གསུངས་པ་དང་། གཟུགས་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་ན།། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པར་ལྟ་གལ་འགྱུར་ཞེས་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་དེས་ན་དེ་ལ་ནི་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྟྭ་བ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ལ་དེ་ལྟར་ན་འཕངས་པོར་སྟྭ་བས་ནི་ཆོས་ཅན་དང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་འདོད་ལ་དབུ་མ་པས་ནི་ཆོས་ཅན་མི་བདེན་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྱུབ་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྟྭས་པ། མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་བདེན་ཞུགས་མེད་པ་ཡི། །ལྟར་སྣང་རིགས་པ་བདེན་བདེན་ལྟར་སྟྭས་ཀྱང་། །དྲི་མེད་ལྷང་དང་རིགས་པས་ཤན་ཕྱེད་ཅིང་།། །རྫུན་ཞུགས་བརྟེད་པའི་ཀུན་མ་བཞིན་དུ་གྱུར། །ཅེས་བྱའོ། །དེས་ན་དེ་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་སྟྭ་བ་དེ་སེམས་ཙམ་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྱུབ་ན་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་བདེན་པར་གྱུབ་དགོས་པ། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་ཁབས་ལེན་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་ལུང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ནས། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་མཐས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་གྱུབ་བདེན་པར་གྱུབ་པ་ལ་དེའི་རྟེན་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྱུབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྱུབ་ན་དེའི་སྟོང་

ཉིད་ཡང་བདེན་པར་གྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་བདེན་པར་མ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཚེས་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལས་བརྒྱག་སྟེ་སྟྭ་བ་ནི།། རང་གི་སྟེ་བ་གོང་འོག་གང་གི་ཡང་ལྷགས་མ་ཡིན་པས་དོར་བྱ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ནམ་མཁའི་ཡོངས་གྱུབ་ཡོངས་གྱུབ་ཡིན་པར་ཐལ། ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་སྡེ་བས་ནམ་མཁའི་ཚེས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ནམ་མཁའ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གྱིས་མ་གྱུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། དེས་དེ་དེར་སྨྲ་མཚན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་དེར་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་དེར་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་སྟེ། མདོ་སྡེ་བས་ནམ་མཁའ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྱུབ་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་དེར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཟུགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གང་ལ་བརྟ་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དེར་ནི་དེའི་ངོ་བོ་རང་མཚན་གྱིས་གྱུབ་ན་བརྟ་འབྱེལ་བྱས་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་མིང་གི་སྒྲོ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་མེད་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་བརྟ་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པ་ལ་སྐྱོན་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་དག་སྨྲ་མོད་ཀྱང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མདོ་སྡེ་བས་ནམ་མཁའ་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཤེས་པར་ཐལ། དེས་ནམ་མཁའ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་

གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་བརྟེན་ནས་འདོགས་པའི་གནས་སུ་རང་མཚན་བྱིས་གྱུབ་པ་ཁེགས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ཏེ་ཚད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སོགས་ཁོང་ནས་ཕྱུང་པོ་ལྟུག་མ་བཞི་ནས་ལམ་བྱི་ཡན་ལག་གི་བར་འདོན་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེས་ནམ་མཁའ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་དེ། མིང་གི་སྟུ་རོལ་བློ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་ཕྱོགས་སྟུ་སྣུ་བ་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པ་གང་ཞེག ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་བྱམས་ཞུས་ནས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདིར་མ་ཁྱབ་ཅེར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བཅུ་སྟོང་གི་གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བྱིས་གྱུབ་པ་ཁས་ལེན་ཏོ་ཅོག་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་དུ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅེར། བོང་དུ་མ་ཁྱབ་ཅེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།

དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དོན་བྱིས་དངོས། ཁོ་ན་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དུ་བྱམས་ཞེས་ནས་བསྟངས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དུ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་དང་མཚན་མཆོག་གྱི་སྟོང་དུ་དེ་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དུ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མཚན་མཆོག་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མཆོག་བྱ་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་དོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། གཟུགས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་གཟུགས་རྡུང་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དང་དེར་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས། གཟུང་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེས་མཆོག་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྟམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལ་དེ་འཛིག་ལ། ནམ་མཁའ་ལ་ནི་ནམ་མཁའི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་དེའི་གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནམ་མཁའ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་

ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་འཇིན་པའི་ཚད་མ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནམ་མཁའ་འཇིན་པའི་ཚད་མ་རང་འཇིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ནམ་མཁའི་འཇིན་པའི་ཚད་མ་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་དུ་རང་གི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རེ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་དུ་རང་གི་དོན་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ཚེ་དེ་བྱོད་པའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཅལ་བྱ། །ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་དབྱེད་རྣམས་ཀྱི། །དོན་བྱ་དེ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་གྱུར་པའི་བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱེ་སེངས་པ་དེ་ནམ་མཁའི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱེ་སེངས་པ་དེ་ལ་ཐོག་མའི་གཏུག་ཡོད་མེད་དབྱད་ནས་ཐོག་མའི་རྟག་བྱས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་མཚན་གཞིར་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འོན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཞེས་ཕུ་ཐོག་མེད་ནས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་བར་གྱི་སྣང་བ་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་འདི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཞིར་བཟུང་ནས། དེར་ཐོག་མར་ཕྱིའི་རྟེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་བཞི་ཡོད་མེད་དབྱད་ནས་ཐོག་མའི་རྟག་བྱས་སྟོང་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁམས་བཞི་ཡོད་མེད་དུ་དཔྱད་ན་ཐོག་མེད་ནས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་

མཚན་གཞི་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། དེར་ཡང་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང་། ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་ཚོས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཉིད་ལ་ཞེན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སོ་སོའི་དོན་ལྟོགས་དང་དབྱེ་བ།

དེས་ན་རང་འཛིན་རྟོག་པས་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་ཡོངས་ཆད་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་དང་རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བརྟགས་གཉིས། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ། གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དག་པའི་གཞན་དབང་དང་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གཉིས། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྐྲས་བརྩེད་རིགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན། འགྲུབ་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་འོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་དང་དོན་གཅིག གཉིས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་དང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཟུགས་དོན་གཅིག ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དོན་གཅིག རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་སྟོང་པ་སྟོང་བ་ལ་ཁོན་ད་རེ། ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དེའི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། འདོད་ན། ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ན་ནམ་མཁའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ན་བྱམ་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་

ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞེག འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་འཛོམ་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ན་བྱམ་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་བྱམ་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་མཐའ་གཞན་ཡང་། ཁོ་ན་རེ། ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱིན་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱིན་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞེག་ནམ་མཁའ་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱིན་འཛིན་པའི་ཚད་མའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱིན་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་དེའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱིན་འཛིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱིན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྟགས་ཏེ། ཁྱོད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་གཞན་དབང་ཡིན་ན་གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།། དེའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་ཇོས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡིའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ལས། གཟུགས་འཛིན་ཇོས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཞེས་པར་མ་ཟད་གཉིས་སྣང་དེ་

ཡིའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱད་བཟོད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་དང་རྣམ་མཁྱེན་འཇོན་པའི་ཚད་མ་ཇུས་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བཟླགས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོཉིད་སྐྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། རྣམ་མཁྱེན་རང་འཇོན་རྟོག་པའི་ཞེན་བཞིན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་འཇོན་པའི་ཚད་མ་ཇུས་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཉེ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དང་རྣམ་མཁྱེན་འཇོན་པའི་ཚད་མ་ཇུས་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཉེ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་འཇོན་པའི་ཚད་མ་ཇུས་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དང་རྣམ་མཁྱེན་འཇོན་པའི་ཚད་མ་ཇུས་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཇུས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱ་སེངས་པ་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་ཡིན་ཞེས་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་

ན།། གང་ཟག་གི་གཟུགས་ལྟང་དེ་གང་ཟག་ཡིན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་གཟུགས་ལྟང་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་ལྟང་པོ་སྟེ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། བྱམ་པའི་རྟུལ་རྣམས་བྱམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་རྟུལ་རྣམས་བྱམ་པའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞན་དབང་མ་ཡིན་པའི་གཞན་དབང་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཞན་དབང་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །རྩིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལ་དེ་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།། མཚན་ཉིད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་བྱ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ། གཞན་ཡང་། མཚན་ཉིད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་སྟངས་བཞིན། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཚོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེས་པས་ཚོག་གོ །གཞན་ཡང་། གཞན་དབང་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་གང་ཞེན། རིགས་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་བར་ལ་སྣོར་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ནམ་མཁའི་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཉིད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞུ ཞེས་སྟངས་བཞིན་ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། གཟུགས་ཕུང་ལ་སྐྱས་བཏྲོད་རིགས་ཀྱིས་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་ན། རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གསུངས་ཤིང་། ཅི་ཟྲི་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། བྱམས་པ། གང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མའི་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དང་འདུ་ཤེས་དང་བཏགས་པ་དང་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་འདི་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བར་ཀྱི་འགྲེས་ཤད་ལ་སྦྱར་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ཀུན་བརྟགས་ཡོངས་གྲུབ་རྣམས་མ་བཏང་ཤིང་སྟོང་ཉིད་དང་ཚོས་ཉིད་དངོས་སུ་མ་བཏང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་

སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་དེ་འགྲེས་ཤང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ལ་སྦྱོར་རིགས་པ་གང་ཞེག འགྲེས་ཤང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟོང་ཉིད་བགྲངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་སྲས་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། རེ་ཞིག་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་གྲིན་དུ་འབབ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆུ་ཐུང་དུ་འབབ་པ་དང་ས་བོན་ལས་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་མེད་པས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཡོད་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། རང་མཚན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་སྲས་ཏེ། ཁོ་རང་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རེས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་གཟུགས་ཡོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། དེར་གཟུགས་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེར་གཟུགས་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་འདི་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེར་གཟུགས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ་ གཟུགས་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་གཟུགས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བས་ཆོག་ལགས་སོ། །བཞི་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་པའི་དོན་ཞུས་པ་ལ། མདོ་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །

བླུབ་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཐྲ་ར་ཀྵ་སྲིན་དང་སྲོང་སྐྱ་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟིག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཚར་རྟག་ཏུ་བྱུང་བ། སྟོན་ལྡན་བྱུར་པའམ་མིར་བྱུང་པ་སྙམ་ཀྱང་མཐུན་པར་འཛིག་རྟེན་དུ་མ་བསྐོར་བ་ཞིག་རབ་ཏུ་བསྐོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བ་དེ་ཡང་ཏྭ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། དྲང་བའི་དོན། རྩོད་པའི་གཞི་གནས་སུ་བྱུང་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཤིང་། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས། ཟེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཚར་རྟག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་ཡང་ཏྭ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། དྲང་བའི་དོན། རྩོད་པའི་གཞི་གནས་སུ་བྱུང་པ་ལགས་ཀྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བཞིས་ཤིང་། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བཞིས་ནས། ཟེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་

པ་ངོ་མཚར་རྟག་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་འདི་ནི་བླ་ན་མ་མཆིས་པ། སྐབས་མ་མཆིས་པ་ཞེས་བའི་དོན་ལགས་ཏེ། རྟོག་པའི་གཞི་གནས་སུ་བྱུང་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མདོའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། དྲང་དེས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་ལ། སྟོན་པ། གནས། འཁོར། ཚོས། དུས། དགོས་པ་དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། གནས་ནི་ལྷ་ར་ཀྲ་སྟི། འཁོར་ནི། ཀུན་ཤེས་ཀྱིཻ་རྒྱ། མིང་ཚེན། བཟང་ལྡན། ཆུང་བ། རྟ་ཐུལ་ཀེ་ལྡ་སྟེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །ཚོས་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའོ། །དུས་ནི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པར་འོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་གསུངས་པར་བཤད། ཚགས་འོས་འོ་བདུན་དུ་བྱ་བ་གཉིས་མ་ཚང་བར་བཤད། ཁ་ཅིག འོ་དུག་དང་བྱ་བ་དུག་ཏུ་གསུངས། ཞེས་ཟེར། དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བརླག་ནས་འབྲས་བུ་བཞི་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་འཁོར་ལ་ཡང་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། སྔར་བཞིན། གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་བྱ་རོད་ཕུང་པའི་རིའོ། །གསུམ་པ་ནི། དགེ་སློང་ཚ་མ་ལ་སོགས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་དང་བཀའ་བར་བར་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་སྟོ་བས་ལོ་སྐུམ་ཐུའི་བར་གསུངས། ཞེས་ཟེར་རོ། །ཚགས་ལོས་ལོ་སོ་གཅིག སྟོན་སྐྱབས་སོགས་ལོ་སོ་གཉིས། མཆིམས་ལྷུགས་པ་རྣམས་ལོ་ཉེར་བདུན་དུ་གསུངས་ཞེས་ཟེར། དྲུག་པ་ནི། སྟོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་བཀག་ནས་སྟོང་ཉིད་དུ་ཚུལ་གཅིག་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས། དོན་དམ་རྣམ་དེས་ཀྱི་ཚོས་འཁོར་ལ་དྲུག་ དང་པོ་ནི། སྔར་བཞིན།

གཞིས་པ་ནི། དེ་མ་ལ་ཡ་དང་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེག་པ་སྣོ་ཚོགས་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་མདོ་ཕལ་མོ་ཆེ་དང་། རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། མཆིམས་ལྡུགས་པ་རྣམས་ལོ་བཏུ་རེར་རོ། །ཚག་ལོས་བདུན་ནམ་དགུ་རེར། ཁྲོ་ཕྱུ་བས་ལོ་བཏུ་གཞིས་རེར། དྲུག་པ་ནི། གཅོ་བོར་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་བཀག་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་རེར་བ་དེ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱི་ལོ་བྱ་རྐོད་ཕུང་པོའི་རིར་ཞེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་གསུངས་པ་གང་ཞེག དེ་ཙོས་འཁོར་དང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བླུབ་སྟེ། དེའི་ཕྱི་དེ་ལོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་གང་ཞེག དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱ་རྐོད་ཕུང་པོའི་རིར་ཞེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བླུབ་སྟེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་གཏ་རྒྱ་བའི་སྐུ་རིངས་ཞོར་བའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་སྟོན་པར་མཛད་ནས་རྒྱ་བ་བཏུ་གཞིས་པ་ནས་གཤེགས་ཏེ་དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཕྱི་ནང་གཉིས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དགྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བའི་རྐགས་གཞིས་པ་བླུབ་སྟེ། དེ་ཞེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། ཐེག་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་དུས་ཆོགས་ཀྱི་སྐོར་ནས་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེའི་དོན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་བརྗོད་ངྲའི་ངོས་ནས་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྐོར་ནས་འཛོག་རྒྱུའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་རིགས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཤཱཀྱ་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྐོར་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྦྱར་བའི་དྲང་ངེས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། དང་པོར་ཝྃ་ཀྱ་སྤྲིན་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་བར་པར་བྱ་ཚོད་ཕྱང་པའི་རིར་གསུངས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་ཐ་མར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ལེགས་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་རྣམས་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྟོན་ནས་འཛོག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱིང་པོའི་མདོ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དོན་གྱིས་དངོས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཟླས་ནས་ལོ་བཅུ་པ་ལ་གསུངས་པར་མདོའི་སྐྱིང་གཞི་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདུལ་བ་རྒྱང་མཐུན་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དཔེར་ན། ཟླ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་ཞེས་བྱ་རྒྱུད་པ་གསུངས་ཀྱང་དོན་གྱི་མདོ་འདིས་ངེས་དོན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་

པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག ཐེག་པ་ལ་རྟོད་བྱེད་ཆོག་གི་ཐེག་པ་དང་བརྟོད་བྱ་དོན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ལས་སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་ནི་རྟོད་བྱེད་ཆོག་གི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འགོར་འོ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་བྱ་དུ་བའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་ཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་མིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་གཉིས་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཞོ་ཞོ་བ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་སྐོར་གཅིག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་དེ་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྐོར་གཅིག་དང་གཉིས་ལས། དེ་གཉིས་ཞོ་ཞེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན། འགོར་འོ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒྱུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དགོངས་གཞི་གང་ཡིན་དམྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་རྒྱས་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འདི་ནི་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་པའི་ཐེག་པ་དེ་རྟོད་བྱེད་ཆོག་གི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔ་མ་གཉིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཞོ་ཞོ་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་ཐེག་པ་དེ་ཡང་རྟོད་བྱེད་ཆོག་གི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱང་དོན་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞེས་དང་། གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞེས་པའི་ཐེག་པ་དེ་ཡང་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཿ སྔ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་དང་ཕྱི་མ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཚིག་དེ་གཉིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བར་

པ་གཉིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲང་དེས་རྟམ་འབྱེད་ལས། དེ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐོར་བའི་གནས་ནི་ཆོག་དང་པོས་བསྟན་ལ། གདུལ་བྱ་ནི་གཉིས་པས་སོ། །ཞེས་དང་། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། བརྒམས་ནས་ཞེས་པའི་བར་ནི་བརྗོད་བྱ་གང་ལས་བརྒམས་པའོ། །ཐེག་པ་ཞེས་སོགས་ནི་གང་ལ་བསྐོར་བའི་གདུལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་གཅོད་བཟློག་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་གཅོད་བཟློག་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་གཅོད་དང་ངེས་སུ་བཀླལ་པའི་ཤུགས་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་གཅོད་བཟློག་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲང་དེས་རྟམ་འབྱེད་ལས། རྟལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐུ་མོ་མ་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སྒིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སྐྱ། །ཆོས་རྣམས་གང་དང་གང་བརྗོད་པ། །དེ་ལ་དེ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཀུན་རྫོབ་གང་ཅི་ཡོད། །དེ་ཀུན་སྤྱད་པའི་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་

ཏེ། །གཟིགས་དང་གསན་ལ་བཞེད་པར་མི་མཛད་པས། །དེ་ནི་ཞལ་བྱིས་མི་བཞེས་གང་ཇི་འཛིན། །ཞེས་པའི་དོན་བྱི་སྡེ་ཚན་བྱི་མདོ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདི་ནི་དགེ་སློང་གཅིག་བྱེད་ནི། །ས་ལ་བརྟེན་ཅིང་བསམ་གཏན་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གཅིག་བྱེད་ཀ་ཏ་ཡན་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་གཅིག་སྡེ། མདོ་གསུམ་པོ་དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་གྲགས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། དེ་གསུམ་བྱིས་གཟུགས་འཇིན་རྗེ་བཙུན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་བྱང་སེམས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་ཀྱང་ཚོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སུ། །ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེའི་ཕྱིར་མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སུ། ཞེས་སོགས་ཉན་པ་དང་ཁྱིམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབེར་ན་ཞལ་ཆེན་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་རྩ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདིར་ཀུན་གཞི་ལ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་དྲང་དོན་དུ་སྡོན་པའི་མདོའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ། ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་སྡོན་པའི་མདོའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དུ་སྡོན་པའི་མདོའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པ་ནས། ཆགས་སུ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་སྐོར་བའི་སྡོན་པ་དང་། དུས་དང་གཤེས་རྣམས་བསྟན། ཉན་ཐོས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་བསྟན། འཕགས་པ་ཞེས་སོགས་

ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་དེ་བསྟན། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཞེས་བས་བརྗོད་བྱ་དེ་བསྟན། ངོ་མཚར་རྟད་དུ་བྱུང་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་འོ་དང་ཐོའི་ཆེ་བརྗོད་དེ་བསྟན། དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་པར་བསྟན། བླ་ན་མཆིས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདིའི་ཚོང་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་བཞིན་ཡོད་པར་བསྟན། སྐབས་མཆིས་པ། ཞེས་པས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་ཆོལ་བ་བཞིན་གྱིས་ཀློན་ཀའི་སྐབས་ཡོད་པར་བསྟན། དྲང་བའི་དོན་ཞེས་པས་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན། རྟོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསལ་བར་ཕྱི་ནས་མ་བསྟན་པས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པའི་རྟོད་པ་འབྱུང་བར་བསྟན། དོན་བསྡུ་ན། ལྟ་སྤྱོ་ལ་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གསུང་པ་ཡིའི་སྟོན་པ་དང་། དུས་དང་གནས་རྣམས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་དུས་དང་ཡོར་ལྷ་ར་ཀྱ་སྲིན་དྲང་སྲོང་སྣ་དི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚང་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཡོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་བློ་ན་མཆིས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཚོང་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་སྐབས་མཆིས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་ཆོལ་བ་གཞན་གྱིས་ཀློན་ཀའི་སྐབས་མཆིས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་དཀོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་རྟོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་བྱུང་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ངང་གི་མཚན་ཉིད་

ཀྱིས་ཡོད་མེད་གསལ་པོར་ཕྱེ་ནས་མ་བསྟན་པས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པའི་རྩོད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཐོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་མདོའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པས་སྟོན་པ་དེ་བསྟན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཤས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་གང་ལས་བརྩམས་ནས་གསུངས་པ་དེ་བསྟན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་བསྟན། སྟོང་པ་ཉིད་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་བསྟན། ཆེས་ངོ་མཚར་རྟད་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངོ་བོའི་ཆ་བརྗོད་དེ་བསྟན། དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟང་བཞིན་ནོ། །དོན་བསྡུ་ན་འཐོར་ལོ་བར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་གཞན་གྱིས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཐོར་གྱི་དགོངས་པ་བཀག་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅན་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་དེ། ཁོ་ནས་ཀྱང་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་གཞན་གྱིས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཐོར་གྱི་དགོངས་པ་བཀག་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་མ་ལྟོས་ཤིང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་མི་འཛིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཐོར་ལོ་བར་པ་འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་སྐྱས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་ལ། ངེས་དོན་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉི་ཚེ་བཞིན་པར་ཏེ་ཤིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ནི་མདོ་གཞན་གྱིས་དགོངས་པ་བཀག་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ཤེས་པར་ཏིང་སྐྱེ་བཞིན་པར་མི་འཛིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཐོར་ལོ་བར་པ་འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་སྐྱས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་སྟམ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པས། ཞེས་སོགས་ལ་རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་མི་མངོན་པའི་རྣམ་

པས། ཞེས་དང་། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འཁོར་ལོ་སྒྱུ་མ་བཀྲེས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ནི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཐཝད་ལས། དྲང་བའི་དོན་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཕེས་ཀྱི་དམིགས་པ་འགྲུབ་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྱུབ་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲ་ན་མཆེས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟར་བཞིན་ནོ། །གཀྲེས་པ་
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་སྟོན་པའི་མདོའི་ཚོགཊོན་བཐད་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཞེས་པས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་གསུང་པ་ཡིའི་སྟོན་པ་དེ་བསྟན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་མ་མཆེས་པ་ཉིད་ཅེས་པས་བརྗོད་བྱ་དེ་བསྟན། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་
ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་བསྟན། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་བསྟན། ངོ་མཚར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངོ་
བོའི་ཆ་བརྗོད་དང་བཅས་པ་དེ་བསྟན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐོར་བ་འདི་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན། བྲ་ན་མ་མཆེས་པ་
ཞེས་པས་འཕེའི་ཚོང་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་མེད་པ་དེ་བསྟན། སྐབས་མ་མཆེས་
པ་ཞེས་པས་འདིའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་ཆོལ་བ་གཞན་གྱིས་ཀྱན་ཀཱའི་སྐྱབས་མེད་པ་དེ་
བསྟན། ངེས་པའི་དོན་ཞེས་པས་སྐྱེ་བཞིན་པར་བསྟན། རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སྤུ་
གྱར་པ་མ་ལཔས་ཞེས་པས། འདིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
ཡོད་མེད་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པའི་རྩོད་པ་མི་འབྱུང་བ་དེ་
བསྟན་ཏེ། དོན་བསྡུ་ན་འཕོར་ལོ་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། ཀུན་
བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་བསྟན་ཅིང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་

པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་འབྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྱུབ་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟུས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

འཕོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ།

འཕོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེས་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། འཕོར་ལོ་དང་པོས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གིས་བདག་ལ་འབེབས། འཕོར་ལོ་བར་པས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གིས་བདག་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། འཕོར་ལོ་ཐ་མས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཕོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་དོན་དུ་གཅོོས་གཏན་ལ་འབེབས། དེས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཕོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་དོན་དུ་གཅོོས་གཏན་ལ་འབེབས་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། འཕོར་ལོ་ཐ་མ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཤེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་འཕོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདིར་མ་ཁྱབ་ཟེར། རང་ལུགས་ནི། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། ཤེམས་ཙམ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཤེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་

འཇོག་ཐུས་གཞན་བྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པར་བྱང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་སྟེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་གང་ཟུང་གང་ཞིག ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན། མདོ་སྡེ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཆོས་ཅན་བྱིས་གྲུབ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྟགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། འདོད་ན། གཟུགས་འཇོག་ཐུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ངག་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ངག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་འཇོག་ཐུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱུ་མཐོང་ལམ་པ་དེ་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པར་བྱུང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། འདོད་ན། དེ་སེམས་ཙམ་པའི་

གྱུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལ་གྱུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་གང་གི་ཡང་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་རང་རྒྱུད་པའི་ཕུས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཐོང་ལམ་པ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་གྱུར་པའི་གྱུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ཚེ་མཐར་ཙམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཟེར་ན་མ་ངེས། ཁོ་ན་རེ། འཕོར་ལོ་ཐ་མའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་དེ་འཕོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་འཕོར་ལོ་ཐ་མས་གསལ་བར་ཕྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་འཕོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འཕོར་ལོ་ཐ་མས་འཕོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་བཀག་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཕོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་རྫོགས་མི་ནུས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཕོར་ལོ་དང་པོའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལས་འཕོར་ལོ་ཐ་མའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་དེ་དབང་པོ་རྣུལ་བར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག ཅེག་ཅོར་གྱིས་དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེའི་དགོངས་པ་རྫོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་ལས་དབང་པོ་མི་རྣུལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་འཕོར་ལོ་ཐ་མའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་སྟེ། འཕོར་ལོ་ཐ་མས་འཕོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་བཀག་ནས་སྟོན་དགོས་ཀྱི་འཕོར་ལོ་ཐ་མའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་འཕོར་ལོ་དང་པོའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལས་དབང་པོ་རྣུལ་བར་ཐལ། དེ་ཚོས་ཅན་དེ་གང་ཞེག ཅེག་ཅོར་གྱིས་དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཕོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་རྫོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་འཕོར་ལོ་ཐ་མའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། འཁོར་འོ་ཐ་མས་རང་གིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་བདུལ་བྱ་ཟེགས་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་ བོར་གྱུར་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞེག་དེས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟེགས་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་འོ་དང་ཡོས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་རྣམ་དངོས་མེད་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞེག དེས་སྒྲིབ་རྣམ་དངོས་མེད་དུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱེ་མདོ་གཞིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་བྱུབ་སྟེ། །དེས་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་མེད་ཅིང་རང་མཚན་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚ་མེད་དེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་སྣ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཀྱི། བྱེ་བྲག་ཀྱང་སྣ་བས་འདུས་བྱས་རྣམས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་འཇིག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱེ་བྲག་སྣ་བར་གྱུར་པའི་ལམ་ལ་ལྟས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ངེས་པས་སྟོས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཁོར་འོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཟེགས་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་

འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་དངོས་སུ་གོ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁྱབ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་གོ་བར་ཐལ། ལྷང་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་བློ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱིས་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་ཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་ཇི། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་ལ་སྟོས་ནས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པར་རྟོགས་ནུས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པར་སྟོན་ནུར་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་ནུར་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེའི་རྟོགས་ཚུལ་དེ་དངོས་ཀྱིས་རྟོགས་ཚུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དོན་གྱི་ཀྱིས་སྒྲ་དེའི་འཇིག་པར་རྟོགས་པའི་ཚོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་པའི་རྟོགས་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་

རེ། འཚོར་འོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་བཅད་ལས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུས་དེའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་བསྟན་དགོས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྔ་མ་ལས་དབང་པོ་དམན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ལས་འབྲས་དང་འཆིང་གྲོལ་སོགས་བཞག་ས་མེད་པར་འགྲོ་བ་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་སྟེ། དེའི་དོན་འཚོར་འོ་ཐ་མས་འཚོར་འོ་བར་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་དགོས་ཀྱི་འཚོར་འོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ལྟར་དོན་ཁོ་�བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འཚོར་འོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དགའ་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འཚོར་འོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཚོར་འོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ

ཡོངས་གྱུབ་ཀུ་འཛོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཙམ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་གཅོ་བོར་ཤུགས་ལ་བཀག་བའི་ཕྱིར། འཁོར་འོ་ཐ་མས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཆུན་མོང་དུ་བཀག་བ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གངས་དུ་མར་ཞེས་རོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་སྲོང་ཇི་ལྟར་ཞུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་འཁོར་འོ་བར་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི། དགོས་པ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གཅོ་བོར་དངོས་སུ་བཀག་ནས། དང་པོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི། དགོས་པ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གཅོ་བོར་ཤུགས་ལ་བཀག་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་དོན་བྱིས་ལྷགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོའི་དོན་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞིད་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་སྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་སུ་བརྟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འགོད་འོ་ཐ་མའི་རྣམ་གངས་ཤན་བར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོག་གཞུང་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་འོ་ཐ་མ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་རོགས་སུ་བཀྲོང་བའི་ཕྱིར་དུ་འགོད་འོ་ཐ་མའི་རྣམ་གངས་ཤན་བར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་

བཀྲལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་འཇིགས་བྱལ་རྫ་བ་གྲགས་པས་མཚོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་ལྟར་ན། དགོངས་འགྲེལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དབང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། འདིར་བསྟན་འཚོར་འོ་བར་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། འཚོར་འོ་དང་པོ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚ་བཀྲེས་ཡོད་པར་བཞེད། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་ལྟར་ན་དགོངས་འགྲེལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡུམ་རྒྱས་འབྱེད་བསྟུས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་ནས་བསྟུབས་པའི་དབུ་མ་པའི་བཀར་བཞེད་དོ། །གཞིས་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་དང་། བོད་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་རུང་བའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ། དང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། འཚོར་འོ་དང་པོ་ལ་དྲང་དོན་གྱི་མདོས་ཁྲུབ། ཐ་མ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོས་ཁྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཚོར་འོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་འདི་ལྟར་ཕྱི་བ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཚོར་འོ་དང་པོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་མདོའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཤཱ་རིའི་བུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞིག་ཅན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་མདོའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟགས་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འཚོར་འོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་མདོའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོཉིད་མེད་པ། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་

རིགས་ཅན་སེམས་ཙམ་པ་དབང་རྟོན་རྗེས་སུ་བརྩང་བར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་འོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་སྟངས་བཞིན། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མེམས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་བྱི་མདོའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་ཡང་ཡུམ་བྱི་མདོ་གྲུབ་དོན་གཞིས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འཁོར་འོ་བར་པའི་མཚན་གཞིར་བཞེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་བྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་བྱི་མདོ་འདིར་བཤད་པའི་འཁོར་འོ་གཞིས་པའི་མཚན་གཞིར་བཞེད་ཅིང་སེམས་ཙམ་པའི་བཀར་བཞེད། ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། ཞེ་འཚོ་ཡབ་སྲས་འཕགས་སེང་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཡུམ་བྱི་མདོ་འདིར་བཤད་པའི་འཁོར་འོ་གཞིས་པའི་མཚན་གཞིར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་ནི། བོད་ཕ་ཅིག མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་འོ་གསུམ་བྱི་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བ་འདི་དབུ་མ་པའི་སྐབས་སུ་སྐྲ་ཤད་བཞིན་པར་བཞེད་ལ། འཁོར་འོ་ཐ་མའི་མཚན་གཞིར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྨོན་ལམ་གྱི་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བ་འདི་དབུ་མ་པའི་སྐབས་སུ་སྐྲ་ཤད་བཞིན་པར་བཞེད་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། མདོ་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྐྲབ་པ་རང་དབང་པའི་རྟག་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་འགྲུལ་པའི་བློས་རྟོམ་སྟེ་བཞག་ཅིང་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་

ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་འདི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་བརྟེད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་དྲི་མ་རྣམས་ཀློ་བུར་བ་ཡིན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ཟླ་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་རྒྱུད་ཟླ་མས་བཀག་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚུལ་རྒྱུད་ཟླ་མའི་འགྲེལ་པར་ཞེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་གང་ཞེག ཞེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་རང་སྟོང་འབའ་ཞིག་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཉེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་འདི་ལྟར་ཕྱི་བ་སྒྲིའི་བཞིན་པར་བྱས་ནས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུམ་གསུམ་ཐ་མར་དང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཚན་གཞིར་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དགག་པར་ཞུགས་པ། ཞེས་དང་། ཡུམ་རྒྱས་པར་དེའི་ཚེ་ལྷའི་བུ་བརྒྱ་སྟོང་ཚད་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལ་མེ་ཀེག་གཏེར་ནས་སྐད་མཐུན་པར་འདི་སྐད་དུ། ཀྱེ་ཀྱེ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ལ་ཕོགས་པས་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་བ་མཐོང་ངོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ཞེས་པས་སྐབས་དང་པོའི་མདོ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྣང་བ་ལས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ཞེས་པ་ནས་དང་པོར་ཐུབ་པ་ཉན་ཐོས་ཆོས་ཀྱི་

འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ལྟོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དུས་དང་པོར་འབྲེལ་ཆེན་ལས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོ་བྱ་རྩོད་ཕྱང་པོའི་རིར་ཤེར་ཕྱིན་བྱི་མདོ་གསུངས་པར་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། ཤེར་ཕྱིན་བྱི་མདོའི་སྒོང་གཞིའི་འཁོར་དུ་བྱང་པའི་ཀུན་དགའ་བོ་ཡོད་པ་གང་ཞེག དེའི་ཚེ་དེས་བསྟེན་པར་ཇོགས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་རྣམས་ནི་མ་བརྟགས་པའི་འཆལ་གཏམ་ཡིན་ཏེ། བྱ་རྩོད་ཕྱང་པོའི་རིར་ཤེར་ཕྱིན་བྱི་མདོ་དང་པོར་གསུངས་པའི་འཁོར་དུ་ཀུན་དགའ་བོ་མེད་ཀྱང། ཕྱིས་ཤེར་ཕྱིན་བྱི་མདོའི་སྒོང་གཞིའི་འཁོར་དུ་ཀུན་དགའ་བོ་ཡོད་པར་མི་འཐspäལ་ཏེ། དང་པོར་ལྷ་ར་ཀྱ་སྟིན་ལྟ་སྟེ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་གསུངས་པའི་སྒོང་གཞིའི་འཁོར་དུ་ཀུན་དགའ་བོ་མེད་ཀྱང་དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་ཕྱིས་ཐོས་པས་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་བྱི་བ་ཀའ་བསྡུ་མཛད་པའི་ཚེ། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཐལ་རང་གི་ལུགས་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ། དེ་ཙམ་ཞེས་ཀུ་ནི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ལ་བཏེན་ནས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་འཇུག་པ་ལ། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་ཕྱས་གཞན་ཀྱི་སྒོང་གཞིའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མ་

གྱུབ་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་འཇིག་རྟེན་དུ་སྣང་བའི་ཞེས་པ་འགྲུལ་ཞེས་སྤྱི་རྟོགས་པ་དེ་འབྱུང་བ་གང་ཞིག གཟུགས་འཇིག་རྟེན་དུ་སྣང་བའི་ཞེས་པ་འགྲུལ་ཞེས་སྤྱི་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཟུགས་གཟུགས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཞེས་དང་རྟོགས་གཉིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱད། ཁ་ཅིག མདོ་སྡེ་པས། རྟེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་ཉིད་མིན་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ཉིད་མཚན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མདོ་སྡེ་པས་ཉན་མཐའ་དང་ཉན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་སྤྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྤྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་ཉན་མཐའ་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་དེ་དེར་ཉན་གྱི་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་སྣུ་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་ཉན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛེག་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དོན་སྣུ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་བརྗོད་འདོགས་པའི་གནས་སུ་ཉན་མཐའ་བྱ་ཁེགས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛེག་མི་ཤེས་ཏེ་ཚད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་ཉང་མཚན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།། དེས་དེ་དེར་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག

དེས་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རང་མཚན་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་དོན་དམ་པར་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེའི་བརྟེད་བྱར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་འོ་ཞེ་ན་ཡང་། དེས་སྨྲི་མཚན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གང་ལ་བརྟེན་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དེར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེས་སྨྲི་མཚན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་དེ་ཚོས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཚོས་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་བདག་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྟོ་གྱུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཚོས་བདག་གྱུབ་མཐས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་འཐུན་ལས། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྟེ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཀར་མི་འདོད་ཅིང་ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོང་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ཡང་། དེས་ཚོས་བདག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་གཟུགས་བདེན་བྱུབ་ཏུ་ཁས་ལེན། དེས་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཡང་ཁས་ལེན། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་ཡང་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞེན་པ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་བདག་མ་ཐཱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མདོ་སྟེ་པ་དེ་གཟུགས་སོགས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་ངོར་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྟ་སྨྲ་བ་ཡོ་ཡིན་ཞེང་མདོ་སྟེ་པས་གཟུགས་སོགས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་

བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་དག་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཐམས་ཅད་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་དོན་སྟོང་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དག་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཉི་དང་། བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པས་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཙམ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྲུལ་པའི་དབང་པོས་ཀྱང་ཐེབ་ཅིང་། ཞེས་དང་། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་སྟོན་པོ་གཟུགས་ཡིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། ཞེས་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འཆད་པ་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་འོ་ཅེར་ན་མ་ཁྱབ། སྤྱོད་མེད་དེ། རྗེ་ཡབ་སྲས་ལ་དགོངས་པ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཀྱང་གསུང་གི་ཚིག་ཅེན་ལ་མི་མཐུན་པ་འགའ་རེ་འདུག་པ་རྣམས་ལ་རྗེའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་གསུངས་ཅེན་རྣམས་སྤྱི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་

ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་དེ་ཙམ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མི་དུང་བས་སྣང་ནས་མཁྱེན་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་མ་ཕར་བར་མཁྱེན་པ་འདི་བའི་ལུགས་མིན་པ་ནི་རིགས་པ་དྲུག་ཏུ་བའི་འགྲེལ་པར་བཤད་བར་བཅའ་དོ། །ཞེས་དང་། མི་སྣང་ཡང་རྟོགས་པའི་ཤུགས་རྟོགས་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཤུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟུགས་པ་རྟོགས་པར་བཅའ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རྣམ་པ་མ་ཕར་བར་རྟོགས་པ་འདི་བའི་ལུགས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་བཅའ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོང་འཛུན་ལས་རང་གིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་ན། རྣམ་པ་མ་ཕར་བར་རིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཁོ་བོས་བཟློག་སྟེ་སྐྱེ་ཡི་གཞི་ཐོབ་ཅིང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་ན། ཤེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྟོང་འཛུན་ལས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་སྲིད་ཀི། རྣམ་བཞད་ལས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་བཞིད་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་ལྟར་མི་བཞིད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དཔེར་བརྗོད་ན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་ཡང་ཁེགས་ནས་འཇོག་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་སྤྲོ་མཚན་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

བྱུང་པར་སྣང་ཞིང་། སྣང་བ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མ་ཁེགས་ན། དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགྱུབ་པས་དེ་འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་འོག་པར་སྣང་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་བཀག་ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་འོག་པར་སྣང་བ་ཡང་ཁེགས་ནས་འཇོག་མ་ཐེས་པའི་དོན་ནོ། །ཕྱི་མའི་དོན་ནི། སྒྲིབ་མའི་རྟོག་པ་ལ་རང་གིས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ལྟར་སྒྲིབ་མཚན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་དུ་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་བཤད་པའི་ཕུགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་ཆོས་ཀྱིས་བདག་འཇིན་དུ་བསྟན་ལ་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་གྱིས་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་བྱེད་པར་བཞེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པས་ཁྱོད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་

འོ། །ཁ་ཅིག གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཉིས་སྤྱད་པར་ཐལ། དེ་དེར་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེར་ཡོད། དེ་དེར་ཀུན་བརྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན། དེ་དེར་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་དུས་ཡོད་པར་ཐལ་འོ་ཞེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེར་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེར་སྟོང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་སྟོང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེར་ཡོད། དེ་དེར་རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེར་དོན་དམ་པར་རྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དམ་པར་རྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ❋ དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་བཀྲལ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་སུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག འགལ་སྟོང་ཞུས་པའི་གཞིའི་འགོད་འོ་དང་པོས་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་བསྟན་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འགོད་འོ་དང་པོས་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་དབྱེད་པའི་གཞིའི་འགོད་འོ་དང་པོས་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འགོད་འོ་དང་པོ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་དགོངས་གཞི་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ད། གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྟོན་པའི་

མདོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འགལ་སྤྲོང་ཞུས་པའི་གཞིའི་འཁོར་ལོ་དང་པོས་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་པའམ། དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་གང་རུང་ཡིན། ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེའི་སྒྲས་ཟེན་ཀྱི་དོན་མདོ་དེའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱི། མདོ་དེའི་དགོངས་གཞི་མདོ་དེའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་དོན་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྒྲས་ཟེན་ཀྱི་དོན་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་དེ་མདོ་དེའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ།ཅ། དེའི་དགོངས་གཞི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་དོན་སྣང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ནུས་པ་དེ་མདོ་དེའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་དེ། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འདི་ལྟར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་སྨིན་གྱི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་ས་བོན་སྨིན་པ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ས་བོན་དེར་སྣང་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱུབ་ཟེར་ན། བདེན་པ་བཞི་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་

གྱུབ་སྟེ།། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་ངོར་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་ཚོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྱུབ་སྟེ། འཁོར་འོ་དང་ཡོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
བསྟན་པ་དེ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་
འབྱེད་ལས། དང་པོར་ཐྭ་ར་ཀྵ་སྟེར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག
འདི་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྱུབ་མཐར་ཤེར་བ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་
ནོ།། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན། ཐལ་འགྱུར་བས། འཁོར་འོ་དང་ཡོར་ཡུང་ངོ་ལ་སོགས་
པའི་ཚོས་ལས་ཉང་ཁས་ཤི་མ་གཏོགས་པ་བདེན་པར་གྱུབ་པ་མ་བཀག་པར་བཞེད་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་འཁོར་འོ་དང་ཡོར་ཚོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པར་མི་བཞེད་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་མི་རུས་ཀྱི། དེས་
དེར་ཡུང་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་བདེན་པར་མེད་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཟླ་མོ་དང་གང་
ཟག་བདེན་པར་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཟླ་མོར་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལྟོག་ལས། འཁོར་འོ་དང་ཡོར་ཡང་མི་རྟག་སོགས་
བསྟན་པ་དང་བའི་དོན་ཡིན་ཡང་གང་ཟག་བདེན་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ཟླ་
མོ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པའི་དོན་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐལ་
འགྱུར་བས་འཁོར་འོ་དང་ཡོས་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཙམ་ཞེས་བསྟན་པར་བཞེད་པར་
ཐལ། དེས་འཁོར་འོ་དང་ཡོས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་མི་བཞེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེར་ཡུང་སོགས་ཉང་ཁས་ཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། དེས་འཁོར་འོ་དང་ཡོ་བསྐོར་བའི་ཚེ་ལྟ་སྟེ་དང་ལྟ་
བརྒྱ་སྟོང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཉང་ཁས་ཅིག་

གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་བཞེད་པར་ཐལ། རྟགས་སྟར་བཞིན། འདོད་ན། དེས་དེའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མི་དགོས་པར་ཕྱང་སོགས་ལས་ཉང་ཤས་ཅིག་གི་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་ཚོགས་པར་བཞེད་པར་ཐལ། རྟགས་སྟར་བཞིན། གཞན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཟིག་པ་ཅི་ཚུང་གི་སྟེ་སྟོང་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་བསྟན་མ་བསྟན་དང་། ཟིག་པ་ཅི་ཚུང་གི་གང་ཟག་གིས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྗོགས་པར་སློབ་མི་སློབ་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ཟིག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོང་ལས་ཤེས་བྱའི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། ཟིག་དམན་པ་ཤེས་བྱའི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པར་ཐལ། དེས་ཟིག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོང་ལས་ཕྱང་སོགས་ཉང་ཤས་ཅིག་མ་གཏོགས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འཕོར་འོ་དང་ཡོ་གཉིས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་མི་མཚུངས་ཚུལ།

གཉིས་པ་ངང་ལྟགས་ནི། སྐབས་འདིར་འཕོར་འོ་དང་ཡོ་གཉིས་དང་དོན་གྱི་མདོར་མཚུངས་ཀྱང་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོའི་བསྟན་དོན་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། ཕྱང་སོགས་ཚོས་ཁམས་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་བར་སྟོན་པའི་འཕོར་འོ་དང་ཡོའི་སྐྱེས་ཟེན

གྱི་དོན་དེ་རྣམས་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྐོར་ནས་དེ་དག་དྲང་འགྲེལ་ཞིང་། འཁོར་ལོ་བར་པའི་སྐུས་ཟིན་གྱི་དོན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་པ་དེ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་པ་གསུམ་པོ་དེ་དེའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་སྐོར་ནས་འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་དོན་དྲུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། འཁོར་ལོ་བར་བ་སྐུས་ཟིན་གྱི་དོན་སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་འཁོར་ལོ་བར་པས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཀྱི། ཀུན་བརྟགས་བདེན་པར་མེད་ཅིང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཀྱི། འཁོར་ལོ་ཐ་མས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་འཁོར་ལོ་བར་ཐ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་བར་པས་གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་ཡང་བསྟན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་དུ་སྐྱེས་ཟིན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དང་པོར་ཐྲ་རྩ་སྟོན་གང་ཟགས་ཀྱི་བདག་མེད་གསུངས་ཤིང་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ལས་ཉོན་ཅིག་མ་གཏོགས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཀག་ཅིང་བདེན་པར་ཡོད་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྐོར་གཅིག་གོ །དེ་ནས་རྣམ་དབྱེ་མ་མཛད་པར་ཡུང་སོགས་ཀྱི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྱུར་པ་བཀག་པའི་སྐོར་གཅིག་གོ །དེ་ནས་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་འོ་ཉར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་གཞན་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་སྐོར་གཅིག་བྱུང་བས་དེའི་དབང་དུ་མཛད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི་བཙོང་བྱའི་སྐོར་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་འཛོག་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་གཞི་གང་ཞེ་ན། དང་པོར་ཕྱི་རུ་སྟེར་བཙོང་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསུངས་ཤིང་ཕྱུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་བདེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ནས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ཁམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཉང་ཤས་ཅིག་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་ཕྱིར་སོགས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བདེན་པར་གྱུར་པ་མ་བཀག་ཅིང་བདེན་པར་ཡོད་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྐོར་གཅིག་བྱུང་བ་དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བྱ་རྩོད་ཕྱིར་ཡིའི་རོགས་སུ་བདེན་པར་གྱུར་མ་གྱུར་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དངོས་སུ་མ་མཛད་པར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྱུར་པ་བཀག་ཅིང་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པའི་སྐོར་གཅིག་བྱུང་བ་དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཡང་པ་ཅན་རོགས་སུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མཛད་ནས། ཀུན་བརྟགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་སྐོར་གཅིག་གསུངས་པ་དེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤྲོང་བ་ལ་ཁོ་ན་ཅི། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཀུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་

སྟེ། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་མཉམ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཚོས་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་མཉམ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཚོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་སྐྱེ་བ་ཞིན་དུ་འཇོག་པ་བཟློག་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུངས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་མཆིས་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་ལས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་བཀག་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཕྱང་སོགས་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ནས་རྣམ་དབྱེ་མ་མཛད་པར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེས་ན་ཞི་བ་འཆི་ཡང་སྣས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དབུ་མ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བཞིན་དུ། སྐབས་འདིར་ཡང་འཁོར་ལོ་བར་པས་དབུ་མ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་

པ་ཡིན་ནོ། །ཅོ་ན་རེ། འཁོར་འོ་དང་པོས་ཆོས་ཅམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པར་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པར་ཐལ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཉང་ཁས་ཅིག་མ་གཏོགས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐར་ཁོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱུད་པས་འཁོར་འོ་དང་པོ་ལས་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་ཟིག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ལས་བདེན་མེད་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་དེ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐུགས་མོ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། སྐྱོན་མེད་དེ། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་འོ་དང་པོར་དངོས་སྨྲ་བས་འདོད་པ་ལྟར་བྱི་བདེན་མེད་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

སྟོང་དཔོན་ལེགས་ལྡན་བྱི་ལུགས་བཤད་པ།

གཞིས་པ་སྟོང་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་སྣྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་དབྱ་མ་པའི་ལུགས་ལ་དཔྱད་པ་ལ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་ལུགས་དང་། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་དང་། འཕགས་སེང་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག སྟོང་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ་དེའི་གོང་དུ་དེ་བ་ཤེར་མས་འགྲེལ་པ་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཆར་

བར་གྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་བཀལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཚར་བའི་རྟེས་སུ་འབྱངས་ནས་གྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་བཀལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི་དེ་བཞིན་མའི་འགྲེལ་པ་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཚར་བའི་རྟེས་སུ་འབྱང་བར་སྨྲན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ཡང་ལྷོ་ཕྱོགས་ཏ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་བཏགས་པའི་བརྟན་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པ་འགོག་བ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་ཞེས་སྨྲ་བ་མིན་ཏེ། རྣོག་གི་འབར་བ་ལས། ལྷགས་པ་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟ་མི་ཤེས་པས་ཀྱང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཤེས་ཤིང་། བ་ལང་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དྲི་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་ཤེས་ནུས་པས་མིང་གི་བརྟས་བཞག་པ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་གནས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འདུ་བར་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག ལྷོ་ཕྱོགས་པ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་བཏགས་བཞག་ཙམ་གྱི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པ། འགོག་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་མི་དགོས་ཏེ་དགོས་ན་ལྷོ་ཕྱོགས་པ་ཤེས་པ་བྱམ་པའི་བརྟ་ལ་ལྷོས་པར་ཐལ། ལྷོ་ཕྱོགས་པ་བྱམ་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་བཞག་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁྱོད་ཅིར། འོ་ན། ལྷོ་ཕྱོགས་པ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་བརྟ་བཞག་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞྭོ་ཕྱོགས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞེག ཚིང་བཏགས་བཞག་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བཏང་བཀགས་པའི་ཚོས་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཐའི་

སྣོང་པོ་རྣམས་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟག་པ་ཙམ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྐོ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་ཡར་ཕྱིན་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་མིང་བརྫས་བཞག་ཅིས་པར་ཐལ། དེས་མིང་བརྫས་བཞག་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་སྐྲས་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་གཅིག་ཅིང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་གཅིག་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ལས་ཀུན་རྫོབ་མིང་དང་བརྫ་དང་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྐྲས་གང་གཅིག་པ་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཉི། ཇི་ཀ་ཅན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་མེད་ཀྱང་། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་སྡོད་ལུགས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པ་ཅིག་ཡོད་པ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འཐལ་བས། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་བརྫས་གཞག་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།། མིང་གིས་ཕར་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་གདགས་གཞི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཅིག་ཡོད་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འདི་ལ་མི་འཐལ་བ་ཞེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་པ་གཞི་ས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་སྐྱེའི་ངོར་མི་འདུ་བ་ཆེན་པོ་འཛིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ཟླ་ཤེར་བ་བྱམ་པའི་བརྫའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་འགོག་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཟླ་ཤེར་བ་བྱམ་པའི་བརྫའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་ཙམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟླ་ཤེར་བ་བྱམ་པའི་བརྫའི་ཡུལ་ཡིན་

པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ལྷོ་ཕྱེད་བ་ཐུམ་པའི་མིང་བརྗེའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་
གྲུབ་པ་འཐོབ་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་ཀྱང་དེ་འཐོབ་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་
མི་དགོས་ཏེ། དེ་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་
རྣམ་འབྱེད་ལས། མིང་གི་བརྗོད་བཞག་པ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་གནས་
པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་བརྟགས་དོན་དམ་
པར་གྲུབ་པ་འཐོབ་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ་
དབུ་མའི་རིགས་པ་མི་དགོས་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་
ལས། དེས་ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་
ཉིད་མེད་པར་བསྟན་འདོད་པས་ནི་དབུ་མའི་རིགས་པ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཤེས་
རབ་སྒྲོན་མ་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ལྷོ་ཕྱེད་བ་ཐུམ་
པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་བཞག་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་
དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཉེར་བར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དོན་དམ་
པར་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཟུགས་གཟུགས་
ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབུ་མའི་
རིགས་པ་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་ཅེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དོན་དམ་
པར་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཟུགས་ལོངས་སྤྱད་བྱང་
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཟུགས་

གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་མི་དགོས་ཏེ། གཟུགས་དེར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་དབུ་སེམས་གཞིས་ཀ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལེགས་ལྡན་འབྱུང། ཞེ་བ་འཆོ་ཡང་སྲས། འཕགས་སེང་རྒམས་དེ་དེར་ངང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་མཚུངས་ཀྱང་དེ་དེར་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། ལེགས་ལྡན་འབྱུང་ཀྱིས་དེ་དེར་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད། འཕགས་སེང་གཞིས་ཀྱིས་དེ་དེར་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ངང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ཀྱིས་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དོན། དེ་དེར་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དམ། དེ་དེར་མེད་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་དེར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དེར་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི། གཞིས་པ་ལྟར་ན། དེ་དེར་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལེགས་ལྡན་འབྱུང་གཞིར་ཞེན་ཏེ་གཟུགས་ཚོད་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཐལ། གཟུགས་ངང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་ཡོད་པ་གང་ཞེག ཡོད་ན་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དེར་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཞིས་པ་བྱད་དོ། །འཕགས་སེང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་དེར་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་དེར་ཡོད་པ་གང་ཞེག དེའི་ལུགས་ལ་ཡོད་ན་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་ངང་ལུགས་ནི། སྟོང་དངོན་ལེགས་ལྡན་འབྱུང་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་མའི་

བ་གར་བཞེད་དེ། དེས་ཀུན་བརྟགས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་
བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་དང་། གཞན་དབང་དོན་
དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
གསུངས་པའི་དོན་དང་། གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་སྣང་བ་སྐྱུ
མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་
དོན་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
མ་གྲུབ་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་
པའི་དོན་དུ་སེམས་ཙམ་པས་ཁས་ལྷུབས་པ་ལ། གཉིད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་
བསྟན་ནས་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་དབྱུ་མར་འགྲེལ་པར་མཛད་པར་བྱའི། གཉིད་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པ་གཉིས་ནི། ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཀུན་
བརྟགས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་རྟོག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་
དམ། བཏགས་དོན་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་
ལྟར་ན་གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་འདིབས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྣང་བས་ཀུན་བརྟགས་
འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཞེས་རབ་སྦྱོན་མ་
ལས། དེ་ལ་འདིར་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཚོགས་ཏུ་བརྗོད་
པའི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོཉིད་གང་ཡིན་པ་དེར་འདོད་དོ་ཞེ་ན་ནི། དངོས་པོ་ལ་སྐྱེ་
པ་འདིབས་པ་ཡིན་ཏེ་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཚོགས་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་འདིབས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཀུན་བརྟགས་ལ་སྐྱེ་པ་འདིབས་པ་ཡིན་
ནོ་། །ཡང་ཞེས་རབ་སྦྱོན་མར། ཅི་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཀུན་
བརྟགས་པ་དེ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་གྱི་བློ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། ཀུན་

བརྟགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་པ་འདྲ་བས་བློ་གྲོས་འཕྲུལ་པས་ཀུན་བརྟགས་པའི་དོན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྨྲ་ལ་འཁྲིལ་བ་ལ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བགྱངས་པས་དེ་སྐྲ་ཇི་བཞིན་པར་མི་བཞེད་དེ། དེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་བང་ཞིག དེའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་དེ་མདོ་དེའི་སྐབས་ཟེན་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བརྟགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་བགྱངས་པའི་ཕྱིར། བཀྱེས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་མདོ་དེའི་སྐྲས་ཟེན་གྱི་དོན་དུ་འཆད་པ་ལ་དབུ་སེམས་བཀྱེས་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྷོ་ཕྱོགས་བཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། བཟླགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་སྨྲ་ན་དབུ་མ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ལྷོ་ཕྱོར་བ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པ་དེ་ལྷོ་ཕྱོར་བའི་སྔོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིང་གི་བརྗོད་བཞག་པ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གནས་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དབུ་སེམས་གཞིས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ནི་བརྗོ་མི་ཤེས་པའི་སྐྱགས་པ་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ལྷོ་ཕྱོར་བ་མཐོང་ཙམ་ནས་ལྷོ་ཕྱོར་བ་འདི་བྱམ་པའོ། །སྟམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ལྷོ་ཕྱོར་བ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྲ་འཇུག་གཞི་ཡིན་པ་དེ། ལྷོ་ཕྱོར་བའི་སྔོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང། བ་ལང་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་

དེ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་མཐོང་ཙམ་ནས་མོག་སོགས་འདུས་པའི་བོང་བུ་འདི་ནི་བ་ལང་ངོ་། །སྐྱ་པའི་བྱོལ་སྐྲྀ་བར་ཐལ། མོག་སོགས་འདུས་པའི་བོང་བུ་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པ་དེ་མོག་སོགས་འདུས་པའི་བོང་བུའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱད་པའི་ཕྱིར། སྒྲས་པ། བཞུང་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་འདོད་ཤེས་ལྡན་དག །ལེགས་པར་བཤད་པའི་གླུ་གཟིངས་འདིར་ཞུགས་ཏེ། །དྲང་ངེས་རྟོགས་པའི་ཐ་རོལ་སོན་བྱུར་ནས། །ཟབ་དོན་ཧོར་བུས་རང་གཞན་ཆོམ་པར་མཛོད། །ཅེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་དེ་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་བཞེད་དམ་དྲྭད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་སྟེ་ཕྱི་རོལ་དོན་མིན་པར་སྣོན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་མི་བཞེད་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེས་ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། ཞེས་པས་ཀྱང་ཕྱི་དོན་མེད་པར་མ་བསྟན་པར་བཞེད། ཁམས་གསུམ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ། །ཞེས་པས་ཀྱང་ཕྱི་དོན་མེད་པར་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག དེས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཁས་ལེན་ཏེ། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་གང་ལགས་པ་དེ་སེམས་ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་བཅྱི་བའམ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བཅྱི། བྱམས་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེས་ཕྱི་དོན་ཁ་ཅིག་སྟེ་ཕྱི་རོལ་དུ་མ་གཞན་གྱིས་བཞེད་ཅིང་དེ་ལ་སྣོད་དབྱེ་ལེགས་སྦྱར་འབྱེད་ཀྱིས་དགག་གཞན་མ་མཇུད་ཅིང་དེས་མདོ་དེ་མ་གཟིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་དེས་དེ་མཚན་ཉིད་ལ་ལྷམ་ཡོར་དགོངས་པའི་མདོ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུར་དེ་སྐར་

གསུངས་པའི་དོན་གཟུགས་དེ་སེམས་ལས་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་ལེགས་སྦྱན་འབྱེད་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དབུ་མའི་བཀར་སྤྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཨྱི་ལས་བཞེད་པ་གང་ཞེག སྤྲོབ་དཔོན་འདི་གཉིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། དེས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཁས་ལེན་ཏེ། དེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞེག དེ་ཡིན་ན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་པར་ལེགས་སྦྱན་འབྱེད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྣང་ཟེན་ལ་སྟོན་པའི་མདོ་མི་བཞེད་པའི་དོན་ནོ། །རྩོད་པ་སྤྱོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷོ་ལྷོར་བ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་བརྗིའི་ཡུལ་དུ་ལྷོ་ལྷོར་བའི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྷོ་ལྷོར་བ་དེའི་ཡུལ་དུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཞེག ཡོད་ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེར། ཁོ་ན་རེ། ལེགས་སྦྱན་འབྱེད་ཀྱིས། ཁམས་གསུམ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པར་བཞེད་པར་ཐལ། དེས་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་མདོ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས།

སྤྲོབ་དཔོན་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག རང་རྒྱུད་པའི་

ལུགས་ལ་ཡང་འགལ་སྟོང་ཞུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་འགག་ཡོད་པར་བཀའ་སྩལ། བར་པར་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་བཀའ་སྩལ་པ་གཉིས་སྐབས་ཟེན་ཁར་ན་འགལ་ནའང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འགལ་བ་མེད་དགོས་པས་བར་པར་དེ་ཁར་གསུངས་པ་ནི་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དངོས་སུ་ཞུས་ནས། དང་པོར་དེ་ཁར་གསུངས་པ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དོན་གྱིས་ཞུས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཐ་མ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། དེས་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡུམ་རྒྱས་འབྱེད་བསྟན་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་དེ་སྐྱེ་ཐ་བཞིའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲུབ་དོན་གསུམ་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་ཐ་ཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་དང་པོས་གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་འགག་ཡོད་པར་བཀའ་སྩལ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག དྲི་བ་ཞུས་པའི་མདོ་དེ་སྐྱེ་ཐ་ཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་དང་པོས་ཆོས་ཐམས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱེ་འགག་ཡོད་པར་བཀའ་སྩལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་དེ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག དེས་དེ་སྐྱེ་ཐ་ཞིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་ཞེས་ཞུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུའི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་བའི་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཕྱང་ངོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཞེས་སོགས་
འགལ་སྟོང་ཞུས་པའི་མདོ་དེ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་དེ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཟུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་
ཞེས་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
འཁོར་ལོ་དང་པོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དགོངས་གཞི་འཆད་དགོས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས། ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཞེས་སོགས་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་
ལོ། །གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་དེས་ངོ་བོ་དང་
ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པར་
དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞེག འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སེམས་ཙམ་པས་

སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན་མེད་དགོས་པར་ཐལ། མདོ་དེ་དག་གིས་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག ཡོད་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་སྒྲས་ཅིན་ལ་བསྟན་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན་མེད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གསུངས་པའི་ཀུན་བརྟགས་མེད་པར་ཁས་ངན་སྐྱེ་འདེའམ་སུ་ཞིག་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེ་པ་འདེའམ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷས་ཀྱི་ལེའུ་དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། གྲུབ་དོན་གཉིས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷས་ཀྱི་ལེའུ་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱས་འབྱིང་བསྟུས་གསུམ་དུང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག དེས་རྒྱས་འབྱིང་བསྟུས་གསུམ་དུང་དོན་གྱི་མདོར་སྒྲས་ཅིན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚེས་འཁོར་སྒྲས་ཅིན་ལ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་དོན་དང་པོས་བདེན་བཞིའི་ཚེས་འཁོར་དུང་དོན་གྱི་མདོར་སྒྲས་ཅིན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གྲུབ་དོན་གཉིས་པས་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་དང་དོན་གྱི་མདོར་སྒྲས་ཅིན་ལ་བསྟན་ཀྱང་དེས་རྒྱས་འབྱིང་བསྟུས་གསུམ་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེས་རྒྱས་འབྱིང་བསྟུས་གསུམ་དུང་དོན་གྱི་

མདོར་བསྡུན་པར་ཐལ། དེས་འཁོར་ལོ་བར་པ་དུ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན།ཱ དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་ཐལ་
ལོ།ཱ །འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དྲང་དོན་ཀྱི་མདོར་མ་བསྟན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོར་གཞུང་བཀྱགས་ནས་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། ཅིར་
ན།ཱ ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཡུམ་འབྱམ་པ་དེ་གྲུབ་དོན་གཉིས་པས་དྲང་དོན་ཀྱི་མདོར་
བསྟན་པར་ཐལ། དེ་གྲུབ་དོན་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གྲུབ་དོན་གཉིས་པ་ལས་ཟེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
པ་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་ཏེ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
འཁོར་ལོ་བར་པ་དེ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྱིར་བའི་
འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དྲང་ངེས་རྣམ་
འབྱེད་ལས། མདོར་བསྡུ་ན་ཟེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་
གསུངས་པ་དེ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྤྱིར་བ་དང་མ་སྤྱིར་བ་གཉིས་བྱུང་
བའི་ཕྱི་མའི་མདོ་རྣམ་འབྱུང་བའི་དོན་སྤྲིད་པའི་ཚིག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་
བྱིས་ཤིག་ཅེས་དགོངས་འགྲེལ་བྱིས་བཀའ་བས་དགོངས་འགྲེལ་ནི་ཡུམ་འབྱམ་པ་ལྟ་
བུ་རྣམས་ངེས་དོན་དུ་གཞུང་འཇུག་པའི་མདོར་བཞེད་དོ། །ཤེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཡུམ་འབྱམ་པ་དེ་གྲུབ་དོན་གཉིས་པའི་
སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པས་དེ་

དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞིར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དབུ་ཞེམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་རབ་སྙིང་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་ཐལ། ཡུམ་འབྲུམ་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་གང་ཞེག ཤའོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་དབུ་མའི་བཀར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཀུན་བརྟགས་མེད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཀུན་བརྟགས་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ངེས་པའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དོན་དེ་ལས་ལོགས་ཤེག་ཏུ་གཞན་གྱི་གང་དུ་ཡང་དྲང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོག་པར་བལྟའོ། །ཞེས་པ་ཡང་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡུམ་འབྲུམ་པའི་ནང་ཚན་གྱིས་གཟུགས་མི་དམིགས་ཞེས་པའི་མདོ་དེ་སྐྱེ་

བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་འབྱམ་པ་ལྟ་བུ་སྐྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་མི་དམིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་མི་དམིགས་པ་དེ་དེའི་སྐྲས་ཟིན་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། གཟུགས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་དེ་དེའི་སྐྲས་ཟིན་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། མདོ་དེ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྤྱད་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཤེས་རབ་སྙིང་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་སྣང་ཟིན་ལ་བསྟན་ཟེར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བསྟན་དགོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་ཚིད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་འཐད་དེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་ཟིན་ལ་བསྟན་པ་གང་ཞེག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞེག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བསྲུམ། ཁ་ཅིག ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་རང་རྒྱུད་པའི་ཐུབ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་དགོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་ཅིག

ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་སྟྲིན་པ་གཉིས་མདོ་གཅིག་ཡིན་ན་འགལ་མེད་ཀྱང་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཙམ་དུ་གཅིག་པ་ཡིན་ཀྱི་མདོ་གཅིག་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་དེ་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡུམ་འདུམ་པ་གྲུབ་དོན་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དྲང་དོན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུས་དྲང་དོན་དུ་སྟྲིན་ཏུའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་དེ་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཐམས་ཅད་མ་མི་བྱད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཁ་ཅིག ཡུམ་འདུམ་པ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུས་དེའི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་སྟྲིན་ཏུ་དང་། སྐྱེ་བཞིན་དུ་འཇོན་པ་བཀག་ནས་ངེས་དོན་དུ་སྟྲིན་ཏུའི་མདོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་འདུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱས་ཟིན་ཙམ་ལ་མཐོང་བ་ཐ་སྙད་དུ་གྱུར་པ་འགལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དགོས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྟྲིན་ཏུའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འགལ་བར་མི་བྱད་དེ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བསྟྲིན་པའི་ཕྱིར་དང་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་དང་སྐྱེ་ཞིག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྟྲིན་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཚོས་ཅན། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྟྲིན་བའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་སྐྱེ་ཐཉིན་པར་འཛོམ་པ་བཀག་ནས་ངེས་དོན་བྱི་མདོར་བསྡུབ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ལ་སྐྱེ་ཐཉིན་དུ་མ་ཞེན་ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་ཡེ་མེད་དུ་འཛོན་པ་སྐྱེ་ཐཉིན་དུ་འཛོན་པ་ཡིན་བྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་བྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་ཏའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། བྱང་དོན་བྱི་མདོ་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་བྱི་ཁྱད་པར་མ་སྟོན་ཏའི་མདོ་དང་། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་བྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་ཏའི་མདོ་དང་། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་བྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་མ་སྟོན་ཏའི་མདོ་དང་གསུམ་ལས། ཕྱི་མ་དེ་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྡུབ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཡུམ་འབྱུམ་པའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་སྐྱ་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེ་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྡུབ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་མདོ་དེ་སྐྱེ་ཐཉིན་པར་འཛོམ་པ་བཀག་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྡུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་དེ་དགོངས་པ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མདོ་དེ་སྐྱེ་ཐཉིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱེ་ཐཉིན་པར་འཛོམ་པ་དགག་དགོས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་མདོ་དེ་སྐྱེ་ཐཉིན་པར་འཛོམ་པ་བཀག་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྡུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སྐྱེ་ཐཉིན་པར་བརྒྱད་དུ་མི་རྟང་བའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱེ་འགག་

སོགས་མེད་པ་དེའི་ནང་ཚན་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་ཅེས་པའི་མདོའི་སྐབས་ཟིན་ཀྱི་དོན་དུ་འཛིན་པ་བཀག་ནས་ངེས་དོན་དུ་སྐྱབ་པའི་དོན་དང་། དེའི་ནང་ཚན་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་། གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེའི་དགོངས་པར་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་སྐྱབ་པ་དེ་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ལ་སྐྱེ་ཐཁེན་དུ་མི་ཁེན་ཁེས་གསུངས་པས། ཁེས་དང་། འདི་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ནའོ། །སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་སྐྱེ་ཐཁེན་པར་འཛིན་པ་བཀག་ཀྱང་། ཁེས་དང་། འདིས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱིས་བཀག་ལ་ལོ། །ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཇོག་ལྟགས་མདོ་འདིའི་དོན་མིན་ན་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་བཞེད་དམ་སྐྱམ་ན། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་དང་། ལང་གཤེགས་དང་། རྒྱུད་བླ་མ་སོགས་ལས་ཕྱི་རོལ་བཀག་ནས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་སུ་བསྟུབ་པའི་སྐབས་འགའ་ཞེག་ཏུ་སེམས་ལ་རང་བཞིན་མ་བཀག་པ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་མི་རྟུས་པར་རིམ་གྱིས་བཀྲི་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་མདོ་དེ་དག་ལས་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་རྟུས་པའི་ཚེས་ཅར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་ཁས་བླངས་ཀྱི་མ་གཞིས་ཀ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་། ཁེས་གསུངས་པའི་དོན་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་བྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་ཀན་འབྱུང་

བཀའ་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ལེའུའི་བསྟན་དོན་དང་། དབུ་མ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུའི་བསྟན་དོན་དུ་ཆ་ཕྱེ་ནས་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཡོན་ཏན་འབྱུང་བཀའ་ཀྱི་ལེའུ་ལས་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཅོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣུས་ཏེ། ལེའུ་དེའི་སྔང་དུ་དེ་གསལ་བར་འཆད་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ཚོགས་ཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དེ་འདྲ་བ་དེ་སེམས་ཙམ་པས་ལེགས་པར་ཕྱེ་བའི་ཚེས་འགོར་དུ་འདོད་པར་ཐལ། དེ་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣུས་ཏེ། རྣམ་འཕད་ལས། དེར་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུས། སྟོན་པ་ལ་དྲི་བ་མི་འབྱ་བ་རེ་རེ་མཛད་པའི་དྲིས་ལན་གཞན་རྣམས་འདིའི་མཚན་གཞིར་འབྱེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་གཞན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་རྣམས་འདིའི་མཚན་གཞིར་འབྱེལ་མེད་པར་འཕད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་དབུ་མ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལེའུ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཕྱ་

མོ་བསྟན་པར་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཁའོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟུངས་ཏེ། བྱམས་པ་གཞན་ཀྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཏན་དུ་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། །།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྟོང་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱུང་གིས་སྟོལ་ཕྱེ་བ་ལྟར་མཁས་པ་ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཏྲི་སྐ་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱས་འབྱེད་བསྟུས་གསུམ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཀྱོགས་ནས་བསྟུབས་པའི་དགུ་མ་པའི་ཚཀར་ཐབས་ཀྱང་མེད་ཅིང་ཐབས་གྲུབ་པ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཆུང་ངད་ཀྱང་མེད་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པར་ཐལ་ཏེ། ཁྱོད་ཅག་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཀྱང་ཐལ་ཏེ། དབུ་མ་སྣང་བར། དེའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཁོ་ནར་བཟློད་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་པས་དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་གཞུང་འཛུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།། །།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་མི་བཞེད་དེ།། དེས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན་སྐྱེ་ཞིང་བཞིན་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག

དེས་དེ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ངེས་པའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེས་ལེའུ་འདིས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟན་གསུམ་བྱུབ་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན་པར་བཞེད་པ་གང་ཞེག དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་སྐྱོབ་དཔོན་འདིས་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། སྐྱོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་བསྐྱར་བའི་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། མདོར་བསྡུ་ན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་མའི་བཀར་བཞེད་ན་དེའི་དོན་འཆད་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྐྱོང་གི་དྲྭ་བ། འགལ་བ་དེ་སྐྱོང་བའི་ལན། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་དག་གི་བྱུབ་པའི་དོན་ཞུས་པས་སོ། །དང་པོ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཤུགས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྐྱོང་གི་དྲྭ་ཞུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཕོར་ལོ་དང་པོར་གཟུགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངག་པར་བཀའ་སྩལ། བར་པར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བི་ན་ལྟར་ན་འགལ་ན་འང་མེད་དགོས་པས། བར་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དངོས་སུ་ཞུས་ནས། དང་པོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དོན་གྱིས་ཞུས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེས་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྐྱོང་གི་དྲྭ་ཞུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཕོར་ལོ་བར་པ་ཕེས་རབ་སྐྱིང་པོར་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚེས་མེད་པར་བཀའ་སྩལ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཚེས་ཡོད་པར་བཀའ་སྩལ་པ་གཉིས་སྐྱས་ཟིན་ལྟར་ན་འཕགས་ཡང་འཕགས་བ་མི་མངའ་བས་ཤེས་རབ་སྙིང་པོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཙི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་དངོས་སུ་ཞུས་ནས། དང་པོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཙི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་དོན་བྱིས་ཞུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་སྐྱོང་ཞུས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་ཅ་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། ཡན་ཏྲི་སྐྱབས་སུ་ཡང་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་འཕགལ་སྐྱོང་ཞུས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་དེ་དགོངས་གཞི། དགོས་པ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་དྲང་དོན་དུ་བཀླལ། འབྲུམ་སོགས་ཀྱི་ཧང་ཚན་གྱི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་མ་སྨྲས་ཀྱང་མགོ་མཇུག་འཕགའ་ཞིག་དུའང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྨྲས་བ་དེ། གཟུགས་མེད་ཅེས་སོགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྨྲས་བས། གཟུགས་སྐྱ་དང་སྐྱེ་འཕགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཙམ་དེ་མདོ་དེའི་སྐབས་ཅི་ཏྲི་དུ་འཇིན་པ་བཀག་ནས་གཟུགས་སྐྱ་དང་སྐྱེ་འཕགས་སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་དེའི་སྐབས་ཅི་ཏྲི་དུ་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ལ་གང་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཤེས་རབ་སྙིང་པོར་ཚེས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་

པར་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དབྱེངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ལྡན་པར་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྲག་ཕྱོགས་ནས་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱུ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྣང་ཕྱོགས་ནས་རང་གི་ཕྱུ་ཅིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་དབང་ཕྱོགས་ནས་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གཞན་དབང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་སྣོད་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་དེ་དག་ཏུ་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གི་དཔེས་སྟོན་པའི་ཕྱུ་མཚན་

ཡོད་དེ། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་རང་འཇིག་རྟེན་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱང་རང་འཇིག་རྟེན་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མའི་དབེས་སྟོན་པའི་ཕྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱ་མའི་རྗེའུ་ཕེང་བུ་ཤོགས་རྟ་བྲང་དུ་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་བདེན་པར་སྣང་ཡང་བདེན་བྲེལ་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་བདེན་སྟོང་ཅོས་ཅན། ཁྱོད་ནམ་མཁའི་དབེས་སྟོན་པའི་ཕྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་ཐོགས་རེགས་བཀག་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་རང་གི་དགག་བྱ་བདེན་བྲེལ་བཀག་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཉེས་རབ་སྐྱེང་པོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྲོད་ཡུལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྟན་དོན་གོ་སླའོ། །བཞི་པ་ནི། སྐྱས་ཟིན་སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པས་བསྟན་དོན་གྱི་གཅོད་སྐྱེ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་ཅོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་ཅོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཅོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལུང་ཀྱི་ལེའུའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཅོ་བོ་མ་ཡིན་ན་དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་དང་ཤུགས་བསྟན་གང་དུ་ཡང་མི་བཞེད་དམ་ཞེ་

ན།ཿ དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པའི་ཞེས་སོགས་བསྟུངས། དོན་ནི། དགོངས་འགྲེལ་དང་། ལང་གྲྀེགས་དང་། རྒྱུན་སྐྱག་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ལས་དངོས་སུ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་ཅིང་སེམས་ཙམ་པ་ལ་བདེན་གྲུབ་མ་བཀག་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བདེན་མེད་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་མི་ནུས་པ་རིམ་གྱིས་བགྲོལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དབྱ་མ་སྣང་བ་ལས་གསུངས་པས། མདོ་སྡེ་དེ་དག་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་བགྲོལ་བྱ་དང་སྐབས་མ་ཐུག་པའི་རིམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལུས་ཀྱི་ལེའུ་དང་། ལང་གྲྀེགས་དང་། རྒྱུན་སྐྱག་པོ་བཀོད་པའི་མདོའི་སྐྱེས་ཟིན་ཙམ་གྱི་དོན་དང་། དབྱ་མ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་དེ་དག་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་ཆ་ཤེས་འཛིག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤྱིང་ག་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཟུགས་ནས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱས་ཟིན་ལ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་འགལ་སྤྱིང་ལྟས་ཚུལ་ལ་ཐབད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྲོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དགོངས་གཞི་ཞུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་འགལ་སྤྱིང་ལྟས་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྙིང་པོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་སྤྲ་ཟེའུ་ཐུང་ན་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མདོ་དེ་གཉིས་རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་

འགལ་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པར་ཡོད་ན་ཡོད་དགོས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་བྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྗུས་ཀྱི་ལེའུའི་བསྟན་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་བདོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྲེད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུངས་པའི་དོན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་མདོའི་དོན་མིན་པར་དབུ་མའི་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་ལམ་སྲོལ་འདི་ནི། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕྱི་བ་ཞེབ་ཏུ་ནི་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དག་གིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྗུས་ཀྱི་ལེའུའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། དེའི་འཕྲོས་ཉིད་དུ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་འགྲེལ་ཚུལ་ཞེབ་ཏུ་ཤེས་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་གསུང་རབ་འགྲེལ་ཚུལ་དུ་མ་ཞེས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྗུས་ཀྱི་ལེའུ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དབུ་མ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བརྒྱད་སྟོང་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་

ནུས་ཀྱི། གང་ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་སྣྲི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྱུར་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་ན་དེ་སྣྲི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་དེ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་མེད་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་དག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་སྨྲས་བའི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྨྲས་བའི་ཕྱིར་ཀྱི། དེས་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཀྱི། དེས་བདེན་མེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན། དེས་དག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྨྲས་བར་ཐལ། དེས་བདེན་གྲུབ་དངོས་སུ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཀྱི། དེས་བདེན་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེས་བདེན་མེད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་ཐོག་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེས་དག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྨྲས་བར་ཐལ། དེས་དེ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྨྲས་བའི་ཕྱིར་ཀྱི། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་མདོ་དེའི་ནང་དུ་དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་མ་སྨྲས་བར་གཟུགས་མེད་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ནི་ཇི་སྙེད་བསྟན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྨྲེ་བཞིན་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་བས་གཞན་དུ་དང་དགོས་པས་དང་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་སྨྲེ་བཞིན་པར་བྱས་

ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འབྱེད་པ་དང་། ཉི་ཁྲི་བྱམས་ཀྱིས་ལེའུ་ཡང་སྐྱེ་ཐབེན་པར་བྱེད་ཅེར་ན། ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་ན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྗོངས་ཀྱི་ལེའུ་སྐྱེ་ཐཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཤགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་གིས་སྟོང་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་བཤགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་འཛོག་རིགས་པ་གང་ཞིག འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་སྟེ། ཉི་ཁྲི་བྱམས་ལྗོངས་ཀྱི་ལེའུར། གང་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་དེས་རྣམ་པར་བཤགས་པའི་གཟུགས་རྣ་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་སུ་ངོ་ཚེའི་མེད་པ་ཁོ་ན་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་དང་། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ལ་རྣམ་བཤགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སོགས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །ཆོས་དེ་ཡང་རྣམ་བཤགས་ཀྱི་གཟུགས་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་དེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀུན་བརྟགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དབང་བདེན་པར་བྱང་པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་གིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་འཛོག་རིགས་

པ་གང་ཞེག གཞན་དབང་གཞན་དབང་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞན་དབང་གཞན་དབང་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། གཞན་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་གཞན་དབང་གི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་དབང་གི་སྟེང་གི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཀུན་བརྟགས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷས་ཀྱི་ལེའུའི་སྒྲས་དོན་ལྔར་འཛོག་རིགས་པ་གང་ཞེག ཀུན་བརྟགས་འཇིན་པའི་ཚད་མ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཞན་དབང་གིས་སྟོང་པར་ཐལ། དེ་དེས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་གཞན་དབང་གི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཚོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར

ཅན། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་བཏགས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་ཏུ་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རང་ལུགས་ནི། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷས་ཀྱི་ལེའུ་སྒྲ་རི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། བྱམས་ལྷས་ཀྱི་ལེའུ་སྒྲ་རི་བཞིན་པར་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་བར་ཀྱི་འགྲེས་ཤུང་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་གཞན་དག་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གྲུབ་དོན་གཉིས་པས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷས་ཀྱི་ལེའུ་ཚོས་ཅན། ངེས་དོན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རྒྱས་འབྲིང་བསྟན་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཀོད་ནས་བསྟུབས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཚོས་ཅན། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ཁེས་རབ་སྣོང་པོ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འགོད་འོ་བར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་སྣོས་པའི་རྣམ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདེན་གྲུབ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཐལ། བདེན་མེད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། དེ་བཞིན་དུ་དྲང་

དོན་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོབོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ངེས་དོན་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོབོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཅར་ན། ཁྱབ་པ་སྟོན་པས་ཆོག་གོ །

གསུམ་པ་འཕགས་སེང་གེ་ལྟུགས།

གསུམ་པ་འཕགས་སེང་གེ་ལྟུགས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་སྣོད་དང་སོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་མཚན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་མདོར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མཚན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ། བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་མཚན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། སེང་གེ་བཟང་པོའི་ལུགས་ལ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལུགས་ལ་དབུ་མ་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག ལུང་དེའི་དོན་ནི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་གཞན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་ལས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་བསྟན་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་འདྲའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་

ལེའུ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ལེའུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཙམ་པས་ལེགས་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དགོངས་འགྲེལ་བྱི་ནང་ཚན་བྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྱུར་མ་གྱུར་ཀྱི་བྱད་པར་གསལ་བར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་སྣུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེར་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དུ་མ་རྣེས་སུ་བརྩང་བའི་ཆེད་དུ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཁིང་ཁྲའི་སྟོལ་ཕྱེ་བ་ལྟར་ན། མདོ་སྡེ་འདི་ནས་འཁོར་འོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་འདི་ལྟར་ཕྱེ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སྐྱེ་ཐ་ཞིན་ཐེག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་ཐ་ཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྟོང་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། དེས་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཀར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེར་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་གསུངས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མདོ་སྡེ་འདི་ཉིད་དུ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྐྲ་བ་རྣམས་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་བྱི་སྐྱེ་བཞེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞེད་གཉེགས་པའི་སྐྱོང་པོའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་དང་། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱུས་ཀྱི་ལེའུ་རྣམས་བསྟན་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་དབུ་མ་པའི་བཀར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་སྣུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མདོ་

སྟེ་འདི་ཉིད་དུ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་བོའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལ་སོགས་པར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་དྲི་མ་བྲལ་བྱང་བ་ཡིན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མས་ལེགས་པར་བསྟྲུབས་པས་དེ་དག་གི་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེས་དེ་དབུ་མ་པའི་བཀར་བཞེད་པར་ཐལ། ཞི་བ་འཚོས་དེ་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པ་གང་ཞེག འགྲེལ་ཆེན་དུ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་སོགས་ཞི་བ་འཚོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་པར། མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྣང་མཛད། །བྱ་མ་བཟང་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཞི་བ་འཚོའི་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བྱིས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དགོངས་པ་གཅིག་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཞི་བ་འཚོ་རྣམ་བདེན་པའི་འདོད་པ་ལྟར་བྱེད་མ་པ་དང་། སེང་གེ་བཟང་པོ་རྣམ་རྩོན་པའི་འདོད་པ་ལྟར་བྱེད་མ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ལུགས་འདིས་སྟོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དངོས་པོར་འདོད་དེ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་པས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྟོན་སྣང་དབང་ཤེས་འཇུག་ཐལ་སྡུད་འགྲེལ་པས་ཀྱང་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཞིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྟོན་སྣང་དབང་ཤེས་འཇུག་ཐལ་སྡུད་འགྲེལ་པས་ཀྱང་རྣམ་བདེན་པ་མ་འགྲུབ་ཅིང་ཐ་སྙད་བཞེད་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཟབ་མོ་རྣམ་དུ་རྟོག་པ་མ་འགྲུབ་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་རྟེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འཕྲོད་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འགྲུབ་བར་འཕྲོད་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག

མདོ་སྡེ་འདི་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དྲང་དེས་འདི་ལྟར་ཕྱེ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་རྣམས་དགོངས་པ་མི་གཅིག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཅིག་པར་ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ་འཁོར་ལོ་བར་ཐ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཞེའོ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཉུས་ཀྱི་ལེའུའི་མཐར་ཐུགས་གྲི་དགོངས་པ་དབུ་མར་བཀླལ་ཡང་། དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་སྣ་ཚོགས་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་མི་བཞེད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སེང་གེ་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཀར་བཞེད་དོ། །དེས་ན་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་མདོ་དེ་ལ་མི་འདུ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དེ། མདོ་དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་མདོ་དེའི་བསྟན་དོན་སུ་ཁས་བླངས་དུ་མི་རྟང་བར་མདོ་དེའི་དགོངས་གཞི་མདོ་དེའི་བསྟན་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་སྐོར་ནས་མདོ་དེ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པ། ཚ་དང་མ་ནི་གསད་བྱ་ཕིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བྱ་བྱེད་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། མདོ་དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་གནས་ལུགས་སུ་ཁས་བླངས་དུ་མི་རྟུང་བར་དེ་ལས་འོགས་སུ་དྲང་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་འཕདད་དགོས་པ་རྒྱུ་ལས་དཀར་ནག་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་མདོ་ལྟ་བྱ་བྱེད་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དེས་གདུལ་བྱ་དྲང་དུ་བར་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་ནི་དྲང་ཞེས་པའི་དོན་མིན་གྱི་མདོའི་དོན་དེ་

ལས་གཞན་དུ་དང་དགོས་མེ་དགོས་ཀྱི་དང་ཚུལ་དེ་ཡིན་ནོ། །དོན་དང་དགོས་པ་འདི་ལ་གཉིས་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངེས་དོན་ཀྱི་མདོ་ནི་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་ཏེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དང་དགོས་ཀྱི་མདོ་དང་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་ཀྱི་དང་དོན་དང་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་ཀྱི་དང་དོན་དང་ངེས་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། ཏློ་གོས་མི་ཟད་པའི་མདོར། གང་ཟཱ་ལ་མི་རྟེན། ཆོས་ལ་རྟེན་པ་དང་། ཚིག་ལ་མི་རྟེན་དོན་ལ་རྟེན་པ་དང་། དང་དོན་ལ་མི་རྟེན་ངེས་དོན་ལ་རྟེན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟེན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟེན་པ། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱུན་ཀྱི་མདོ་ལས། ངེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོ་ཚན་དང་པོ་དེས་བསྟན་པ་སྐྱེས་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་སྐྱེས་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྐྱེས་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་པ་སྐྱེས་མེད་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་ཞེས་བསྟན། གཉིས་པས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚིག་དེ་གནས་ལུགས་མིན་ཀྱི། བསྟན་དོན་སྟོང་ཉིད་དེ་གནས་ལུགས་ཡིན་ཞེས་བསྟན། གསུམ་པས་དང་དོན་ཀུན་རྫོབ་པ་གནས་ལུགས་མ་ཡིན། ངེས་དོན་དོན་དམ་པ་གནས་ལུགས་ཡིན་ཞེས་བསྟན། བཞི་པས་རྣམ་ཤེས་འབྲུལ་བའི་སྣང་ཚུལ་མི་བདེན། ཡེ་ཤེས་མ་འབྲུལ་པའི་གཟིགས་ཚུལ་བདེན་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀང་ཡིན་ནོ། དཔེར་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོར་ཅི་ཞིག་ཟེར་ན།

དུ་དམིགས་པ་དེ། དང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དཔེར་ན། འཁོར་ལོ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལྟུང་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དྲང་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་དང་། དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གཉིས་སུ་ཡོད། གསུམ་པ་རྟོག་པ་སྟོང་ཐ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཅུ་ཐོས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་འགྲེལ་ཆུང་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་ཐལ། དེ་ཞི་བ་འཚོའི་དངོས་སྟོབ་གང་ཞེག ཞི་འཚོ་ཡང་སྡུག་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་འགྲེལ་ཆུང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་ངེས་རྟོག་འབྱེད་ལས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་བཞིན་དུ་དབུ་མ་སྣང་བར་བཀླལ་བ་ཞི་བ་འཚོའི་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།ཞ སྟ་བར་མ་ཁྲབ། ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་མེང་གེ་བཅུ་ཐོས་དབུ་མ་སྣང་བར་དྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་ཕྱི་བ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་མ་བའི་བཀའ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ངེས་པའི་དོན་ཀྱང་ཤེས་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེང་གེ་བཅུ་ཐོས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།། །།

རྒྱལ་གསུང་པད་མཆོར་འཇུག་ལ་མི་མཁས་པའི། །ཆོ་ལ་ངན་སྤང་ཐོའི་སྐྱིང་རུ་འདར་བྱེད་པ། །ལུང་རིགས་གཉོང་ལྡའི་གད་བརྒྱངས་རབ་བརྗིད་དབྱངས། །སྐལ་བཟང་རྣ་པའི་བཙུད་དུ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །སརྦ་མངྒ་ལཾ།

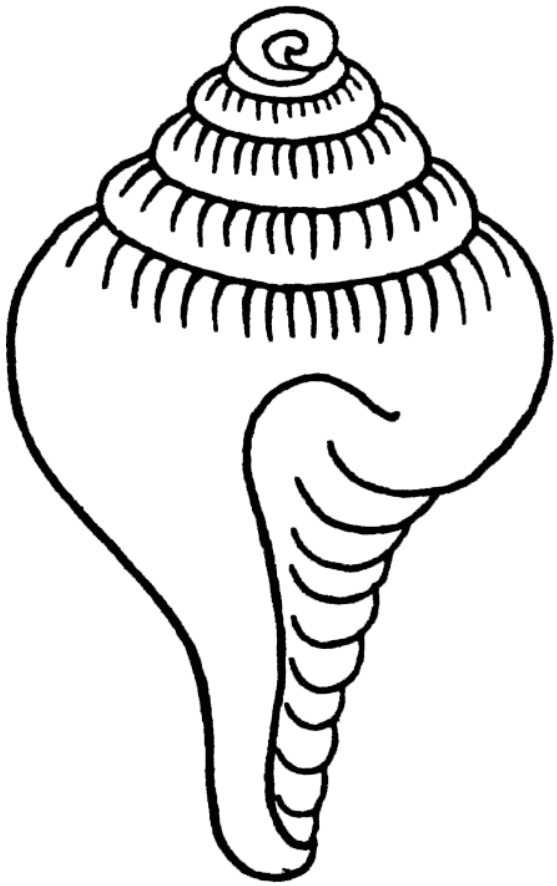

།།ཐུབ་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་གནད་གསལ་
བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་
བཟང་སྤུ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་དགེ་འདུན་
ཉི་ཤུའི་སྡེ་དོན་
བཞུགས་
སོ།།

རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མདོ་དང་བསྟུན་བཅོས་ལས་བསྡུངས་ཚུལ།

ཞེས། །གཞིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། དབང་པོ་རྣུལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཅེས་སོགས་བསྡུངས་ན། བཞུང་འདིས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་འཆད་ཚུལ་བང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་བསྡུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཞིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་ཤེར་ཕྱིན་འདིས་བཀན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཞིན་ནས་ཕེ་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པའམ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། བཞིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ། རྒྱ་བ། འགྲེལ་བ་དང་བསྡུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གདམས་ཡུལ་བཅུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དེ་བརྟེད་བྱའི་དོན་རྒྱ་ཆེ་བས་རྟོགས་དཀའ་བ་ལ་དབྱེ་བསྡུ་བྲག་ཏུ་འཕད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གཞིས་པོ། ཞེས་གསུངས། གཞིས་པ་མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་ཉེ་འདུ་ཟླ་ནས་འཆད་པ་ལ། དབང་པོ་རྣུལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཅེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཤེར་ཕྱིན་འདིས་གནས་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་ནས་ཕེ་

འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པའམ། དབའ་བྱན་གྱི་ཟླའི་རིགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ཉིད་ནས་པེ་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས། བརྒྱད་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་སྒྲིར་བསྟན་ནས། རྒྱུན་ལྡོག་ལྡོག་པ་དང་པའི་རྗེས་འབྱང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་མིའི་ནང་ནས་ཤེ་འཕོས་ཏེ་མི་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་མ་གཏོགས་པར་དབང་པོ་རྣ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣ་ལ་འབྱོར་ལ་ཡང་སྐྱར་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་མ་ཡིན། དེ་ལ་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱར་དུ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དབང་པོ་རྣ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུན་ལྡོག་ལྡོག་པ་དབང་རྣོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྱང་གི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་གང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྐྱེས་པ་དེའི་དབང་པོ་རྣམས་རྣོ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེས་སྐྱར་དུ་རྣལ་འབྱོར་འདི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་གང་དག་དབའ་བྱན་གྱི་ཟླའི་རིགས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཚེ་རབ་ཀྱི་ཕྱིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་འཇིགས་པ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞིང

བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྣོ་རྩལ་གཉིས་ཚོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་རྒྱུན་ལྡོག་ལྡོག་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལྡོག་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་བོས་སོགས་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་དེའི་བྱང་བྱང་ཆེན་ཞེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཅིང་སྦྱོང་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་ན། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་ལྡོག་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དུ་མི་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། དབང་པོ་རྣོ་ལ་དང་རྟེན་པོ་དག །ཅེས་པས་ཤྲཱདྡྷ་ལ་རྒྱུན་ལྡོག་ཅོམ་པོ་བའི་མིང་ཅན་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུན་ཏུ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་བྱོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་རྒྱུན་ལྡོག་འབྲས་གནས་ཅོམ་པོ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་ལྡོག་པ་དང་མོས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལྡོག་པ་དང་མོས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་དད་མོས་པའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་དེའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་། ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ནས། ཤྲཱི་དེའི་བྱ་དེ་དག་ཀྱང་དབང་པོ་རྣོ་བ་ཡིན་ཅིང་། དབང་པོ་རྣོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ལྡོག་པ་མཐོང་ཐོབ་པའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་བསྒྲིད་ནས་ཚད་མེད་པ་བཞི་ལ་སློབས་པར་འཇུག་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་

སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ལ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་ལ། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་དབང་ གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པས་གང་དང་གང་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ ལྡན་འདས་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པས་བཞིན་ཕོང་ཚོངས་སྤྱོད་པ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ བར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ནས་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་བླ་མེད་ རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་དེ་གཞེས་ ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། དང་དང་མཐོང་ཐབ། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་བྱི་ སྐོན་ནས་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་དབང་པོ་རྣ་ལ་པོ་དང་རྣོན་པོ་དད་པ་དང་མཐོང་བས་ ཐོབ་པ་དག་འབྲས་བུ་གཞེས་པ་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤྲོང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་སེམས་སྐྱོམ་ལམ་པ་ཆོས་ ཅན། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་ པའི་མིང་ཅན་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱང་ཤཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་སྡུ་མ་བཞིན་ དུ་དད་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ ནོ།། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤྲོང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་སེམས་ སྐྱོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྐང་བཞིན། འདིར་བསྟན་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མིང་ གིས་བསྟན་པའི་བྱང་ཤཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་ སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་ཆོ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་གང་དག་ ཐབས་མཁས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག ཅེས་པ་ ནས། འདིར་སྐྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་སུ་བླ་མེད་སྤྱོད་པ་ བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་

དོན་ནི། བར་ཚད་གཅིག ཅེས་པས་ལྷག་ལ་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་མིང་ཅན་བསྟན་ནས་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤང་བའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདའ་བ་བཞིའི་དབྱེ་གཞི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་མངོན་ཤེས་དྲུག་པོ་རྣམས་ཐོབ་པ་གང་དག་འོངས་པ་ཕམས་སུ་ཡང་མི་སྐྱེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕམས་སུ་ཡང་མི་སྐྱེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཕམས་སུ་ཡང་མི་སྐྱེ། ཞེས་པ་ནས། གང་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་པ་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། རྒྱུན་ཞུགས་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་བཞི་དང་ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་པོ་བསྒྲུབ་ནས། ཡང་དེ་དག་ཐབས་མ་ཁས་པས་བསམ་གཏན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་ལོག་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་རིགས། བྱམ་ཟེའི་རིགས། ཁྱིམ་བདག་གི་རིགས་ཤིང་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྨོས་པར་འཇུག་ཅིང་ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྨོས་པར་འཇུག་པ་བཞི་ལ་སྨོས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་ཐབས་མ་ཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་

སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེ་བ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ལ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་དོན་དུ་གནོད་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། རིགས་ནས་རིགས། ཞེས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་ལྷ་དང་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་གཅིག་དང་། ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཐུབ་པར་ཅན་ཚོ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་པའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་དག་རྩེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྟོང་པ་གང་དག་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་དག་གོ །ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་དེ་དག་ནི་ཚོ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བར་ཚད་གཅིག ཅེས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་གཞན་བར་ཚད་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདོད་ཚེན་བརྒྱད་པ་སྣང་དག་པ་མ་སྣང་པར་སྐྱེ་བ་གཅིག་བྱང་སེམས་སྟོང་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པ་ཚོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གཉིས་ཀྱང་པར་ཅན་ཚོ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བའི་མིང་ཅན་

དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་དང་། ཚད་མེད་པ་བཞི། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། སྟོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཐོབ་པ་གང་དག་ཐབས་མཁས་པས་ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བསྟུངས། དེ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བའི་མིང་ཙམ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་གང་དག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བླ་མེད་ཇོ་གས་པར་འཚང་རྒྱ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་སེམས་ཅན་གཞལ་དུ་མེད་གྲངས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱས་ནས་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཞིང་། དེ་དག་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་། དམ་པའི་ཆོས་བསྐལ་པ་འཁོར་བསྐལ་པ་ལས་ལྷག་པར་གནས་པ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བའི་མིང་ཙམ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་ཞར་རལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་འདོད་ཞིང་དེ་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཚུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་འཚོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཚོགས་སུ་བྱས་ནས་ཐོག་མེད་རྩོལ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བའི་མིང་ཙམ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་གང་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འདའ་ཞིང་ཕྱི་མི་སྡུག་པའི་ས་ལ་ཡང་ངེས་པར་གནས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱེད། ཅེས་

སོགས་བསྡུངས། མདོ་ཚན་དེ་བཞིའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བར་སྐྱེས་ནས་དང་། ཁྲེད་དང་བྲེད་མིན། ཞེས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ། བར་མ་དོ་དང་། སྐྱེས་ནས་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་རྫོ་འཕ་འདའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཞེས་བསྡུངས། དོན་ནི།། བཟློག་སུ་ཉེར་འགྱེའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་དབྱེར་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ལ་དེ་བར་དོར་འདའ་བ། སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཀྱི་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཕར་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་འོག་ཏུ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་དེའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྦྱོང་པ་གང་དག་འཚོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ནས་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་འགྲས་ཀྱི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྤྱབ་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་དག་ཀུ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྐོ་ཆོགས་སུ་འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེ་ལས་ཕྱི་བའི་འཕར་བའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་དེའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གང་དག་བསམ་གཏན་བསམ་གཏན་བའི་ཞྱབ་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས་ཀུན་ཏུ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྐོ་ཆོགས་སུ་ཏླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་བསྡུངས། ཕྱིར་འཕར་གྱི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་དེའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གང་དག་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གནས་གཙང་མར་སྐྱེས་ཏེ། གནས་གཙང་མའི་གནས་གཅིག་གམ་

གཉིས་ལས་བརྒལ་ནས་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་དེའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གང་དག་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལྟ་བུར་སྟུལ་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སྦྱངས་ནས་ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷའི་བར་དུ་སྐྱེས་ཏེ་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། འཚང་རྒྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྡུན། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འོག་མིན་འགྲོ། །འཕར་གསུམ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྐོར་ནས་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་སྟེ།། འཕར་བ་དང་། ཕྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གོང་དུ་འཕོ་བ་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདིར་བསྡུན་འོག་མིན་འགྲོ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་གནས་འོག་མིན་ཏེ། ཁོང་ལ་དུ་མར་དབྱེར་རུང་སྟེ། ཁོང་ལ་འཕར་བའི་མིང་ཅན། ཕྱེད་དུ་འཕར་བའི་མིང་ཅན། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་རྟོའི་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་དེའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གང་དག་བསམ་གཏན་དང་། ཚད་མེད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཚངས་རིས་ནས་དགེ་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནས་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་བྱེད། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཚོགས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གྱི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་དེའི་བྱ་བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནས་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་

འགྱུར་ཞིང་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཚོགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དོ།། །ཞེས་གསུངས། སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ལ་བཏུགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཚགས་བཅོམ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པའི་དེ་ལས་ཕྱེ་བའི་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ།། ཤྲཱི་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་གང་དག་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ་ལུས་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བླ་ན་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ་ནམ་ཡང་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས། འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་ཞེན་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་བཞི་ཐོབ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་ཐོབ་པ་དེ་དག་གསུམ་པོ་དག་གི་དབང་གིས་རྣམ་པར་རྟོག་ཞིང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སློམས་པར་འཇུག་གོ །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སློམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་པ་ནས། ཐོད་རྒལ་དུ་སློམས་པར་འཇུག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཚོགས་སུ་འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། མདོ་ཚན་བཞི་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ། གཟུགས་ཀྱི་ཚགས་བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི། །ཆོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད། །ཅེས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བལ་བ་སྟེ།། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ།། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདིར་སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཟུགས་ཀྱི་ཚགས་བཅོམ་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ།། ཁྱོད་ལ་མཐོང་ཆོས་ཞི་བའི་མིང་ཅན། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཚན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་གང་དག་ཁ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྣང་བར་བྱེད་ཅིང་བདག་ཉིད་ཀྱང་ནམ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་བཀླ་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།ཅ དེའི་འོག་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྲིད་རྩེའི་སྐོམ་སྣང་དགུ་པ་སྟོང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་སེམས་སྐོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཚན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་གང་དག་སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་ཤིང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་རང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །དེ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སྲོག་ཆགས་བརྒྱ་སྟོང་བྱེ་བ་ཕྲག་མང་པོ་ཟིག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་རང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བས་རྒྱུ་དང་ནི། ཞེས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཉོ་ཤྲཱ་རི། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི།ཅ སྲོབ་དཔོན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་བྱང་གི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་བས་རྒྱ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་གིས་

བསྟན་པའི་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བྱི་འཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་རྣམས་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་དེའི་བུ་བྱང་ཆུབ་གང་དག་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་གཞན་དེ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལ་གཞན་འགོད་པར་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་དེའི་བུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་ཡེ་ཤེས་དང་སྤྲོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལ། ཤྲཱི་དེའི་བུ་བྱང་ཆུབ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཁྱད་བྱས་དེ་ཁྱད་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱི་ཚོ་སྐྱབས་མི་དབྱེའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གི་དོགས་དམྱོད་འོག་ཏུ་འཆད་ཅིང་འདིར་གཞུང་འགྲེལ་སྒྲིག་པ་ཙམ་མོ། །

དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག

སྐབས་འདིར་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། གང་གིས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དབེའི་དགེ་འདུན་དང་། གང་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ངོས་གཟུང་བ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ། བསྟུ་བ། འབྲས་བུ་བཞིར་

འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་དང་བྱ་ལས། དང་པོ་ནི། འོན། མདོ་ལས་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བཤད་ན། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དེ་གང་། དེའི་འབྲས་བུ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དེན་དམ་པའི་དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཞིས་ཀ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། འགོག་བདེན་རྣམས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེའི་བྱལ་འབྲས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེའི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་གཞིས་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་གཞིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད། སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་གཅིག་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཅུ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས། ལམ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དཔེ་སྟེ་བརྒྱད་སྤངས་པའི་དེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་བྱང་སྟེ། འདོད་པའི་སས་

བསྟུས་ཀྱི་སྒོམ་སྦང་ཅོག་མོངས་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ། དེ་བཞིན་དུ། བསམ་གཏན་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། སྲིད་རྩེའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་སྒོམ་སྦང་ཅོག་མོངས་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་སྟེ། བྱ་གཅིག་སྦངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བྱ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་ལ་ཡང་བྱ་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རིགས་འབྱེ། མཇོད་ལས། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་དྲི་མེད་ལམ། །འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །དེ་དག་བརྒྱད་ཐུང་རྒྱུའོ། །གྲོལ་ལམ་ཟད་པ་རྣམས་དང་བཅས། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། འོ་ན། མདོ་ལས།

དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོགས་བཞིར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མཆོག་བྱེད་དབེའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྐབས་འདིར་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་དེ་བཞིར་འདུ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་དེ་དེ་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་བགེགས་ཀྱི་གཅོད་དེ་ལ་མཐོང་སྦྱངས་གསུམ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ། བོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གསུམ་སྦངས་པས་རྟག་ཏུ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། གཉིས་པ་ཕལ་ཆེར་སྦངས་པའི་རྟག་ཏུ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཕྱིར་ཟོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་མ་ལུས་པར་སྦངས་པས་རྟག་ཏུ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཕྱིར་མི་ཟོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། གསུམ་པ་སྦངས་པས་རྟག་ཏུ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་དབུ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན།

ལྟ་བ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོགས་བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་ལྟ་ཚང་བའི་སྐོན་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཀ འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་རང་རང་གི་ལྡོག་པའི་ཡམ་སྟོན་དུ་སོང་བ། དེ་དག་ལྡོག་པ་ལས་གཞན་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤངས་པའི་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱལ་ཐོབ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བུའི་ཟད་སྟོམ་ཐོབ་པ།ཁ ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་རྣམས་བཞི་པོ་དེ་ལ་སྦྱིད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མཇུག་ལས། འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་བཞག་པ་ནི། །རྒྱུ་ལྡན་དག་ནི་སྦྱིད་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྟོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་སྟོམ་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་བསྟུངས། འོན། ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་ལྟ་ཕངས་པ་དང་མ་ལྡུས་པར་སྤངས་པ་གཉིས་ལ་འབྲས་བུ་གསར་ཐོབ་གཉིས་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་ལས་སྙུང་དུ་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ས་དང་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ།

དྲུག་པ་ལ། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་དང་། ཁམས་གང་དུ་ཐོབ་པ་དང་། དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཐོབ་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྐྱོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་གསང་དུ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་ཡོད། དེར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་གསང་དུ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་བར་ཅན་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་

པར་ཅན་ཡིན་དགོས། ཡིར་འོང་ཡིན་ན། དེ་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཡིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྟག་བཞག་ལས། མཐར་གྱིས་ཐོབ་ན་སེམས་རྟེན་སྟ་མ་དང་འདྲ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཡིར། ཚགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཡིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་ཡོད། དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་བྱུང་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉོན་བསྟོགས་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་སེམས་གང་རུང་ཡང་མེད། དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་བྱུང་པའི་འདོད་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཡིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ཚགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཡིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག ལམ་སྤྱ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བོར་ནས། དཀའ་བ་ཉོན་བསྟོགས་དང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཡིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཞུགས་པ་གང་ཞིག འདོད་སེམས་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་ཚོས་མངོན་པའི་སྒོ་སྐད་ཡིན་པའི་ཡིར། ཉན་ཐོས་དབུ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཟག་མེད་ས་དགུ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཡིར། གཉིས་པ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པའི་ཡིར་འོང་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་ཡིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསུམ་མཐོང་ལམ་ཏོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་བཅོད་ཙོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡིར། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཡིར་འོང་དང་། དེ་འདྲའི་ཡིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྐོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོ་དེ་འདོད་ཉོན་དུགས་པའི་

དངོས་གཞིན་བར་ཚད་མེད་ལམ་དང་། གཉིས་པ་དེ་འདོད་ཡོན་དགུ་པའི་དངོས་གཞིན་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཤགས་ཆེར་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྟེས་སུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཞི་ཤགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དབུ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་སྐོམ་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། དེ་སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཞིན་བར་ཚད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ཁམས་དང་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཐོབ་ཚུལ།

གསུམ་པ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་དེ་གཉིས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་སྟེ། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟེན་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དེ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་དེ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ལུས་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ཅན་དང་ཆོ་གཅིག་གིས་བསྟུས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། ཁམས་གོང་གི་

རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱིས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་སོགས་ལྟ་ཡོ་དེས་འདོད་པའི་ཁམས་འདིར་བརྒྱམས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ལྟང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། གཟུང་མེད་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇོད་ལས། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུའོ་ཞོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྐྱོ་ལྟང་ལས་འདིར་རྟོགས་ཞིང་། །དེར་མཐར་ཕྱིན་ཅེས་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་འདྲས་མ་བྱས་སུ་ཐལ། འགོག་བདེན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་སློང་ཚུལ་དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེར་ན་མ་ཁྱབ། ལྷོ་ཕྱོར་བ་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པ་དང་། བྱམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་བཞིན་དུ། རྒྱུན་ལྡོག་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལམ་མ་ལྡོག་ཀྱི་གང་ཟག་དང་རྣམ་མཉེན་སོགས་དེའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་མིན་ལ། རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རོང་ཀྲྀཀ་པས། དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བཞིན་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། དང་པོ་སྤངས་པའི་ཚ་ནས་རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། སྒོམ་སྤང་ལ་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དང་

ཁམས་བོང་གི་དེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཕལ་ཆེར་སྣང་སར་ཐའི་ཚ་ནས་ཕྱིར་འོང་། མ་ལུས་པར་སྣང་བའི་ཚ་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ། གཉིས་པ་སྣང་བའི་ཚ་ནས་ཉན་ཐོས་དབུ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ།ཁ ཏུན་ཞུགས་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས། ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤང་མ་སྤངས། ཉན་ཐོས་དབུ་བཅོམ་པས་བོང་མའི་སྐྱོམ་སྤང་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དར་ཀྱི་གི་རྩེས་འབྱང་ཁ་ཅིག འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་རིམ་བཞིན་འདོད་ཚོན་དྲུག་པ་དང་། དགྲ་བའི་ས་བོན་སྤངས་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཞི་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞེག དེ་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་ཐཱཏ་ལས། གལ་ཏེ་གང་ཟགས་དེ་ཞི་གནས་ཤས་ཆེར་སྐྱོད་པ་ལ་ཚོམས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་གང་ཞེག་རྟེན་ཞི་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེའི་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་ན་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྐྱོང་བ་དགོས་ཞེས་པ་མི་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་བྱར་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་གྱུར་པའི་དགེ་སྐྱོང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དངོས་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག ཁ་ཅིག འདོད་ཚོན་དགུ་པ་སྣང་ས

པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཞི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྣང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སྐྲོམ་སྣང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངའི་ཆུང་ངུ་དག་ཅེག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། འདོད་ཉོན་ཆུང་ངའི་ཆུང་ངའི་དངོས་གཞིའ་དུ་བྱུང་པའི་ཉན་ཐོས་རིམ་གྱིས་པའི་སྐྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་ཇེས་སུ་རང་དང་ཆུང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངའི་ཆུང་ངུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག དང་པོ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན། གཉིས་པ་དེ་ཆུང་ངའི་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་བྱུབ་ན། འདོད་ཉོན་ཆུང་ངའི་ཆུང་ངུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཞིའ་དུ་བྱུང་པའི་ཉན་ཐོས་རིམ་གྱིས་པའི་སྐྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཞིའ་དུ་བྱུང་པའི་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞེག ཁྱོད་སྐྲོམ་སྣང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངའི་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲའི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཞིས་པ་ལ་དེས་རིགས་འགྲུ། རྩ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྲོམ་ལམ་རྗེ་ཐུབ་འདི་ཉིད་ངེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་སུ་རང་དང་ཆུང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངའི་ཆུང་ངུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་

ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོན་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བྱི་རྡེས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞེག་དང་པོ་དེ་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན། དེ་ཚུང་ངུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགྲ་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འངང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བར་འདོད་མི་རྟགས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་དེ་ཐོབ་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་སྒྲོར། ཁོ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འངང་གི་ལམ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་སྒྲོར། ཁོ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འངང་གི་འབྲས་བུ་མེད་དེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། འདས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། སྐྱོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། འདས་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། འདས་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་

སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྤྲོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཕགས་རྒྱུད་ལ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ཁྱོད་སྔོན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་རྣམ་དག་སྣོམ་ལམ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྣོམ་ལམ་ཡིན་ན། རྣམ་དག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང་། བཞན་ཡང་། མཇོད་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་རྒྱོང་བྱ། །ཞེས་དང་། འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འངོ་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཕྱིར་མི་འངོ་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །བཞི་པ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཐོད་རྒལ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་དང་གསུམ་པོ་དེ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྟེས་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་ལ། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱ་རོལ་ཏུ་འདོད་པའི་སྐྲོམ་སྐྱངས་ཉོན་མོངས་དྲུག་པ་དང་དགུ་པ་རིམ་ཅན་དུ་ངེས་པར་སྐྱངས་པ་གཅིག་གིས་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྟེས་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱིར་ཤེར་དང་ཕྱིར་མི་ཤེར་ཐོབ་ལ། ལྟ་པ་མན་ཆད་ཙམ་སྐྱངས་ཀྱང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཕྱིར་ཤེར་མི་ཐོབ་སྟེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་ཤེར་དང་དེའི་ཕྱིར་མི་ཤེར་གི་

འབྲས་བུ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་ཆོག་དྲུག་པ་དང་། དགུ་པ་སྣང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཐོབ་ལ། རིམ་གྱིས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་རོལ་ཏུ་འདོད་ཆོག་གཅིག་སྣང་བ་ནས་ལྟ་བའི་བར་ལ་ཚགས་བློ་ལྡན་པ་སྲིད་ཀྱང་དྲུག་པ་དང་དགུ་པ་ལ་ཚགས་བློ་ལྡན་པ་མེད་དེ། དེས་དེ་གཉིས་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྫོས་ཤེས་ཀྱི་རྫོས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་བཀས་པའི་གང་ཟག་སྒྲིས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བཀས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་སྒྲིས་བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་གྲངས། བརྟེན་ཐོག་མཚོན་བྱེད་དབེའི་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱེས་བུ་རྫུང་བཞི་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐོད་ལྟར་ན་བརྒྱད་ཀ་ལ་འཕགས་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་རྟོགས་པ་དམའ་ཤོས་ཙམ་ཡང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་ཆེས་བཅོད་ཚུན་ལ་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོད་རྒལ་པའི་ཞུགས་པ་གཉིས་མཐོང་ལམ་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་ཞུགས་པ་གསུམ་སྟོམ་ལམ་པ་དང་། འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་ལ་སྟོམ་ལམ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྟོགས་ཤེས་སྟོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་ཐོད་རྒལ་བའི་ཞུགས་པ་གཉིས་ལ་སྒྲིས་ལམ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཐོད་རྒལ་

བའི་འབྲས་གནས་གཉིས་ལ་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་དེ། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་པ། ཚགས་བྱལ་སྟོན་སོང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ། སྣང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་པ་དང་ལྡ་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་ཐོད་ཚལ་བ་ཞེས་བརྗེད་པའི་ཚུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་བང་རུང་མངོན་དུ་བྱས་སམ་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འཇིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱེ་རིལ་ཏུ་འདོད་ཉོན་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པས་ན། ཆགས་བྱལ་སྟོན་སོང་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་སམ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི།། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ཚུང་ངུ་དག་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པས་ན་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྔ་པ་ནི། དེ་དག་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེས་ན་སྤོང་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་རྣོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་གང་ཞེག ཚུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་འབྲས་བུ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མངོན་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་གང་རུང་ཡིན། རང་ཡིན་པའམ་རང་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུན་ཞུགས་ཀྱི་རྣོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་འོང་གི་རྣོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྣོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་དགྲ་བཅོམ་གང་རུང་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། ཐོད་ཚལ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐོད་ཚལ་བའི་ཉན་ཐོས་གང་ཞེག མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱེ་རིལ་ཏུ་འདོད་ཉོན་

ལ་ཚགས་བྱལ་བྱས་པ། ཚགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་བྱས་པ་གང་རུང་གི་རིགས་ཅན། རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་སྤང་ཚོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པ་འམ་སྐྱོང་བའི་རིགས་ཅན་གང་རུང་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག དེ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པ་འམ་སྐྱོང་བའི་རིགས་ཅན་གང་རུང་དེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེས་ན་ཅིག་ཅར་བ་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པས་ཁྱབ། རིམ་གྱིས་པ་ལ་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་བས་ཁྱབ་པོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཏུ་ཇུག་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་མི་འཇོག་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་འབྲས་བུ་བཞིའི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་དེའི་སྔོན་རོལ་ཏུ་ཐོད་ཏོལ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་པ་གང་ཞེག རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོད་ཏོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་མེད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་འབྲས་བུ་བཞིའི་ཐ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་རྒྱུན་ཞུགས་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱེ་འཕེགས་རྒྱུན་ལྟ་བའི་ཞེ་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཅོད་ལ་ཚགས་བྱལ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐྱོན་རོལ་ཏུ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྐྱོང་གསུམ་ལ་ཚགས་བྱལ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་འོང་མེད་དེ། ཚགས་བྱལ་སྟོན་སོང་ཞེས་པའི་ཚགས་པ་དེ་སྐྱོར་

འདོད་ཆོག་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྐྱོན་སྐྱང་དུ་བྱར་པའི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་ཞེག མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་དེ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཏིཀཱ་ལས། འདི་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་ཕལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྐྱོམ་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ངུ་འདོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ།། །།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཞེས་པའི་ཆགས་པ་དེ་ཉའང་མ་ཐག་པ་སྐར་ཡིན་པ་གང་ཞེག མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་དགྲ་བཅོམ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པའི་སྣང་བྱའི་གཅོའོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་སྲིད་ཚོགས་དགུ་པ་སྟོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྣང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐྱོམ་སྣང་ཚོགས་མོངས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་དགྲ་རིམ་གྱིས་སྐྱོང་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་

འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གང་རུང་ཡིན་ན། སྣང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། འདོད་ཚོར་དྲུག་པ་དང་སྲིད་ཚོར་དྲུག་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་འོང་ཡང་མེད། འདོད་ཚོར་དགུ་པ་དང་སྲིད་ཚོར་དགུ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཞད་ལས། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ལ་ཅིག་ཅར་པ་བཞག་དུ་མི་རུང་སྟེ། འདོད་ཚོར་དྲུག་པ་སྟོང་བའི་ཚེ་སྲིད་ཚོར་དྲུག་པ་དང་། དེ་དགུ་པ་སྟོང་བའི་ཚེ་སྲིད་ཚོར་དགུ་པ་སྟོང་བ་མི་སྲིད་པས་འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་དགུ་བཅོམ་ཡོད་དེ། དེ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྟོང་པའི་ཉན་ཐོས་དགུ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་དགུ་བཅོམ་ཡོད་དེ། དེ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་པའི་ཉན་ཐོས་དགུ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྟོང་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གང་ཞེག རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྟེ་སྐུ་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མངོན་དུ་བྱས་སམ་བྱེད་པ། རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མངོན་དུ་བྱས་སམ་བྱེད་པ། ཐོད་རྒལ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་དགུ་བཅོམ་པ་དང་། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་མ་ངེས་ལ། ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟེ་གས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟེ་གས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་དགུ་བཅོམ་པ་ལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རོང་ཀླུ་པས། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་དགུ་བཅོམ་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲས་བུ་བར་པ་

གཉིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་བཤས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་བཤས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་སམ་བྱེད་པ་བུང་རྟུང་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇོད་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བུ་བཞི་མཐར་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འབྲས་གཤན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྡོག་པ་དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། དེ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྡོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྡོག་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྤྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་གང་ཞེག མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་རང་གི་ལྡོག་པའི་སྒང་བྱའི་གཅོད་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པ་དེ། ཆགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་རང་གི་སྒང་བྱའི་གཅོད་ལ། ཞེས་སོགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པའི་ཕྱིར་འོང་ཚོས་ཅན། མཆོག་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་

ཉོན་དང་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་སྐྱོན་ལ་ཀུ་འདོད་ཚོན་དྲུག་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པ་གང་ཞེག དེ་དེའི་ལྷག་པའི་སྣང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ནི། ཆགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འངོ་ཚེས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོག་བྱ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྐྱོན་ལ་ཀུ་སྤྲིད་ཚེན་དགུ་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག དེ་དེའི་སྣང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེའི་སྐྱོན་ལ་ཀུ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་སྐྱོན་ལ་ཀུ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྤྲོས་གསུམ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་མི་རྟགས་པའི་ཕྱིར།

སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རྒྱུན་ལྷུགས་ལྷུགས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས།

གཉེས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རྒྱུན་ལྷུགས་ལྷུགས་འབྱས། ཕྱིར་འོང་ལྷུགས་འབྱས། ཕྱིར་མི་འོང་ལྷུགས་འབྱས། དགྲ་བཅོམ་ལྷུགས་འབྱས་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱུན་ལྷུགས་ལྷུགས་པ་བཤད་པ་དང་རྒྱུན་ལྷུགས་འབྱས་གཉས་བཤད་པ་དང་གཉེས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷུགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞེག མཐོང་སྤང་ཀུན་སྤྲོས་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཀྱི་བའི་རིགས་སུ་གཉས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྱས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་བཞིན་པའི་སྦྱོར་བ་རྒྱུན་ཆགས་ལ་གཉས་པ། རྒྱུན་ལྷུགས་ལྷུགས་པའི་མཚན་ཉིད། གཉེས་པ་དེ་ལ་དབང་པོའི་སྟོབ་རྒྱུན་ལྷུགས་ལྷུགས་པ་དབང་ཀྱལ་དབ་

པའི་རྟེས་འབྲང་དང་། དེ་དབང་རྣོན་ཚོས་ཀྱི་རྟེས་འབྲང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལས། དབང་པོ་རྣོ་རྩལ་དེ་དག་ཏུ། ।དད་དང་ཚོས་ཀྱི་རྟེས་འབྲང་བ། ।ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རྟེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དེ་དང་པོ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་རྟེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དེ་གཉིས་པར་འཇོག་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དད་པའི་རྟེས་སུ་འབྲང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོགས་བསགས་པ་དབང་པོ་རྣོ་རྩལ་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འབྲང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་ཚོགས་བསགས་པ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་ཏེ། ।ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྣང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་། སྣང་བྱ་རིམ་གྱིས་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཉིས་ལས། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གང་ཞེག ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོམ་སྣང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངའི་ཆུང་ངུ་དག་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག དེ་དག་རིམ་ཅན་དུ་སྟོང་བའི་རིགས་ཅན། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་མ་ཐོབ་བར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་སྣང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དེ་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་དག་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བའི་ཕྱིར། དེས་དེ་དག་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ।ཐེག་དོན་མཐོང་དང་མ་

མཐོང་དང་། །དོན་མཐོང་འདོད་ཚགས་བྱལ་བ་དང་། །འདོད་ཚགས་བྱལ་མིན་འདིར་དམན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྣང་སྲིད་པའི་སྐྱོ་ནས་འདོད་ཡོན་དང་ཐོ་ཚམ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ལྷུགས་ལྷུགས་པ་དང་། འདོད་ཡོན་དང་ཐོ་ཚམ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ལྷུགས་ལྷུགས་པ་ནས། འདོད་ཡོན་ལྔ་པ་སྤངས་པའི་དེའི་བར་དུགཔ་ཡོད། དེ་ཡིན་ན། འདོད་ཡོན་དྲུགཔ་མ་སྤངས་པས་ཁྱབ་སྟེ། མཐོང་ལས། སྐོམ་པས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། །འབྲས་བུ་དང་ཐོ་ལ་ལྷུགས་པ། །རྟན་ལྷའི་བར་བཅོམ་གཉིས་པ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་བྱི་སྐྱོ་ནས་འདོད་པར་ལས་ཡོན་བྱིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་ལེན་པ་ནས་འདོད་པར་ལས་ཡོན་བྱིས་སྐྱེ་བ་བདུན་ལེན་པའི་བར་དུ་ཡོད། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི་སྤྱོད་ལམ་སྦྱན་གཅིག་པ་ནས་ལམ་རྩེས་བཅོད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། རྒྱུན་དུ་ལྷུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་བྱི་སེམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ །ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོ་སྲས་སུ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྦྱན་གཅིག་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ་དང་པོའི་འབྲས་བུའི་བར་དུའོ། །ཞེས་དང་། རྟན་བཞག་ལས། ས་མཚམས་སྤྱོད་ལམ་སྦྱན་གཅིག་པ་ནས། རྒྱུན་ལྷུགས་ཀྱི་འབྲས་བུས་བསྡུས་པའི་རྟན་བྱེལ་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཚུན་ཆད་དུ། ཞེས་དང་། བློ་གསལ་བགྱིད་པའི་ཐེམ་སྐས་ལས། དེ་ལྟར་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་འཐད་པར་མི་རིགས་ཏེ། དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གཞི་རྒྱུན་དུ་ལྷུགས་པ་གཅིག་ཉོན་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་ན་གང་ངེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བཞད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་དང་པོ་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་རྣམེད་པ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་དང་། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་པར། །སྤྲོར་ལམ་སྣང་གཅིག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་བར་དག་ལ། །གནས་པ་དེ་ནི་ཆུང་ཉུགས་ཉུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ས་མཚམས་དེ་མི་འཐད་དེ། ཆུང་ཉུགས་ཉུགས་པ་ལ་འཕགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆུང་ཉུགས་ཉུགས་པའི་མིང་ཅན་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་སོགས་དང་། དབྱི་འདྲན་ལ་སངས་ཆུས་དགོན་མཆོག་གི། ཞེས་སོགས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པར། འདི་ནི་འཕགས་པ་བཆུད་པ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆུང་ཉུགས་ཉུགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན། བཆུད་པའི་ས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་ས་དང་། བཆུད་པའི་ས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། རང་སངས་ཆུས་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རང་སངས་ཆུས་ཀྱི་མིང་ཅན་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་སངས་ཆུས་དང་ལྡན་ཅིག་བཆུད་པོ། ཞེས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རང་སངས་ཆུས་ཀྱི་ཉེ་ཤུགོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཆུང་ཉུགས་ཉུགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། བཆུད་པའི་ས་ཡིན་ཁྱབ་པས་ཐལ། ཆུང་ཉུགས་ཉུགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་བཆུད་པའི་སའི་སྤྲ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྤྲ་དང་བསྟུན་ན་ཅིག་ཅར་བ་ལ་སྤྲའི་དོན་མེད། ཅེས་དང་། རྣམ་འཕད་ལས། མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཆུང་ཉུགས་ལ་ཉུགས་པའི་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བཆུད་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་ཆུང་ཉུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ཆོས་

ཅན། མཐོང་བའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་མཐར་བྱིས་པ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཏེ། སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཉེན་པ་ཚོས་ཅན། བརྒྱད་པའི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབས། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སྡུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཚོས་ཅན། རིགས་ཀྱི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་ཡོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབས་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཉན་ཐོས་རོ་སྐྱེའི་མཉེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་རོ་སྐྱེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་དེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབས། དེར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཐཝད་ལས། ཐོད་རྒལ་བའི་ཞུགས་པ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཅོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་ཞེང་། དེའི་ཚེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་བརྒྱད་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཐཝད་ལས། རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་རིམ་པ་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཞེས་གསུང་རབ་ལས་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་དང་པོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྔལ་ཚོས་བཅད། དེ་རྗེས་

ཀུན་འབྱུང་ཚོས་བཟོད། དེ་རྗེས་འགོག་པ་ཚོས་བཟོད། དེ་རྗེས་ལམ་ཚོས་བཟོད་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འངོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཚགས་བྱལ་སྟོན་སོང་ཐི་ཕྱིར་མི་འངོང་ཞེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཚོས་ཤེས་དེ་དག་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཕྱིར་མི་འངོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ན། ཁ་ཅིག མཐོང་སྤངས་ཀུན་སྟོང་གསུམ་སྟོང་ཕྱིར་དུ་བཅོམ་པའི་གང་ཟག ཀུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། ཅིར་ཏ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྟོང་ཕྱིར་དུ་བཅོམ་པའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཅོམ་བཞིན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཞུགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞེག འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་གང་རུང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མི་བཅོམ་པར་ཀུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཅོམ་པ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཅིར་ཏ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དེ་ཉན་ཐོས་དགྲ་

བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀྱིན་དུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀྱིན་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ་བརྩོན་བཞིན་པའི་སྒོར་བ་རྒྱུན་ཆགས་ལ་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་གནས་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞེག མཐོང་སྤང་ཀུན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སྣོས་པ་ལ་དབོས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས། འདོད་ཉོན་ལྔ་པ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པའི་ཚ་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་གསུམ་སྤངས་པས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་གསུམ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། འོན། དེ་གསུམ་པོ་དེ་གང་། དེས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། དེ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱིས་དེ་ལ་

གེགས་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེས་བདག་ཆད་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་དྲངས་པའི་སྐོར་ནས་དེ་ལ་གེགས་བྱེད། གཉིས་པས་ལམ་ནོར་བར་འཁྲིད་པའི་སྐོར་ནས་དེ་ལ་གེགས་བྱེད། གསུམ་པས་ལམ་རྣམ་དག་རྟོག་ཀྱང་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་སྐོར་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇོད་ལས། འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང་། །ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་སྐེད་གཅིག །ཐར་པར་བགྲོད་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཁ་ཁདེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དབང་པོའི་སྐོར་ནས། སྣང་བྱ་སྤྲོང་ཚུལ་བྱི་སྐོར་ནས། སྐྱེད་བའི་སྐོར་ནས། སྣང་པའི་སྐོར་ནས། རྟོགས་པའི་སྐོར་ནས། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་བྱི་སྐོར་ནས་དབྱེ་བ་དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དང་མོས་པ་དང་། མཐོང་སྤོང་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཇོད་ལས། དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྩུལ་དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་སོང་། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གང་ཞིག རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་པའི་རྟེས་འབྲང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྟེས་འབྲང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དད་པས་མོས་པ་གང་ཞེན། དད་པའི་རྟེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གིས་དུས་ནའོ། །མཐོང་བས་སོང་པ་གང་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གང་འབྲས་བུའི་དུས་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དང་། སྣང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གང་ཞིག ཁམས་གསུམ་གའི་སྐོམ་སྣང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངའི་ཆུང་ངུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་

སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་སྟར་བཞིན་ནོ། །དབྱེ་ན། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྟུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། དེ་ཙམ་པོ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དང་། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དབྱ་བཅོམ་ལྟུགས་པ་དོན་གཅིག གཉིས་པ་ནི། ལམ་རྟེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྟུགས་འབྲས་གནས་ལྟ་བུའོ། ། ཅ སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། ཅིག་ཅར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་ནི་གང་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མི་སློབ་གས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྲིད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱུན་དུ་ལྟུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་གདགས་སོ། །ཞེས་ཆེར་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་སམ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཚོ་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་མི་བྱེད་ནའང་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་སྐྱེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོམ་སྣང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུ་དག་པོ་དེ་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་སྟོང་། ས་གང་ལ་བཏེན་ནས་སྟོང་། ལམ་གང་ལ་བཏེན་ནས་སྟོང་། ཆུལ་ཁྲིམས་བྱང་ཆུབ་པ། ཞི་གནས་གང་ལ་བཞག་པ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཆུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་མཐོང་ལམ་ཐོབ་རྣོ་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེའི་སྐྱོན་ལྟ་སྟེད་ཉོན་དག་པ་སྟོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། དེས་དེ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོར་བསྟོགས་མི་སློབ་གས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་

སྣོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ སྣོང་ན་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་ འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་མི་སྙོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ ནས། ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་དེ་བཀུ་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣོང་ སྟེ། དེ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྣོང་ན་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་ཟློག་དགུ་པ་སྣོང་མི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་ འདས་པའི་ལམ་བྱིས། ཞེས་བཤད། བཞི་པ་ནི། དེས་དེ་དགུ་སྣོང་ཚུལ་ཡོད་ དེ། དེས་དེ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཡིག་ཅར་དུ་སྣོང་བ་ནས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་དགུ་ཡིག་ ཅར་དུ་སྣོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པས་ ཡིག་ཅར་སྣོང་སྟེ། ཞེས་བཤད། ལྔ་པ་ནི། དེ་ཞུགས་གནས་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཁོ་ན་ ལ་བཞག་སྟེ། བར་པ་གཉིས་ལ་དེ་བཞག་ཀུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འདི་ནི། ཞེས་པ་ ནས། གདབས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དྲུག་པ་ནི། སྐང་བྱ་ཡིག་ཅར་བའི་ རྒྱུན་ཞུགས་ཐལ་ཆེ་བས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ལ་མ་བྱས་ན་འདོད་པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྗེན་ལ་བྱེད། དེ་ལ་མ་བྱས་ན་ འདོད་པའི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་ཕྲད་ན་དེའི་ཉན་ཐོས་དང་། དེ་ དང་མ་ཕྲད་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཐལ་ཆེར། ཞེས་ སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེ་ཡང་ཐལ་ཆེར་ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་སམ། ཞེས་པས་སྣང་བྱ་ ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་མཐོང་ཚོས་ཞེ་བསྟན། འཕེ་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཞེས་སོགས་ ཀྱིས། དེ་བར་འདའ་བ་དེ་བསྟན་ཏོ། །རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གང་ཞེག ཁམས་ གསུམ་གྱི་སྐོམ་སྣང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་དགུ་རིམ་བཞིན་དུ་སྣོང་བའི་རིགས་

ཅན། སྣང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཁ་ཅིག འདི་ནི་རྒྱུན་དུ་ལྡོག་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྡོག་དང་། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་སུ་གྲུབས་རིས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་འབྲས་གནས་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲུབས་རིས་པ་ལྟང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རང་གི་ལྡོག་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྡོག་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཡོད་ན། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྡོག་ལྡོག་པ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོང་གསུམ་སྣང་བའི་རྒྱུན་ལྡོག་ལྡོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟའི་རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟའི་དགྲ་བཅོམ་ལྡོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཞད་ལས། དབྱེ་བ་འདི་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དང་། ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཅོམ་ལྡོག་པ་གཉིས་ལ་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་ལྡོག་ཡིན་ན། ཀུན་སྦྱོང་གསུམ་སྣང་བས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱིས་འཇིག་ལྟ་ཀུན་སྦྱོང་མ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེས་འཇིག་ལྟ་མ་སྣང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལྟོན་ཅིག་བྱེད་པ་མ་སྣང་ཕྱིར། །སྣང་ན་སྲིད་པ་གཅིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྣང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་ལ་རྒྱུན་ལྡོག་

སྲིད་པ་ལས་བདུན་པ་བ་དང་། རྒྱུན་ལྡོག་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྐང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་ཡོད། ཚེ་དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུབྱེད་པར་ངེས་པའི་སྐང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱང་ཡོད། དེ་གཉིས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱེད་སྟེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞེར་ཟློང་ལས། མཐར་གྱིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་འདི་དག་རུང་བར་ཤེན་ཏུ་བྱག་ས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱེད་སྟེ། དེ་ཡོད་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱེད་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག འདོད་པར་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་མར་བརྟེན་པའི་འཕགས་པས་ཁམས་གོང་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་པའི་འཕགས། ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་རོལ་ཏུ་འདོད་ཉོན་ལྔ་པ་སྤངས་པའི་སྐང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་ཡོད། དེ་རྒྱུན་ལྡོག་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱུན་ལྡོག་རིགས་སྐྱེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱེད་སྟེ། མཛོད་ལས། རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་བར་བཅོམ་དང་། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ལྡོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱེད་སྟེ། དེས་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱེད་སྟེ། དེས་འདོད་ཉོན་ལྔ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྐང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་མཐོང་ཚོས་ཉེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་གཉན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་

འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྣང་བ་དེམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྣང་བ་དེམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་
འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འོང་མཐོང་ཚོས་ཞེ་ཡོད་
པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེས་ཁེགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱུན་ལྡུགས་འབྲས་
གནས་ལ་སྐྱོར་བའི་སྐོན་ནས། རྒྱུན་ལྡུགས་འབྲས་གནས་ཚམ་པོ་བ་དང་། ཁྱད་པར་
ཅན་གཉིས་ཡོད་དོ། །རྒྱུན་ལྡུགས་འབྲས་གནས་གང་ཞེག རང་གི་ཚོང་མའི་འབྲས་
བུ་ལ་མ་ལྡུགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག རང་གི་ཚོང་
མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལྡུགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཇོད་
ལས། འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱི། །ལམ་ཐོབ་མེད་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །མི་བསྐྱོད་པ་ནི་ལྡུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ལམ་རྫོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་ལྟ་
བུ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་ལྡུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྫོས་སུ་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་
རྒྱུན་ལྡུགས་ལྟ་བུ། ཁ་ཅིག རྒྱུན་ལྡུགས་འབྲས་གནས་གང་ཞེག རང་གི་ཚོང་མའི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོད་པ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དུ་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོད་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་འབྲས་གནས་ཚམ་པོ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོད་བཞིན་པའི་
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་གང་ཞེག དེའི་ཕྱིར་དུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་
པ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ལྡུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་
ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་དུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིར་

འོང་འབྲས་གཉས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤྱངས། དགྲ་པ་མ་སྤྱངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གཉས་ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཉོན་དགྲ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཚེ་དེ་ལ་འདོད་ཉོན་དགྲ་པ་ངེས་པར་སྤྲོང་བར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་བྱིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ་འོ། །གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྲོག་སྤྱང་དུ་བྱུང་པའི་འདོད་ཉོན་དགྲ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ། གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པར་ཐལ་འོ། །

འདོད་མི་རྣས་ཀྱི། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཿ བཞི་པ་ལ། སྤང་བྱ་རིམ་བྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་རིམ་བྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཙམ་ཡང་མ་སྤྱངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་། དེ་དང་པོ་ཙམ་སྤྱངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ནས། འདོད་ཉོན་ཐུ་བ་སྤྱངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་བར་དུགཡོད། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་བྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དུག་པ་མ་སྤྱངས་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེས་དེ་ནམ་སྤྱངས་པ་ན་ཕྱིས་འོང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཙམ་ཡང་མ་སྤྱངས་པ་དང་། དེ་དང་པོ་སྤྱངས་པ་ནས། དེ་བརྒྱད་པ་དང་། སྲིད་ཉོན་བརྒྱད་པ་ཅིག་ཅར་སྤྱངས་པའི་བར་དགྱུ་ཡོད། ཐུ་པ་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་

པར་བྱུང་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་དང་། སྟོབས་ལམ་པར་བྱུང་པའི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད། བྱག་པ་ལ། འདོད་པར་ལས་ཉོན་བྱེད་བཅས་སྤྱི་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་ལེན་པ་དང་། དེ་གཅིག་ལེན་ཀྱང་གཉིས་མི་ལེན་པ་དང་། གཉིས་ལེན་ཀྱང་རིགས་མཐུན་བྱེ་སྤྱི་བ་གཉིས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས། རིགས་མཐུན་གཉིས་ལེན་ཀྱང་རིགས་མཐུན་བའི་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས། རིགས་མཐུན་བའི་ལེན་ཀྱང་། རིགས་མཐུན་བདུན་མི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས། རིགས་མཐུན་བདུན་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་དང་བྱུག་ཡོད། དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ལྡུགས་མཐོང་ཚོས་ཞི་ངུ་བྱང་། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱེའི་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་དང་། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྱེའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་ངུ་བྱ། རྒྱུན་ལྡུགས་མཐོང་ཚོས་ཞི་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྤྱི་བ་མི་ལེན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཚེ་དེ་ལ་དབུ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྤྱི་བ་མི་ལེན་པས་ཁྱབ་སྟེ། འདོད་པར་སྤྱི་བ་གཉིས་བརྒྱད་ནས་འཕགས་ཚོས་བསྟེན་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་བྱང་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་བྱང་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ཁམས་གོང་མར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྤྱི་བ་མི་ལེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇུག་ལས། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་བྱུར་པའི་འཕགས། །ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སྐྱ་བའཁད་དུ་ཡོད་པའི་འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་བྱུར་གྱི་ཕྱིར་འོང་དང་ལྡོག་ཏེན་གཅིག་སྟུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྡུགས་ངུ་བྱ། གསུམ་པ་ནི། འདོད་པར་སྤྱི་བ་གཉིས་ལེན་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་ལྡོག་ཏེན་གཅིག་སྟུས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྡུགས་ངུ་བྱ། བཞི་

པ་ནི། རྒྱུན་ལྡོག་རིགས་སྐྱེ་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་ལེན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལྟ་བུ། དུག་པ་ནི།ཿ ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱུན་ལྡོག་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་བཤད་པ།

དེས་ན་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཙམ་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ལྡོག་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་གང་ཞེག ཚོར་སོ་སོར་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་སུ་འཕགས་པའི་ལམ་སྐོབ་ནས་ཀྱང་། འདོད་པར་ལས་ཉོན་ཀྱིས་སྐྱེ་སྲིད་བཅུ་བཞི་དང་བར་སྲིད་བཅུ་བཞི་སྟེ་ཉིར་བརྒྱད་ལེན་པའི་ལས་བསགས་པའི་རིགས་ཅན། རྒྱུན་ལྡོག་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དང་། མ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གཉིས་ཡོད། རྒྱུན་ལྡོག་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གང་ཞེག འདོད་པར་ལས་ཉོན་ཀྱིས་སྲིད་པ་ཉིར་བརྒྱད་ལེན་པར་ངེས་པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན།ཿ ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་དང་། མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད། ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གང་ཞེག ལྷའི་རྟེན་ལ་སྣང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཚོད་འགྲེལ་ལས། གང་ཞེག་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུན་དུ་ལྡོག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཁོ་ནར་འོངས་ནས་ཡོངས་སུ་སྐྱ་ངན་ལས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་རྟེན་ཅན་

བྱི་དེ་དྲྭ་ཡོད། དེ་བང་ཞིག ཕིའི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བང་ཞིག་མི་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུན་དུ་ལྷུགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་དེ་ཙོ་ནར་འོངས་ནས་ཡོངས་སུ་སྐྱང་ལས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱི་ན། སྒིང་གསུམ་གྱི་ཕིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་གསུམ་ཡོད། འོ་ན། དེས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་ན་དེ་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། །དེའི་བློང་བྱའི་སྲིད་པ་དེ་རྣམས་བདུན་ཚན་དུ་འདུ་བས་དེ་ལྟར་ཁཊད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཤིང་འགའ་ཞིག་ལ་འདབ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་འོ་མ་རེ་རེ་ལ་འདབ་མ་བདུན་བདུན་ཡོད་པས་ན་དེ་ལ་ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་། རིགས་པའི་གནས་བདུན་ལྟ་སྟམ་ཅུ་སོ་ལྟ་ལ་མ་ཁཏས་པའི་དགེ་སློང་ལ་རིགས་པའི་གནས་ལྟ་ལ་མ་ཁཏས་པའི་དགེ་སློང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་པའི་གནས་བདུན་ལྟ་སྟམ་ཅུ་སོ་ལྟ་ཡོད་དེ། །གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ། དེའི་ཀུན་ཉྭང་བ། དེའི་འགོག་པ། དེའི་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ། དེའི་རྟོག་སྐྱང་བ། དེའི་ཉེས་དམིགས། དེའི་ངེས་པར་འབྱང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཏེ་བདུན་དང་། དེས་ཕུང་པོ་ལྔག་མ་བཞི་ལ་རིགས་འགྲེ་སྟེ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་ན་ལེན་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། གསེར་ཕྲེང་ལྟར་ན། ལྟའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེ་ཁེ་འཛོས་ཏེ། ལྟའི་སྐྱེ་སྲིད་བྱུག དེ་རྗེས་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན། །དེ་ནས་ལྟའི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་བྱངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། དེས་མིའི་རྟེན་ཅན་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ཡང་

མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་ན་མིར་ལན་དྲུག་སྐྱེར་ལན་བདུན་བླངས་ནས་མཐར་མིར་སྐྱེས་ནས་འདའོ། །སྐྱའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་ན་ཡང་སྐྱེར་ལན་དྲུག་དང་མིར་ལན་བདུན་བླངས་ཤིང་མཐར་སྐྱའི་རྟེན་ལ་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་སྐྱེར་ན། སྐྱའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་ཤི་འཕོས་ཏེ། དང་པོར་མིར་སྐྱེ་བ་གཅིག དེ་རྗེས་སྐྱེར་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག དེ་རྗེས་མིར་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་སྟེ། ཚུལ་དེ་སྐྱེར་དུ་སྲིལ་ནས་མཐར་སྐྱའི་རྟེན་ལ་སྣང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། དེས་མིའི་རྟེན་ཅན་ལ་ཡང་རིགས་འགྲོའོ། །ཀུན་བཏུས་ལས། རེ་སྐྱར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡན་མན་དུ་ལན་བདུན་འཚོར་བར་བྱས་ནས་གང་སྤྱག་བསྟོལ་གྱི་ཐ་ཐོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གང་ཞེག འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པར་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན། མ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཞྭའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དང་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། མཚན་ཉིད་སོགས་སྤྱ་མས་རིགས་འགྲོའོ། །ཁ་ཅིག རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ། སྐྱངས་པའི་ཁྱད་པར་འདོད་ཆེན་དང་ལོ་ཙཱ་ཡང་མ་སྐྱངས་པ། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་ངེས་པ། རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱེའི་ཕྱིར་མི་འངོང་གོང་འཕོ་འགྲ་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡིན་ན། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་རྒྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། མཇུག་འགྲེལ་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་

བདར་སྣབས་སུ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོ་དན་ལས་འདའ་རྩང་བར་བཟུང་སྟེ། འོག་མིན་དང་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ནི། དེ་ཕན་ཚད་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱུན་དུ་ཉལ་བ་མཆོག་ཏུ་ཐོབ་ན་ལན་བདུན་པ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བགེངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལ་ལྟས་བཞིན་དུ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ངེས་པའི་རྒྱུན་ལ་ལྟས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཆོ་འཕྲོས་ནས་འདོད་པའི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལ་ལྟས་དེ། ངེས་པའི་རྒྱུན་ལ་ལྟས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྒྱུན་ལ་ལྟས་གང་ཞེས་རང་དང་དུ་རྒྱུ་གཅིག་ཏུ་བྱར་པའི་རྒྱུན་ལ་ལྟས་ཀྱི་རྟེན་ལ་འདོད་པར་ལས་ཚེའི་གྲིས་སྲིད་པ་ཉིར་བརྒྱད་ལེན་པར་ངེས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེས། དེ་ལྟར་མ་ངེས་པ་ནི། མ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྟས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་བཅུ་གསུམ་པའི་རྟེན་ལ་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྟས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྟས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་ཁྲལ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྟས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ཞིང་། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཟད་པའི་རྒྱུན་ལྟས་དེ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཙམ་ཡང་མ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྲལ་སྟེ། མཛོད་ལས། འབྲས་གནས་སྐོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདོད་ཆགས་དང་ཞེའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྟས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་

བ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། འབྲས་གནས་སྐོམ་སྦྱང་བྱ་མ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། བྱ་མི་བཙོན། ཞེས་མ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཆ་དེ་ལ་འདོད་ཆེན་དང་ཕོ་སྤྲོང་བའི་ངེས་པའི་ཆྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ངེས་པའི་ཆྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཆེན་བྱིས་དིགས་མཐུན་བྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་ངེས་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ་འོ། །ཁྲབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཆེན་མོངས་པ་གཅིག་སྤྲངས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་བླངས་ནས་མཚན་ཉིད་ཞེའོ་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མ་ངེས་པའི་ཆྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པར་དིགས་མཐུན་བྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་ལེན་པས་ཁྲབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདོད་པར་དིགས་མཐུན་བྱི་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་ཙམ་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྱེལ་བཤད་ལས། དཔེར་ན་ཆྱུན་དུ་ཞུགས་པ་མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོ་གཉིས་སམ་གསུམ་མངོན་པར་གྲུབ་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོ་ངན་ལས་འདའ་མི་སྲིད་པ་མིན་ནོང་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆྱུན་ཞུགས་དིགས་ནས་དིགས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་བ་བཤད་པ།

འདོད་ཆེན་གསུམ་པ་སྤྲངས་པའི་ཆྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཆྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་ཅན་གང་ཞེག འདོད་པར་དིགས་མཐུན་བྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ལེན་པར་ངེས་ཤིང་བཞི་མི་ལེན་པར་ངེས་པ། ཆྱུན་ཞུགས་དིགས་ནས་དིགས་

སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ། མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་བཞིས་ཡོད། མཚན་ཉིད་སོགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བས་རིགས་འགྲོའོ། །དེ་ཡིན་ན།། འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤངས་པས་ཁྲབ། བཞི་པ་སྤངས་མ་སྤངས་གཉིས་ཡོད། ལྔ་པ་མ་སྤངས་པས་ཁྲབ། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ལེན་པར་ངེས་པས་ཁྲབ། གསུམ་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ཡོད། བཞི་མི་ལེན་པས་ཁྲབ་སྟེ།། མཛོད་ལས། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་བྱོལ་བ། །ཆོ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བློ་གསལ་ལ་བབྱོད་པའི་ཐེམ་སྐས་ལས། ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས། རིམ་བཞིན་ངེས་སྤངས་ངེས་པར་ལེན། །བཞི་པ་སྤངས་དང་སྐྱེ་བ་ནི། །གསུམ་པ་བློངས་དང་མ་བློངས་འདྲ། །སྤང་བྱ་ལྔ་པ་སྐྱེ་བ་བཞི། །ངེས་པར་མ་སྤངས་མ་བློངས་པ། །རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་ཁྲད་ཆོས་སུ།། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྲིད་པ་བཞི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད། ལམ་རྟེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འངོ་གིས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མ་སྤངས་ཞེས་ཟེར་ན།། ལམ་རྟེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་རྟེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འངོ་གིས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། མཛོད་ལས། ཆོ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་

བཞི་ལེན་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུན་ལྡུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་མི་ལེན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་བླངས་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཡང་ཡོད། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་བླངས་ནས་ལུས་འཕགས་པའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཡང་ཡོད་ཅེ། མཇོད་འགྲེལ་ལས། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་གཉིས་སམ་གསུམ་འགོར་ནས་ལྟའི་རིགས་དེའམ་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་ངན་ལས་འདའོ། །མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་མི་དག་གི་ནང་དུ་ལན་གཉིས་སམ་གསུམ་འགོར་ནས། གླིང་དེའམ་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་ངན་ལས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་བླངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་རྒྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེར་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་བླངས་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་ལ་རྒྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པ་ལྟང་དང་པོའི་དོན་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྲིད་གསུམ་བླངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་རྒྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེར་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་བླངས་ནས། ལུས་འཕགས་པའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་ལ་རྒྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པ་ལྟང་གཉིས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཚེན་བཞི་པ་སྣང་ལྟ་པ་མ་

སྣང་བའི་རྒྱུན་ལྟུགས་རིགས་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་ལྟུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ད་ཐལ། རྒྱུན་ལྟུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པར་ཐལ་འོ། །ཟེར་ན། མ་ངེས། འདོད་ན། འདོད་ཆོག་ལྟ་པའི་དངོས་གཞིན་ལ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག དེས་འདོད་ཆོག་བཞི་པ་སྣང་སེམས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེ་དེ་ལ་འདོད་ཆོག་ལྟ་པ་སྐྱོང་རྒྱས་སུ་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། ཚེ་དེ་ལ་འདོད་ཆོག་དྲུག་པ་སྐྱོང་ངེས་སུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག ཚེ་དེ་ལ་དེ་སྐྱོང་རྒྱས་སུ་མཐོང་ནས་འབྲས་བུ་གསར་ཞིབ་ཡོད་པར་ཤེས་ན། འདོད་ཆོག་དྲུག་པ་ཡང་ངེས་པར་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ལྔ་སྣང་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྣང་ན་དྲུག་པ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དེའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ནི་བར་ཆད་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ལ་གེགས་བྱ་བ་མི་ནུས་ཏེ། ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚེ་དེ་ལ་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུན་ལྟུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་གསར་ཞིབ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུན་ལྟུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ་ཁྱོད་དུ་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལྟུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རྒྱུན་ལྟུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་ཆོག་བཞི་པ་སྣང་སའི་རྒྱུན་ལྟུགས་རིགས་སྐྱེ་དང་། རྒྱུན་ལྟུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་

པར་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་བཞི་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་རིགས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཉོན་ལྷ་པའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། འདོད་ཉོན་དྲུག་པའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི།། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ལྡུགས་ཀྱི་ས་མཚམས། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུའི་དངོས་གཞི་ལ་གནས་པའི་བར་དུ་ཡོད། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་ཀྱི་ས་མཚམས། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་འདོད་ཉོན་དྲུག་པའི་དངོས་གཞི་ལ་གནས་པའི་བར་དུ་ཡོད། བཞི་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུན་ལྡུགས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྐང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱུན་ལ་ལྡུགས་པས་ན་རྒྱུན་ལྡུགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་འོང་ལྡུགས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ། ལྡུགས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྐྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།། ལྡུགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞེག ཕལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བསྟོན་བཞིན་པའི་སྦྱོར་བ་རྒྱུན་ཆགས་ལ་གནས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། ཕྱིར་འོང་ལྡུགས་པའི་

མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་གཉིས་ལས། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་གང་ཞེག སྟོང་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ལམ་རྩེས་བཅོད་ཀྱི་བར་གང་རུང་ལ་གནས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་པའི་རྩེས་འབྲང་དང་། དེ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས། དེ་གང་ཞེག རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྐྱེགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དང་མོས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་། མཐོང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་གཉིས་ཡོོད། གསུམ་པ་ནི། དང་པོའི་ས་མཚམས་སྒྲོས་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ལམ་རྩེས་བཅོད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཚམས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྩེ་སུ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ཙམ་སྒྲོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ནས་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྒྲོང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་བར་དུ་ཡོད། བཞི་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ་སྒྲོང་བ་རྒྱུན་ཆགས་ལ་གནས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཁ་ཅིག ལམ་རྩེས་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེགས་པ་ཐོབ་པའི་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཞེག འདོད་ཉོན་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་གང་རུང་སྒྲོང་བ་ལ་བརྩོན་བཞིན་པའི་གང་ཟག ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་མི་རིགས་ཏེ། དང་པོ་ལ། འདོད་ཉོན་དྲུག་པའི་དངོས་གཞིན་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་མ་ངེས། གཉིས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་སྦྱག་བསྟལ་ཆོས་བཅོད་ལ་གནས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཉེ། ཁྱོད་ཀྱི་ས་མཚམས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་ཉུ་པ་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་

འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེན། གང་སྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོད་པ་ན་སྤྲོད་པའི་ཉེན་མོངས་པ་ལྟ་པ་སྤངས་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་ཡ་མཐའི་ས་མཚམས་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འདོད་ཉེན་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་བྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་ས་མཚམས་སྟོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་སྤང་དུ་བྱུར་པའི་འདོད་ཉེན་དྲུག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱི་བར་ན་ཡོད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པས་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྒྲུབ་བཤད་པའོ །དང་པོ་ནི། འབྲས་གནས་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞེག ཞལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་པ་ཞལ་ཆེར་རམ་མ་ལུས་པར་སྤྲངས་པས་འབྲས་བུ་བར་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདོད་ཉེན་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་འབྲས་

གནས། ཕྱིར་འོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ། འདོད་ཚེན་དྲུག་པ་སྣང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྣང་བྱེམ་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་མ་ངེས་ལ། གཉིས་པ་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་གིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཕྱིར་འོང་ལ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གཉིས་ཡོད། རང་ཡིན་པའམ་རང་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་མེད་པ་ཡང་ཡིན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཕྱིར་འོང་གང་ཞེག རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟེགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྐོ་ནས་དབང་རྩལ་དང་མོས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་དབང་རྩོན་མཐོང་ཐོབ་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད། ཕྱིར་འོང་གང་ཞེག རང་གི་ཞུགས་པ་དང་མོས་པ་དང་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གང་རུང་གི་རྟེགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག རང་གི་ཞུགས་པ་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གང་རུང་གི་རྟེགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་སྤྲོང་བའི་སྐོ་ནས་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་དང་། དེ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གང་ཞེག རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ལ་མ་ཞུགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག རང་གི་གོང་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་བ་གཉིས་དོན་གཅིག ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཚེན་བདུན་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པས་ཁྲབ་སྟེ། མཐོང་ལས། ཉེས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། །གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལེན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲབ་པར་ཅན་ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་བ་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཆོད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱིར་འོང་གི་རྟེན་ལ་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། འདོད་པར་ཆོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པས་ཁས་ཁཚས་གོང་མར་ལས་ཉོན་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་གཉེས་མི་ལེན་པས་ཁྲབ། ཟེར་ན་འདི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་འདི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཉེས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེས་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཉེས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་སྐྱེ་བ་གཉེས་ལེན་པ་

གང་ཞེག དེས་བླང་བྱའི་ལྟ་མིའི་སྐྱེ་བ་གཞིས་པོ་དེ་རིགས་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཞིས་འདོད་ཁམས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་སྲིད་པ་ལས་བདུན་པ་བ་ལ་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཞེག འདོད་ལྟར་སྐྱེ་བ་གཅིག་བླངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ངེས་པའི་རྒྱུན་ལྡོག་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་གི་སྤང་བྱའི་གཙོབོ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཆོད་ཅིང་། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལྟའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྟམ། ཁོ་ན་རེ། ཀུན་བཏུས་ལས། བར་ཆད་གཅིག་པ་གང་ཞེ་ན། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཉོན་དུ་སྐྱེས་ནས་གང་སྲུག་བསྟལ་གྱི་ཐ་མ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་བ་ཡིན་ན། འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མཇོད་འབྱེལ་ལས། ཞུགས་པ་ལྔག་མ་གསུམ་རི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གསུམ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་

པས་ཁྱབ། དབྱ་བཅོམ་ལྡན་པ་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་འངོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ལྡོག་པ་ཚོས་ཅན། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་ཐལ་འོ། །གཞན་ཡང་། ཚགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འངོང་ལྡོག་པ་ཚོས་ཅན། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔར་བཞིན། གསུམ་པ་ལ་སྦྱང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཚུན་ལྡོག་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། ལུང་དེའི་དོན་འབྲས་བུ་རིམ་ཀྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་ས་མཚམས། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་ལྟོད། གཉེས་པའི་ས་མཚམས། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤྱངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་ལྟོད། བཞི་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། རྒྱུ་སྟོང་གཅིག་ལེན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་མི་འངོང་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འངོང་ལ། ལྡོག་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉེས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྤྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྡོག་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞེག ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྤྱངས་པས་དབུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་

བཞིན་པའི་སྐྱོང་བ་རྒྱུན་ཆགས་ལ་གནས་པ། ཕྱིར་མི་འངོང་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འངོང་ཞུགས་པ། འབྲས་བུ་སོང་རྒྱུ་པའི་དེའི་ཞུགས་པ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འངོང་གི་ཞུགས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འངོང་ཞུགས་པ་དོན་གཅིག གཉིས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འངོང་ཞུགས་པ་དོན་གཅིག གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་སོང་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར་འངོང་འབྲས་གནས་བྱང་པར་ཅན་ལྟུང་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ། དང་པོའི་ས་མཚམས། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོང་ཐབས་ཤེས་སུ་འདོད་ཚེན་བདུན་པ་སྟོང་བ་ལ་བརྩེན་པ་ནས་དེ་དག་པ་སྟོང་བ་ལ་བརྩེན་པའི་བར་དུ་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཚམས། སྐྱོང་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ལམ་རྟེས་བཟོད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད། བཞི་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འངོང་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཕྱིར་མི་འངོང་གི་འབྲས་བུ་སོང་བྱེད་པ་སྟེ་བརྩེན་པའི་སྐྱོང་བ་རྒྱུན་ཆགས་ལ་གནས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྟེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ས་མཚམས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འངོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འངོད་ཚེན་བརྒྱད་པ་སྣང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཕྱིར་མི་འངོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྐོམ་པའི་ལམ་ལ་འངོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་ཚེན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་སྣང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་མི་འངོང་ཞུགས་པའི་ཡ་མཐའི་ས་མཚམས་བསྟན་པ་ཙོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འངོད་ཚེན་བདུན་པའི་དངོས་གཞེན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འངོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ལམ་རྟེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒོམ་པའི་འངོད་ཚེན་དག་པ་མ་སྣང་བའི་ཚུལ་སྒོས་གང་ཞེག འངོད་ཚེན་དང་པོ་ནས་དག་

པའི་བར་གང་རུང་སྣོང་བ་ལ་བསྟོན་པ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།ཁ འདོད་ཆེན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྱས་གནས་དང་། མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྟལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་ཚགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་མི་འོང་འབྱས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྐྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།ཁ འབྱས་གནས་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞེག ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྣང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྱས་བུ་ལ་གནས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྱས་གཅིག་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འོན། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྣང་བའི་ཆ་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྱས་བུར་འཛིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་སྣང་ས་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྱས་བུ་མངོན་དུ་བྱས། ཞེས་གསུངས་པས། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་བུ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྱས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གཞི་བཞག་ཏུ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོག་མར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། འོན་ན་དེ་ལྟ་བུ་དེ་གང་། དེས་དེ་ལ་གེགས་བྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡོད་དེ།ཁ མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ལ་གེགས་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་གསུམ་པོ་དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འགྲོ་བའི་ཐ་མར་སྐྱེ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད། ཕྱི་མ་གཉིས་པོས་དེ་ཁམས་ཀྱི་ཐ་མ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་

བཏུས་ལས། ཁམས་གསུམ་ན་སྐྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་བ། ཅིའི་ཕྱིར་ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཅོ་བོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་གཅོ་བོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་ཐ་མའི་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་ཐ་མའི་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མཇོད་ལས། ཐ་མའི་ཚ་དང་མཐུན་རྣམ་ལྟ། །གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ། །གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་ལྡོག་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། །སྲིད་�ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་�ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དབང་པོའི་སྟོབ་ནས། དད་མོས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། མཐོང་སྤངས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད། མཚན་ཉིད་རིགས་འདྲ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོབ་ནས་དབྱེ་ན། འབྲས་བུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དང་ཚགས་བླལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱ་རོལ་ཏུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། དེའི་སྐྱ་རོལ་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཉེའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་དོན་གཅིག གཉིས་པ་དང་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་རྣོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དོན་གཅིག སྟོང་བའི་སྟོབ་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་། འདོད་ལས་གྱི་སྐྱ་རོལ་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཉེའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་དོན་གཅིག ཐུན་བའི་སྟོབ་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་། འདོད་ལས་ཚོར་ཡོངས་སུ་བྱང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། འདོད་པར་ཆོ་ཡོངས་སུ་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཡོད། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་

བརྒྱད་དུ་འཕགས་ཆོས་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལས་བདུན་པ་བ་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྟ་བུ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཚོས་ཞེ། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་བཞི་ཡོད། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པས་ཁམས་བོང་མར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཀྱང་། གཟུགས་སུ་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་འཕགས་པ་ལས་ཉོན་ཅིས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་འབྱེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི། གལ་ཏེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ཡང་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། ཞོང་དུ་འཐོ་བ་དེ་དག་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཆོ་ངང་པོ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གང་རུང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཆོ་གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སྲས་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་ཆོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་ཆོ་ངང་པོ་ལ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སྲས་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་ཆོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་ཆོ་ངང་པོ་ལ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་ཆོ་གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་དེ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྐྱེ་བའི་མ་མཐའ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལས་བདུན་པ་བའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ། །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་

བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་རྣེན་ཅན་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞེག གཟུགས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རིགས་ཅན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད། འདོད་པའི་རྣེན་ཅན་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོང་དེ། འོག་མིན་ཀྱི་རྣེན་ལ་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འེས་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འཕར་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཚངས་རིས་ཀྱི་རྣེན་ཅན་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མཐོང་ལམ་སྤོང་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞེག འོག་མིན་དང་སྲིད་ཞྱེ་གང་དུང་གི་རྣེན་ལ་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་སྐྱོན་སྦྱ་མ་དེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། ལྔར་དབྱེ་བ། བདུན་དུ་དབྱེ་བ། དགུར་དབྱེ་བ། བཅུར་དབྱེ་བ། སྟོང་ཕྲག་རོགས་སུ་དབྱེ་བ་དང་བྱག་ལས། དང་པོ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ། དེ་སྐྱེ་འདའ་བ། དེ་གོང་འཕོ་བ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མཇུག་ལས། གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་ཕྱེ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བར་འདའ་བ། སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། དེ་གོང་འཕོ་བ་དང་ལྔར་ཡོད་དེ། མཇུག་ལས། དེ་ནི་བར་སྐྱེས་འདུ་བྱེད་དང་། །འདུ་བྱེད་མེད་ཡོངས་སུ་ངན་འདའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དེ་བར་འདའ་བ་ལ་སྙོར་བར་འདའ་བ། སྙར་བ་མ་ཡིན་པར་འདའ་བ། དུས་ཡུན་རིང་མེ་ཞེག་ནས་འདའ་བ་དང་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་བ་དང་བདུན་དུ་ཡོད་ལ། དེ་བདུན་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་ཞེས་

བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇོད་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་ཕྱེ་བར། །དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་འདོད། །དམ་པ་དམ་མིན་འཇུག་མི་འཇུག །སོན་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཕྱིར་ཏེ།ཞེས་བསྟུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། དེ་བར་འདའ་བ་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་བ་ལ་འཕར་བ། ཕྱིད་འཕར་བ། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇོད་རྫ་བ་ལས། གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་ཕྱེ་ནས། །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོ་དགུར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ལ། དགུ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ། སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྱོ་བསྡུན་པས་བཅུར་ཡོད། དུག་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱེའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན། ཁྲི་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཡོད་དེ། དེ་བར་འདའ་བ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། དེ་སྐྱེས་ཚོམ་ནས་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། དེ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཉིས་སྟོང་ཚན་པ་ལྔ་ལ་ཁྱི། ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་ལྔའི་ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་བཞི་ལ་ཉིས་སྟོང་། ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་གཅིག་པོའི་སྟེང་དུ་གོ་གཉིས་པ་ཚན་པ་ལྔའི་གོ་གཉིས་པ་ཚན་པ་བཞིའི་སྟེང་དུ་གོ་གཉིས་པ་ཚན་པ་གཅིག་པོའི་སྟེང་ནས་སོ་གཉིས་ཁྱེར་བས་བཞི་བརྒྱ་སྟེ་དེ་གཉིས་བསྡོམས་པས་དགུ་བརྒྱ། གོ་གཉིས་པ་གཅིག་ཕྱེའི་ལྷག་མ་ལ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བར་འདའ་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་བར་སྣོད་ཀྱི་རྐེན་ལ་རྣུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བར་འདའ་བ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ། བདག་གཞོད་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ། རྟེས་སུ་བསྟང་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་དགྲ་བཅོམ་

པ། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་བྱུང་བའི་དབུ་བཅོམ་པ། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་དབུ་བཅོམ་པ་དྲུག་པོ་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ངམ་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཚངས་རིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ནས་དེ་བརྒྱད་པ་སྤངས་དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་བར་དགུ་དགུ་སྟེ་དགུ་དྲུག་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི། ང་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྩུལ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས། ང་བཞི་ཚན་པ་གཉིས་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། ང་བཞི་ཚན་པ་གཅིག་པོའི་སྟེང་དུ་བརྒྱད་པོ་ཁྲིར་བས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ཀ། དེ་ལྟར་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན། འོད་ཆུང་། ཚད་མེད་འོད། འོད་གསལ། དགེ་ཆུང་། ཚད་མེད་དགེ། དགེ་རྒྱས། སྨིན་མེད། བསོད་ནམས་སྐྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། བྱ་ནོམ་སྣང་བ། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། འོག་མིན་གྱི་བར་ཏེ་ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་འབངང་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་རེ་ཡོད་པས། བརྒྱ་ཆོ་བཅུ་དྲུག་ལ་སྟོང་དང་དྲུག་བརྒྱ། དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ་ཚན་པ་བཅུ་དྲུག་གི་བཅུ་ཚན་བཅུ་དྲུག་ལ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཡོད་པས། དྲུག་བརྒྱ་པོ་དང་བསྟོམས་པས་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་སྟེ་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ། ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ཚན་པ་བཅུ་དྲུག་གི་བཅུ་ཚན་བཅུ་དྲུག་ལ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ། གཉིས་ཚན་བཅུ་དྲུག་ལ་སོ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ་གཉིས་པ་དྲུག་ཅུ་པོ་དང་སྟོམ་པས་བཀོ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བཀོ་གཉིས་སྟུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་རེ་ཕྱེ་བས་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བཀོ་གཉིས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་ཡང་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བཀོ་གཉིས་བཀོ་གཉིས་ཡོད་ལ། འོག་མིན་འགྲོ་ལ་ཡང་ཚངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་

ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འོག་མིན་འགྲོ་ནས། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འོག་མིན་འགྲོའི་བར་བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྔར་བཞིན་ཕྱི་བས་ཉོན་སྒྲོང་ཐུབ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་སྤུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ཡཁད་པ་ལ། གཟུགས་སྤུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞེག གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་དུ་ཉེར་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རིགས་ཅན། གཟུགས་སྤུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་གི་བར་འདའ་བ་བཅུ་དྲུག ངེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྐྱུར་བར་འདའ་བ་སོགས་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད། བར་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་གཟུགས་སྤུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བས་མ་ཁྲབ་སྟེ། གཟུགས་སྤུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ངེ། བར་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཡང་དེ་ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལྟར་ན་འདའ་བ་བཞི་དང་གོང་དུ་འཕོ་བ་སྟེ་ལྔ་ལ་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་ཡང་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཉེར་འགྲོ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་དེ་དག་ནི་འདོད་རྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཐཤད་ལས། བར་དོར་འདའ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་སྐུངས། མངོན་པར་འགྲུབ་

པའི་ཀུན་སྤྱོད་མ་སྨངས་པས་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་ཐའད་ལས། དབྱེ་བ་འདི་ནི་དངོས་བསྟན་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་དབྱེ་བར་ཟད་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར་མི་འངོ་བར་འདའ་བ་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར་མི་འངོ་ཡིན་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར་མི་འངོ་བར་འདའ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར་མི་འངོ་བོང་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། བོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་ནི་བར་སྐབས་སུ་ཡང་སྐྱ་ངན་ལས་འདའ་རྩང་བར་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེས་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གཟུགས་སུ་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར་མི་འངོ་བང་ཞེས་ གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་མངོན་པར་འགྱུར་བའི་ཀུན་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་མ་སྨངས་པས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ཙམ་བླངས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར་མི་འངོ་སྐྱེས་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་སྤྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར་མི་འངོ་བོང་འཕོ་བ་དེ་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡིན་

པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་བརྒྱད་ལེན་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་འདའ་བ་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོང་འཕོ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ། སྐྱེས་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྲོད་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བའི་ཇོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ཞིང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཇེན་ལ་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེས་ཚམ་ནས་འདའ་བ་སོགས་གསུམ་དུ་ཡོད། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་གང་ཞེག་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བྱུབ་ཚམ་ནས་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག ལམ་སྒོམ་པ་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོས་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བྱུབ་ཚམ་ནས་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཆེན་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་བརྒྱད་དུ་བྱུང་ནས་འོག་ཏུ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་ཇེན་ལ་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོང་འཕོ་བའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་ཇེན་ལ་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོང་འཕོ་དང་། གནས་གཙང་དང་པོ་གསུམ་

གང་རུང་གི་རྣེན་ལ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་རྣམས་བསྡུ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་ཡིན་ན་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་ཡིན་པས་མ་ངེས་སོ། སྔར་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྱོ་དང་། སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྱོ་གཉིས་སུ་ཡོད། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་གང་ཞེག འོག་མིན་གྱི་རྣེན་ལ་རྒྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཁ་ཅིག གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞེག བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་བྱས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་དང་། དེ་འདྲའི་སྐྱེ་འདའ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་གང་ཞེག འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཅེན། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་ཡོད་པ་གང་ཞེག འོག་མིན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་བསྒོམ་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ་ཞི་བར་བ་དང་། ཕྱིད་དུ་འཕངས་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ་ཡོད། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྱོགང་ཞེག ཚངས་རིས་དང་འོག་མིན་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་པོ་ན་བྱང་ནས་འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་རྒྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚངས་རིགས་ཀྱི་ཉེན་ལ་

རྒྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འཕར་བ་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་རྒྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཕྱིར་དུ་འཕར་བ་དང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་རྣམས་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གང་ཞེག ཚངས་རིས་དང་གནས་གཙོང་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་དང་། འོག་མིན་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྲིད་གསུམ་ཁོ་ན་བློངས་ནས་འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་རྒྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རིགས་ཅན་དང་ཁོ་ན་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྔར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གང་ཞེག ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཀྱི་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་རིམ་གྱིས་བབྱོད་དེ་འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་རྒྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན།

སྐྱེས་འདའ་བ། བར་འདའ་བ། གོང་འཕོ་བ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར།

འོ་ན། བར་འདའ་བ་གསུམ། སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ་དང་། གོང་འཕོ་བ་གསུམ་དང་། དགུ་པོ་དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ལ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར། དབང་པོའི་ཁྱད་པར། ཚོར་མོངས་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས། དེ་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་ལྷོང་འགྲུང་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས། དེ་གོང་འཕོ་བ་ཡིན་ན་དེའི་ལན་གྲངས་གཉན་ལ་ལྷོང་འགྲུང་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བར་འདའ་བ་དེ་དབང་པོ་རྣོ། དེ་སྐྱེ་འདའ་བ་དེ་དབང་པོ་འབྲིང་། དེ་
གོང་འཕོ་བ་དབང་པོ་རྣུལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱང་བྱ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་མཇོད་ལས། དེ་དག་གི་ནི་ཁྱད་པར་རྣམས། །ལས་དབང་ཉོན་
མོངས་བྱེ་བྲག་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མཇོད་ལས། གོང་དུ་འཕོ་
བ་རྣམས་དེ་ནི། །བསམ་གཏན་སྟེལ་ནས་འོག་མིན་འགྲོ། དེ་འཕར་ཕྱིད་འཕར་
ཐམས་ཅད་དུ། །འཆི་འཕོ་གཞན་སྲིད་རྟེ་མོར་འགྲོ། ཞེས་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དེས་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་བྱེད་
ཅིང་། དེ་སྲིད་རྟེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་
ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་བྱེད་པ་
གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་སྲིད་རྟེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དེས་གནས་
གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཚངས་རིས་ནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་གྱི་
གཟུགས་ཀྱི་ཙོ་སྐྱེའི་གནས་རྣམས་བརྒྱད་དེ་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་
རིམ་གྱིས་བརྒྱད་ནས་སྲིད་རྟེའི་རྗེན་ལ་སྦྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
འཕར་བ་གསུམ་པོ་དེ་ཚངས་རིས་ཙོགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཆོ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་
ལས་ཉམས་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལས་མ་ཉམས་ན་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་དེས་རྒྱུའི་
གནས་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་སྟེལ་མར་སྟོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་ཙོ་སྐྱེས་པའི་དབང་གིས་བསམ་
གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམ་ལས་ཉམས་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ཟློང་། རྟེན་དེ་

ལ་སྟོན་བོཌས་པའི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་གྱི་སྒོལ་སྐོམ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཚེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྒོལ་སྐོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས། རྟེན་དེ་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚ་ནས་གཟུགས་སུ་ཉེར་འཚོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བོང་འཕོ་འཕར་བ་དང་། ཡང་དེས་རྒྱའི་གནས་སྐབས་སུ་སྔར་བཞིན་བྱས་པས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེས། རྟེན་དེ་ལ་སྟོན་བོཌས་པའི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་གྱི་སྒོལ་སྐོམ་དང་ཡོ་གསུམ་ཡོ་གང་རུང་བར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་གནས་གཅོང་དང་ཡོ་གསུམ་ཡོ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས། རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒོལ་སྐོམ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཚེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྒོལ་སྐོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས། རྟེན་དེ་ལ་སྨྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚ་ནས་དེ་ཕྱིད་འཕར་དུ་བཞག ཡང་དེས་རྒྱའི་གནས་སྐབས་སུ་སྔར་བཞིན་བྱས་པས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས། རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒོལ་སྐོམ་བྱེད་མི་སྐས་པར་ཤི་འཕོས་ཏེ། ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་རྣམས་སུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་བླངས། རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒོལ་སྐོམ་ཆུང་ངུ་གསུམ་སྒོལ་བྱས་པས་མི་ཆེ་བར་སྐྱེ་བ་བླངས།

རྟེན་དེ་ལ་འཁྲིང་དྲྭ་སྒོལ་བྱས། མི་གདུང་བར་སྐྱེ་བ་བླངས། རྟེན་དེ་ལ་ཆེན་པོ་དགུ་སྒོལ་བྱས། བག་ཆེམ་སྣང་བར་སྐྱེ་བ་བླངས། རྟེན་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྒོལ་བྱས། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བར་སྐྱེ་པ་བླངས། རྟེན་དེ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྒོལ་བྱས། འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཀི། རྟེན་དེ་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚ་ནས་དེ་གནས་ཐམས་ཅད་འཆི་འཕོ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་གྱི་སྒོལ་སྐོམ་བྱེད་ཚུལ།

འོ་ན། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒེལ་སྐོམ་བྱེད་དགོས་ན། དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྒེལ་སྐོམ་བྱེད་པ་ཡོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག ཁམས་གང་དུ་སྒེལ་བ་ཁ དང་པོར་གང་སྒེལ་བ། སྒེལ་བའི་དགོས་པ། སྒེལ་ཚུལ། སྒེལ་སྐོམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཁ གྲུབ་པའི་ཚད་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་། རྒྱུན་ལྡུགས་དང་ཕྱིར་འོང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མི་བྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་སྙྱྀང་གསུམ་དུ་སྒེལ་ཞིང་ཕྱི་ནས་གཟུགས་སུ་ཡང་སྒེལ་བ་ཡིན་ཏེ། མཇོད་འགྲེལ་ལས། དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་སྙྱྀང་གསུམ་དག་ཏུ་སྒེལ་བར་བྱེད་ལ་ཕྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྒེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་བསམ་གཏན་འཁྲུལ་པའི་དངོས་གཞིའི་སྐོམས་འཇུག་ལ་སྒེལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་ཞིང་སྒེལ་སྐོམ་འགྲུབ་སྣ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇོད་ལས། དང་པོར་བཞི་པ་སྒེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་དབང་རྟོན་རྣམས་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་དབང་རྟུལ་རྣམས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒེལ་སྐོམ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཇོད་ལས། སྐྱེ་དང་གནས་པར་བྱ་ཕྱིར་དང་། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཇིག་ཕྱིར་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྐོམས་འཇུག་ཟམ་མེད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། དེ་ཟག་བཅས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། དེ་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྒེལ་ནས་སྐོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་

རིང་སྲོར་དང་། དེ་རྗེས་ཟབ་ཚེད་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས། དེ་རྗེས་ཟབ་བཅས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས། དེ་རྗེས་ཟབ་ཚེད་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སྤེལ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཉེ་སྲོར་ཡིན། དུག་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་ལ་ལྷ་ཡོད། དེའི་འབྲས་བུ་གནས་གཙང་གི་སྐྱེ་བ་ལ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྷ་ཡི་ཕྱིར། །གནས་གཙང་སྐྱེ་བ་ལྷ་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆུ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྟོམ་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཆུང་ངུ་གསུམ་སྤེལ། འབྲིང་དུག་སྤེལ། ཆེན་པོ་དགུ་སྤེལ། ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྤེལ། ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྤེལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཞེམས་གསུམ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་ནི་དུག་གོ །གསུམ་པ་ལ་ནི་དགུའོ། །བཞི་པ་ལ་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ། །ལྔ་པ་ལ་ནི་བཅོ་ལྔ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྱིང་དུག་སྤེལ་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། མངོན་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གཉིས་པ་ལ་ནི་དུག་གོ །ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། ཡང་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ནི་དགུའོ། །བཞི་པ་ལ་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ། །ལྔ་པ་ལ་ནི་བཅོ་ལྔ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཙོ་ན་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ལ། བྱེ་བག་སྤྲུ་བ་རྣམས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཚེད་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་དང་ཟག་བཅས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་བསྟེས་ནས་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་རྣུས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྟོམ་བྱའོ་

པའི་ཚད་དུ་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བསྟེས་པས་འགྱུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་སྟོམས་པར་འཛུགས་པ་དེ་བསམ་གཏན་གྱིས་སྤེལ་སྟོམ་གྱུར་པའི་ཚད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་སྐད་ཅིག་མར་སྤེལ་བར་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུན་ཚགས་གསུམ་ལས་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སུ་ཉེར་ལྔའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྲིད་རྩེའི་མཐའ་ཐུག་འགྲོའི་མཚན་ཉིད།

གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ།

འདོད་པའི་ཁྲིམ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞེས། ལས་ཉོན་གྱིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་བླང་ནས་ཁྲིམ་དེ་ལ་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁྲིམ་དེ་ལ་སྙང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་བྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ཀྱང་། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དེས་མི་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིགས་ཅན་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཁྱོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ནམ་མཁའ་མཐའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཁྲིམ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་དེ་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེས་ཙམ་ནས་

འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། བོང་འཕོ་བ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། མཇོད་ལས། གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བར་འདའ་བ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དོ་བརྒྱད་ནི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་འོང་དེ་ཕྱིར་ནི་འོང་མཐོང་ཚོས་ཞིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།། མཇོད་ལས། གཞན་ནི་འདི་ལ་མྱ་ངན་འདའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ནི་འོང་དེ། ཕྱིར་ནི་འོང་ལྔས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཇོད་ལས། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ནི་འོང་། །ལྔས་ཀྱི་མངོན་སུམ་བྱེད་པར་འདོད། །ཅེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། ལྔས་ཀྱི་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སྟོབ་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་འོང་ལྔས་མངོན་བྱེད་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། གསུམ་པ་ཁ་མཚམས་ནི། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདོད་ཉོན་དགྲ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས། སྲིད་ཉོན་དགྲ་པའི་དངོས་གཉེན་གྱི་བར་དུ་ཡོད། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ནས་སྲིད་ཉོན་དགྲ་པའི་དངོས་གཉེན་གྱི་བར་ན་ཡོད། བཞི་པ་ནི། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ། སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སོང་ནས་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། དེ་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་ཁོ་ནར་ཕྱིན་ནས་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་

དང་། དེའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་འོག་མ་འོག་མ་ནས་བོང་མ་བོང་མར་འཕོ་ཞིང་འགྲོ་བས་ན་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱི་མི་འོང་བོང་འཕོ་དང་། འོག་མིན་དང་སྲིད་རྩེའི་བར་དུ་འགྲོ་བས་ན་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ། ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཁོ་ན་རེ། ཡམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དབྱེས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་འོ། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཞེ་རབས་རྣམ་པ་ཅམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འཕོར་བས་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་ལྟ་པོ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གནོད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ་འོ། །ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ་འོ། །ཁོ་ན་རེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྟལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་

ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྡུ་ལ་ཆོས་བཟོད་དེ་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་དོས་སྐལ་བྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དོས་སྐལ་བྱི་སྤང་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ས་བོན་དེ་དེའི་དོས་སྐལ་བྱི་སྤང་བྱའི་བཅོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉན་ཡང་། སྟོང་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཐོང་སྟམ་དུ་རྟོགས་སྐྱོང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེས་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱེ་རོལ་ཏུ་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཚགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་སྐྱེ་རོལ་ཏུ་ཡན་ལག་བདུན་གཅིག་ཀྱི་ཚེ་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་ཐོག་ཏུ་ཡང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། དེའི་སྐྱེ་རོལ་ཏུ་ཡན་ལག་བདུན་གཅིག་ཀྱི་ཚེ་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཚགས་བྱལ་ཟིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྣོད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཚེ་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཟེར་ན། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་པ་འཕགས་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེས་མཚོན་ནས་གཞན་རྟམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དབྱ་བཅོམ་ལྡུགས་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

བཞི་པ་དབྱ་བཅོམ་ལ། ལྡུགས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཟ་མཚམས་སྦྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྡུགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞེག བོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྡང་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་བཞིན་པའི་སྐྱོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་དགའ་ཆགས་ལ་གནས་པ། དབྱ་བཅོམ་ལྡུགས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྔང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་དགྲ་བཅོམ་ལྡུགས་པ། སྔང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ལྡུགས་པ་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། སྐོམ་སྔང་ལྟུག་མ་སྐྱོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ནས་སྲིད་ཟློག་དགྲ་པའི་དངོས་གཞིན་གྱི་བར་དུ་ཡོད། ཁ་ཅིག དབྱ་བཅོམ་ལྡུགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་པའི་དགྲ་བཅོམ་ལྡུགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ལྡུགས་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཟིར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་ཐོད་རྐལ་པའི་ཕྱིར་མི་འངོ་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དབྱ་བཅོམ་ལྡུགས་པ་གང་ཞེག དེ་ཅིག་ཅར་པའི་དེ་ཡང་མ་ཡིན། རིམ་གྱིས་པའི་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐྱ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྔང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོད་རྐལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དབྱ་བཅོམ་ལྡུགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ལྡུགས་པ་སྟེ་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་བཞིན་པའི་སྐྱོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་དགའ་ཆགས་ལ་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་

བྱའོ། ། གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྐྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་གནས་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞེག བོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྡང་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས། གཉིད། རྒོད་པ། ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། བོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་རྣམ་ལྟ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིས་རྒོད་ང་རྒྱལ་རྟོག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ལ་བོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་པོ་དེས་ཁམས་བོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང་། ཐ་མ་གསུམ་པོ་དེས་ཁམས་བོང་མ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སྣང་བ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་དབྱེ་བཅོམ་འབྲས་གནས་དང་། སྣང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དབྱེ་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས་སུ་ཡོད། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་གང་ཞེག ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་དག་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག དེ་དག་རིམ་ཅན་དུ་སྤངས་པ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཡང་དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒོ་ནས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚོར་ཅན། བདག་གིས་དོད་པའི་ཚོར་ཅན། རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཚོར་ཅན། གནས་པ་ལས་མི་བསྒྱིད་པའི་ཚོར་ཅན། རྣོགས་པར་འོས་པའི་ཚོར་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཚོར་ཅན་དང་དྲུག་ཡོད། དང་པོ་ལྟ་དབང་ཀྱལ་དད་མོས་པ་དང་། དྲུག་པ་དབང་རྣོན་མཐོང་སྤོང་ཡིན་ལ་དང་པོ་ལྟ་དུས་སྐྱོར་བའི་དབྱུ་བཅོམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་འཆོ་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་དང་སྐྱོར་བས་ན་དེ་

ལྷར་བརྟོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་དུས་མི་སྒྲོར་བྱེད་བབྱ་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་བྱོལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་འཆོ་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ལ་མི་ལྟོས་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། བབྱ་བཅོམ་དྲུག་འདོད་དེ་དག་ལས། །ལྷ་ནི་དང་པས་མོས་ལས་སྐྱེས། །དེ་དག་རྣམ་བྱོལ་དུས་དང་སྒྲོར། །མི་གཡེའི་ཚོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དུས་མི་སྒྲོར་བྱོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྨྲ་རྣམས་ནི། དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་ཞིང་དཔྱོད་པ་སྟེ། མཐོང་ཚོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྟེ་བྱས་ཀྱང་ཆོ་དེ་ལ་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་དབྱུ་བཅོམ་པ་དབང་ཀྱལ་གཅིག་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མ་བཏང་ན་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་ནས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བའི་དབྱུ་བཅོམ་དབང་ཀྱལ་གཅིག་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སེམས་མ་བསྟུང་ན་དེ་ལས་ཉམས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལས་སེམས་བསྟུང་བའི་དབྱུ་བཅོམ་དབང་ཀྱལ་གཅིག་ལ་བྱེད། བཞི་པ་ནི། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་ན་དེ་ལས་ཉམས་པར་མཐོང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་དབྱུ་བཅོམ་དབང་ཀྱལ་གཅིག་ལ་བྱེད། ལྔ་པ་ནི། དེ་ལས་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་དབྱུ་བཅོམ་དབང་ཀྱལ་གཅིག་ལ་བྱེད། དྲུག་པ་ནི། དེ་ལས་ཉམས་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་དབྱུ་བཅོམ་དབང་རྣོན་གཅིག་ལ་བྱེད། ཡང་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོང་ནས། ཤེས་རབ་ཤུང་བའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་

ཐོས་དགྱུ་བཅོམ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཚ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྱུ་བཅོམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འགོག་སྟོམས་མ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་དགྱུ་བཅོམ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། འགོག་སྟོམས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྱུ་བཅོམ་ལྟ་བུ་སྟེ། མངོད་ལས། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཞེས་དང་ཀྱིས་ནི་ཅིག་ཅོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ས་མཚམས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཅའི་སྐྲ་རོལ་གྱི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དགྱུ་བཅོམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དགྱུ་བཅོམ་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་བཞག

གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ཞཱཀ་པ་ལ། གང་ལས་དབྱེ་བའི་གཞི། ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་གྲངས། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། དེ་དག་གང་གིས་མཚོན་པ་ཞཱཀ་པ། ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱོད་དཔོན་དང་། འཕགས་པ་དང་། རིགས་བྱིན། ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས། བྱང་སྤྱི། ཙ་ན་ཀ་རཏྣས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་དབྱེ་བར་མཛད། འདི་རྒྱུད་བླ་མར་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བཞི་པ་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཞི་པ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དགེ་སྦྱོང་ལས། བྱང་ཆེན་གང་ཡུམ་གྱི་གནས་པ་འདིས་གནས་པ་དེ་གང་ནས་ཤེ་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྐྱེས་པ་ཡཁས་ཞེས་པའི་དོན་བཞི་པ་ན། ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་

འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དང་པོ་གཉིས་སྒྲོར་ལམ་པ་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དེ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབས་གསུམ་ཀྱི་ཡ་གྱལ་དུ་བྱུང་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པ་གང་ཞེག དེ་སངར་གནས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་བྷརྟ་ལའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དད་མོས་ཀྱི་མདོར་ལྷ་རིང་པོར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་རྟོད་པ་སྤྲོང་བའི་ལན་ཀྱི་སྐབས་སུ། ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པ་ཟད་པ་ནི་བཅོད་པ་ནས་ཡིན་ཏེ། ངན་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཆེན་པོ་ལ་བཅོད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིས་སྤྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ་ཚད་མར་བརྟུང་བ་གང་ཞེག སྤྲོབ་དཔོན་གྱིས་འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་ལ་འཕགས་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཕྱིར་མི་སྤྲོག་པའི་རྣམས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དེ་འདིར་བསྟན་མཆོག་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཕྱིར་མི་སྤྲོག་པའི་རྣམས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྤྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་མི་སྤྲོག་པའི་རྣམས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་ཡང་དེར་ཐལ་འོ། །གཉིས་པ་ལ། མདོ་རྒྱུན་མ་སྒྲུབ་བ་དང་། སྒྲུབ་བའི་འདྲེན་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲུམ། ཉི་ཁྲི། བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དང་དག་ལ་སྣང་དང་མིའི་ནང་ནས་ཆོ་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱ། ཞེས་གསུམ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་སྣ་ཆོ་རིང་པོར་སྐྱེ་བའི་མདོ་ནས་གསུངས་ཏེ་བཅུད་ཕུལ་གསུམ་གྱིས་མཆོག་འབྱིང་

དམན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་མདོར་བསྡུན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། མདོ་ཚན་ཕྱི་མ་ཞེ་ལྔ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྱུམ་གྱི་གཙོད་འཇོམས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་ཞེ་བརྒྱད་གསུངས་ཏེ་མདོར་བསྡུན་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཞེ་ལྔ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་དང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདྲེན་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱིས་འདིར་བསྡུན་དགེ་འདུན་ལ་ཉི་ཤུར་འདོད་དེ། གཞུང་རྩ་བའི་སྒྲས་ཟིན་པ་ཉི་ཤུར་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འཕགས་པའི་ལུགས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བསྡུན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ལ་ཉི་ཤུར་ཡོད་དོ། གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྡུན་པ་བཅུ་དྲུག ཤུགས་ལ་བསྡུན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུད་སྟེ། དབང་པོ་རྣུལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཚེས་པས་དངོས་སུ་བསྡུན་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྣུལ་དང་པའི་རྗེས་འབྱང་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྱང་གི་མིང་ཅན་གཉིས། དང་དང་མཐོང་སྤོང། ཚེས་པས་དངོས་སུ་བསྡུན་པ་འབྱས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དང་མོས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། དེ་མཐོང་སྤོང་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་གཉིས། རིགས་ནས་རིགས། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྡུན་པ་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས། བར་ཆད་གཅིག ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྡུན་པའི་ཕྱིར་འོང་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་པའི་མིང་ཅན་གཅིག བར་སྐྱེས་ནས་དང་། བྱེད་དང་བྱེད་མིན། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྡུན་པ་འདའ་བ་བཞིའི་མིང་ཅན་བཞི། འོག་མིན་འགྲོ། ।འཕར་གསུམ་སྟིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྡུན་པ་འཕར་བ་གསུམ་དང་གོང་འཕོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་གོང་འཕོ་བའི་མིང་ཅན་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་

བཅོམ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གཟུགས་མེད་ཉིར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འངང་གི་མིང་ཅན་གཅིག མཐོང་བ་ཡི། །ཚོས་ལ་ཞི། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མཐོང་ཚོས་ཞིའི་མིང་ཅན་གཅིག ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད། ཅེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཅིག །བས་རྣ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བས་རྣ་ངང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱང་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རོང་ཀྱི་པ་ནི། འཕགས་པ་ལྷང་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་རྒྱན་ཞུགས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་བརྒྱད་པ་དང་། འབྲས་གནས་དབང་པོ་རྣོ་རྩུལ་གཉིས་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་ལྟ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་། མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་ཆོ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་པ་བ་དང་གསུམ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྒྱད་དེ། འདའ་བ་བཞི་གོང་འཕོ་བ་སྟེ་ལྟ། དྲུག་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཚགས་བཅོམ། བདུན་པ་མཐོང་ཚོས་ཞི། བརྒྱད་པ་ལུས་མངོན་བྱེད། སྐྱེས་བུ་བདུན་པ་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ། བརྒྱད་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་རྣོ་ལ་དང་རྟོག་པོ་དག །ཅེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཉེ་སྟང་ལས། དེ་ལ་གང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྣད་ཅིག་ཏུ་རྟོག་པོ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། རྣད་ཅིག་མ་བཏུ་དུག་པོ་དེ་རྣམས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྣོ་ལ་པོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི་དང་པས་ལམ་དེ་ལ་རྟེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དང་པའི་རྟེས་སུ་འབྱང་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དབང་པོ་རྣོན་པོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལམ་དེ་ལ་རྟེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འབྱང་བ་ཞེས་བགྱིད་པར་ཐལ། དབང་པོ་རྣུལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཅེས་པས་འབྲས་གནས་དབང་པོ་རྣོ་རྣུལ་གཉིས་བསྟན་པ་གང་ཞེག འབྲས་གནས་ལ་དད་པའི་རྟེས་འབྱང་དང་ཚོས་ཀྱི་རྟེས་འབྱང་གི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇོད་ལས། དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྣུལ་དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་པས་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་། མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་འབྱང་བྱ་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དད་མོས་གཅིག་ཏུ་བསྟས་པ་དང་། དེ་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། འབྱས་བུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དད་པས་ལྷག་པར་མོས་པའི་དབང་དུ་མཇད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་དང་། འབྱས་བུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་མཇད་ནས་གསུངས་པ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདིར་བསྟན་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཅུ་དག་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པས་ཁ་བསྐང་བས་ཉི་ཤུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་རྒྱུ་མི་འདྲིན་ལ། གཞན་རྟ་བའི་སྐྱས་ཟིན་ལྷུར་བབྱང་བས་ཁ་བསྐང་བས་ཉི་ཤུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཤུགས་པ་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྣུལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཅེས་པས་ཚགས་བུལ་སྟོན་སོང་གི་ཞུགས་

པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱིར་འོང་འབྱས་གནས་ཙམ་པོ་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་འབྱས་གནས་ཙམ་པོ་བ་གཉིས་ལ་མིང་སྒྲོར་མཚན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྣ་དང་རྟོན་པོ་དག །ཅེས་པས་ཆགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་པས་དེ་འདྲའི་འབྱས་གནས་དེ་གཉིས་བསྟན་ནས་ཆགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གང་ལ་སྦྱར་བའི་སྒྲོར་གཞི་ངོས་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་རྒྱུན་ཞུགས་འབྱས་གནས་ཙམ་པོ་བ་ཁ་མི་འགེངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་བསྟན་པས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་འབྱས་གནས་ཙམ་པོ་བ་ཁ་མི་འགེངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བར་ཆད་གཅིག་པ་བསྟན་པས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་འབྱས་གནས་ཙམ་པོ་བ་ཁ་མི་འགེངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདའ་བ་བཞི་བསྟན་པས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཁ་མི་འགེངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་མངོན་བྱེད་བསྟན་པས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཞུགས་པ་དང་པོ་ལ་བརྒྱད་པ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་དང་། ཆགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་དང་། དེའི་འབྱས་གནས་ལ་གཉིས་སུ་བྱང་ངེས་ནས་འོག་མིན་འགྲོ་འཕངས་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་དོན་ལ་གཞན་རྣམས་སྐྱེས་ཟེན་དུ་དྲང་ངོ་། འདི་ཁོ་ན་རྗེ་བཙུན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་འདུན་འདི་རྣམས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་དང་མིང་མཚུངས་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་ཚོས་འགའ་ཞིག་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག དེ་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་རྣ་དང་རྟོན་པོ་དག །ཅེས་གཉིས་ཚོགས་སྐོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་དགེ་འདུན་གསུམ་བསྟན་

པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མཇོད་ལས། དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྩལ་དག །ཅེས་གཉིས་ཚོག་སྟོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས། འབྲས་བུ་ཐོབ་རྟལ་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས། ཚགས་བླ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཇོད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། ཉི་སྣང་ལས་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་པས་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ཉི་སྣང་ལས། བོང་དུ་འཛོ་བའི་ཐུ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་པས་ཚགས་བླ་སྟོན་སོང་གི་འབྲས་གནས་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདིར་བསྟན་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཅུ་དགུ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཁ་བསྐང་བས་ཉི་ཤུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྔར་བཞིན། ཞེས་ཟེར་མི་འཐད་དེ། ཉི་སྣང་ལས། གང་འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་སྤྱངས་པ་ལ་ནི་ཕྱིར་མི་སློབ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་རྟེན་ཞེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བར་དོར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཞེས་དང་པོ་ངོས་བཟུང་། སྐྱེ་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཞེས་གཉིས་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཞེས་གསུམ་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཞེས་བཞི་པ་དང་། བོང་དུ་འཛོ་བ་ནི་ཐུ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ལྔ་པ་དང་། གང་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་སློབ་པ་དེ་ནི་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཞེས་

དང་། དེ་ལྟར་ཕྱིར་མི་སྡོག་པ་ནི་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དྲུག་པ་དང་། བདུན་པ་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་སྐུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཞེས་བདུན་པ་དང་། གང་ཡང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་སྡོག་པ་དེ་ནི་སྐུ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འདུ་བའི་ཚོས་ལྷུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྒྱད་པ་ངོས་བཟུང་བ་མི་འཐད་ཅིང་། གཉིས་ཀ་ལའང་ཐལ་བར་ཐལ། ཉི་སྣང་གི་འཕགས་ལ་འོག་མིན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ཀྱི་མིང་ཅན་ཏྱི་བྱང་སེམས་དཔའ་འདྲ་ཞིང་། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་སྣང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་ལ་ཐོང་འཕོ་བ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱུན་སྣང་ལས། ཐོང་དུ་འཕོ་བ་ནི་ལྟ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབས་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་ཐོང་འཕོ་ཞེས་ལྟ་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ཀྱི་མིང་ཅན་ཏྱི་བྱང་སེམས་དྲུག་པར་གསལ་བར་བཞད་ཅིང་། རྒྱུན་སྣང་ལས། དེ་ལྟ་ལ་ཐོང་འཕོའི་མིང་གིས་བསྟན་ནས་དེ་ལ་འོག་མིན་འགྲོའི་མིང་ཅན་དང་སྲིད་རྩེའི་འགྲོའི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་ཡྱེ་ནས། འོག་མིན་འགྲོའི་མིང་ཅན་དེ་ལ་འཕགས་པ་གསུམ་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་། སྲིད་རྩེའི་འགྲོའི་མིང་ཅན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ་ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་སུ་ཡྱེ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྩ་བའི་སྒྲ་སོར་བཞག་ཉི་ཤུ་ཐུབ་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ཚང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་ཉི་ཤུ་ཡོན་ཏན་ལྔ་ཚང་བ

སྐྱོན་མེད་དེ། བརྒྱད་པ་ནི། རྒྱུན་ལྡོག་ལྡོག་པ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བགེགས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དང་། རྒྱུན་ལྡོག་ནི་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་དང་། ཕྱིར་འོང་ནི་ཆོ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་པའི་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ནི་འདའ་བ་བཞི་དང་། འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་དང་། སྲིད་རྩེར་འགྲོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གཉིས་མཐོང་ཚོས་ཞི་དང་ལྡོག་མངོན་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་མཐུན་པར་ཉེ་སྟངང་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུན་དུ་ལྡོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བར་ཚད་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་བོང་དུ་འཕོ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དེ་འདིར་བསྟན་མཆོག་བྱོན་གྱི་དབྱེ་གཞི་འདུན་གྱི་དབྱེ་གཞི་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཉི་ཤུར་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ལྡོག་གི་སྐྱོན་ལ་ལྟ། ཕྱིར་འོང་གི་སྐྱོན་ལ་གསུམ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྐྱོན་ལ་བཅུ། དགྲ་བཅོམ་ལྡོག་པའི་མིང་ཅན། བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་སྟེ། རྒྱུན་ལྡོག་ལྡོག་པ་དབང་རྟུལ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་རྣོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མིང་ཅན་གཉིས། རྒྱུན་ལྡོག་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་མིང་ཅན། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱང་སྟེ། ཕྱིར་འོང་ལྡོག་པའི་མིང་ཅན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་མིང་ཅན། དེ་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོ་གཅིག་བར་ཚད་གཅིག་པ་

པའི་མིང་ཅན་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་ལྔགས་པའི་མིང་ཅན། འདའ་བ་བཞིའི་མིང་ཅན་བཞི། འོག་མིན་འགྲོ་དབྱི་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ལས་ཕྱི་བའི་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅན་གསུམ། སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོར་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དབྱི་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ལས་ཕྱི་བའི་མཐོང་ཚོས་ཞི་དང་ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྣུལ་དང་རྟོན་པོ་དག །ཅེས་པས་རྒྱུན་ལྔགས་ལྔགས་པ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྒྱུན་ལྔགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་མིང་ཅན་དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན། རིགས་ནས་རིགས། ཞེས་པས་རྒྱུན་ལྔགས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན། དང་དང་མཐོང་སྤོང་ཅེས་པས་ཕྱིར་འོང་ལྔགས་པ་དང་མོས་པ་དང་མཐོང་སྤོང་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལྔགས་པ་དང་མོས་པ་དང་མཐོང་སྤོང་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོང་ལྔགས་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ལྔགས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན། བར་ཆད་གཅིག ཅེས་པས། ཕྱིར་འོང་ཆོག་ཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མིང་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཤུགས་ལ་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བའི་མིང་ཅན་དེ་བསྟན། བར་སྐྱེ་ནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མིན། ཞེས་པས་འདའ་བ་བཞིའི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་བསྟན། འོག་མིན་འགྲོ། འཕར་གསུམ། ཞེས་པས། འཕར་བ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅན་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན། སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི། །ཚོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད། །ཅེས་པས་མཐོང་ཚོས་ཞི་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དབུ་བཅོམ་ལྔགས་པའི་མིང་ཅན་དེ་ཤུགས་ལ་

བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བཞི་དུ། ཞེས་པས། བཞི་དུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་སྣང་ལས། འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཞི་པ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ནི་བོ་སྣ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུ་བར་མ་ཟཱད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཕྱི་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ཟཱད་པ་ལ། མདོ་ལས། བརྒྱད་པའི་མིང་ཅན་ཀྱི་བྱང་སེམས་ནས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བར་ཉེར་ལྔ་མདོ་ཚན་ཉེར་ལྔས་བསྟན་པ་ནི་སྔར་གཞུང་འགྲེལ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་མདོའི་བསྟུས་དོན་ལ་བཞི། བརྒྱད་པ། འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་པ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་དང་ལྡ་ལས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་གཞི་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། གཉིས་པ་ལ་དད་པའི་རྟེན་འབྲང་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྟེན་འབྲང་གཉིས། ཐོད་རྒལ་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དད་མོས་པ་དང་། དེ་མཐོང་ཐོབ་པའི་མིང་ཅན་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་དང་། དེའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས། གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་པ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་གཞི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་མིང་ཅན། དེ་ལས་ཕྱེ་བའི་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས། གཉིས་པ་ལ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བར་ཆད་གཅིག་པ། གསུམ་པ་ལ། དབྱེ་གཞི་ཕྱིར་མི་འོང་། དེ་ལས་ཕྱེ་བའི་འཕེན་ལྔ། འཕར་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་འོག་མིན་འགྲོ། དེ་ལས་ཕྱེ་བའི་འཕར་བ་གསུམ། དབྱེ་གཞི་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་སྟིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཉིས། དེ་ལས་ཕྱེ་བའི་མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ། རང་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཉོན་ལྔ་པོ་

རིམ་བཞིན་མདོ་ཚན་ཉེར་ལྔས་བསྟན་པ་དེའི་དོན་རྫ་བར་དངོས་བསྟན་བཅུ་བདུན་དང་། ཤུགས་བསྟན་གསུམ་སྟེ་ཉི་ཤུར་བསྟས་ནས་འཆད་དོ། །བཞི་པ་དེ་དག་གང་གིས་མཚོན་པ་ལ། འོན། དགེ་འདུན་འདི་དག་འདུ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་ན། དེ་དག་དང་ཚོས་མཚུངས་གང་གིས་སྟོན་ཞེ་ན། དེ་དང་སྟངས་རྟོགས་ཆ་ཙམ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད། ལྟ་པ་བྱད་པར་གྱི་ཚོས་གཞན་བསྟན་པ་ལ། མདོའི་དཀའ་གནད་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ས་མཚམས་བསྟན་པ། མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དད་མོས་ཀྱི་མདོར། བྱང་ཆེན་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་དེས་ཀྱང་ལྷ་ཆོ་ཤིང་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལྷ་ཆོ་ཤིང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ལྡོག་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི། ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཆོ་ཤིང་པོར་སྐྱེ་བ་དེ་སྤྲོར་ལམ་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་མི་དལ་ཟད་པ་དང་། ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྲོར་ལམ་དོད་ནས་མི་ཁོམ་པར་སྐྱེ་བ་ཟད་པར་སྣང་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོགས་ལམ་པར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དེ་ཕྱིར་མི་སྤྲོག་པའི་དགེ་འདུན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདིའི་ལན་ལ། ཡུལ་བློན་ལའི་མཁས་པ་རྣམས་ན་རེ། ཙོང་པ་དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ལྷ་ཆོ་ཤིང་པོར་སྐྱེ་བའི་བྱང་སེམས་སྤྲོར་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སྤྲོར་ལམ་དོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངན་འགྲོ་

ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པར་སྐྱེ་བ་ཐད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བར། ངན་འགྲོ་མེད་པའི་ཚོས་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་མི་དལ་ཐད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲོད་སྐྱེ་མི་ཁོམ་པ་ཕལ་ཆེར་ཐད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཡུལ་ཞོ་དེ་ཤ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྤྲོན་མེད་དེ། འདིར་བསྟན་དགེ་འདུན་དང་བྱང་སེམས་སྤྱོར་ལམ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པས། ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བའི་བྱང་སེམས་སྤྱོར་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཀོང་ཀ་ནའི་མཁས་པ་དག་ནི། རྩོད་པ་དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་ལ་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་མིན་གཞིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་དང་ས་འོག་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བ་ན་འཆི་བའི་ཚེ་འོག་ལྷ་སྐྱེས་པས་དམྱལ་བར་ལྷུང་བས་མི་ཁོམ་པ་ཡིན། གཞིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་འགའ་ཞིག་བཞེས་གཞན་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་སྐྱེས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་བཅས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་སྔ་ལྟར་མི་ལྡམས་པས་མི་ཁོམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་སྣྲན་པར་བརྗོད་པས་དགེ་སློང་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་གནས་པར་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོང་གཅིག་ཡོད་པ་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེས་པ་ན་གདུལ་བྱ་གཞན་མེད་ནས་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་ཡང་མིར་སྐྱེས་པའི་དོན་མཛད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་ཉེ། དེས་ན་སྟོང་ལམ་པ་མི་ཁོམ་པ་ཐད་པས་དེར་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར། ལུགས་དེ་གསུམ་གའི་འཐད་དེ། ལུགས་དེ་གསུམ་གས་འདིར་བསྟན་དགེ་

འདུན་ལ་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་གང་ཞེག འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ལ་འཕགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བོང་དུ་བསྣུབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོད་པ་དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་བསྟན་དང་མོས་པའི་མིང་ཙམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་ཚོར་བས་སྟ་མ་ཞིག་ལ་དེར་སྐྱེས། ཕྱིས་མིའི་ནང་དུ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་དེ་དབང་རྟུལ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུམ་གསུམ་གཉེད་འཛོམས་ལས། ཐབས་མི་མཁས་པ་སྟ་མ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོང་པ་དང་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པའི་སྟོང་པ་ལ་བརྩེན་ཡང་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་ཚེ་རིང་ཐོར་སྐྱེས་ཏེ། དུས་དེ་སྲིད་གཅིག་གི་བར་དུ་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་ལ་མི་བརྩེན་པར་བྱང་ཆས་ཕྱིས་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྟོན་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོང་སྟོང་པའི་མཐུས་བརྩེན་པར་བྱེད་ཀྱང་དབང་ཐོབ་ཏུ་ལ་ཐོར་འབྱུང་ངེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འབྱོ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡུད་པར། བྱང་ཆུབ་ཡོད་ཅན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཉམས་འབྱུང་འོང་ཞེས། །གཟུགས་མེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱེ་བ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་ན་དེར་སྐྱེ་བ་སྲིད་ཀྱང་དབང་ཐོབ་ནས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམ་པར་སྐྱངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ལ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་ན་སྟོང་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐུའི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པ་དག་དེར་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཡང་འཕར་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི། མདོ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་རས་བསམ་གཏན་གྱི་སྟེལ་སྐོམ་ལས་ཉམས་པར་ཞའ་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དབང་གིས་ལྟ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་ཞའ་པ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་རོ་རྣམ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅིར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་བསྟན་འཕར་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་འབྱའ་ཞེག་སྟོན་རོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་རོ་རྣམ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་ས་མཚམས་བསྟན་པ་ལ། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་ཡོར་བསྐྱེད་པ། མ་ཚོས་པའི་སྟོང་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོག་མེད་སེམས་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཡོངས་ལ། དང་པོ་དེ་ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་དེ་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད། བཞི་པ་ནི། ས་བཅུ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད་ཅིང་། ས་དང་པོ་བ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་པོ་རྣོ་རྩུལ་གཉིས་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཏེ་ལྡའི་མིང་ཅན་དང་། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་དང་། དེ་ཁྱད་པར་ཅན་བཞི་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་ལ། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བས་རྣ་ལྡེ་བའི་ཐད་ནས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་འཇོག ཅེས་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། མཐོང་ཚོས་ཞེ་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་ས་

དྲུག་པ་ནས་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཞད་ལས། སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྡན་པ་བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་ན་དེ་ཉི་ཤུའི་གྲངས་འཛིན་བརྒྱད་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །མཐོང་ཚོས་ལ་ཞི་བ་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོང་བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པར་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱིས་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མིང་ཅན་དང་། ས་གཉིས་པ་ནས་བླ་པའི་བར་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་ཀྱི་བྱང་སེམས། ས་དྲུག་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ། ས་བདུན་པ་ན་ལ་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་པ་དང་། དེ་ཁྲུད་པར་ཅན་གཉིས། ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་ལ་འདའ་བ་བཞི་ནས་ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་སུ་འཛོག་གོ །ཞེས་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྔལ་ཚོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་དུ་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉོན་ཅན་ཀྱི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོང་བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པར་ཐོབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་། དགེ་འདུན་འདི་རྣམས་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྦྱོང་བ་མི་འཐད་དེ། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མདོ་ལས། དེ་དག་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་

གསེར་ཕྲེང་ལས། འདི་དག་རིམ་པ་ལྟར་ས་རིམ་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་བོ་སྟེ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྱང་དང་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་དག་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་ཀྱང་བེམས་སུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་པས་རི་རྗེས་འབྱང་གཉིས་མཐོང་ལམ་པ་དང་། ལྟག་མ་སྟོམ་ལམ་པ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་ཞུགས་པ་བཞི་ས་བཅུ་བར་ཟིན། སྟོང་དཔོན་ཀྱིས་རྒྱུན་ཞུགས་འབྱས་གནས་ཚོམ་པོ་མཐོང་ལམ་པ་དང་། ལྟག་མ་རྣམས་སྟོམ་ལམ་པར་ཟིན་དོ། །གསུམ་པ་ལ། འོ་ན་འདིར་བསྟན་མཆོག་བྱ་དོན་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དག་དངོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ནམ། བཀའས་པ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་འོ་ཅ་བ་ཆེན་པོའི་སྟོང་མ་དྲགས་པོ་དབང་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། བྱང་སེམས་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཀའས་པའི་དོན་ཡོད་པས་དངོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ་བཀའས་པ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། ཤཱ་ཆེན་པོ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཞུགས་སུ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པས་རྒྱུན་ཞུགས་སུ་ཟད་པ་ལ་ཡང་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་སུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ལ་ཞུགས་འབྱས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་ཀྱི་ཐེག་དམན་ལ་དེ་བཞག་ཏུ་མེད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་དོན་སྣང་འདས་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱུན་ལ་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་ཞེག ཐེག་དམན་ལ་སྣང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྟལ་ཆོས་བཅོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ན། དེ་འདྲའི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་

གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་རྒྱུན་ལྡུགས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བསམ་གཏན་བྱེ་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེས་འདོད་ཚེན་དུག་པ་སྣང་སར། དེས་སྲིད་ཚེན་དུག་པ་མ་སྣང་པའི་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་དེ་ཕྱིར་འོང་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྣང་བྱ་རིམ་བྱིས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། །འདོད་མི་སྐུས་ཏེ། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། གཞན་ཡང་། འདོད་ཚེན་དགུ་པ་སྣང་པའི་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྲིད་ཚེན་དགུ་པ་སྣང་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། གཞན་ཡང་། གཞི་བསྟུན་པ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ལྡུགས་པས་རྒྱུན་དུ་ལྡུགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེན། རྒྱུ་ལ་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞེ། །ཞེས་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེན། བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རེ། །ཞེས་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེན། བསམ་གཏན་རྣམས་སུ་གནས་ཤིང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཡང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རེ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ལ་ལྡུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་འཐད་པར་ཐལ། ཉེ་སྣང་ལས། དེ་ལ་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི་འདིར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དག་འདུན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེས་རྒྱུན་ལྡུགས་ལྡུགས་པའི་

མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཉེ་སྟང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྟུལ་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། ཐེག་པ་འབྲིང་ཡིའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འངོ་གི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་བསམ་གཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱང་འཕགས་མེད། དེར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡུད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འཕགས་པས་ཁྱད་ལ་སོགས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་གས་པའི་ཚོས་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས་ནི། ལུགས་འདི་ལྟར་འཐད་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས། བྱང་སེམས་ལ་རྟེས་འབྱང་གཉིས་བརྒྱད་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་དགྲ་བཅོམ་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་སྟེ་དགྲའི་བརྟ་མཛད་པ་དེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དགེ་

རྒྱུན་ལྡོག་སོགས་གསུངས་པས་འབྲས་བུ་བཞི་དང་རང་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་དག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་འདུ་ཤེས་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་སེམས་ལ་བརྟུད་པ་ལ་སོགས་པར་ཟཕད་པའི་དགོངས་པ་འདི་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་འབྲས་བུ་བཞི་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལས་བོང་དུ་བགྱེད་དུ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ་དྲང་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྟུད་པ་སོགས་དེ་དག་བྱང་སེམས་ཀྱིད་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ཁྱོད་བཏང་བས་ཐེག་ཆེན་ལ་དགོངས་པའི་དགོངས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱོ་བ་ལེན་ཚུལ་དང་སྣང་རྟོགས་ཆ་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་མཐོང་ལ་ཆགས་མེད་དེ། །སེམས་ཅན་དཔག་མེད་དང་པར་བྱེད། །དེ་ནི་དེ་ལ་ཆགས་མེད་དེ། །དེའི་ཕྱིར་བློ་ལྡན་དད་རྟོས་འབྱང་། །ཞེས་དང་། ཚོས་རྒྱུན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། །རྒྱུན་དུ་ལས་ཀྱི་འདའ་མི་བྱེད། །ཚོས་ཉིད་དེ་ནི་རྟོགས་སུ་ཐོབ། །དེ་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་རྟོགས་སུ་འབྱང་། །ཞེས་དང་། འོག་པ་བརྟུད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས། །རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྟུད་ལ་རིག །ཡང་དག་བརྟུད་ལ་ཞེན་པ་མེད། །དེའི་ཕྱིར་བརྟུད་པ་ཞེས་བརྟེད་དོ། །ཞེས་དང་། ལམ་ལ་རྒྱུན་ཞེས་དེས་བརྟེད་དོ། །བསམ་དུ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ལམ། །གང་དག་ལ་ལ་འདིར་གནས་པ། །དེ་དང་དེ་དག་རྒྱུན་ལ་གཞོལ། །ཞེས་དང་། གང་གིས་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་འགྱུར་བའི། །རྒྱུན་རྣམས་མང་པོ་རབ་གསུངས་པ། །རྒྱུན་དེ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས། །དེ་དག་འཆོལ་ཞིང་འོང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འགྲོ་བ་རྣམ་གསུམ་གང་དུ་ཡང་། །དེ་ནི་ཕྱིར་ཞིང་མི་འགྲོ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་ཐོབ་པས་ན། །དེ་ནི་

ཕྱིར་མི་འངོང་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་དང་། བཀའ་གཤེས་སེམས་ཅན་སྨྱག་བསྟལ་བ། །ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཡིས་བཅོམ། །ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་ཅན་བློའི། །དེས་དེ་དག་བཅོམ་ཞེས་བརྗོད་དེ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བསྟོས་པ་མེད། །རྟོག་པ་མེད་པར་སྟོགས་པ་བྱེད། །རྟེན་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་ལ་སྟོགས །དེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཞེས་དང་། མ་རིག་ནམ་མཁའ་ཇི་བཞིན་ཏེ། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད། །འདི་ནི་མངོན་དུ་བྱང་པས་ན། །རང་རྒྱལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་འདིས་གང་ཟག་དགུ་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ལ་བཞག་པས། རྗེས་འཐང་སོགས་ཀྱི་ཤུ་པོ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ལ་བཏགས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་དགེ་འདུན་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་རྣམས་དགེ་འདུན་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱ་ཁོད་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་མི་འདྲ་བ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།། །།ཞེར་ཕྱིན་སྣས་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་གསུམ་སྣར་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེ། །ཀུན་དབང་རོལ་མཚོ་རྒྱས་བྱེད་སྣོར་བརྩོན་དགེས། །རྟག་བྱང་བཤད་སྐྱབ་དགའ་སྟོན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག། །།དགེ་ལེགས་འཕེལ།། །།

།།དེས་བཅོམ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱུན་འཛིལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་
སྐལ་བཟང་གླུ་དབང་གི་རོལ་
མཆོད་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
བསམ་གཟུགས་
སྒྲིལ་དོན་བལྟུང་
སོ། །

འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་མ་མཚམས།

འདིའི་སྐབས་སུ་འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ཚད་མེད་བཞི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཅི་རིགས་པ་རྩེ་སྦྱོར་གཅོོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ། སྤྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ། ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ། དམིགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ། ཆོད་དུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ། མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད། གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དྲོད་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡོད།

གང་གིས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བཤད་པ་ལ། ཉོན་བསྒོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གང་གིས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བཤད་པ། གང་ཐོབ་པའི་ངོ་བོ་བཤད་

པ་ཙ་ དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྣགས་ཨཤད་པ། ཐོབ་པ་ཡོའི་གང་ཟག་ཨཤད་པ། མཐའ་སྡུང་ཟད་དུ་དྲྭད་པ་དང་ལྡེ་ལས། དང་པོ་ལ། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཙ་ བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་བྱེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཨཤད་པ་དང་། ལྟག་མ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། ལམ་དགུ་པོ་གང་དུ་གཏོགས་པར་ཨཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་སྐབས་བསྟས་ཤིང་། རང་གི་ཐོབ་བྱར་བྱུང་པའི་ཚོང་སའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་བྱུང་པའི་ཁམས་ཚོང་གི་སྐབས་བསྟས་ཀྱི་དགེ་བའི་རིག་པ། ཚོང་སའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ནས་སྤྲིད་རྩེའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་བར་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ན། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ཉེར་བསྡོགས་ཕལ་ཆེ་བ་དག་པ་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོས་བསྒལ་གྱི་སྒང་བྱའི་ས་བོན་སྤོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེ་འཁོར་པའི་བྱེ་བྲག་སྣ་རྣམས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་དག་པ་བ། ཟག་མེད་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་བསྟུམ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། མཇོད་རྟེ་བ་ལས། དེ་དག་ལས་ནི་ཉེར་བསྡོགས་བརྒྱད། །དག་པ་བདེ་མིན་སྐྱེ་བསྟལ་མིན། །དང་པོའི་འཕགས་པའང་ཁ་ཅིག་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེ་འཁོར་པའི་ལྷག་དེ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་བསྡོགས་རྣམས་རང་གི་འཁོར་ས་ལ་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཉེར་བསྡོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྟུས་ཤིང་རང་གི་ཐོབ་བྱར་བྱུང་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་བྱེད་

ཀྱི་ཐབས་སུ་བྱུང་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་རིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཤིང་། རང་གི་ཐོབ་བྱར་བྱུང་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་བྱུང་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་རིག་པ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དོ། །

བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། ཡིད་བྱེད་དྲུག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བཞིར་བསྡུས་ཚུལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཤིང་རང་གི་ཐོབ་བྱར་བྱུང་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་བྱུང་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་རིག་པ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་དང་། ཚོར་མོངས་རྣམ་སྤྱོང་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི། རྩེ་གཅིག་ཏུ་བ་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་མ་རེག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྤྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སེམས་སྤྱོང་པར་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་བརྩམས་ཤིང་ལེན་པ་ལ་གོམས་པ་གང་

ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྨིན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བཙན་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྨིན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། ལྷག་མཐོང་གིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གཉིས་དོན་གཅིག བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་དང་། ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་གིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་གང་ཞིག ལྷག་མཐོང་གིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པ་ལ། ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་ན། ཞི་གནས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོག

ཞི་གནས་སྒྲུབ་ཚུལ་དབུས་མཐའ་ལས་གསུངས་ཚུལ།

ཞི་གནས་སྒྲུབ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་དབུས་མཐའ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། ཀུན་བཏུས་དང་མདོ་སྡེའི་རྒྱུན་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉེས་པ་ལྔའི་གཉེན་པོར་སློང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་གནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཉེས་པ་ལྔ་སློང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། བརྟེན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བདོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་ལྔ་ཡང་ཡོད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་སྤྱོད་བའི་ཚེ་འགལ་རྐྱེན་ལེ་འོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་གདམས་ངག་བརྗེད་པ། དངོས་གཞིའི་ཚེ་བྱིང་རྟོད། བྱིང་རྟོད་བྱུང་བའི་ཚེ་གཉེན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། བྱིང་རྟོད་དང་བྲལ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཚེ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་བྱིང་དང་རྟོད་པ་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྔར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཉེས་པ་དང་པོ་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་བཞི། ཉེས་པ་ཕྱི་མ་བཞིའི་གཉེན་པོ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་པ་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་མི་སྤྲོ་བའི་ལེ་ལོ་ལྡོག་པས་དེའི་གཉེན་པོར་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་བསྟེན་འགྲུས་རྩོམ་དགོས་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་ཡིད་འཕྲོགས་པའི་

དང་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། གནས་ནི་འདུན་པ་སྟེ་རྩོལ་བའི་གནས་སོ། །དེ་ལ་གནས་པ་ནི་རྩོལ་བའམ་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །རྒྱུ་ནི་འདུན་པའི་རྒྱུ་སྟེ་དད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ནི་རྩོལ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ་ཕིན་སྦྱངས་སོ། །སྔར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་ཕྱི་མ་བཞིའི་གཉེན་པོ་ཡང་ཡོད་དེ། ཉང་ངེ་འཛིན་གྱི་དགེ་གས་པ་རྣམས་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ། བྱིང་རྟོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན། བྱིང་རྟོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ། བྱིང་རྟོད་དང་བྲལ་བའི་ཚོ་སེམས་རྣལ་དུ་འཛོག་པའི་བཏང་སྙོམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དགེ་གས་པ་བརྩམ་དང་། །བྱིང་དང་རྟོད་པ་རྟོག་པ་དང་། །དེ་སྤོང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཞི་གནས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཀུན་བཏུས་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་བསྡུངས་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་སྒྲུབ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཞི་གནས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ནང་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་འཛོག་པ་དང་། བསྣན་ཏེ་འཛོག་པ་དང་། ཉེ་བར་འཛོག་པ་དང་། དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་དང་། མཉམ་པར་འཛོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་ནང་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ནི། དང་པོར་ལྟ་སྐུ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་གང་

ཡང་རྟང་བ་ལ་སེམས་གཏད་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་ལ་འཇོག་ལ།། དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་ནས། །ཞེས་གསུངས། གཉེན་པ་རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་ཉིད་འཕྲོ་མཐུད་དེ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་ལ་འཇོག་ལ། དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་རྒྱུན་རྣམ་པར་གཡེང་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བསྟན་ཏེ་འཇོག་པ་ནི། སེམས་སྐད་ཅིག་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བའི་ཆོ་སྟེན་ཡང་སེམས་སྐད་ཅིག་དམིགས་པ་ལ་གཏད་དེ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་ལ་འཇོག་ལ།། དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་གཡེང་སྐྱུར་དུ་རྟོགས་བྱས་ལ། །དེ་ལ་སྟེན་ནི་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་ནི། དམིགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་སྟེ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་ལ་འཇོག་ལ། དེ་སྟོན་པ་ལ།། དེ་ཉིད་ལས། བློ་ལྡན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང་། །སེམས་ནི་ནང་དུ་བསྡུ་བར་བྱ།། །ཞེས་གསུངས། ལྟ་པ་དུལ་བར་བྱེད་པ་ནི། །ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་ཆོ། བྱིང་བ་བྱུང་བ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་དེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་ལ་འཇོག་ལ། དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སེམས་དུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དྲུག་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་ཆོ། ཚོད་པ་བྱང་བ་ན་རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ཞེ་བར་བྱས་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་ལ་འཇོག་ལ། དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་གཡེང་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མི་དགའ་ཞེ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། བདུན་

པ་ཡ། རྣམ་པར་ཞེ་བར་བྱེད་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོོན་པའི་ཚེ་ཚབས་སེམས་དང་ཡིད་
མི་བདེ་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་ཞེ་བར་བྱས་ཏེ་སྟོོན་པར་བྱེད་པའིཉིང་དེ་འཛིན་ཅིག་ལ་འཇོོག་
ལ། དེ་སྟོོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། བརྟན་སེམས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོོགས། །ལངས་
པ་དེ་བཞིན་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། བརྒྱད་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོོག་པ་ནི། འབད་
རྩོལ་དང་བཅས་པའི་སྟོོན་སེམས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་དུ་འཇོོག་པའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ཅིག་ལ་འཇོོག་ལ། དེ་སྟོོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་སྟོོམ་བརྩེོན་
ཅན་གྱིས་ནི། །སེམས་ལ་མངོོན་པར་འདུ་བྱེད་བཅས། །རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་
ཐོོབ། །ཅེས་གསུངས། དགུ་པ། མཉམ་པར་འཇོོག་པ་ནི། འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་
སེམས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་མཉམ་པར་འཇོོག་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ཅིག་ལ་བྱེད་ལ། དེ་སྟོོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཙོོམས་པ་ལས་འདུ་མི་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་གནས་དགུ་པ་དེ་ལ་འདོོད་སེམས་རྟེ་
གཅིག་པའིཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་ལ། འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་སེམས་རང་གི་དམིགས་
པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་བདེ་བ་ཐོོབ་པ་ན་ཞི་གནས་ཐོོབ་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་
བསྟོོགས་ཐོོབ་པ། སྟོོམ་བྱང་གི་སྟྲོོབ་པ། ཙོོང་སའི་ཤེས་པ་ཐོོབ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་
སྟོོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་དེ་ཡི་ལྷས་དང་སེམས། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཆེས་
ཐོོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་གནས་
དེའི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཙོོ་ཙོོར་དཔྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་དཔྱད་
སྟོོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་མ་ཟིན་པའི་རང་ཡུལ་ལ་ཙོོ་ཙོོར་རྟོོག་
པའི་ཤེས་རབ་ཐོོབ་པ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོོགས་མཚན་ཉིད་ཙོོ་ཙོོར་

རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་སོགས་འོག་ཏུ་འཆད། དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡིས་དེ་ནི་འཕེལ་བྱས་ནས། །འཕེལ་བ་རིང་དུ་འགྱོ་བ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་གཞིའི་གནས་པ་དེས་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས། འོན་ལྟག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྱོ་དགོས་ན། ཀུན་བཏུས་ལས། ལ་ལ་ནི་ལྟག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞི་ན། དེའི་དོན་བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་ལྟག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་སྐྱབ་དགོས་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སའི་དངོས་གཞིར། གང་སྟུག་བསྔལ་ནས་ལམ་གྱི་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་འདུག་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་འཕོབ་སྟེ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྟོམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟག་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟག་པའི་སེམས་ལ་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཞི་ལྷག་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།

དེས་ན་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་གནས་པའི་ཐབས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་རྒྱས་པའི་ཤེན་སྟྲངས་

ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་། ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་གཉིས་སུ་ཡོད། ཞི་གནས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཕྱི་རོལ་བྱི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ན། ཞི་གནས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་སྐོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྔར་བཞིན་གཉིས་ཡོད། ལྷག་མཐོང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷག་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གྱི་དོན་མཐོང་བས་ན་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཚོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དབྱེ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ནས། སྤྲོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྐྱེམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱང་པ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། དགའ་བ་སྐྱེད་པ་དང་། སྤྲོད་པ་དང་། སྤྲོར་བའི་མཐའ་དང་། སྤྲོར་པའི་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡིད་བྱེད་དྲུག་སོ་སོའི་རང་བཞིན།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དབུ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་འཛོག་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་ལ། ཞི་གནས་དེའི་ངང་ནས་འདོད་པ་ནི་སྤྲུག་བསྔལ་ཆེས་མང་ཞིང་མ་ཞི་བ་དང་། ཆོ་ཐྭང་བ་སོགས་རབས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་དེ་ལས་བརླག་སྟེ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་ཐོས་བསམ་བྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤེན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ལྷག་མཐོང་རྟེན་པ་ཞིག་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དུ་འཛོག དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བཞིན་འདོད་པ་ལ་རབས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤེན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མེས་པ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པར་འཛོག དེའི་ཚེ་གང་ཟག་དེས་ཤི་འཕོ་ན་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་

པོའི་དངོས་གཞི་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པར་འཇོག དེ་ལ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་གི་ངོས་སྐལ་བྱི་སྐུང་བྱར་གྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་སྐུང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་སྐོར་གསུམ་བྱི་དངོས་གཞི་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་ལམ་བར་ཚད་མེད་ལམ་ཆུང་དུ་སྐོར་གསུམ། དེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐབས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་སྐོར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཉོན་ཆེན་པོ་གསུམ་སྐབས་པ་ན་དེ་ནས་འདོད་ཉོན་སྤོང་བ་དང་། དེས་དབེན་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལ་ཞན་ཡོན་དུ་མཐོང་ནས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་ཚུལ་དུས་རེག་པ་ན།། གཉིད་རྣམས་དང་ཚོད་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དུས་དུས་སུ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ནི་དགའ་སྤྲུག་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་སྤྱད་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་འབྱིང་གི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཞིང་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པར་འཇོག དེ་ལ་ཡང་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ།། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཉོན་འབྱིང་སྐོར་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་ལམ་བར་ཚད་མེད་ལམ་འབྱིང་སྐོར་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་སྤྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཉོན་འབྱིང་སྤངས་པ་ན་དགེ་བ་ལ་སྐྱོར་བའི་གཞི་ཐག་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་ཀུན་དཀྱིས་མི་འབྱང་བ་ན་འདི་སྙམ་དུ་ཅི་བདག་ལ་འདི་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་སྐྱོང་བའམ་འོན་ཏེ་མེད་པས་མ་སྐྱོང་སྙམ་ནས་སྤྲུག་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་འབྱུང་བ་ན། བདག་གི་སེམས་འདོད་པ་ལ་

ཚགས་པ་དང་མ་བྱལ་འོ་སྐམ་དུ་སྦྱང་བྱ་ལྷག་མ་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་ཞི་བགས་སྲུ་སྐྲོམ་པ་
ནི།ཿ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དབྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དབྱད་པས་
འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཡོན་ཚུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་མ་སྤང་པར་མཐོང་ནས་དེ་སྤྱོང་པའི་
ཕྱིར། ཞི་ལྷག་སྐོམ་པས་དེ་ཚུང་ངུའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་ན་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྤྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པར་འཇོག དེ་ལ་
ལྟར་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་སྤང་ངུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཡོན་ཚུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་གྱི་
དངོས་གཉེན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཆེན་པོ་སྐོར་གསུམ་དང་། དེ་ཚུང་ངུའི་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ཚུང་ངུའི་འབྲིང་གཉིས་སྤངས་
པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཚུང་ངུ་དང་ཆེན་པོའི་འབྲིང་
གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚུང་ངུའི་ཚུང་ངུ་སྤངས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྤྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་
བྱེད་ཐོབ་པར་འཇོག་སྟེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད། ཐོབ་པར་
བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤང་བ་
དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་གཏོད་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །མོས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡང་
དག་པར་རྫོགས་བར་བྱེད་དོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་
རྣམ་པ་ཆེན་པོ་སྤྲོང་བར་བྱེད་དོ། །དགའ་བ་སྟུད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་
པའི་རྣམ་པ་འབྲིང་སྤྲོང་བར་བྱེད་དོ། །དཔྱོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་མངོན་པའི་ང་
རྒྱལ་མེད་པ་ལ་སེམས་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །སྤྲོང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་

ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཚུང་དུ་སྣོང་བར་བྱད་དོ། །སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་སྐྲོས་པའི་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡིད་བྱེད་དྲུག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བཞིར་བསྟན་ཚུལ།

བཞི་པ་སྟར་ཟཽད་པའི་ཡིད་བྱེད་དྲུག་པོ་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བཞིར་འདུ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བྱེད་དང་པོ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྲོར་བའི་ལམ། །རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་སྤྲོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དགྲ་ཡིད་བྱེད་འཇིག་རྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བཞི་ཆར་གྱིས་བསྟས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟུ་བ་ལས། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྤྲོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྟས་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། སྤྲོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྟས་པ་ཡིན་ནོ། །འགའ་བ་སྤྱད་པ་ནི་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་ཆར་གྱིས་བསྟས་པ་ཡིན་ནོ། །དགྲ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྟས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན།། ཡིད་བྱེད་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྡུག་སེད་པ་དེ་དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐྱག་མ་རྣམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡིད་བྱེད་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྟིད་རྩེའི་བར་ལ་ཡིད་བྱེད་བརྒྱད་

བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྗེ་ལྟ་བར་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོག་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རབས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་བལྟས་ནས་སྐྲག་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་པའི་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་པ་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་པར་འཛེག་པ་སོགས། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་འདོད་པ་གཉིས་བརྟེས་པ་མ་གཏོགས་སྟར་བཞིན་བྱས་ལ་དེས་ཁོང་མ་ཁོང་མ་ལ་རིགས་འགྲོའོ། །ཁྱད་པར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྐེན་ལ་སྐྲག་ན་བསམ་བྱུང་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྐེན་ལ་སྐྲག་ན་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཆོས་མངོན་པའི་སྒྲིབ་སྐད་ཡིན་པར་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས་བཤད་དོ། །

ལས་དགུ་པོ་གང་དུ་གཏོགས་པར་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལས་དགུ་པོ་གང་དུ་གཏོགས་པར་བཤད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྟྲོང་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ལ་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཚ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་དབང་ཀུལ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གསུམ་གྱི་སྟྲོང་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་རྣམས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དབང་རྣོན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་རྣམས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟེམས་འཇུག་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི། ས་མི་མཚུངས་པས་ཉན་ཐོས་དབང་ཀུལ་རྣམས་ཀྱིས་ངང་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་

ཀྱི་སྤྲོར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་སྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཚོར་བ་གཉིས་ཀ་མཚུངས་པས་ཉན་ཐོས་དབང་ཀུལ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྤྲོར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་དེ་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་སྐྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་དེ། མཇོད་ལས། ཤ་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བསམ་གཏན་ནི། །ཉོན་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་བྱོལ་ལམ། །བོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མིན་འཕགས། །བརྒྱད་ཀྱི་རང་བོང་ས་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྤྲོར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ལ། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེ་བར་བྱའོ། །

བོང་མའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ དང་དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན།

གཉིས་པ་གང་ཐོབ་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན། དབྱེ་བ། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་ཏེ་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་གཞི་སྟས་བསྟོམ་ཚེང་ཡན་ལག་དང་དམིགས་པ་གང་རུང་གི་སྣོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་བོང་མའི་བསྟོམ་པའི་དགེ་བའི་རིག་པ་དེ། བོང་མའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་སུ་ཡོད། རྒྱས་པར་དབྱེ་

ན།། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ནས་སྤྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་བར་བརྒྱད་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་པའི་དགེ་བའི་རིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་རིག་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དེ་ཙམ་ཡོ་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡང་ཡིན། ཚོར་བ་བའི་བའི་ས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་ཡིན་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཅོམ་ཁྱད་གཉིས་སུ་བཞག་ནས། དེ་ཡན་ཆད་ལ་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཀུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་དཔྱོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཡོད། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ནང་ཚན་ཆུན་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་དཀའ་སྟེའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ལ་མཚན་ཉིད་རིགས་འདྲ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞེན་ངང་འབྲས་སྦྱག་བསྟལ་བའི་ན་སྐྱིད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་པས་བསྡུས་པ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད།
བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་གོང་མ་གོང་མས་རང་གི་འོག་མ་འོག་མའི་ཡན་

ལག་རྟགས་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ཉིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་དགེ་བའི་རིག་པ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད། དམིགས་པའི་སྟོབས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་དགེ་བའི་རིག་པ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དེས་གཞན་ལ་རིགས་འདྲའོ། །གཟུགས་མེད་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོབས་དང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ལོང་མ་ལོང་མས་དང་གི་འོག་མ་འོག་མའི་དམིགས་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད། ཡན་ལག་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞེས། རང་འབྲས་སྤུག་བསྡུལ་བའི་ཆ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཐོབ་བས་བསྡུས་པ། ཇུག་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད།

སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།

བཞི་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དག་པ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོམས་འཇུག་གི་ཇུས་ཀྱུན་ཡང་ཡིན། སྤྲིན་ལྟང་མ་

བསྟན་ཀྱི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྱིད་རྩེའི་བར་བརྒྱད་ཡོད། དེས་ན་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་འཕགས་པ་ལ། གང་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་གཞི། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚོས། ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཡན་ལག་རྣམ་པར་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་བཟླག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཕྱིས་ཉོན་མོངས་པ་བཞིས་ཅི་རིགས་པར་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇོད་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་མྱང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། སྲིད་པ། ལྟ་བ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། མཇོད་ལས། གཞན་མིན་བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། །དེ་དག་སྲིད་ལྟ་ང་རྒྱལ་རྩོངས། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་བཞི་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣོ་རྩྭོངས་པའི་དབང་གིས་སྔར་དགེ་བ་ཡིན་ཡང་ཕྱིས་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཞེས་ཀྱི་མཐུས་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་འཁའ་ཞེག་མཐོང་བ་ན་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་རྟག་པའོ་སྙམ་པའི་ལྟ་བ་དང་པ་སྐྱེས་ཏེ་ཕྱིས་སྟོམས་

འཇུག་དེ་ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ལྟ་བས་ཅིན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ཡང་དེའི་ཚེ་བདག་གིས་འདི་ཙོག་ཏུ་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་སེམས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཏེ་ཕྱི་སྣོམས་འཇུག་དེ་ང་རྒྱལ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཅིན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ཡང་དེའི་ཚེ་བདག་གིས་ཙོག་ཏུ་སྣོམས་འཇུག་འདི་ཐར་ལམ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྙམ་དུ་ལམ་ལ་རྩོངས་པའི་མཐུས་ཟེ་ཆོམ་སྐྱེས་ཏེ་ཕྱི་སྣོམས་འཇུག་དེ་རྩོངས་པ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་རིག་པས་ཅིན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་གཟུགས་མེད་ཞེས་ཀྱི་རྣེན་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལྟ་བས་ཅིན་མོངས་པར་བྱེད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔར་འོག་པར་རྟོག་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་བཞིན་དུ་སྣོམས་འཇུག་དག་པ་པ་ཐོབ་པ་ན་བདག་གི་ལྟ་བ་འདི་ནི་མཆོག་སྟེ་འདིའི་མཐུས་ཀྱིང་དེ་འཛིན་འདི་ཐོབ་པས་སོ། །ཞེས་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་སྐྱེས་པས་དེ་ལྟར་ཅིན་མོངས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམས་འཇུག་ཅིན་མོངས་ཅན་དེ་རྣམས་བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམས་འཇུག་ཡིན་ན། དགེ་བ་ཡིན་དགོས། དེ་ཅིན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་སྟེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། སྣོམས་འཇུག་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན། མཛོད་རྩ་བ་ལས། དེ་ལྟར་སྣོམས་འཇུག་དངོས་གཞི་དེ། །རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་སྣོམས་འཇུག་ཅིན་མོངས་ཅན་སྣོམས་འཇུག་གི་དབྱེ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། དེ་སྣོམས་འཇུག་གི་རྫས་རྒྱུན་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་བོན་རྟུལ་བ་དེ་ས་བོན་མིན་ཡང་དེ་ས་བོན་གྱི་རྫས་རྒྱུན་ཡིན་པས་དེ་ལ་ས་བོན་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་

ལྟར་ཡང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཚེན་མོངས་ཅན་ཏེ་ལྔར་བསམ་གཏན་ཡིན་ཞེས་ན། འོག་ཡར་སེམས་པའི་ཕྱིར། ཤ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབེར་ན་སངོན་རྩལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། ཚེན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་བདེ་དང་། རབ་དང་ཤེས་བཞིན་དུན་པ་དང་། །བཏང་སྙོམས་དུན་པ་དག་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཚེན་མོངས་ཅན་ཚོས་ཅན། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཞན་ཡོན་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ལྡན་ཏེ། འདོད་པའི་ཚེན་མོངས་པས་དབེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཞིས་པའི་དེ་ཚོས་ཅན། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ལྡན་ཏེ། ཚེན་མོངས་པའི་རྟོག་པས་རྣོངས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་དེ་ཚོས་ཅན། དྲན་ཤེས་བཞིན་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ལྡན་ཏེ། ཚེན་མོངས་ཅན་གྱི་བདེ་བས་ཀུན་ནས་རྣོངས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པའི་དེ་ཚོས་ཅན། དྲན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་དག་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ལྡན་ཏེ། ཚེན་མོངས་པས་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་མེད་དེ། འདོད་ཚེན་གྱིས་དབེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ། ཁམས་བཅོང་གི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞེག བརྗིག་རྟེན་པའི་དགེ་བའ་དམིགས་པ། བོང་སའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྱིད་རྩེའི་བར་བརྒྱད་ཡོད། མཚན་ཉིད་རིགས་འདྲ། དེ་ཡང་དང་པོ་བདུན་པོ་དེ་རེ་ལ་ཡང་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན། གནས་པ་ཆ་མཐུན། ངྲད་པར་ཆ་མཐུན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་བཞིར་ཡོད། སྤྱིད་རྩེ་ལ་ངྲད་པར་ཆ་མཐུན་མེད་དེ། སྤྱིད་རྩེ་ལ་བོང་ས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གསུམ་ཡོད། བོང་སའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གང་ཞེག རང་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་རང་གི་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་གང་རུང་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གཞན་འདྲེན་པ་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག རང་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་རང་གི་བོང་སའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་གཞན་འདྲེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གཞན་འདྲེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། བཞི་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། དག་པ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས། །རྣམ་བཞི་དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་ས་དང་། །བོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མཐུན་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་འོག་ཏུ་སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་སྟོན་ཞེས་འཇུག་ཟག་མེད་མེད་པར་བཤད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་དེ་ཡོད་དེ། སྣང་བྱ་ཙིག་ཅར་བའི་ཉམ་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོན་ཞེས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཚེ། དེས་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་བྱུང་པའི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འོག་ཏུ་བསྟུབ། གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་གོང་སའི་དངོས་གཞི་སྟོན་ཞེས་འཇུག་གང་ཞེག ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བར་དམིགས་པ། གོང་སའི་དངོས་གཞི་སྟོན་ཞེས་འཇུག་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཇོད་ལས། ཟག་མེད་ཐེག་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་བརྒྱད་ཡོད།

བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ། རྗེས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར།

གསུམ་པ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་སྐོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྗེས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་བར། ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ། གྲངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་མིང་གི་སྐོར་ནས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ། གཉིས་པ་ལ་བཞི། གསུམ་པ་ལ་ལྔ། བཞི་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བླུབ་སྟེ། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུང་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཡོའི་ཡན་ལག དེར་བྱུང་པའི་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཞན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག དེར་བྱུང་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་ཡན་ལག་ཀུ་བྱུང་པའི་ནང་ར་བ་དང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དབང་བདེ་ཞན་ཡོན་ཏན་ཡན་ལག ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་ཡན་ལག་ཀུ་བྱུང་པའི་བཀང་སྟོམས་དྲན་ཤེས་བཞིན་གསུམ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བའི་ཞན་ཡོན་ཏན་ཡན་ལག ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུབ་སྟེ། དེར་བྱུང་པའི་དྲན་པ་དང་བཀང་སྟོམས་ཡོངས་དག་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག ཚོར་བ་བཀང་སྟོམས་ཞན་ཡོན་ཏན་ཡན་ལག ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང། མཛོད་རྩ་བ་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟ་རྟོག་དཔྱོད་དང་། །དགའ་དང་བདེ་དང་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །གཉེས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དད་ནི་དགའ་ལ་སོགས། །གསུམ་པ་ལ་ལྟ་བཀང་སྟོམས་དང་། དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བདེ་དང་གནས། །མཐའ་ན་བཞི་དྲན་བཀང་སྟོམས་དང་། །བདེ་མིན་སྡུག་མིན་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་མཛོད་པ་ལྟར་ན་ཇུས་བཅུ་གཅིག་ཀྱང་འདོད་དེ། རྟོག་དཔྱོད་དགའ་བདེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རབ་དང་དྲན་ཤེས་བཞིན་འདུ་བྱེད་བཀང་སྟོམས། ཚོར་བ་བདེ་བ། བཀང་སྟོམས་ཀྱི་ཇུས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་མ་ལྟར་ན་དེ་རྣམས་ཇུས་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་དབུང་འདུ་བྱེད་པ་ཉིད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཏེ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇུགས་དང་ཚོ་བྱུབ་སྟེ། རྟོག་དཔྱོད་གཉེས་པོ་དེ་ཇུས་ཐ་དད་པ་ཙམ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་བྱུབ་

སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགའ་བདེ་གཉིས་ནི་ཡིད་བདེ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ནི་དགའ་བའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུབ་སྟེ། གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་པ་དང་བཞི་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས། དྲན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་དག་རྣམས་དྲན་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགའ་བདེ་གཉིས་ཇུས་གཅིག་ཡིན་ཡང་། རབ་དང་ནི་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཇུས་སུ་དགུ་དང་ལྡན་མ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དོ།། །།

ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ནི་སེམས་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་ངག་གིས་བརྗོད་པ་ཀུན་ནས་སྤྲོང་བ་རང་ཡུལ་ལ་རྩེང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བྱང་ཞིག་ལ་འཇོག དཔྱོད་པ་ནི་སེམས་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཀུན་ནས་སྤྲོང་བ་རང་ཡུལ་ལ་ཞིབ་མོར་དཔྱོད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་དེ་ལྟ་བུའོ། རྟོག་པ་གང་ཞེས། སྔོན་དང་། ཕྱིས་དང་། མཚོན་རྟོག་ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་

རྩིང་ཞིབ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་ཐོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྡུན་པ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་འཇོམས་སྤངས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཅིར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུང་པའི་རྟོག་པ་དེས་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཉིད་རྩིང་ཞིབ་ཡིན་བཞག་ཅིང་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མར་གསར་པ་ཆུ་གྲང་མོར་བཅུག་སྟེ་ཉི་མ་ལ་བཏང་བའི་ཚེ་ཉམས་ཏུ་ཅང་དྲོ་བར་མི་བྱེད། ཆུས་ཏུ་ཅང་གྲང་བར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །བྱེ་བག་སྐྱ་བ་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུང་བའི་དགའ་བ་དེ་ཡིད་བདེ་དང་། བདེ་བ་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བྱེད། ཅེས་ཟེར། མཛོད་རྩ་བ་ལས། དང་ཐོ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ལུང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར་དགའ་ཡིད་བདེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། དེའི་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུང་པའི་ཚོར་བ་སེམས་པར་བྱང་བ་དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་དབང་ཐོ་རྒྱན་བཅས་ལས་རྣང་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བདེ་བར་བཞག དེས་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་འགོད་བཅས་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚོམ་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ལས་རྣང་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་དགའ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁན་སར། གཟུགས་ཀྱི་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བའི་བདེ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་སོ་སོར་རྣོང་བར་བྱེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་རྣོང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་བྱུང་པའི་ཀྱིང་ངེ་འཛིན་ནི་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་པ་གཅིག་ལ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་ཡིད་བྱེད་ཅིག་ལ་བྱེད། གཞིས་པ་ནི། བྱེ་བག་སྐྱ་བས་བསམ་གཏན་གཞིས་

པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཞེག་ལ་བྱེད་དེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། རབ་ཏུ་དང་བ་དང་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་པོ་དེ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ནང་ཡོངས་སུ་དང་བ་ཡིན་ཏེ། བསྟུབས། དེ་ལ་ནང་ཡོངས་སུ་དང་བའི་ཚེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་གྱུར་པའི་དགའ་བའི་གཉེས་སྦར་བཞིན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་སྦར་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དྲན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དགའ་བའི་ཀུན་དཀྲིས་ལྷོག་པའི་དམིགས་རྣམས་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ཅིག་ལ་འཇོག བདེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་བཞིན་ནི་བྱིང་རྟོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་རྟོག་པའི་གསུམ་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ཅིག་ལ་བྱེད། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་དེ་དག་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་སེམས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་པ་ཞེག་ལ་བྱེད། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ནི་དགའ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་སེམས་ཚོར་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཞེག་ལ་འཇོག ཏིང་ངེ་འཛིན་སྦར་བཞིན། འོ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཡོད་ན། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཇོག གཉིས་པར་ནང་གི་མིང་ནས་མི་སློབ། གསུམ་པར་ནང་གི་མིང་གིས་སློབ་པའི་ཕྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེན། དེའི་

རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་ཡོར་དེ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གསུམ་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྟོག་པས་བསྟད་པས་དེ་གསུམ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་མ་བཞག བསམ་གཏན་གཉིས་པར་དེ་གསུམ་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་ཡང་དགའ་བའི་ཚེན་མོངས་པའི་ཀུན་དཀྲིས་ཀྱིས་སྤྲིང་པས་རང་མིང་གིས་མ་སྟོངས་པར་རབ་ཏུ་དང་བའི་མིང་གིས་བསྟན། བསམ་གཏན་གསུམ་པར་དེ་གསུམ་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་དེ་དག་དང་བྲལ་བས་རང་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟུབ་ལས། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྙོམས་དགའ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པའི་སྤྲོ་དགའ་གིས་མངོན་པར་སྤྲིན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་ཡོད་ཀྱང་མ་སྟོས་སོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཟིན་ལས་ལས་བྱེད་པ་དགའ་ཡིན་ཡང་སེམས་དགའ་བའི་ཚེན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་སྐྱོས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ནང་ཡོངས་སུ་དང་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཚེན་མོངས་པ་དེ་དང་བྲལ་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཡན་ལག་ཀུ་གྲུང་པའི་དྲན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་གཉིས་ལ་ཡོངས་དག་གི་སྒྲས་སྟོན་པའི་ཚུ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ཡོད་དེ།

རྟོག་དཔྱོད་གཉིས། དབུགས་འབྱུང་རྟུབ་གཉིས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བའི་བ་དང་ཡིད་བའི་གཉིས། སྤྲུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བའི་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་སྤ་བ་ལས། སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབུགས་དག་དང་། །བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུང་པའི་

དྲན་པ་དང་བཅང་སྟེམས་གཉིས་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་བྱོལ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དྲན་པ་དང་བཅང་སྟེམས་ལ་རིམ་བཞིན་འཇོག་དེར་བྱང་པའི་བཅང་སྟེམས་ནི་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་བཅང་སྟེམས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ། །དེར་བྱང་པའི་ཚེས་བཞིན་མི་འཇོག་སྟེ། དེར་བྱིང་རྒོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་རྟོག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་དཔྱོད་དང་དབང་བའི་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བལྟོས་ནས་གཡོ་བའི་སྐྱོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་རང་རང་གི་ས་ལ་ལྟོས་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟུ་བ་ལས། བསྟུ་བ་ལས། གང་གི་ཚེ་བསམ་གཏན་དང་ཡོ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞན་འདོགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཡོ་བའི་སྐྱོན་དུ་བསྟན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་གཞན་གྱི་ས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་སྟེམས་འཇུག་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་ཡན་ལག་ལྡ་བའི་བསམ་གཏན་དང་ཅིའི་དངོས་གཞིའི་སྟེམས་འཇུག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་རྣམས་དེ་མ་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་དེ་དང་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་རྣམས་དེ་དང་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟེམས་འཇུག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་རྣམས་ཡན་ལག་ལྡན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དབྱང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྟ་པའི་དམག་དེ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་རྣམས་དམག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ལྡ་བའི་བསམ་གཏན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དེ་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་མཐོགས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་མཐོགས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྣམ་མས་དཔྱད་པ་དང་མ་དཔྱད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱང་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་དགའ་བའི་ཚེམ་མོངས་པའི་ཀུན་དཀྲིས་དང་མ་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱང་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་བསམ་གཏན་བྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་བསྟུ་བ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ་ཕན་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་གི་བྱངས་ངེས།

གསུམ་པ་བྱངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་དང་བཞི་པ་བཞག་ཅེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། ཀུན་བཏུས་ལས། གཉེན་པོའི་

ཡན་ལག་དང་། ཞན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དེར་བྱངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག ཞན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས། གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ནང་ནའང་ཏུ་གདང་བ་དང་། གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ། བཞི་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དྲན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་དག་དང་བརྒྱད་སྟེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་གཉིས། གཉིས་པའི་དེར་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་གཉིས། གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགའ་བས་དབེན་པའི་བའི་བའི་དབང་པོ་ཀ བཞི་པའི་དེར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་ཞན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། བཞི་གའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བླུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་རང་གི་འོག་སའི་ཚེན་མོར་སྒོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བླུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་འོག་སའམ་ཐུལ་བས་ཐོབ་པའི་ཚན་ཡོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བླུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་དང་ཚན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འེས་ན་ཡན་ལག་དེ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བྱངས་ངེས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྐོམས་འཇུག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་དང་

འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་དགུ་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་རྣམས་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་རང་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བསམ་གཏན་དང་པོ། རྟོག་དཔྱོད་སྤྲངས་པས་གཉིས་པ། དགའ་བ་སྤྲངས་པས་གསུམ་པ། བདེ་བ་སྤྲངས་པས་བཞི་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་སྐྱག་མངོན་བྱང་པ་ཐུ་རགས་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་བསམ་གཏན་བཞིར་བཞག་ཅིང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐུ་པ་མི་འཇོག་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། སོ་སོར་སྐྱེ་བོས་འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བྱིས་པ་ལགཏ་མཐིལ་ལྟ་བུ་ཡིས། །འདུ་བྱེད་རྣམ་སྨིན་སྐུ་མི་རྟོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བཤད་པ་ལ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་དམིགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་གཟུགས་ལ་སྐྱོན་དང་། གཟུགས་མེད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཟློག་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རིག་བྱ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཁོ་ན་སྒོམ་པ་ན། སྟོང་སིར་སོགས་སུ་སྣང་བའི་

གཟུགས་དང་། བྱང་དང་རྩེགས་པ་སོགས་སུ་སྣང་བའི་ཐོགས་པ་དང་། བོས་རྒྱུན་དང་། སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་རི་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་སྣ་ཚོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ནུབ་སྟེ།། དེ་དག་ལ་ཡིད་གཏུད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།། བསྟུ་བ་ལས། ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་གཞི་ལ་སྣོམས་པར་མི་འཇུག་པའི་བར་དུ་ནི་ནམ་མཁའ་ཁོར་ན་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དེ། སྣོམས་པར་ཞུགས་ནས་ནི་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་སའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཚོར་ན་ནི་རང་གི་འོག་སའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྟུ་ན། ནམ་མཁའ་མཐའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྣོམས་འཇུག་དེས་སྟོང་བའི་དུས་སུ་གཟུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་རབས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བརྗོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཡང་ཐོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོགས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྣོམས་འཇུག་གི་སྟོང་བའི་ཚོ་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ལ་རབས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ཉིད་བརྗོག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྣོམ་པས། དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་གཞི་སྟོང་བ་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་སས་བསྟུས་པའི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད། བསྟན་པ་ནི། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོང་བའི་ཚོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་རབས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བརྗོག་པའི་ཕྱིར་དུ་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བཙལ་བ་ན་ཅི་ཡང་མ་རྙེད་ནས་དམིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་

དམིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་མངོན་དུ་བྱུང་བའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་སས་བསྟུས་པའི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད། བཞི་པ་ནི། སྤྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྲོང་བའི་ཚེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་རབས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བརྗོག་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་རབས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་འདུ་ཤེས་ཕྲ་བ་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་མངོན་དུ་བྱུང་བའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཚེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་བྱེད་ཤེས་དེ་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་སས་བསྟུས་པའི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད། གཟུགས་མེད་བཞི་པོ་དེ་ལ་ཡན་ལག་མི་འདུ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཞི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དམིགས་རྣམས་སྤ་མ་རྣམས་དོར་ནས་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ།

གསུམ་པ་དེ་དག་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི། ཚོར་རབས་གཞན་དུ་རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་སྒོམ་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཚོས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་

སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཚོར་ལྟ་བུ། ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་ཁྲིད་ཐུབ་བ་ལས་ནི་གཟུགས་ཁམས་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཆུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་སྐོམ་པའི་བདག་འབྲས་དང་། དེའི་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེའི་ཆུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་བཤད། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཆུ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་སྐོམ་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཆུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཟུང་གིས་བསྟན་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཚོས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གཟུགས་མེད་རིགས་བཞིར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཚོས་ལྟ་བུ་སྟེ་སྟང་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་སྟོམ་པས་ཚངས་རིས། ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་ཆེན་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་འགྱུབ་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དེ་གསུམ་གྱིས་འོད་ཆུང་། ཚད་མེད་འོད། འོད་གསལ་གསུམ་འགྱུབ་པར་བྱེད། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དེ་གསུམ་གྱིས་དགེ་ཆུང་། ཚད་མེད་དགེ། དགེ་རྒྱས་གསུམ་འགྱུབ་པར་བྱེད། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དེ་གསུམ་གྱིས་སྤྲིན་མེད། བསོད་ནམས་སྐྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་གསུམ་འགྱུབ་པར་བྱེད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྟོམས་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་གསུམ་མོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གསུམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་སྟོམ་པས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བཟང་ངན་འབྲིང་གསུམ་འགྱུབ་པར་བྱེད། དེས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འདྲ། ཀུན་བཏུས་ལས། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པ་

མེད་དོ། །དེ་ན་ཚུང་ངུ་དང་འབྲིང་ཆེན་པོར་སྣོམ་པས་སྐྱེ་བ་མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་དང་ངན་པ་དང་བཟང་པོར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྐྱེ་བ་བཟང་ངན་སོགས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་མེད་པས་ཏླ་འོག་གིས་ཕྱེ་བའི་གནས་གཞན་མེད་ཀྱང་དེ་བཞི་ལ་ཆོ་རིང་ཐུང་གིས་སྐྱེ་བ་མཐོ་དམན་དང་ཉོན་མོངས་མང་ཉུང་གིས་སྐྱེ་བ་བཟང་ངན་ཡོད་དོ། །ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་སྣོམ་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། གུས་སྤྲོར་དང་རྒྱུན་སྤྲོར་གང་རུང་མེད་པར་སྣོམ་པ་ཚུང་ངུ་དང་། གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་པར་སྣོམ་པ་འབྲིང་དང་། གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པར་སྣོམ་པ་ཆེན་པོར་སྣོམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲེལ་སྣོམ་ལྟུང་བས་རིམ་བཞིན་གནས་གཙོང་གི་སྐྱེ་བ་ལྟ་འགྱུབ་པར་བྱེད་དེ། མཐོ་རྩ་བ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ་ཡི་ཕྱིར། །གནས་གཙོང་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྒྱས།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྒྱས་བཤད་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཐོབ་པའི་རྒྱས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ལུས་སེའི་འོག་ཏུ་བྱིང་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་རྒྱས་འབྱུང་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ལ་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ནི་ལུས་སའི་འོག་ཏུ་བྱིང་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་འབྱུང་ངོ། །གཟུགས་མེད་པ་དག་

ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚོར་ན་ནི། ལུས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་རྣམ་འབྱུང་བ་ལྔ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ངོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐོབ་པ་ཇི་ཙམ་ཟབ་པ།

བཞི་པ་ཐོབ་པ་ཇི་ཙམ་ཟབ་པ་ལ། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་ཅི་ནི། ངན་སོང་གསུམ་དང་སྐྱ་མི་སྣན་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་འགལ་རྐྱེན་གྱི་རིགས་སུ་བྱུང་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་མ་ཡིན་དང་ཐ་མ་མ་ནིང་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། །དེ་རྣམས་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཕྲག་དོག་གི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་དང་འདོད་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་འགལ་རྐྱེན་དང་བླ་ལ་ཞིང་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྲིད་རྩེའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པའི་ཉེར་བསྡོགས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ནས། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྲིད་རྩེའི་ཉེར་བསྡོགས་གསར་དུ་སྐྱེས་བ་ཡོད་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པའི་དངོས་གཞི་

སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སྲིད་རྩེའི་བར་ལ་རིགས་འདྲ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྗེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་གསུམ་གསར་དུ་སྐྱོམ་པ་མེད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྗེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་མེད་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྗེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་དེ། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚེམ་ཐོས་ཀྱི་སྐྱོམ་ལམ་རྗོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེམ་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྲིད་རྩེའི་རྗེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འངོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོད་རྟ་བ་ལས། སྲིད་རྩེར་འཕགས་པས་ཅི་ཡང་མེད། །མངོན་སུམ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་དེ། སྲིད་རྩེའི་རྗེན་ཅན་གྱི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་མ་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བསྟན་པས་འོས་བསྟན་པས་བསྟོད་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་འབྲང་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་ཀྱི་མིག་ངས་བཟློ་བཞིན་དུ། །སྲིད་པ་དག་ཀྱང་ལྡོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་མ་

ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྙུག་བྱར་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་བྱི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འངང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འངང་དེས་བཅམ་གཉན་དང་ཡོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ཀྱང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་བྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཞི་ལྷག་རྣངང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་བཀན་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་བྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཚོས་རྒྱུན་ཀྱི་ཀྱིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཀེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། དེའི་ཚེ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ནི།། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་མཐའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ན།། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་རྣམས་བརྒྱད་ཀ་ལ་རབ་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཀེ། ཀུན་བཏུས་ལས། རྣམ་པར་བཞག་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱང་བ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ཡང་འཕེལ་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཉིས་མེད་དེ་དག་ལ་རབ་ཀྱི་མཐའ་བྱང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། འཕེལ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བརྒྱད་ཀ་ལ་རིམ་གྱིས་ལྷག་མཐོན་དང་ལྷག་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་ཆུང་ངུ། རེ་རེ་བར་དུ་བཞག་སྟེ་ཐོད་ཀའི་ཚེ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། འཕེལ་བ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཚེ་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཚེ་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཚེ་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཚེ་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཚེ་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དེའི་ཚེ་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

བ་ཡོད་པ་གང་ཞེག ཚད་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་གི་བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་སྟེ། དེའི་རྟེན་ལ་སྣོང་རྟེ་ཆེན་པོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག མཚམས་མེད་བྱས་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྣོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཏུལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཆ་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཆུན་ལྡུགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདན་སོང་བ་རྣམས་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྣོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་རྣམས་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྤྲིན་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་སྲིད་རྩེའི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྣོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བྱང་འཕགས་དེ་དུད་འགྲོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུས་དེ་དུད་འགྲོའི་ལུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལུས་དེ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེའི་ལུས་དེ་དུད་འགྲོའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན་ཏེ། ཆུང་བློ་མའི་འགྲེལ་བར། འཕོ་བ་ནི་འདིར་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་བྱད་བཞིན་དེ་དུད་འགྲོའི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དུ་

ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱད་བཞིན་བྱེ་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱད་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཁས། འདོད་མི་རུས་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་སེམས་དང་འཆི་སེམས་གང་རུང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། ཚད་དང་མཚམས་སྦྱོར་འདོད་ཚགས་བྱལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདོད་པ་ལ་སོགས་འོག་མ་འོག་མའི་རྒེན་ལ་གོང་མ་གོང་མའི་སྐྱོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་རང་སའི་རྒེན་ལ་རང་སའི་སྐྱོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་ས་ན་རང་སའི་དངོས་གཞི་སྐྱོམས་འཇུག་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་སའི་རྒེན་ལ་འོག་སའི་སྐྱོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། གོང་ས་ན་འོག་ས་ལས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲིན་བཏང་ལ་གོང་སའི་རྒེན་ལ་འོག་སའི་སྐྱོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་དེ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ལ་དེ་ཡོད་དེ། སྲིད་རྩེའི་རྒེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྐྱོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དང་དང་ནི། །འོག་སའི་རྒེན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །སྲིད་རྩེར་འཕགས་པས་ཅི་ཡང་མེད། །མངོན་སུམ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གོང་

སའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་སྐོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གང་རུང་ཡིན་ན། ཚོང་ས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སྐོམས་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཚེའི་དངོས་གཞིའི་སྐོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཤ་ཟུག་པ་ཅ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་པའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་ཤས་བསྟུས་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ཤས་བསྟུས་ཀྱི་ཞེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་ཐོར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོར་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་ཉོན་ཅིས་བསམ་གཏན་དང་ཐོར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་སའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་སྐོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་སྐོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་དངོས་གཞི་སྐོམས་འཇུག་དེ་བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་གསར་དུ་སྐྱེས། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་གསར་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁམས་ཐོང་མའི་རྟེན་ལ་འཐོག་སྐོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་དང་། ལམ་ཞེས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་དང་། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རྣམ་

མཁྱེན་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྲིད་རྩེའི་རྗེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་སྐོམ་པ་ཡོད་དེ། དེའི་རྗེན་ལ་དེའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཀེ། དེའི་རྗེན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་ཟེར་སྣང་ཡང་། དེའི་རྗེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་རྒྱུའི་དེ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་འདྲའོ། །སྤྱིར་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོ་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྗེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྗེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྗེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཕྱིར་མི་འོང་དང་དབྱ་བཅོམ་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་གང་རུང་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་ཚོས་མཚོག་འབྱིང་མན་ཆད་ཀྱི་བར་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་ཁ་རྒྱགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དེ་གང་རུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བསྟགས་འོས་བསྟགས་བསྟོད་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་འབྲང་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་ཀྱི་མིག་རས་བཙའ་བཞིན་

དུ། །སྲིད་པ་དག་ཀྱང་ལྡོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་ཉོན་མོངས་སྤྱངས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་སྤྱང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོབས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྟོབས་འཇུག་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོབས་འཇུག་ཐོབ་པ་གང་ཞིག སྤྱང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཆུང་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོབས་འཇུག་ཡིན་ན། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས་འཐབ་ལ་སོང་། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྤྱང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོབས་འཇུག་ཐོབ་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྟོབས་འཇུག་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐྱེམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་དེའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་པོ་གང་རུང་སྐྱེམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་རྣམ་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆུང་ལ་ཡིད་བྱེད་དུག་པོ་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་ཆུང་ལ་དེའི་སྤྲོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་ཆུང་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེས་སྤྱང་དུ་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུའི་དངོས་གཞིན་དུ་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ་པར་

ཐལ། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཉན་ཡང་། བྱང་སེམས་སྟོང་ལམ་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆོག་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉན་ཡང་། ལས་ཉོན་གྱིས་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་སྟོང་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་འཕོངས་པའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

ཉེར་བསྟོགས་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ།

ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་རིག་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མ་རུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི། ཞེས་སོགས། ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་

དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྙུགས་པའི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། བསམ་གཏན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅིར་ན། འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཀིང་ངེ་འཛིན་ཚོས་ཅན། མཆོག་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྙུགས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཏིང་ངེ་ཟས་བསྟུས་ཀྱི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད། ཅིར་ན། སྐང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོག་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་དོན་དུ་དམིགས་རྣམ་དངོས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་སས་བསྟུས་པའི་དགེ་བའི་རིག་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེས་བསམ་གཏན་དང་ཏོ་སོགས་ལ་རིགས་འདྲ། ཅིར་ན། སྐང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཞེ་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཐལ་འོ། །གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྟོགས་ཟབ་མེད་མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་གི་ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན་ཅང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་

བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྣ་ཚུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་རིག་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེས་བསམ་གཏན་དང་ངོ་སོོགས་ལ་རིགས་འདྲ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྡུན་པའི་བསམ་གཏན་དང་ངོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཞད་སྐྱིང་ངོའི་རྒྱུན་ལས། དེ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ངོ་ཉིད་གནས་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ནི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་ངོའི་ཡན་ལག་དང་སྡུན་པའི་བསམ་གཏན་དང་ངོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་སྤང་དུ་བྱར་པའི་འདོད་ཆེན་ཆེན་ངོའི་ཆེན་ངོའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རང་སས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྐྱེམས་འཇུག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྣ་ཚུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་རིག་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།། བསམ་གཏན་དང་ངོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་ངོའི་དངོས་གཞི་སྐྱེམས་འཇུག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚོས་ཅན། རང་སས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ངོའི་དངོས་གཞི་སྐྱེམས་འཇུག་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་བསམ་གཏན་དང་ངོའི་སས་བསྡུས་གང་ཞེས། བྱེད་བསམ་གཏན་དང་ངོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། རང་རྒྱལ་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྐྱང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཉན་ཐོས་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ངེས་ངེས་པར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ། བྱེད་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ་སྐྲོད་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་རང་གི་

བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་གང་ཞེག དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་མི་ལྡོས་པར་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག དེ་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་རོལ་ཏུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་ཐོག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཚེ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་མ་ཐོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཞག་སྣིང་པོའི་རྒྱན་ལས། ལྷག་མཐོང་ཐོག་མར་ཐོག་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་དེ་སྟོམ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་མཐོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བྱུང་དུ་ཐལ་འོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་གཅོའོ་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་རོལ་ཏུ་ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཡང་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་

དོ་། །ཁོ་ན་དེ། ཉན་ཐར། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རབས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སས་བསྡུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་ལ་རབས་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྣོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་སས་བསྡུས་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སྲས་སུ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་ལ་རབས་པ་ལ་སོགས་པར་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རབས་པ་དང་། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་དབྱེད་པ་ནི་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་འདྲེས་མར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། དེ་ཚེས་ཅན། སྣོམ་བྱང་གི་སྤྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉམ་བཞག་གི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། མཇོད་རྟ་བ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་ནི། །སྣོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐོས་བསམ་འདྲེས་མའི་སྤྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག དེ་ཚེས་ཅན། ཐོས་བྱང་གི་སྤྲོ་དང་བསམ་བྱང་གི་སྤྲོ་དེ་ཉིད་ཞི་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོས་བསམ་འདྲེས་མའི་སྤྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཚེས་ཅན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་སྤྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་དེ། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་སུ་

ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཞི་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྡོག་མེད་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་གིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་ཅར་བ་མི་འཐད་དེ། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྡོག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐོམ་སྣང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྣོང་བ་གང་ཞིག ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་མ་ཐོབ་པར་དེ་སྣོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇོད་འགྲེལ་ལས། ཉེར་བསྟོགས་དང་པོ་མེ་ལྟོགས་མེད་པ་སྟེ་དེ་དག་པ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐལ་སྟེ། དེ་ཉི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པ་དེ་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་པོ་གང་རུང་ཞིག་ཅར་པའི་ཚེ་ཡང་ཡིན་ལ་ཟག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་པོ་གང་རུང་ཞིག་ཅར་པའི་ཚེ་ཡང་ཟག་པ་བ་ཙམ་ཡིན་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་པོ་གང་རུང་ཞིག་ཅར་པའི་ཚེ་ཡང་ཟག་པ་བ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་ན། དེ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ལྡུགས་ལྡུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དང་། དེ་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་རང་གི་ངོས་སྐལ་བྱི་སྤུང་བྱར་བྱུང་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྣོམ་སྤང་དུ་བྱུང་པའི་འདོད་ཡོན་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བྱུང་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོས་སྐལ་བྱི་སྤུང་བྱར་བྱུང་པའི་སྣོམ་སྤང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་སྐུས་ཀེ། མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྡོགས་མེད་པ་ཡིན་ན། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས། དེའི་ཡིད་བྱེད་དུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། འདོད་ན། སྟོང་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུགཀྱུན་གཉིས་ལ་རགས་པ་དང་འགོག་ལམ་གཉིས་ལ་ཞེ་བའི་རྣམ་པར་བསྟན་ནས་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་ཚོས་ཅན། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར་ཀེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་སྐུས་ཀེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཐོབ། ཚོར་མེད་རྣམ་སྐྱོང་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་པས་མ་ངེས་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་

དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྤྲོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཐོབ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྤྲོར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྤྲོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་བྱུང་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱེ་རིལ་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྲོས་སྤང་དུ་བྱུང་པའི་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་འོང་ཞེས་པ་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྤྲོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཐོབ། ཅིག་ཤོས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱེ་རིལ་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྲོས་སྤང་དུ་བྱུང་པའི་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་ཐོད་རྒལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིར་འོང་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྡུག་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བྱུང་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱང་ཐོབ་པ་རྣམས་མཉམ་སྟེ། རྣམ་བཅད་སྐྱིང་པོའི་རྒྱུན་ལས། ལྷག་མཐོང་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་སྒོམ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེས་ལྷར་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་

མ་ཐོབ་པར་དེའི་མི་སྙོགས་མེད་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་ཏིའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་འབད་མེད་ལྷུན་གྱིབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཞི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་ཆེམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཧྲིལ་པོ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱིས་ཟིན་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ལུས་ཆེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་སྒོམ་རང་གི་དམིགས་པ་ལ། ཞེས་རོཏམས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་ཏུད་ཀྱི་ཞི་གནས་དེ་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ན་རེག་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པར། རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་དགའ་བས་ཟིན་པ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་སྒོམ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འབད་མེད་ལྷུན་གྱིབ་ཏུ་འཇུག་པའི་རིག་པ། ཞི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཞི་གནས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཅོོད་སེམས་ཞི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་གནས་ཡིན་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་དགོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། ཞི་གནས་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་ཕོ་ཕོར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་འཇོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཞི་གནས་དང་། ཕོ་ཕོར་རྟོག་པའི་ཁེས་རབ་ནི་ལྷག་མཐོང་ངུ་གསུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་

ལ་སོ་སོར་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕེས་རབ། ལྷག་མཐོང་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ།། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དུ་བྱར་པའི་ཕེས་རབ་དེ་ལྷག་མཐོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྐོན་ནས་རང་ཡུལ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕེས་རབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ལྷས་མེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱིས་ཟིན་པ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་འདྲའི་རང་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཟིར་བ་གཉིས་ལ་སྐྱོན་ཡང་སྟོན་བཞིན་རིགས་འགྲེའོ། །ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དྲུག་པོ་དེ་ལམ་བཞིན་འདྲུ་སྟེ། དེའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་ཆོས་པ་ཡིད་བྱེད་གཉིས་སྤྱོར་ལམ་དང་། དེའི་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། སྤྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་པར་ཆད་ཚེད་ལམ་དང་། དེའི་དབྱེད་པ་ཡིད་བྱེད་ཁྲད་པར་གྱི་ལམ་དང་། དགའ་བ་སྟེད་པའི་ཡིད་བྱེད་ལམ་བཞི་ཆར་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་ཚོར་བ་བའི་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ།། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད། །དག་པ་བའི་མིན་སྟག་བསྟལ་མིན། །ཞེས་པ་འདི་དྲངས་ནས་འདིས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཀང་སྟེམས་སུ་བཤད་པ་འདིར་མི་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངྒབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། ཚོར་བ་སེམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དགའ་བའི་ནི་སྐབས་འདིར་བསྟུབ་པར་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་འབྱུང་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་

བསྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དེའི་སས་བསྟན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དེས་གཟུགས་མེད་ལ་རིགས་འདྲའོ། །ཟེར་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གང་ཞིག སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇུག་རྟ་བ་ལས། དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག བསམ་གཏན་ཐ་མར་འབྱུང་འདོད་པས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གང་ཞིག སྟོམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇུག་རྟ་བ་ལས། འདི་གཉས་དོན་དུ་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཡང་ལག་གི་སྒོ་ནས་རང་གི་འོག་ས་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། རང་གི་འོག་ས་ལས་འདས་པས་ངྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཏུ་སྟོམས་འཇུག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེས་བའི་བསམ་གཏན་ལ་དཔྱད་པ།

ཁ་ཅིག རང་གི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་འཕེན་བྱེད་དུ

བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བར་དམིགས་པ་དེ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚོ་རབས་གཉན་དུ་རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་སྐོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཚོས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཚོ་རབས་གཉན་དུ་རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་སྐོམ་པའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ། བདག་ཏུའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། སྟུག་བའེན་དུ་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་བྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་ཞབས་ཀྱི་བ་ལེན་པས་ཁྱབ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་ན། རང་གི་འོག་སའི་ཉེན་ཅན་ཡིན་དགོས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ་རང་སའི་ཉེན་ཅན་གྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བསྐལ་པ་འཇིག་པའི་ཚེ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འདོད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དེ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་སྤྱོད་བྱང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བསྐལ་པ་འཇིག་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འདོད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དེ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྤུ་བྱང་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་

དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྤྱད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་འཇུག་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེན། ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྤྲུག་བའི་ན་བྱུང་པའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡི་ཕྱིར། རྟག་ཐས་ཆད། འདོད་ན། གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་བླང་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟག་ཐས་བྱུབ་སྟེ། ལས་ཟོན་གྱིས་གཞན་དབང་དུ་བྱུང་པའི་གང་ཟག་གང་ཞེན། སྤྲུག་བའི་ན་བྱུང་པའི་གང་ཟག་དང་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་ཟོན་གྱིས་འཕོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྟགས་ཏེ། ཚེ་དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསྐལ་པ་འཇིག་པའི་ཚེ་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འདོད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོབས་འཇུག་ཚོས་སུ་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཐས་ཆད། འདོད་ན། དེའི་ཚེའི་འདོད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོབས་འཇུག་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཁ་མའི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོབས་འཇུག་ཚོས་ཅན། རང་

གི་འོག་སའི་རྟེན་ཅན་དུ་ཐལ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་མའི་དེ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དང་། དེ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མ་སོངས་ལ་རིགས་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་རང་གི་འོག་སའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཉིས་ལས་ཟིར་བ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གང་ཞེག ཅིག་ཤོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞེག རང་འབྲས་བུ་སྐྱག་བསྡལ་བའི་རྣ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་ཚོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ་རང་སའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་ཟིར་བ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཚོར་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཚོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་

ཅིག དཀའ་དབྱེད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་དུ་ཕྱི་བའི་དགེ་སྐམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཞན་ཡོན་ཏན་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྒོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། ནང་རབ་དུ་དང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་དུ་ཕྱི་བའི་དེ་གང་ཞིག ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཞན་ཡོན་ཏན་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་པ་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་དགའ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དེ་གང་ཞིག དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བ་ཞན་ཡོན་ཏན་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་པ་དེ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། དྲན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་དག་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་བདེ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དེ་གང་ཞིག ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཞན་ཡོན་ཏན་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་པ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྒོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཅེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་དཔྱོད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྒོམས་འཇུག་ཐོབ་ན། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གཏང་ཟེར་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོབ་ན་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟེར་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡན་ལག་ལྡུ་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་དཔྱོད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྒོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ཟླ་མར། དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི། མཚན་ཉིད་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་དཔྱོད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་ས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། རྣམ་གསུམ་བདེ་མི་སྡུག་བསྔལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉེས་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དེ་རྟོག་དཔྱོད་ལ་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཡན་ཡོན་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྤྱོད་པའི་དུས་སུ་གཟུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རབས་པ་མཐོང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྐྱམ་དུ་བསྒོམས་པས་དངོས་གཞི་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་དགུ་པ་ཉམས་ཤིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྐྱམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་དགག་བྱར་བྱས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྐྱམ་དུ་སྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ། ཞེས་སོགས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དེའི་མཚན་ཉིད། སྤྱོད་བའི་དུས་སུ་གཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྐྱམ་དུ་སྒོམ་པ་

ལ།་ ཞེས་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དེའི་མཚན་ཉིད། སྟོང་བའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་རབས་པ་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུགཏུ་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ནི་ཞི་བ་གྲུ་མོན་དུ་སྣོམ་པ། ཞེས་སོགས་སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཆྱུད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཐའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོག་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་རིགས་འདྲའོ། །ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་བྱད་པར་ཅན་དེ་ཡིན་ན། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ལྡན་པས་མ་བྱད་སྟེ། སྐྱོ་དོན་འདྲེས་རྩང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་བྱད་པར་ཅན་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།ཿ དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དཔྱོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གང་ཞིག་ དེ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟྲོ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཅམ་པོ་བ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་དཔྱོད་གཉིས་ཁྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་དཔྱོད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་སྟེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་འབྱོག་པ་སྤྲེལ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་

ཅན། འགོག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒེལ་ཚོས་སྙ་ཐལ། ཁྱོད་ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་ཏོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་བོ་བའི་ཡན་ལག་ཀྱུ་བྱང་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རྟོག་དཔྱོད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་པོ་ཉིད་ཕྱིར། རྟག་སྙ་བྱང་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་ཌི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ལྔ་བའི་བསམ་གཏན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།། དེའི་ཡན་ལག་ཀྱུ་བྱང་པའི་རྟོག་པ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། དེའི་ཡན་ལག་ཀྱུ་བྱང་པའི་རྟོག་པ་དེའི་ཡང་ཡན་ལག་ཀྱུ་བྱང་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། སྔོན་སྣང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་རང་རིག་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། དེ་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་རང་རིག་དེ་ཡང་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག ཁ་ཅིག བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་པོ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་ཡན་ལག་ཀྱུ་བྱང་པའི་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་སྙན་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཀྱུ་བྱང་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉེས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་རྫོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེའམ། རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་རྫོང་ཞེའམ་ཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁྱོད་རང་གི་ཡན་ལག་ཀྱུ་བྱང་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉེས་སུ་ཕྱེ་བའི་དཔྱོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་སྙན་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཀྱུ་བྱང་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཞེའ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེའ། སེམས་ཞེའ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་སྣང་བཞིན། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་རྫོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ཚོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། སེམས་རྩེང་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་སྣའོ། །གཉན་ཡང་། མིག་ཤེས་སྲུབ་བྱར་བའི་ཚོར་བ་མེད་པར་ཐལ། དེར་བྱར་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་འཇིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱང་བའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན་དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་འཁོར་དུ་བྱང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། གཟུགས་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེན། དེ་གཟུགས་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོར་བ་སྲུག་བསྔལ་དང་སྦྱར་ནས་མཚུངས་པ་བྱའོ། །ཁེངས་པ། བསམ་གཏན་གྱི་སྐོམས་འཇུག་གང་ཞེན། རང་གི་འོག་ས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྐོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། བསམ་གཏན་གྱི་སྐོམས་འཇུག་གང་ཞེན། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། ཞེས་སོགས་རིགས་འབྱུང་ཟེར་ན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྐང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའོ། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྐོམས་འཇུག་དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྐོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཉེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྐོམས་འཇུག་ཚོས་ཅན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བོང་ས་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་སྐོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་འོག་ས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོོམས་འཇུག་ཡིན་ན། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་སྣན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྟོོམས་འཇུག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྟེན་པ་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོོམས་འཇུག་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ལ་རིགས་འདྲ། ཁོ་ན་རེ། སྒང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བརྒྱད་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་སྟོོམས་འཇུག་ཀུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞེག དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོོམས་འཇུག་ཀུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་སྐྱེས་ཏེ། འགྲེལ་ཚན་ལས། གང་ཡང་། འདོད་པ་ཁམས་དང་སྲིད་རྩེ་ན། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྒྲུབས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྲིད་རྩེའི་སེམས་དང་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་ལྷུར་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་སེམས་དང་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྟས་གང་ཞེག ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོར་སྐྱེ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། སྣང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དབུ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དེ་བསམ་གཏན་དང་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་ཁྱད་གཞིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལ་ཙམ་ཁྱད་གཞིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འབྱེད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཟག་མེད་ས་དགུ་མེད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཙམ་པོ་བར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོ་ན་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གོང་ས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྲིད་རྩེའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་དབང་ཡིན་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་དབང་ཡིན་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལྟུགས་ལྟུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྲིད་རྩེའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་བཅས་མེད་དུ་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

གསུམ་པ་ཚད་མེད་བཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཚད་མེད་བཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། ཁྱད་ཆོས། སྐྲ་བཤད་པ། གཞུང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མེད་པ་དེ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུད་བྱང་བའི་ཏིན་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་ཏིན་བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་སོགས་དང་། རྒྱུ་ཏིན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་དང་། བདག་ཏིན་ཚད་མེད་སོགས་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན། དེ་མ་ཐག་ཏིན་རང་གི་སྐད་རོལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རིག་པ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་དེ་རྒྱུ་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱིང་རྗེ་སྟེ། །རྒྱུ་དང་བཤེས་གཉེན་རང་བཞིན་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱིང་རྗེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རང་གི་བདག་ཏིན་དུ་བྱུང་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོད་པ་སོགས་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡང་དག་པར་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་རབ་མཆུངས་ལྟན་དང་བཅས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ། ཚད་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡང་ཟད་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་པའམ་ཉན་ཐོས་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་རུང་སྟེ། དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མེད་པ་རྣམས་འགྱུར་བོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྩེ་བ་ཅན། །ཕྲད་

དང་བྲལ་བའི་དགོངས་པ་ཅན། །མི་འབྲལ་བ་ཡི་དགོངས་པ་ཅན། །ཞན་དགོངས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱམས་པ་ཚད་མེད། སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད། དགའ་བ་ཚད་མེད། བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་དང་བཞི་ཡོད། བཞི་པ་ནི། ཚད་མེད་གང་ཞིག མེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། བྱམས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་མེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཤོག་ཅེས་བའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མེམས་དང་མེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། མེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་གསུམ་ཡོད། ཚད་མེད་གང་ཞིག མེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། སྙིང་རྗེ་གང་ཞེ་ན་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་མེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འོག་ཅེག་ཤའི་བསམ་པའི་ཞེས་པ་ཡང་སྟ་མ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། མེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་སོགས་གསུམ་ཡོད། ཚད་མེད་གང་ཞིག མེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་མེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འོག་ཅིག་ཤའི་བསམ་པའི་ཞེས་པ་ཡང་སྟ་མ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། མེམས་ཅན་ལ་

དམིགས་པ་སོགས་གསུམ་དུ་ཡོད། ཚད་མེད་གང་ཞེག ས་མས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ། བཞི་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བཏང་སྙོམས་གང་ཞེན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ས་མས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྟ་མ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱི་ན། ས་མས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྙོམས་སོགས་གསུམ་དུ་ཡོད། ཕྱ་པ་ལ། ཚད་མེད་པ་དེ་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱོང་བའི་ཁྱད་པར། གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིས་རིམ་པ་ལྟར་གཉེན་ས་མས་དང་། རྣམ་འཆེ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། གཉེན་ས་མས་དང་འདོད་ཆགས་རྣམས་སྤྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིས་རིམ་པ་ལྟར་བྱོགས་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གཉེན་ས་མས་སོགས་བཞི་པོ་དེའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞི་པོ་རེས་ཀྱང་ས་མས་ཅན་དང་ཆོས་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་གསུམ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིས་ས་མས་ཅན་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀདོ་སྟེའི་རྒྱུན་ལས། བརྟེན་པའི་ཚངས་པ་མི་མཐུན་སྤང་ས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྟན། །དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འཇུག །ས་མས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྤྱིན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། བྱམས་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་བཞི་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ལྡན་དུ་བསྟན་ཏེ།། གནས། དམིགས་པ། རྣམ་པ། ངོ་བོ། གྲོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྔ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞི་པོ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་

གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་བཞིས་རིམ་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པ་དང་། བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཉེ་རིང་དུ་གཅོད་པའི་ཆུ་ཚགས་སྡང་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་བཞིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར། བདེ་བ་དང་ཕྲད་པར་འདོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། ཚགས་སྡང་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་ངེ་འཛིན་ཞེས་རབ་གང་རུང་གིས་བསྟས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། དེ་བཞི་ལ་ཚངས་པའི་གནས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདི་དག་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་ཚངས་པར་སྐྱེ་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་ཚད་མེད་ལ་ཚད་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཚོགས་ཚད་མེད་པའི་ཆུ་ཚགས་བྱང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དགའ་བ་ཚད་མེད་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཚེས་ཚད་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ཆུར་བྱང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཡི་ཤེས་ཚད་མེད་པའི་སྤྲོད་ཡུལ་དུ་བྱུར་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་གཞུང་དོན་ནི། འཇུག་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགྲ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་བར་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །སྒྲས་པ། རབ་འབྱོར་ལེའུའི་ཊཱིགས་ལ་བསྟན་པ་ཡི། །

ཐོབ་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་མཆོག་བྱེད་ཚེས་བཅུ་ཡིས། །མཆོག་ནས་ཇི་བཞིན་གསལ་མཛད་རྩ་འབྲེལ་བྱི། །དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་འོག་འཆད་བྱེད་པའི། །རྣམ་ཧཱད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས། །རྗེ་བཙུན་ངུབ་སྤྱིག་འཛིན་པས་ལེགས་གསུངས་པ། །ཡོངས་འཛིན་ཉིན་བྱེད་དབང་ཡོའི་གསུང་ཟེར་ལས། །བྱང་རྣམས་ཤོག་བུའི་ཚུ་སྐྱེས་འདབ་མར་བགོད། །འདིར་འབད་རྣམ་དཀར་གང་རས་རིའི་མདོག་འདྲ་བ། །འདིས་མཆོག་དབེ་བ་གཉན་ཡང་ཅི་མཆིས་པ། །འདི་ནས་བརྒྱང་སྟེ་ཚེས་སྐུ་མ་ཐོབ་བར། །འདི་འདྲའི་བསྟན་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པར་ཤོག །ཤེར་ཕྱིན་སྣས་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱུན་འགྲེལ་གསུམ་སྦྱར་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེ། །བློ་དབང་རོལ་མཆོག་རྒྱས་བྱེད་སྤྱོར་བཅོན་དགེས། །རྣམ་བྱང་བཤད་སྐྱབ་དགའ་སྟོན་རྒྱས་བློད་ཅིག། །།དགེ་ལེགས་འཕེལ།།

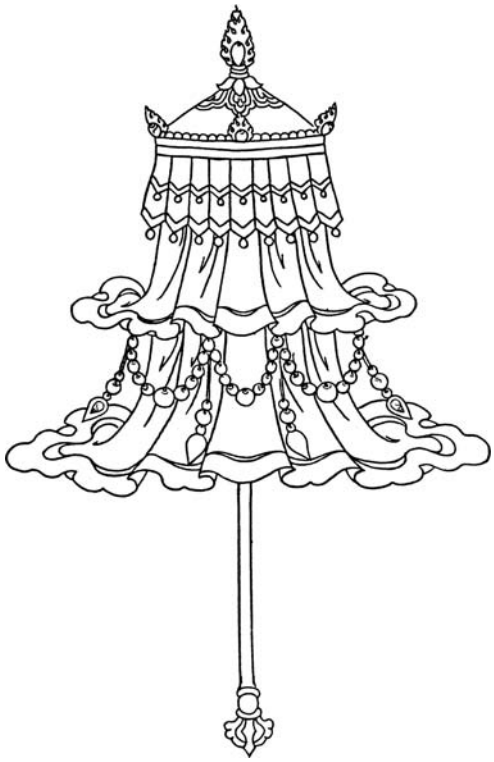

ཨཱཿ །རྡོ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་
དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱུན་
ཏིན་འབྲེལ་གྱི་སྨྲི་དོན་གྲུ་
དབང་གི་རོལ་མཆོ་
ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་
སོ། །

མཐོང་ལམ་རྩེ་སྤྱོད་དེ་ཇི་ལྟར་སྟོན་པའི་ཚུལ་
མདོ་ལས་བསྟུངས་ཚུལ།

㉑། །བྱང་མ་དང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ། དེ་ལ་འདིར་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཀུན་ཏུ་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་བཏུས་པ་མངོན་རྟོགས་དེ་ཉིད་ཟུར་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལམ་སྣང་བ་ལ་དབང་བྱེད་ཚུལ་བཞད་པ་ལ། མདོ་ལས་བསྟུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྤྱོད་ཀྱི་མདོར། ཞར་ཕྱིན་དྲུག་རེ་རེ་ལ་གནས་ནས་གཞན་ལྟ་ལྟ་འཛིན་པར་གསུངས་པའི་ཚེར་ཕྱིན་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ། དེ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་ཐར་ཕྱིས་གནས་པའི་སྟོལས་པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་ཆོས་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྲིངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོལས་པར་འཇུག་གོ །ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལྷག་ས་དང་མཐུན་པ་དང་ལྷག་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་སོ། །དེ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གང་དག་ཅེ་ན། རབ་འབྱེད་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་འདུ་བྱེད་ཅེས་སོ་སོར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཉི་སྣང་དང་ལེའུ་བརྒྱད་མ་དང་། ཉི་ཁྲི་རྣམ་འབྱེལ་ལྔར་ན་དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྤྱོད་དེ་ཉིད་འདིའི་སེམས་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཀྱིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ལས་དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་མདོ་མ་གཏོགས། འདི་ལ་མདོ་སྤྲོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དག་

ལྷན་ལས་དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་ཐ་མ་ལ་བཀས་ནས་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ལྷ་འཛིན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཚོགས་བཅད་འདིས་བསྟན་པ་དང་། སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ནི་དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་མདོ་སྡེ་གསར་བའི་འོག་ཏུ་ཐོད་རྒལ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་བཅའ་བའི་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དེ་ཡིན་པར་བཅའ་བ་མི་འཐད་དེ། དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟང་དྲངས་པ་དེ་ཉིད་ཚོགས་བཅད་དང་ཚོགས་བྱུགས་པའི་བྱད་པར་མ་གཏོགས་ཏེ་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་ཞིང་། དྲུག་ཚན་དྲུག་སྡེ་གསུམ་རྣམ་པའི་མེའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐོད་རྒལ་ཡིན་ཏེ་ཐོད་རྒལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ཞིང་། ཕུང་པོ་ལྔ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐོད་རྒལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ཏེ་ཐོད་རྒལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐོད་རྒལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ཞིང་། ཐོད་རྒལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐོད་རྒལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ཏེ་

བཀྲིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ།

བཀྲིས་པ་ལ་བསྟུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་རྩེ་མོའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་ཅེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་བསྟུངས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྒོམ་དེ་ལ་རྟོགས་པ་རང་དབང་དུ་བྱ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ། དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་ངོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་བསྟུངས། ཞེས་བསྟུངས། བཀྲིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་པའི། ཞེས་སོགས་བསྟུངས། བསྟུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོགས་དོན་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པའི་ཞེས་སོགས་བསྟུངས། འདི་ལ་ཡང་མཉམ་གཞག་གིས་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྒོམ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྒོམ་བཀྲིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་པའི། ཁྱིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྐྱོམས་ཞུགས་ནས། ཞེས་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཉིད་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱིང་ངེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྲིངས་པ་ལ་ཞུགས་ནས། ཞེས་བསྟུངས། བཀྲིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལུགས་མཐུན་དང་། །ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད། ཅེས་དང་། དུས་ཕྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་འགག་པས་རྒ་ཤི་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་ཡང་

དག་པར་རྟོག་གོ །ཞེས་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྒོམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཅན། སྣང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྐོམས་པར་ཞུགས་ནས། དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་ལྟུགས་མཐུན་དང་ལྟུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཅན། སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྐོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་ས་བོན་དངོས་སུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་མཐོང་སྤངས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཚོས་ཅན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་ལྟུགས་མཐུན་དང་ལྟུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་བའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་མཉམ་གཞག་ཏུ་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་ཞུགས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་རྟེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་ལྟུགས་མཐུན་དང་ལྟུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོགས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་མཐོང་སྤངས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་

པས་བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། རོང་ཀེཀ་པ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་སྟོན་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་པའི། ཞེས་པ་དེ་ནས་དེ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བསྟན་ཟེན་པ་དེ་ནས་སྟོན་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་འཆད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་ཏེ། དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ་ཞེས་དང་། ཐོད་རྒལ་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་དུ། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་བརྟེད་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟེན་འབྲེལ་སྟྲིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་སྟྲིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྒྲ་དོན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཚ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཞི་གྲུབ་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྐྱེ་ཤེ་ལས། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འཐབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འཐབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྟྲིན་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་ན། ངོ་བོ་ལ་སྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཐ་སྙད་རྣམ་འཇོག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་འབྱུང་བ་དང་། ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྨྱུ་གུ་འབྱུང་བ་སྟེ་བྱ། གཉིས་པ་ནི། ཕ་རི་

ལ་ལྷོས་ཏེ་ཚུར་རེ་འཛོག་པ་དང་། རིང་པོ་ལ་ལྷོས་ཏེ་སྦྱང་དུ་འཛོག་པ་སྟེ་བྱའོ། །ཡང་དེ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཀྲིས་ལས། རང་གི་རྒྱུ་བྱུང་པའི་རྐྱེན་གསུམ་ཀ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེག རང་གི་ཚ་ཞས་ལ་ལྷོས་ནས་བྱུབ་པ། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བཀྲིས། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་གང་ཞེག རང་གི་ཚ་ཞས་ལ་ལྷོས་ནས་བྱུབ་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེས་ན་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུ། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་གང་ཞེག རང་གི་ཚ་ཞས་ལ་ལྷོས་ནས་བྱུབ་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེས་ན། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ཡོད། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེག །རང་གི་ཚ་ཞས་ལ་ལྷོས་ནས་བྱུབ་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེས་ན། འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རབ་དབྱེ་བརྒྱད་དུ་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱིའི་ལོ་ཏོག་འབྱུང་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་འཚགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཟས་ཀྱི་བསྟན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཀྱང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་འབྱས་བུ་གཅོད་བྱེད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་རྒྱུ་གཅོད་བྱེད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རབ་དབྱེ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་

ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་ལྡའི་སྐོ་ནས་ཟད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུས་ཟད། མཚན་ཉིད་ཟད། སྐྱེ་བས་ཟད། བཀས་པས་ཟད། འབྱུང་བས་ཟད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་དང་ལྡོག་རྟེན་དུ་བཀོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་ཀྱང་ལྡོ་བུར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཀྲེས་པ་བྱུབ་སྟེ། བাང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་ཡང་བাང་ཟག་གི་བདག་ཀྱ་ཡོད་པ་ཡོད་སྟོང་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་པ་བྱུབ་སྟེ། རྒྱན་བཞིན་ལ་རབས་ལས་ཀེ་མ་འདྲེས་པར་འབྱུང་ཡང་རྒྱན་དེ་དག་གི་ལྡོ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་ཀྱང་བཞས་པ་ལྟར་སྟང་བའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་བྱུབ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་ཡང་བདག་བཞིན་ལ་སོགས་བ་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་མཐའ་བཞིའི་སྐོ་ནས་བརྟགས་ན་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཀུན་བཏུས་ལས། ཟབ་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞི་ན། རྒྱས་ཟབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་དང་། སྐྱེ་བས་ཟབ་པ་དང་། བཀས་པས་ཟབ་པ་དང་། འབྱུང་བས་ཟབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྟེན་པའམ། འཕྲད་པའམ། ལྡོས་ནས་བྱུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྣང་དོད། ཀ་ཏེ་ཀ་ཡ་ས་ལུད་པ་ཏ་ཞེས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ས་སྡུད་པ་ཏ་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲ་དོན་བཅུ་ཚིག་ཏུ་བཅུ་ཚིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ཡིད་ལས། དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞི་ན། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་དང་། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལ་འབྱུང་བའི་དོན་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པའི་དོན་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གིས་དོན་དང་། གཡོ་བ་

མེད་པའི་དོན་དང་། མི་རྟག་པའི་དོན་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་དོན་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མཐུན་པའི་དོན་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དོན་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ།། །ཞེས་བསྟུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྐྱེ་དོན་བཅུ་གཅིག་བསྟུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྟོང་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་དོན་བཞི་སྟོན་པར་འདོད་ཅས་དེ་ལྟར་བསྟུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོས་སྟོང་བའི་དོན་དང་། བསྡུམ་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་དང་། ཐ་མ་བསྡུམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བའི་དོན་དང་། ལྷག་མ་དྲུག་གིས་མི་རྟག་པའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས། རང་ལུགས་དང་བཞི་ལས།

སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཚུལ་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསླང་སྡེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྲོག་བཅད་པའི་ཚེ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སོ་སོར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ལ་ཡོད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཏེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་འདུས་པ་རེག་པའི་ཏེན་འབྲེལ། རེག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཚོར་བའི་ཏེན་འབྲེལ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་དེ་སྲིད་པའི་ཏེན་འབྲེལ། སྲིད་པ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དེ་ལེན་པའི་ཏེན་འབྲེལ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དེ་སྲིད་པའི་ཏེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཏེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་པ་སྨིན་པ་དགའ་བའི་ཏེན་འབྲེལ། དེ་རྣམས་ཞིག་པ་ཤི་པའི་ཏེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་ཏེན་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བཅུ་གཉིས་པོ་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བྱུབ་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གནས་སྐབས་ཀྱི་ཏེན་འབྲེལ་འདོད་པའི་ལུགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཏེན་འབྲེལ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་ཚེ་གསུམ་ལ་རྟོགས་པའི་ཏེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཚེ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སྡུད་བར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་མ་རིག་པའི་ཏེན་འབྲེལ། དེ་འདྲའི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཏེན་འབྲེལ། ཚེ་འདིར་མངལ་དུ་ཉིད་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྟ་པོ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཏེན་འབྲེལ། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱ་སྟེ་དབང་པོ་དྲུག་ཚང་བར་མ་དོད་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྟ་པོ་མིང་གཟུགས་

ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། དབང་པོ་དྲུག་ཚང་བར་དོད་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ་མིག་དབང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་མི་ནུས་པའི་བར་གྱི་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་སྤྲོད་ནུས་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཟས་ལ་སོགས་བ་ཤེས་མི་ནུས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་དེ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་ཤེས་ནུས་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ་འཕྲིག་པ་སྤྲོད་མི་ནུས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་ནུས་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ་འཕྲིག་པའི་ཡུལ་བྱད་མེད་འཆོལ་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་སྲེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེ་ལ་ཞུགས་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཞུགས་པའི་བར་གྱི་དེ་ལྟ་བུ་སྲེད་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ། དེར་འགྲོ་བའི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་མངལ་དུ་ཉིད་འཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། དེའི་སྐད་གཅིག་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱངས་སྟེ། འཕྲིག་པ་སྤྲོད་མི་ནུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་དེ་རྐ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོར་སྟ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་ལས་ཀུན་ནས་སྡུད་བར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་མ་རིག་པ་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་བྱོན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་བྱོན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མཛོད་ལས། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས། འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི། །རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྦྱོར་ཕྱང་པོ་ཡིས། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་ཕན་ཚད། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་དོ། །རེག་པ་བདེ་སྡུག་

ལ་སོགས་པའི། །རྒྱུ་ཤེས་ནུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཆོར་འཁྲིག་ཚུན་ཆད་སྦེད་པ་ནི། །ལོངས་སྤྱོད་འཁྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱི། ཉེ་བར་ལེན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། །ཐོབ་པར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་རྒྱུག་པ། །དེ་སྲིད་འབྲས་བུ་འབྱུང་འགྱུར་ཕྱིར། །ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡིན། །ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཆོར་བའི་བར་ནི་ཟག་ཤེ་ཡིན། །འདི་ནི་གནས་སྐབས་བར་འདོད་ལོ། །གཅོ་བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྟན། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱུ་འབྲས་ཚར་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་བ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཆེ་སྟེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱུ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ། ཆེ་སྟེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཚར་གཅིག་དང་། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་དང་། སྐྱེ་ཤ་གཉིས་དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཚར་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་ཀྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཚར་དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གིས་ཆོག་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་འབྱེད་པ་ཡང་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་རབ་མ་ལས། དེ་གསུམ་གྱིས་རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་སྐྱེ་ཤ་གཉིས་འབྱེད་པ་ཡང་ཅིག་ཤོས་གཉིས་ལ་རབ་མ་ལས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོ་སྟ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཆོ་སྟ་མའི་སྟ་མ་ནས་སྟ་མར་འོང་སྟ་མ་ནས་འདིར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་སྲིད་ལེན་གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་སྲིད་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་

འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་ཆ་ཤེའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། །དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་ལེན་གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་ཕྱི་མར་ནས་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་བླང་པའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་ཤེའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ། །དེས་ན་དེ་འདྲའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ལྟ་ཡོད་པ་ལྟར། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ཐ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་ལ། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལྟར། སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱུ་མ་རིག་པ་དེ་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། ཚོར་སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱུ་དེ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་དེ་ལ་ལྟ། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་པས། བཅུ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྡུ་ན་བརྒྱད་དུ་འདུ་སྟེ། ཚོ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་ཐ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་བཞིན་དུ། ཚོ་སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལྟ་ཡོད་ཚོར་བ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱུ་མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་བུར་འདུ་བ་བཞིན་དུ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་སྲིད་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་གཅིག་པུར་འདུ་བས། ཚོ་སྐྱ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་རྒྱུ་དེ་ལ་གཉིས། འབྲས་

བྱ་དེ་ལ་གཉིས། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དེ་བརྒྱད་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།། མཛོད་ལས། གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མདོར་བསྡུས་བ། བར་མའི་རྟེན་སྣ་དཔག་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྫོགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཆོ་སྣ་མ་ལ་དང་། རྣམ་ཤེས་སོགས་བརྒྱད་ཆ་འདི་དང་། སྐྱེ་ཟག་གཉིས་ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྟོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྔན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕུང་པོ་ལྔའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་མདོ་སྡེམས་གཉིས་ཀས་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་ཅིང་། དེ་དང་འདྲས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག་དེས་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ངྲབ་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་ཀྱ་ཀི་ཀྱ་ཡ་ས་སྡུད་པ་ཀ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཀྱ་ཀི་ཀྱ་ཡ་ཞེས་པ་འཕྲད་པ་ལ་འཇུག་ལ་འཕྲད་པའི་དོན་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་འཕྲད་པས་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞ་སྡུད་པ་ཀ་ཞེས་པ་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་ལ་འབྱུང་བའི་དོན་སྐྱེ་བ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ངྲབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་ཀི། དེས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་སྟེ། དེས་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངྲབ་སྟེ། དེས་གཟུགས་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ངྲབ་བ་ཁས་མི་ལེན་བར་ཐལ། དེས་འདུ་མ་བྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཀི། དེས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཁས་ལེན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མ་ཁྱབ་པ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་གཞུག་པ།

བཞི་པ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ས་ལྷ་ལྷང་བའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་སྡུག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་ངོ་། །སྡུག་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་སངས་རྒྱས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྐྱེན་གྱིས་རེག་པ། རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ། ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ། སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ། ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ། སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་རྒ་ཤིའི་རྐྱེན་གྱིས་སྡུ་ངན་དང་། སྨྲེ་སྐྲག་འདོན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག །འདུ་བྱེད་འགགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག །རྣམ་པར་ཤེས་པ་

འབགས་པས་མིང་དང་གཟུགས་འབགཔ། །མིང་དང་གཟུགས་འབགས་པས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་འབགཔ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་འབགས་པས་རེག་པ་འབགས། །རེག་པ་འབགས་པས་ཚོར་བ་འབགས། །ཚོར་བ་འབགས་པས་སྲེད་པ་འབགས། །སྲེད་པ་འབགས་པས་ལེན་པ་འབགས། །ལེན་པ་འབགས་པས་སྲིད་པ་འབགས། །སྲིད་པ་འབགས་པས་སྐྱེ་བ་འབགས། །སྐྱེ་བ་འབགས་པས། རྒ་ཤི་འབགས། །རྒ་ཤི་འབགས་པས་སྐྱ་བན་དང་། སྐྱེ་སྟགས་འདོན་པ་དང་། སྟུག་བསྔལ་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུགས་པ་རྣམས་འབགཔ་པར་འགྱུར་ཀེ། དེ་ལྟར་ན་སྟུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོའི་འབའ་ཞིག་འབགཔ་པ་འདི་འབགཔ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བགཤུངས། བཀྲིས་པ་ལ་མདོའི་ཚོགཔོན་བཤད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་བཀྲིས་ལས། དང་པོ་ནི། དགེ་སློང་དག་ཅེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དེ་བསྟན་ནས། འདི་ཡོད་པས། ཞེས་པ་ནས། འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལུགས་སྡོག་ཤུགས་ལ་བསྟན། དེ་ལ་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་ནས། འབགཔ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལུགས་སྡོག་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཀེ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་རྣམས

བགེགས། ཞེས་བགེགས་པའི་ཕྱིར། བཀྲེས་པ་ལ་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད། སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ། གོ་རིམས་ངེས་ཚུལ། བྱང་ངེས་པའི་ཚུལ། རྒྱུན་དུ་འབྱུང་ཚུལ། རང་རང་གི་བྱེད་ལས། ཆོ་ཏུ་ལྟོགས་པ། ས་མཚུངས་པའི་རྣམ་བཞག །ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པའི་ཚུལ། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅུ་ལས།

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། རང་གི་རྒྱུད་བྱུང་པའི་རྒྱུན་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེག །སྟག་ཀུན་གང་རུང་དུ་བྱུང་པའི་འཚོར་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟླུར་དུ་འཚོར་བ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་བཅས་སྲང་འདས་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་དེ་དེ་ཡིན་པ་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། དབུ་བཅོམ་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞེག་སྣང་ཤེ་ན། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆུན་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། གཡོ་བ་མེད་པའི་ཆུན། ནུས་པའི་ཆུན། མི་རྟག་པའི་ཆུན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུས་

བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེ་མཐའ་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚེ་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་དབང་ཕྱུག་སོགས་གཞན་གྱི་བློའི་གཡོ་བ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་རྣམས་རང་གི་ཆུང་བྱང་པའི་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཡོ་བ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་སྟོན་པ་ན། མི་རྟག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་དང་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་དང་། སྔག་བསྡུ་ལ་རྟག་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་རྣམས་རང་གི་ཆུང་བྱང་པའི་མི་རྟག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་སྐྱེས་བའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས་མི་རྟག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་སྟོན་པ་ན། ནུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་དང་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་རང་གི་ཆུང་བྱང་པའི་ཏིང་དང་པོ་གཉིས་ལས་འབྱུང་བར་མ་ཟད་ཕུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངམ་སྐྱེ་འཕགས་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་བྱས་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཡང་སྐྱེད་པར་ནུས་པའི་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཆུ་ལས་བྱུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་ཡང་། བདག་མེད་

རྟོགས་པའི་ཕེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཞིས་པ་སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟན་བཤད་པ་ལ་དང་པོ་ མ་རིག་པ་བཤད་པ།

གཞིས་པ་ལ། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། བསྟན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་རྩ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཞིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་གྱུར་བའི་སྤྱན་ཀུན་གཞིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བཅུ་གཞིས་སུ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནས་རྒ་ཤི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་བཅུ་གཞིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཡན་ལག་རྣམས་བར་དབྱེ་བས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཞིས་རྣམས་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཞིས་ནི། མ་རིག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཉོན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མཐའ་ཡས་པ་ཞེག་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ནས། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་དེ་དང་། འཕེན་བྱེད་མི་གཡོ་བའི་དེ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡང་། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། ངན་འགྲོའི་དེ་འཕེན་བར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། ཁམས་གོང་མའི་དེ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་སོགས་དུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ། མ་རིག་པ་ནས་ཀུ་ཤི་བར་བཅུ་གཞིས་ཡོད་པ་ལ། དང་པོ་མ་རིག་པ་ལ། ཁ་ཅིག རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་

པ། མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། དེ་སེམས་བྱུང་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ངྲག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཇི་ལྟ་བར་མ་རིག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཡིན་དགོས། །ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རང་སྟོང་གྲོས་རྟོག་ཚོད་བ་དེ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་སྟོང་གྲོས་རྟོག་ཚོད་པ་ཉོན་སྒྲིས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

འགལ་རྒྱུ་མ་ཐུན་ཚོགས་སུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཚོགས་ཕྱིར་དང་། སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འོཁ་བར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་བྱུང་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་བྱུང་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཉིན་མོང་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། རྟ་ཉིན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། འཛིག་ལྟ་ཚེས་ཅན། རྟ་ཉིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེ། ཤེས་རབ་ཉིད་མོང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། རྟ་ཉིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཉིན་མོང་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣག་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག །འཛིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། །དེ་མ་རིག་སྟེ་དེ་ལས་ཆགས། དེ་ལས་ཞེས་སྡང་ལ་སོགས་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚུར་མཐོང་སྤྲས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་པའི་མ་རིག་པ་ཚེས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག རང་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་བའི་ཞེས་བྱ་མི་འཐད་དེ། ཚེན་མོང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་སྟེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་སྟེ་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འཁོར་པའི་རྒྱུ་བའང་བྱུང་པའི་མ་རིག་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཅར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚོམ་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་བྱུང་པའི་མ་རིག་པ་དེ་འཁོར་བའི་རྒྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོམ་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྒྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་དོན་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཚོམ་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞི་བྱེད་པ་ནི་ཉན་ར་ང་ལ་ཚོམ་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེཿགས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་ལ། དེ་ལ་ཚོམ་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྡོག་ཀྱང་ཚོམ་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་མ་ལོག་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་བྱོལ་བ་མི་འཐལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་འཁོར་བ་མ་སྤངས་བར་ཐལ། དེས་འཁོར་བའི་རྩ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྤྲུལ་བསྟལ་སྤངས་པ་དང་སྤྲུལ་བསྟལ་གྱི་རྩ་བ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། འཁོར་བ་སྤངས་པ་དང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྤྲུལ་བསྟལ་གྱི་རྩ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡིན་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་བཅས་སྐྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་དབྱ་བཅོམ་པས་རིམ་བཞིན་གཅོག །ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་འཁོར་བ་སྤངས་བྱའི་གཅོོོ

པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཐོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། འཐོར་བའི་རྩ་བར་འཛིན་སྣང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟགཀྱི་བདག་འཛིན་འཐོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞེག །ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཇུག་པའི་ཀྱེ་ཆེན་ལས། དེ་མེད་པར་ཟའདྲ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་འཛིན་སྣང་འགལ་བའི་འཐོར་བའི་རྩ་བ་མི་མཐུན་པར་གཉིས་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། འཐོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཀུན་བརྟགས་མེད། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྟག་མཐོང་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་འཐོར་བར་འཆིང་བྱེད་ནི་ལྟུན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས། འཐོར་བའི་རྩ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་སུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤང་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སམ་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞེག་སྤང་ཤེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་གང་ཡང་རིལ་སྤང་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཐུལ་རྩི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྩོངས་པའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞེག །རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་བྱེད་པ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་ལས་འབྲས་ལ་རྩོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀུན་ནས་

སྟོང་བར་བྱེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོང་པའི་མ་རིག་པ་དང་། གཉིས་སྣང་ཡོད་ཅེར་བ་ནང་འཛིན་ལ། ལས་འབྲས་ལ་རྟོག་པའི་མ་རིག་པ་དང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་འཇིག་པའི་སེམས་བྱུང་རྟོག་པ་ཡང་ཡིན་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་འཇིག་པའི་སེམས་བྱུང་དེས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ་འོ། །

གཞན་ཡང་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོག་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དོན་གསང་རྣམ་བཤད་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་མཐོང་སྤང་ཡིན་གསུངས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་ཚོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱ་རྟགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ་འོ། །ཅེར་ན་མི་འཐད་དེ། རང་རྒྱུ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ངན་སོང་པའི་གཟུགས་ཕུང་ཚོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཀུན་བརྟགས་སུ་ཐལ། མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ངན་སོང་བའི་ཕུང་པ་མཚན་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གཏ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟས་ལས། ངན་སོང་པའི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞུ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངན་སོང་བའི་

ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངང་འཛིན་ལྡན་སྐྱེས་དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱིས་སྤང་བར་ཐལ། མཐོང་སྤང་དུ་བྱང་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་སུ་བྱང་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་ལྡོག་ཀྱིས་སྤང་བར་ཐལ། མཐོང་སྤང་དུ་བྱང་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་ཡིན་ན་སྟོམ་སྤང་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཐོང་སྤང་གི་གཉི་ག་སྐྱབས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་སྟོམ་སྤང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེ་ལ་དབྱེ་ན། དགེ་བར་བྱང་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། མི་དགེ་བར་བྱང་པའི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ལྷང་མ་བསྟན་དུ་བྱང་པའི་དེ་མེད། དང་པོ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་བྱང་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་བྱང་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ནང་ཚན་དུ་བྱང་པའི་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱང་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྟས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཇོད་ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལྷང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྟས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་མེད། དེ་འདྲའི་མི་དགེ་བའི་

ལས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་དགེ་བའི་ལས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཀུན་ནས་སྡུང་བྱད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཀུན་སྡུང་གི་ལུང་མ་བསྟན་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་མ་བསྟན་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེས་རིགས་འགྲེ་རེར་ན། མཇོད་ལས། རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དགེ་སོགས་ལས། །རྫོས་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་གསུམ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱའི་ཀུན་སྡུང་དགེ་བའི་ཀུན་ནས་བསླངས་ཤིང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྡུང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་སྣང་བའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུ་ཀུན་ནས་སྡུང་བྱད་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་སུ་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔར་བཞིན་མཚུངས་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། དགེ་བར་གྱུར་བའི་ལུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་མ་རིག་པ་ཚོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་སྤངས་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེག མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུད་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་

མེད། །ཅེས་བསྟུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཕགས་ཆུང་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་སྐྱང་འདས་པའི་ཆུང་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་བསྐས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ངེས་སྟེ། དེའི་ཆུང་ལ་སྟོན་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་བསགས་པའི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་བསྐས་པའི་ཕྱིར། ངེས་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བརྩེ་བ་འམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་བསྟུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་གནས་གཙོང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པ་གང་ཞེག སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསོག་པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་གཙོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྙོམ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག གནས་གཙོང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་ཀང་དེའི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་དེ།། དཔེར་ན། གནས་གཙོང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོན་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྟ་བུར་སྐྱེ་འགྱུར་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྙོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཙོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆུང་སྐྱང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་བྱས་ན་འོག་ཏུ་འགོག་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེར་སྐྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།། དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་གང་ཞེག དེར་སྐྱེ་བའི་མ་

རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་མེད། དེར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བླུད་སྟེ། དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་བྱར་བའི་མ་རིག་པ་མེད་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བླུད་སྟེ། དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོས་མ་ཐག་པའི་བག་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྟོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཅོང་དུ་སྐྱེ་བའི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་བསྒྲུབ་དུ་རུང་བའི་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་གནས་གཅོང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བསགས་པས་གནས་གཅོང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པར་འགྱོ་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། མཇུག་འགྲེལ་ལས། རྟ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བོང་བུ་རྣམས་ཀྱི་ནང་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ལས་དེ་ཉིད་བོང་བུར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བོང་བུར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཞེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བོང་བུར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་བོང་བུར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གནས་གཅོང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་གནས་གཅོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། རྟར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་བོང་བུར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཞེས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་མངོད་འགྲེལ་ལས། དོམ་

རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དྲེད་མོང་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོམ་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཐེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་དྲེད་མོར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱི་གནོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲེད་མོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་དྲེད་མོའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འཐེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དྲེད་མོའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཆེ་དྲེད་མོའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འཐེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། དེའི་ཆེ་དྲེད་མོའི་སྐྱེ་བ་འཐེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་འོ། །འདོད་ན། དོམ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཐེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་འོ་ཞེ་འདོད་ན་དངོས། ཁ་ཅིག འཇིག་ལྟ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཀྱི་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྫ་བར་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག ས་གཞན་ནས་ཤེ་འཕོས་ཏེ་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བའི་མ་རིག་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སར་གཏོར་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་ལྟ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞེག དེ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་པའི་མ་རིག་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར་མི་འདོད་ཡོད། གཅིག་ཏོས་སྣང་བའི་ཕྱིར་མི་འདོད་མེད། དང་པོར་དེར་ཐལ། ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྟས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྣང་བའི་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞེག དེ་ཡིན་ན་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྟས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྲིད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྣང་བའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྲིད་རྩེའི་སས་བསྟས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་གཞན་ནས་ཕེ་འཕོས་ཏེ་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་མི། །

རང་ལུགས་ལ་མ་རིག་པ་སྤྲིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

རང་ལུགས་ལ། མ་རིག་པ་སྤྲིའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་དང་། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྲིར་མ་རིག་པ་དེ་ལ་བྱུང་མཐའ་སྣྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་དུ་མ་འོངས་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྣྲ་བས་ནི་མཛའ་བ་བཀག་ཙམ་ལ་མི་མཛའ་བ་དང་། བདེན་པ་བཀག་ཙམ་ལ་རྫུན་ཚོག་ཏུ་མི་འཛིན་པ་བཀག་ཙམ་ལ་མ་རིག་པ་མི་འཛིན་པ་སོ་ཤེས་ཀྱི་འབག་ཏུ་རྟོག་པ་བཀག་ཙམ་ལ་མ་རིག་པ་ཤེས་བྱེད་རྟོག་པ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པར་འཛིན་པ། དེག་པ་ཡིན་ཤེས་དེ་ཡང་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ཚན་གྱི་གཏི་སྐུག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་བརྟེན་པས་དེའི་འབག་ཏུ་རྟོག་ཏུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྐུ་བྱུང་པའི་སེམས་

བྱུང་ལ་མ་རིག་པ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་ཏེ། མ་རིག་པ་དེ་དང་ཡུལ་ལ་རྟོག་པས་ངང་ཡུལ་ལ་དབྱེད་པའི་རྣམ་པས་མི་འཇུག འཇིག་ལྟ་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ངང་ཡུལ་ལ་དབྱེད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ལྡང་གིས་གྲུབ་སྟེ། ལྡང་ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མཛོད་ལས། མ་རིག་མི་མཛའ་སྡུག་སོགས་བཞིན། །ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ཆོག་ཕྱིར་གལ་ཏེ། །ཞེས་རབ་ངན་པའོ་མིན་ལྟ་ཕྱིར། །ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་ཕྱིར། །ཞེས་རབ་ཅོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་སྡེ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡི་ཞེས་ཀྱི་འགལ་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་པའི་སེམས་བྱུང་མ་རིག་པར་འདོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པར་ཡང་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཐ་དད་ལྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། པ་ལ་ཤ་དང་ལྟན་པའི་ནགས་ཚལ་བཞིན་ནོ། །བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་མ་རིག་པ་ལ་སྣང་བ་ཀུན་ལྟན་གཉིས་སུ་འདོད་ཅིང་བྱེ་བག་སྣ་བས་འཇིག་ལྟ་སྣང་བ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་ཏེ། དེས་ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ལྟ་གཉིས་བ་ཀུན་བརྟགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་འཇིག་ལྟ་སྣང་བར་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ཡུལ་ལ་རྟོག་པས་པའི་ནགས་འཇུག་པའི་སེམས་བྱུང་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་

ན།ཿ ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་བཀྲིས། བདག་ཏུའྱ་གྱི་སྒོ་ནས་དབང་ཤེས་སྤྱད་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་སྤྱད་པའི་མ་རིག་པ་བཀྲིས། འཇིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འོག་ཤེས་སྤྱད་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པར་བྱད་པའི་དེ་བཀྲིས། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཁམས་བསྡུམ་གྱི་མ་རིག་པ་བསྟུམ། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ལས་འབྲས་ལ་རྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་བཀྲིས། བཀྲེན་པོའི་སྒོ་ནས་མཐོང་སྤང་དུ་བྱད་པའི་མ་རིག་པ་དང་། སྒོམ་སྤང་དུ་བྱད་པའི་མ་རིག་པ་བཀྲིས་སུ་ཡོད་དོ། །

སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

བཀྲིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ངོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི།ཿ རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་བྱད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོངས་པའི་སེམས་བྱང་། ཡན་ལག་བཅུ་བཀྲིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱད་པའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག་དེ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་བཀྲིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱད་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་བྱད་པའི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་ཡིན་ལ་སྟ་མ་མ་ཡིན་པ། བཀྲིས་ཀ་ཡིན་པ།ཿ བཀྲིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ལྡུགས་ཀྱིས་སྣང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་བཀྲིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱད་པའི་མ་རིག་པ་སྟ་བྱ། བཀྲིས་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་བྱད་པའི་མ་རིག་པ་སྟ་བྱ། བསྟུམ་པ་ནི། ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་དང་ལས་འབྲས་ལ་རྟོག་པའི་མ་རིག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོག་པའི་མ་རིག་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་ཐས་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འཐལ་ཏེ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ལ་རྟོག་པའི་མ་རིག་པ་དེས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེའི་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་བྱེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོག་པས། ཞེས་སོགས་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། ལས་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཡིན་ན་ལས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞེག བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོག་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་གང་རུང་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དེ་གསུམ་དུ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་དེ། དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལུང་མ་བསྟན། སྣང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ངོ་བོ་སྣོམ་སྣང་། ཕུང་པོ་སྐྱེའི་ནང་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན། གང་ཟག་སྡུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་། འཕགས་རྒྱུད་ལ་མེད་དེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

གཞིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡང་། ཁ་ཅིག ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེར་ན། ཚུར་མཐོང་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཆུད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོག་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་ཆུ་ཡིན་པར་ཐལ་འོ། །ཁ་ཅིག རང་གི་ཆུད་བྱུང་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསླང་ཞིང་རང་གི་འབྲས་བུར་བྱུང་པའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཅེར་ན། ངན་སོང་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གཞིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོག་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཀ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་བྱུང་པའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་སུ་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། དེའི་འབྲས་བུར་བྱུང་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ངན་སོང་པའི་གང་ཟག་གི་ཆུད་ཀྱིས་བསླས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཀ། ཁྱོད་དང་བདེ་འགྲོའི་སྲིད་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་ཀུན་ཀ། ཁྱོད་ཀྱི་འཕངས་བྱུང་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསླང་ཞིང་རང་གི་འཕང་བྱུང་པའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁ་ཅིག རང་གི་ཆུད་བྱུང་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསླང་ཞིང་རང་གི་འཕང་བྱུང་པའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོག་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཕངས་བྱུང་བྱུང་པའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་ཐལ་འོ། །འདོད་ན། དབུ་བཅོམ་པ་ལས་ཉོན་ཀྱིས་དགྲལ་

བར་སྐྲི་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅུ། ཁྱོད་ཀྱི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དམྱལ་བའི་རྣམ་སྨིན་བྱེད་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བྱར་པའི་གཟུགས་ཕུང་ཡོད་དེ། དེར་བྱར་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྱེ་ལས་ཡོད་པ་གང་ཞིག ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཕུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇོད་ལས། སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་དང་། ལུས་རྣམས་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད། །ངག་རྣམས་རིག་བྱེད་ནི་ངག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལས་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་པའི་ལས་ནི་རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཡུལ་རྣམས་ལ་གཡོ་ཞིང་སྐུ་ལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིད་ཀྱི་ལས་སོ། །བསམ་པའི་ལས་ནི་སེམས་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསྟུངས་ཤིང་ལུས་ངག་གི་ལས་ཏེ། དེ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ནར་བྱ་བ་བཏང་ཞིང་བྱ་བ་བྱས་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཟློག་པའི་སེམས་པ་ལ་བྱེད་པས་གཉིས་ཀའང་སེམས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལས་དང་གཟུགས་ཕུང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དགེ་བའི་ལས་དང་གཟུགས་ཕུང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཀའ་བརྒྱད་སྡོང་པ་དེ་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགེ་བ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་རེར་ན་མ་ཁྱབ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱུན་ཚོགས་དེ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །རང་ལུགས་

ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སྟོན་བསྟན་པའོ། །

རང་ལུགས་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་ངོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ངོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཤིང་རང་གི་འཕང་བྱར་བྱུར་བའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་པའོ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་བྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། དེར་བྱུར་བའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། དེར་བྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ལ་ཡང་། དེར་བྱུར་པའི་གླིང་བཞིའི་མི་དང་འདོད་ལྷ་རིག་དྲུག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད། གསུམ་པ་ལ་ཡང་། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་དང་། གཟུགས་མེད་རིགས་བཞིར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཡིན་ན། ཕུང་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ངོ་བོ་ལྡོམ་སྟུང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་

ནི། ལས་ལ་སྒྲིང་ངོ་བོའི་སྣོད་ནས་སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ལས་གང་ཞེ་ན། སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་
ལས་ཏེ། འདི་ནི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡང་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་ལས་དེ་སེམས་པའི་ལས་དང་།
ལུས་ངག་གི་ལས་གཉིས་པོ་དེ་བསམ་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།
སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེས་བསྟེན་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ལས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་
གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་དང་ཡོར་འདི་དང་འདི་བྱའོ་ཞེས་
ཐོག་མར་ཡིད་ཁོར་ན་ལ་སེམས་ཤིང་ལུས་ངག་གི་གནས་སྐབས་སུ་མཐོན་པའི་སེམས་
བྱུང་སེམས་པ་དེ། ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་ལུས་ངག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོན་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ། ལུས་
ངག་གི་ལས་སུ་ནོར་ནོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་
འཇུག་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་
མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ། ངག་གི་ལས་སུ་འཛོག་གོ །ལུས་ཀྱི་
ལས་ལ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་མ་བྱིན་ལེན་པའི་ལས་མི་ཚངས་བར་
སྤྱོད་པའི་ལས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་གསུམ། དེ་ལས་བརྒྱབ་པའི་ལུས་ཀྱི་
དགེ་བའི་ལས་གསུམ་སྟེ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངག་གི་ལས་ལ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་
དེ། རྫུན་གྱི་ལས་ཕྲ་མའི་ལས་ཚིག་རྩུབ་ཀྱི་ལས་ངག་འབྱལ་གྱི་ལས་ཏེ་ངག་གི་མི་
དགེ་བའི་ལས་བཞི། དེ་ལས་བརྒྱབ་པའི་ངག་གི་དགེ་བའི་ལས་བཞེ་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྣབ་སེམས་དང་། གནོད་སེམས། ལོག་ལྟ་རྣམས་

མེད་དེ། དེ་རྣམས་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མཚོད་ལས། བསྟན་མཉམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་དང་། བརྟག་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། །ཞེས་བསྟུངས། ཡང་ལས་ལ་རྒྱུའི་སྐོར་ནས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་བཀྲིས། དེ་བཀྲིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་བསྟུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ལྟ་བུ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྐོར་ནས། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས། རྗོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་བསྟུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོ་འབྱིན་རུང་ཙམ་དུ་བྱེད་པའི་ལས་ལྟ་བུ། བཀྲིས་པ་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོ་འགྲུབ་ངེས་སུ་བྱེད་པའི་ལས་ལྟ་བུ། བསྟུམ་པ་ནི། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་ཤིག་འགྲུབ་བྱེད་ལས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བྱས་པའི་རྟེན་དེ་ལ་བདེ་སྡུག་སོ་སོར་ཐབ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ལྟ་བུ། དེས་ན་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྗོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྗོགས་པ། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྗོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྗོགས་པ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྗོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྗོགས་པ་ཡང་། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྗོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྗོགས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་ལྷ་དང་མི་ཕལ་ཆེར་ལྟ་བུ། གཞིས་པ་ནི། ངན་སོང་བ་ཕལ་ཆེར་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། མིའི་རྟེན་ལ་འོང་ས་སྤྱོད་ཚུང་ཞིང་ཆོ་ཐུང་ལ་ནད་མང་བ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཀླུའི་རྟེན་ལ་འོང་ས་སྤྱོད་དཔག་མེད་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ལ་རྣམ་སྨིན་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ནས། མཐོང་ཚོས་ལ་རྒྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། སྐྱེ་གནས་གཞན་ལ་རྒྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། ལན་གྱངས་གཞན་ལ་རྒྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པར་མ་ངེས་པའི་ལས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་

ནི།། ལས་བསགས་པའི་ཚོར་དེ་ལ་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པར་ངེས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་
ནི།། ལས་བསགས་པའི་ཚོ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་བར་ངེས་པའི་ལས་ལྟ་
བུ།། གསུམ་པ་ནི། ལས་བསགས་པའི་ཚོ་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་ནས་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པར་ངེས་
པའི་ལས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་བཅཊགས་
པས་འདག་ངེས་ཀྱི་སྡོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ། ཡང་དེ་ལ་རྣམ་སྨིན་རྒྱོང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་
ནས། བདེ་བ་རྒྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། སྡུག་བསྔལ་རྒྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། བཏང་
སྙོམས་རྒྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མི་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་
བུ།། གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལས་ལྟ་
བུ།། ཡང་དེ་ལ། ཁམས་དང་བསམ་པའི་སྒོ་ནས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་
པའི་བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་འགྱུབ་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ངན་འགྲོའི་དེ་ལྟ་
བུ།། གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གོང་མའི་དེ་ལྟ་བུ། ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་འགྱུབ་
ཀྱི་ལས་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་རྣམ་གཡེང་གིས་མི་གཡོ་བ་འམ་དེའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་
དང་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེས་རྣམ་སྨིན་ཁམས་གཞན་དང་ས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བ་སྟེ་མི་
འབྱིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་འགྱུབ་ཀྱི་
ལས་རྣམས་གཡོ་བ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་སྦྱིན་བཏང་བོ་ཆེ་བཏང་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་གཏོང་བ་པོ་རྒྱུ་ཁྱིམས་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་ལྡན་ན་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་ཡང་རྒྱུ་ཁྱིམས་འཆལ་བའི་དབང་གི་ངན་

འབྱོའི་རྟེན་ལ་འབྱང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ནི། རང་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ཚོམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་རྒྱུ་ཞེས་སྨྲིའ་ཀྱི་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་ཕྲ་མོ་ལས་བྱང་བའི་སེམས་བྱང་སེམས་པ་ལྟ་བུ། འདི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་དག་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་གཞན་དོན་དུ་འཚོང་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་དགོས་པར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་གཉེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ནི། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་བྱུང་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ལས་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་ལས། རྣམ་སྨིན་གནག་པའི་ལས། དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་དགེ་བས་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མི་དགེ་བའི་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བསམ་པ་དགེ་བས་བྱས་ལ་སྦྱོར་བ་མི་དགེ་བའི་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུ། ཡང་ལས་ལ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ། བསགས་ལ་མ་བྱས་པ། བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་ཚང་བ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཚང་བའི་ལས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་བྱེད་འདོད་མེད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ལས་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྨི་ལམ་དུ་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། གསུམ་པ་ནི། བསམ་བཞིན་དུ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་བྱས་ཏེ་མཐར་ཐུག་བྱུང་པའི་ལས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིད་ལ་བསམ་སྟེ་དེ་རྗེས་སུ་འདུན་པ་འོག་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ལས་ལ། སྡོམ་པའི་ལས། སྡོམ་མིན་གྱི་ལས། བར་མའི་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ནི། རང་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྡུག་ན་སྡོམ་པ་མཐའ་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་སྲིད་པ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ལས་ལྟ་བུ། འདི་བཞན་པ་དང་བཅོམ་

སྣང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། བར་མ་རབ་བྱང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱེ་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནུས་པ་མཐུ་ཚན་དུ་མ་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་གང་ཞེག རྣམ་སྨིན་བྱང་མ་ཟིན་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཇོན་པ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མིར་སྐྱེ་འབྱུང་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཇོན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། མིར་སྐྱེ་བའི་ཚ་ཏྲིན་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུད་འགྲོ་ལ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འདོད་པ་གང་ཞིག དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མིར་སྐྱེ་འབྱུང་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་འབྱུང་གྱི་དེ་གཉིས་ཀ་སྟིད་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀ་སྟིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣག་བྱད་དོ། །ཁོ་ན་ཉི། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། མིར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་

ལས་ཀྱི་བག་ཚགས་འཛོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་དེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པར་ཐལ། མིའི་རྟེན་ལ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ལན་གྱངས་གཞན་ལ་རྒྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས་དེའི་རྗེས་སུ་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས། དེའི་རྗེས་སུ་སྟར་གྱི་ལས་དེའི་དབང་གིས་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ངན་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་མིའི་རྟེན་ལ་བསགས་པའི་ལྟར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལྟའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་མ་གྲུར་བའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གང་གི་བར་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ལ་ཐུགས་གི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་སྐད་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་དང་མ་རིག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལས་གང་བསགས་པའི་ས་དེར་གཏོགས་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྐྱེ་བའི་ལན་གྱངས་གཞན་ལ་རྒྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས་པ། དེའི་རྗེས་སུ་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ངན་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་གྱི་དམ་བཅས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ངན་སོང་བའི་ངན་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་རྣམ་པར་

ཞེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ཡོད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ཀུན་གྱིས་རྣམ་པར་ཞེས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དེའི་དུས་སུ་ནུས་པ་མཐུ་ཚན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནུས་པ་མཐུ་ཚན་དུ་མ་གྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཅོ་ཙོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རང་དུས་སུ་རང་འབྲས་སྐྱེད་པ་ལ་ནུས་པ་མཐུ་ཚན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ལམ་རིམ་དང་གསེར་ཕྲེང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཅར་བ་མི་འཐད་དེ། །དེ་ཡིན་ན་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོས་མ་ཐག་པའི་གཅོ་ཙོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག །

བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་

འབྲས་ཀྱང་ཡིན། རྒྱུ་སྤྲིད་དུ་ཉིད་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པ་ནས་བརྟུང་སྟེ། དབང་པོ་དྲུག་ཚང་བར་མ་དོད་བོང་གི་ཕུང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་རྫུས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཞིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་པའི་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དེར་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཚུར་མཐོང་ཐ་མའལ་བ་མངལ་དུ་ཉིད་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པ་ནས་བརྟུང་སྟེ། དབང་པོ་དྲུག་ཚང་བར་མ་དོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོར་བྱུང་པའི་ཚོར་སོགས་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་ལྡུ་བུ་དང་པོ་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་དེ་གཞིས་པ་ཡིན། མིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མིན་ཚགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཚོར་སོགས་ཕྱི་མ་བཞི་དང་པོ་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་དེ་གཞིས་པ་ཡིན་ནོ། །མིན་ཚགས་པ་དང་མིའི་ཁྲད་པར་ཡོད་དེ། མི་ལ་གནས་སྐབས་བཅུ་ཡོད་པའི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཕྱི་དང་ལྡན་ཡན་ཆད་མིན་ཚགས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་བཅུ་ཡང་ཡོད་དེ། མེར་མེར་པོ། ལྕང་ལྕང་པོ། འབྲང་འབྱུང་། ཡན་ལག་འབྱུས་པ་སྟེ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ་དང་། བྱིས་པ། གཞོན་རྒུ། དར་མ། དར་ཡོལ། རྒན་པོ་སྟེ་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅི་དིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚོར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན། དབང་པོ་དྲུག་ཚང་བར་དོད་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་སྤྱོད་མི་ནུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོའི་དིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། ལྷ་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅི་དིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་བའི་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནས། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་དྲུག་ཡོད། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚོར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་སྤྱོད་ཀུས་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ། ཚོར་བ་བའི་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཐས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཀུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པའི་དིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་བྱུང་པའི་སེམས་བྱུང་རེགས་པ་དེ།

དྲུག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

དྲུག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སོགས་དྲུག་ཡོད། དེ་ཡང་ཡིན། དེ་ཤེས་ཀུས་པ་ནས་བརྒྱང་སྟེ།; སིམ་གདུང་བར་མ་ཉི་དིགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་

ཕུང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་བྱུང་པའི་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་དེ།

བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྣེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྣེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་བྱུང་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སོགས་དྲུག་ཡོད་དོ། །ཅོ་ན་རེ། ཕྱོས་སྐྱེས་ལ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྣེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱོས་སྐྱེས་ལས་གཞན་པའི་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། ཕྱོས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅེས་བྱའི། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། ཁོ་ན་རེ། ཕྱོས་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྣེན་འབྲེལ་ཚོས་ཅན། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྣེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྣེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྣེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཕྱོས་སྐྱེས་ལས། དབང་པོ་དྲུག་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱིན་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཚོས་ཅན། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྣེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བའི་རྣེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྣམས་བྱུང་སྟེ། སྐྱེ་བའི་རྣེན་འབྲེལ་དང་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྣེན་འབྲེལ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཕངས་འབྲས་དང་བྱུབ་འབྲས་འགལ་བར་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྣེན་འབྲེལ་དང་སྐྱེ་བའི་རྣེན་འབྲེལ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྣམས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ཚོས་ཅན། བྱུབ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕངས་

འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མ་རིག་པ་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག ངེ་གསུམ་ཁྱོད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མིང་གཟུགས་རྣམ་ཚོར་བའི་བར་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། འཕངས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲུབ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག ངེ་གསུམ་ཁྱོད་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མི་འགལ་བར་ཐལ། འཕངས་འབྲས་དང་གྲུབ་འབྲས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཅིར་ན་མ་ངེས། འདོད་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། མ་རིག་པ་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་ཚོས་ཅན། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་ཐ་གཉིས་ཀྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཞིག ངེ་གཉིས་གྲུབ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་ཅིར་ན་མི་མཚུངས། དེ་བཞིན་དུ། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ཚོས་ཅན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མིང་གཟུགས་རྣམ་ཚོར་བའི་བར་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཞིག དེ་རྣམས་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅིར་ན་མ་ངེས། ཕྱོགས་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅིར་ན་མ་

ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེ་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་ལ། དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་གང་ཞེག འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅི་རིགས་པ་ལ་རིགས་འགྲེ་ཅིར་བ་མི་འཐད་དེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ནས་དབང་པོ་དྲུག་ཚང་བར་དོད་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དང་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིང་གཟུགས་ཚོས་ཅན། མིང་གི་ལྷོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་གཉིས་པ་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །ཁ་ཅིག མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབུ་བཅོམ་པ་ཡོད་ཅེར་ན། མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་སྲིད་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྲིད་པ་ལ་གནས་པའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལྷག་བཅས་སྐྱང་འདས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། ལྷག་བཅས་རྒྱང་འདས་པའི་ཐུབ་ལ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐུབ་ལ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐུབ་ལ་ལས་ཉོན་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབས། དེར་ཐལ། དེའི་ཐུབ་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་དེ་རང་ཐུབ་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྔོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་ཐུབ་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཐུབ་ལ་ཏ་ཤེའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐུབ་ལ་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་ཕུང་པོ་ན་ཚོད་གཞན་དུ་འགྱུར་བའང་ཡོད། སྲོག་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པའི་ཚ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབས། དེས་ན། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་མི་གཅིག་པའི་ཚོར་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་སྲེད་པའི་སྐྱོན་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་ཕོར་གསོས་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་དེ།

བརྒྱད་པ་སྲེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཞད་པ།

བརྒྱད་པ་སྲེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱིར་འདོད་ཆགས་དང་སྲེད་པ་དོན་གཅིག སྲེད་པ་ལ་འདོད་སྲེད་འཇིག་སྲེད། སྲིད་སྲེད་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བདེ་བ་དང་འཕྲད་པར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྲོག་བསྟལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། སྟང་གྱི་སྲེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལྟག་པར་འཕེལ་ཏེ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་འདེབས་པ་ལ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་

བྱུང་བའི་འདོད་ཚགས་དེ།

དགྱུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

དགྱུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་བྱུང་བའི་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་བ། ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་ཉེ་བར་ལེན་པ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཟས་གཅོད་པ་དང་། མེ་ལྟ་བསྟེན་པ་དང་། བ་གླང་དང་ཁྱི་ཕག་སོགས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ।ངའོ་སྙམས་པའིང་རྒྱལ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། སྔར་གྱི་སྲིད་ལེན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་བཏབ་སྟེ་ཡང་སྲིད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ།

བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྐྱེ་སྲིད་པ་དང་འགོར་པ་དོན་གཅིག་དབྱེ་ན། བར་སྲིད། སྐྱེ་སྲིད། སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ། འཆི་སྲིད་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོ་སྦྱ་མའི་འཆི་སྲིད་དང་ཆོ་འདིའི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱང་བའི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་

སྣོན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བྱ་བ། གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ནས་འཆི་སྲིད་མ་གྲུབ་པའི་བར་ཀྱི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ། སྒྲིར་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འཛོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེས་འདའ་བ་ལ་གསུམ་གསུངས་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་ལ་སྣང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་ལ་བཞིན་ཕྱེ་བའི་དེ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྣན་ལ། ལྟ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ལ། འཁྲིག་པའི་བསམ་པ་ཙམ་ལ། ཁུ་ཁྲག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་བཞི་ཡས། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྟོང་དུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྲིད་སྐྱབ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཨོད་ཕྲོགས་མངོན་དགའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་མི་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ད་ལྟར་གྱི་མི་ཐམས་ལ་ལྟ་བུའོ། །འཆི་སྲིད་ནི། ཚེ་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་ཁ་མའི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ། ༼ །སྔར་གྱི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་མཐུས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉེར་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ།

བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ།

བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་བྱུང་བའི་ཕུང་སྐྱེས། དོད་གཤེར་སྐྱེས། མངལ་སྐྱེས། སྒོང་སྐྱེས་དང་བཞི་ཡོད། འགྲོ་བ་གང་ལ་སྐྱེ་གནས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་གཡོད། དམྱལ་བ་ལྟ་

བར་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕྱུས་སྐྱེས་ཀྱིས་ཁྱབ། ཡི་དྭགས་ཞལ་ཆེར་ཕྱུས་སྐྱེས་ཀྱི་དང་མངལ་སྐྱེས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། དེར་ནི་སྐོང་ལས་སྐྱེས་སོགས། །སེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ། །མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི། །དགྱེ་བ་དང་ལྡན་རྣམས་དང་། །སྲིད་པ་བར་མ་ཕྱུས་ཏེ་སྐྱེས། །ཡི་དྭགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བཞང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་ལ་ཕྱུས་སྐྱེས་ཡོད་དེ།ཁ བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཕྱུས་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་ལ་དོད་གཤེར་སྐྱེས་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་སྤྱི་བོ་སྐྱེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་ལ་སྐྲོང་སྐྱེས་ཡོད་དེ། བྲུ་ཆགས་པའི་ཚོང་པ་ཁྲུང་ཁྲུང་མོ་དང་འགྲོགས་པས་སྐྲོང་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་གནས་རྣེན་གྲགས་པ་དང་ཉེ་བས་གྲགས་སུ་བྱུང་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཀ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་གནས་བཞི་དང་ལྡན་བའི་མཁའ་ལྡིང་གིས་སྐྱེ་གནས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་བྱུ་ཟ་བར་ལུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྭགས་ལ་མངལ་སྐྱེས་ཡོད་དེ། ཡི་དྭགས་མི་ཞིག་གིས་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ། འཕགས་པ་བདག་ཉིར་མི་བྱ་ལྡང་། དེ་བཞིན་མཚན་མོ་བྱ་ལྡ་སྐྱེས་ནས་ཟ་བར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བདག་ལ་ཆོམ་པ་མེད། ཅེས་བཤད་པ་གང་ཞིག ཕྱུས་སྐྱེས་ལ་རོ་ཟ་རུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལྷ་ལ་ཕྱུས་སྐྱེས་ཀྱི་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཕྱུས་སྐྱེས་ལ་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པའི་ཚེ། དབང་པོ་ལྡང་ཡང་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་དང་ཅིག་ཅར་འགག་པར་བྱེད་པ་གང་ཞིག ཐ་རྒྱག་མེད་པའི་ལྷ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་འདོད་ཐ་རྒྱག་ཀྱི་ཕྱུས་སྐྱེས་ཐ་ཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། བར་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཏེ། མངོད་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་གནས་བཞིའི་འགྲོ་བ་ལྟ་བསྟན་ཀྱང་

འགྲོ་བ་ལྔས་སྐྱེ་གནས་བཞི་མ་བསྟུས་ཏེ། གང་ཞེག་མ་བསྟུས་ན། སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ནའང་། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་པ་དེ་གཟུགས་ཁམས་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་བར་དོ་བ་དེ་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་བར་དོའི་རྟེན་ལ་སྣང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྣང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བཅུ་གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམ་རྣམ་དབྱེ་བ།

བཅུ་གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམ་རྣམ་དབྱེ་ནི། སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འཆི་སྲིད་མ་གྲུབ་པའི་བར་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ན་ཚོད་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཚ་ལ། ཚ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་རིགས་མཐུན་དོར་བའི་ཚ་ལ། ཁེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་གོ །ཚ་ཁེ་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་འདྲིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱགས་ཆོད་ལྟར་གོ་རིམས་ངེས་ལེད་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མ་ཚས་པར་འཆི་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་ཆོད་ལྟར་སྐྲ་དཀར་བ་དང་གཉེར་མ་མང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་པ་ཚེད་པར་འཆི་བ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། མ་ཚས་པར་འཆི་བ་མེད་དེ། ཚ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཆུ་ངན་དང་། སྐྱི་སྣབས་འདོན་པ་དང་། སྲུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་སོགས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ངེས་

པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བྱིས་དེ་ལྟར་མ་བབྱངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ངེས་པ་ཡང་མེད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་འཐාའ་ཞིག་ཡིད་བདེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་དེའི་ཡན་ལག་ཉུ་མི་འདྲེན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། སྟྲུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བ་སྟ་ཕྱིར་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟགས་པའི་ངའམ་བདག་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་བརྟེན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག འདོད་གཟུགས་ན་ཏྲས་ནས་འཆི་བ་ཡོད་ཀྱང་། གཟུགས་མེད་ན་དེ་མེད་དེ། དེ་ན་ཏ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་འདུ་བྱེད་སྐྱེ་བ་དང་དེ་དང་བཅས་པའི་ཏ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ན་དེ་མེད་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པས་དེ་ན་ཏྲས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། འདོད་གཟུགས་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཚང་བར་ཡོད་དེ། འདུ་བྱེད་སྐྱེ་བར་འདི་དང་བཅས་པའི་ཏ་བ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །གཟུགས་མེད་ན་ཡན་ལག་བཞི་པའི་ཕྱེད་དང་ལྡ་པའི་དབང་པོ་དང་པོ་ལྡ་མེད་ཅིང་གཞན་རྣམས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་བསྡུ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བསྡུ་བ་ལ། ཡན་ལག་བཞིར་བསྡུ་བ། ཚོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ། སྡུག་ཀུན་གཉིས་སུ་བསྡུ་བ། རྒྱུ་འབྲས་ཚར་གཉིས་སུ་བསྡུ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡན་ལག་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མིང་གཟུགས་རྣམ་ཚོར་བའི་བར་རྣམས། འཕངས་པའི་ཡན་ལག སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག སྐྱེ་ཤ་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཡན་ལག་མདོར་བསྡུས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ །འཕེན་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མིང་དང་གཟུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། རེག་པ་དང་། ཚོར་བའོ། །མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྲིད་པའོ། །མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་ཤི་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཚེའི་མོངས་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ། སྲིད་པ། ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ། ཚེའི་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཚེའི་མོངས་པར་འདུ། འདུ་བྱེད། སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཚེའི་མོངས་པར་འདུ། ལྷག་མ་བདུན་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཚེའི་མོངས་པར་

འམ། ཆེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྣེན་འབྲེལ་སྟིང་པོ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། གཉིས་པ་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྟག་མ་བདུན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། ཉོན་མོངས་གསུམ་པོ་ལས་གཉིས་སོ། །བཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྟན་ཏེ། །འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པར་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྟན་ཏེ། །ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཆོ་ཡི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བཤད་པའོ་ཟླུ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལས་ཀྱི་སྐྱེས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཅོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་སྡུག་ཀུན་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཟླུ་འབྲས་ཚོར་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཟླུ་འབྲས་དང་། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཟླུ་འབྲས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པ་ནས་ཚོར་བའི་བར་དང་པོ་དང་། སྲིད་པ་ནས་ཟག་ཞེའི་བར་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོར་ཚོར་ངེས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་། དེའི་རྗེས་འདུ་བྱེད། དེ་

རྗེས་རྣམ་ཤེས། དེ་རྗེས་སྲིད་པ། དེ་རྗེས་ལེན་པ། དེ་རྗེས་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་། དེ་རྗེས་མིང་གཟུགས། དེ་རྗེས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག དེ་རྗེས་རེག་པ། དེ་རྗེས་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་ལ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱུབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་། ཤ་ཁིའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐང་ཅིང་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་ལས་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་འབྱུང་། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་སྲིད་པས་དང་པོར་གསོས་འདེབས་པར་བྱེད་པས་དེ་རྗེས་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་། སྲིད་པ་དེ་ལྟག་པར་འཕེལ་བ་ལས། ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་བས་དེ་རྗེས་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་། སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་བཏབ་སྟེ་ཡང་སྲིད་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་གྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་། དེའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འབྲས་བུ་དུག་པོ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། ཚོར་བའི་ཆུན་གྱིས་སྲིད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་ཚོར་བ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་པ་དེའི་སྲིད་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན་ན་མ་ངེས་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཞན་གྱི་ཚོར་བ་ལས་དེ་དང་ཚར་མི་གཅིག་པའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བ་ལྟང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟག་མཐོང་ལས། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། དེས་སྐྱེད་པའི་ཚོར་བ་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་མི་གཅིག་པས། སྲིད་པ་སྐྱེད་པའི་ཚོར་བ་ནི་ཚར་གཞན་གཅིག་གི་འབྲས་བུའི་སྐབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱང་ངེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱང་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་ཀྱིས་འཐོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། བྱུང་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཞིར་བྱངས་ཤིང་། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་པ། འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས་གསུམ་བཞག བཀྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྔོད་ལེན་སྤྱིད་པ་གསུམ་བཞག བཞི་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་རྒ་གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་པོ་དེར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ལས་དེའི་ཀུན་སློང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ལས་དེའི་བག་ཆགས་སློས་པའི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕེན་པ་ལ་ལྷས་འཕེན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་འཕེན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། ལྷས་དང་ཡོར་འཕེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིང་གཟུགས་དང་། ལྷས་རྫོགས་པར་འཕེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ལོངས་སྤྱོད་དངོས་གཉིས་ལས་དང་ཡོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རེག་པ་དང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་པོ་དེར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་

ཡོད་དེ། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲིད་པ་དང་། ལས་དེ་ལ་གསོས་འདེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣ་ཞི་འཕེན་ཚུལ་དང་འགྲུབ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་འཕེན་དང་ཇི་ལྟར་གང་། དེ་འགྲུབ་བྱེད་དང་དེ་ལ་ཡང་། ། ཉེས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་རྣམས། །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་གིས་དང་། །རྣམ་པ་བཞི་དང་གཉིས་ཀྱིས་དང་། །གཅིག་གིས་གཅིག་གིས་གཅིག་གིས་དང་། །དོན་བདུན་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས། ཡན་ལག་དེ་དག་ངོས་འཛིན་པ་ལ། བདེན་པ་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་ཕྱིར། །ལས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བསྒོས་ཕྱིར་དང་། །ཡན་ལག་བཞི་ནི་རིམ་བཀྱིས་འཕེན། །དེ་ཡི་ས་བོན་ཡོངས་བརྟས་ཕྱིར། །འཕངས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིས། །ཆོར་བས་བསྐྱེད་པས་སྲིད་པ་ལས། །ལེན་པ་འབྱུང་བས་དེ་ཡིས་ལས། །བསྒོས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །གྲུབ་པ་སྐྱེ་ཡིན་དེ་ལ་ཡང་། །རྒྱས་སོགས་ཉེས་དམིགས་གང་གི་ཕྱིར། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །སྲིད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། འཕེན་ཚུལ་དང་འགྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གང་གིས་འཕེན་

དང་། །ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མདོར་བསྡུན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་གིས་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་ངོས་ཟིན་པ་ལ། བདེན་པ་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བཙོས་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་བཞི་པོ་དེ་གང་གིས་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་ཤིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ལས་འདུ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་འོག་མ་གཅིག་སྟེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་པའི་སེམས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེའི་བག་ཆགས་བསྟོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མིང་གཟུགས་སོགས་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་གང་། ཞེས་པས་གང་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་མདོར་བསྡུན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་ངོས་འཛིན་པ་ལ། ཡན་ལག་བཞི་ཏེ་རིམ་གྱིས་འཕེན། །དེ་ཡིས་ས་བོན་ཡོངས་བརྟས་ཕྱིར། །འཕངས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་དེས་གང་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་མིང་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཕངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་དེ་ཉིད་སྲིད་ལེན་གྱི་རྒྱུན་དང་འཕྲད་ན་མིང་གཟུགས་སོགས་ཡན་ལག་བཞི་པོ་དེ་སྐད་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེས་ཇི་སྙེད་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དེ་འཕངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་འགྲུབ་བྱེད་

དང་། ཞེས་པས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡང་ལག་མདོར་བསྡུན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གཉིས་ཀྱིས་དང་། གཅིག་གིས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་ལག་གསུམ་པོ་དེ་དོས་འཛིན་པ་ལ། ཚོར་བས་བསྟེད་པས་སྲེད་པ་ལས། ལེན་པ་འབྱུང་བས་དེ་ཡིས་ལས། །བསྟོམ་པ་མངོན་དུ་བྱང་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྐྱེ་ཚ་སོགས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱུད་བྱང་པའི་ཚོར་བས་བསྟེད་པའི་སྲེད་པ་ལས་ལེན་པ་འབྱུང་བས་སྲེད་ལེན་དེ་གཉིས་ཀྱིས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོམས་པ་དེ་གསོས་བཏབ་སྟེ་ཡང་སྲིད་འགྲུབ་པའི་ལས་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱང་པའི་སྲིད་པ་གཅིག་གིས་ཏེ་དང་གསུམ་པོ་དེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡང་། ཉེས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་རྣམས། །ཞེས་པས་ཡན་ལག་མདོར་བསྡུན་ནས། དེ་ཉིད་མདོར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གཅིག་གིས་གཅིག་གིས་ནི། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡན་ལག་གཉིས་པོ་དེ་དོས་འཛིན་པ་ལ། བྱུད་པ་སྐྱེ་ཡིན་དེ་ལ་ཡང་། རྒས་སོགས་ཉེས་དམིགས་གང་གིས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་དེས་བྱུད་པའི་འབྲས་བུ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ། བག་ཆགས་དེ་ཉིད་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་དེས་བྱུད་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བྱུང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་དེས་བྱུད་པའི་འབྲས་བུ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ། བག་ཆགས་དེ་ཉིད་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་དེས་བྱུད་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བྱུང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་དེ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་དང་བྲལ་བ་དབུ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་

ཐམས་ཅད་མེད་དེ། དབུ་བཅོམ་པས་ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། འོན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་ཀྱིས་དབང་གིས་འཚོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཚར་གཉིས་སུ་དགོས་ན། གཉིས་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཟིགས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤམ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ལ་འབྲྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་རྒ་གཉིས་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ལས་བྱུང་། སྐྱེ་རྒ་གཉིས་རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་མ་རིག་པ་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། སྐྱེ་བ་ལེན་ཟིགས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུས་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་འབྲྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུས་དེ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བྱས་ཤིང་། འབྲྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུས་ཀྱང་འཕངས་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིན་དུ་འབྱུང་ཚུལ།

ཟླ་པ་ལ། ཡན་ལག་སྟ་མ་སྟ་མས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྒྱུན་བཞི་ཅི་རིགས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། རིག་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྟ་མས་རིག་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མའི་རྒྱུན་བཞི་གའི་བྱེད་པ་ཡོད། དེས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་རྒྱུན་གཅིག་པུ་བྱེད་པ་ཡོད། གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྟ་མས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་ཡོད། དེས་རིག་

པར་བྱུང་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་གཏོགས་བདག་རྒྱུན་དང་དམིགས་རྒྱུན་དང་ཆུ་རྒྱུན་གསུམ་ག་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བཏུས་ལས། ཡན་ལག་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བག་ཆགས་དང་། ཤུགས་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བས་ཀྱང་ཡན་ལག་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྣང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལས་འདུ་བྱེད་སྐྱེ་བས་མ་རིག་པ་དེའི་རྒྱུ་རྒྱུན་དང་། དེའི་འཕེན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱུན་ཆགས་པར་འཇུག་པས་དེ་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། རྟོག་པའི་དུས་ན་མཚོག་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པས་དེ་དེའི་དམིགས་རྒྱུན་དང་། དེའི་དབང་གིས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་དེ་དེའི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དྲུག་པ་ལ། ཀུན་བཏུས་ལས། མ་རིག་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་དག་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་བ་འཕོ་བ་དང་། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །མིང་དང་གཟུགས་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལྷས་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ལྷས་ཇོ་གས་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། རེག་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རེག་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སེམས་ཅན་

རྣམས་འཇུག་པ་དང་། ཚོར་བའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་འོངས་སྡུག་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཇུང་པ་དང་། སྲིད་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདྲེན་པ་དང་། ལེན་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལེན་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། ཡང་སྲིད་ལེན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཅས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྲིད་པའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། ཡང་སྲིད་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་མངོན་པར་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། མིང་དང་། གཟུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། རེག་པ་དང་། ཚོར་བའི་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་མངོན་པར་འགྱུར་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒ་ཤིའི་རྒྱུན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རྒ་ཤི་ཅིའི་ལས་ཅན་ཞེ་ན། ཡང་དང་ཡང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་སྡོག་འགྱུར་བ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྨྲ་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ། འདུ་བའི་བྱེད་ལས་དང་། མི་འདུ་བའི་བྱེད་ལས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པས་འདུ་བྱེད་བསྐྱེད་པ་ནས། ཚོར་བས་ན་དགེ་གཉན་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཡན་ལག་སྟ་མ་སྟ་མས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མཐོང་བ་ལ་རྟོངས་པའི་བསྒྲིབས་པའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་བྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་ས་བོན་འདེབས་པའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀུན་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་

འགྱུར་བ་ལ་སྙོད་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིན་མོངས་པར་བྱེད། ཚོར་བས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འོངས་སྙོད་པའི་སྣོད་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིན་མོངས་པར་བྱེད། སྲེད་པས་ཡང་སྲིད་ལ་ཆགས་པའི་སྣོ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིན་མོངས་པར་བྱེད། ལེན་པས་ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སྙོར་བའི་སྣོ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིན་མོངས་པར་བྱེད། སྲིད་པས་ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྣོ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིན་མོངས་པར་བྱེད། སྐྱེ་རྒ་གཀྱེས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བའི་སྣོ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དབུས་མཐའ་ལས། སྨྲིབ་པའི་ཕྱིར་དང་འདིབས་པའི་ཕྱིར། །འཁྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་ཀུན་འཛིན་ཕྱིར། །རྫོགས་བྱེད་ཕྱིར་དང་གསུམ་སྙོད་ཕྱིར། །ཉེ་བར་སྙོད་ཕྱིར་སྡུད་པའི་ཕྱིར། །སྙོར་པའི་ཕྱིར་དང་མངོན་འདུའི་ཕྱིར། །དུ་ཁ་ཕྱིར་ནི་འགྲོ་ཀྱིན་མོངས། །ཞེས་གསུངས།

ཆོས་དུ་ལ་རྫོགས་ཚུལ།

བདུན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་གཉིས་ཚོ་ན་ལ་རྫོགས་ཏེ། མ་རིག་པ་སོགས་རྒྱུ་དུག་པོ་དེ་ཡང་ངེས་པར་ཆོ་དང་པོ་ལ་རྫོགས། འབྲས་བུ་དུག་པོ་དེ་ཆོ་གཉིས་པ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་ཆོ་སྟོང་ལ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ལྟུང་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད། ཆོ་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱི་གསོས་འདེབས་མ་རྒྱས་པར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས། རྟེན་དེ་ལ་སྔར་གྱི་ལས་དེ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་སྟེ་ལྟུང་སྐྱེ་བ་

གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟར་སྐྱེ་བའི་ལན་གྱངས་གཞན་ལ་རྩོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཚར་མི་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དོ་དེ་ཙོ་གཅིག་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སུ་སྐྱེ། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་དེའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སུ་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུག་པོ་དེ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུག་པོ་དེ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྟེན་དེ་ལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དོ་བརྒྱད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ཡོད་སྐྱེ་ཡང་ཚེ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་ཏེ། མི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མིར་སྐྱེ་བའི་ཚེ་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཚ་གཅིག་ཚོ་སྔ་མའི་འཆི་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་ཅིང་། ཚ་གཅིག་ཚོ་ཕྱི་མའི་བར་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་ན་ཚེ་བཞི་ཐད་ཀར་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། དེ་ནས་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ར། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེ་བཅའ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་དེ་འདྲའི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མིར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་ལན་གྱངས་གཞན་ལ་

རྒྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་དང་རང་གི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཆོ་རབས་གཞན་གྱི་ཆོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཡང་ཆོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྟོན་དུ་སོང་བའི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ནས་ཀི་འཕོས་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་སྲེད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཚ་གཅིག་ཅེ་སྟ་མའི་འཆི་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་ཅིང་ཆ་གཅིག་ཅེ་ཕྱི་མའི་བར་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཚེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་ཚེ་སྲོད་ལ་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསླང་ཀེ། ལྷན་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཚེ་སྨད་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཀུས་པ་མཐུ་ཅན་གྱི་སྲིད་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དྲུག་པོ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྔར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་ཡང་། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་དར་ཅི་ལས། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྐྱེ་གནས་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་གྲུབ་ཅིང་། ལས་བསགས་པ་ཡིན་ན། ཚེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་མིན་ན་ཚེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པའི་འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཚེ་རབ་གྲངས་ལས་འདས་པས་ཆོད་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཚར་ཡིན་གྱི་དེའི་ཚར་མིན་ནོ། །འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཚེ་རབ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཚེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། མཚམས་མེད་

ཀྱི་ལས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བ་དེ་ལས་བསགས་པའི་ཚོ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་
ངེས་པར་སྐྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བཤད་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་འང་། ཚེ་གཅིག་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དུ་མ་
བསགས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚེ་གཅིག་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དུ་མ་བྱས་
པའི་གང་ཟག་དེ་ཚེ་ཕྱི་མར་དམྱལ་བའི་རྟེན་ལ་ཚེ་རིང་ལ་ལྷས་ཆེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་
ཆེས་ལྷག་པར་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ལས་དུ་མས་ལྷས་གཅིག་
འཕེན་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དང་པོ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་དང་ཕྱི་མ་རྣམས་རྗོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
པོ་དེ་ཇི་ལྟར་བྱལ་ཡང་ཚེ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྗོགས་དགོས་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་
གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཚེ་གཅིག་ལ་རྗོགས། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཚེ་གཅིག་
ལ་རྗོགས། འབྲས་བུ་དྲུག་པོ་དེ་ཡང་ཚེ་གཅིག་ལ་རྗོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
ན།། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་ན་ཚེ་གཅིག་གིས་བསྡུས་པས་
མ་ཁྱབ་སྟེ། མིའི་སྐྱེ་སྟེད་དང་བར་སྟེད་གཉིས་པོ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་
འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཇུག་ལས། དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སྐྱེ་སྟེད་ཡིན་ན་ཡང་ཚེ་གཅིག་གིས་བསྡུས་པས་མ་ཁྱབ་
སྟེ།། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་མིའི་སྐྱེ་སྟེད་དུ་མ་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ།། ཀུན་བཏུས་ལས། ལས་གཅིག་གིས་ལྷས་དུ་མ་འཕེན་པ་ཡང་ཡོད། ལས་
གཅིག་གི་ལྷས་གཅིག་འཕེན་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག ལས་
གཅིག་གིས་ལྷས་དུ་མ་འཕེན་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་གཅིག་གིས་
མིའི་ལྷས་དང་དུད་འགའི་ལྷས་གཉིས་ཀ་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་གཅིག་གིས་མིའི་

སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ལུས་དང་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་གཉིས་ཀ་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཉེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་འཕགས་པའི་ལུས་དང་བ་གླང་སྐྱོད་པའི་ལུས་གཉིས་ཀ་འཕེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དང་པོར་ལུས་འཕགས་པོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་ཅིང་དེ་རྗེས་སུ་བ་གླང་སྐྱོད་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་རྒྱོང་འབྱུང་གྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་འབྱིན་པར་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལན་གྲངས་གཉན་ལ་རྒྱོང་འབྱུང་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེ་བ་གསུམ་པ་ཕན་ཆད་ལ་འབྱིན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨའི་མདོ་བསྡུབ་བཏུས་སུ་དངོས་པ་ལས། དགེ་སློང་དག དགེ་སློང་གི་འདི་ལྟ་སྟེ་སྐྱ་དང་མེན་མའི་མཚོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་མེམས་དང་བར་བྱས་པ་ལ་སྡེས། བཙུན་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །དགེ་སློང་དག དགེ་སློང་འདིས་ཇི་ཙམ་མོན་པའི་འོག་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཁྲིས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཐུག་གི་བར་བྱེ་མ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་འབྱུང་ལ་འོངས་སྐྱོད་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་གཅིག་གིས་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་སྐྱོང་ལ་སོགས་པ་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཉན་ཡང་། ཟློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཇི་སྙེད་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་ཆུ་ཕིགས་སྙུང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འོངས་སྐྱོད་པས་ཟད་པར་མི་འབྱུང་བའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་རང་གི་འབྲས་བུ་ཆོ་ཅབ་དུ་མའི་བར་དུ་འབྱིན་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་རང་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་

འབྲས་བུ་ལས་རང་ཉིད་བསགས་པའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོ་རབ་དུ་མའི་བར་
དུ་འབྱིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཁོ་ཚོ་རང་དུ་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་ལྔོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
གི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་འབྱིན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། ལན་གྲངས་གཉན་ལ་ལྔོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་
ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེ་བཡང་ཕྱི་མ་ལ་འབྱིན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་
རེ། དེར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དུ་མའི་བར་དུ་འབྱིན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གི་འདོད་ལྟ་རིག་དྲུག་ཏུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་
ཚེ་སྲུམ་ཙུ་རྩ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྱིལ་དྲུག་དང་། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་
འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྱིལ་དྲུག་པོ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གི་འཕངས་འབྲས་སུ་
ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་
སོང་། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་དེ་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་སྲུམ་ཙུ་རྩ་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བའི་
རྟེན་འབྲེལ་ཚོས་ཅན། རང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཆ་ཤེའི་རྟེན་
འབྲེལ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ཐལ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་
ཏེ། དེ་འདྲའི་ཆུལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་
སོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚེ་སྲུམ་ཙུ་རྩ་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ཆུལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་
གཏོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་

རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་དེ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིར་སྐྱེ་འགྱུར་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྲུམ་ཙུ་རྩ་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་འགྱུར་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བར་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ལྷ་རིག་རྟུག་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་ཐའད་ལས། སྟོན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་དུས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་གཞི་པ་དག་པ་བ་བསྒོམས་པས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྐྱེ་བསྒྲུབ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མཐོང་ནས་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཁེས་དང་། གསེར་ཕྲེང་ལས། གལ་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་འཕེན་པ་མེད་ན། ཕྱིར་མི་ཟོང་སྟེལ་མ་བསྒོམ་པ་དེས་གནས་གཙང་མར་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་དགོས་ལ། སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་ཟག་མེད་མ་ཐོབ་ཅིང་འཕགས་པའི་ཚེ་ལས་མ་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཁེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་ལ་དེ་སྟེལ་མས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་བསྒྲུབ་བས་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་དོན་གསང་ལས་འཆད་པ་ལྟར་བས་ཟློང་སོ། །ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐོང་ལས། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ཀྱི། །ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཁེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པ་ཡོད་ཅིང་། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་དུ་མ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ།

འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་བྱར་ནས། ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་མ་བྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལྟར་བྱལ་ཡང་ཆོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྲིད་ལེན་གཉིས་མངོན་དུ་བྱར་ནས་སྲིད་པ་མངོན་དུ་མ་བྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐྱེ་བ་མངོན་དུ་བྱར་ནས་ཏ་ཤེའི་མངོན་དུ་མ་བྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྲིད་པ་མངོན་དུ་བྱར་ནས་སྐྱེ་བ་མངོན་དུ་མ་བྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དེར་འཆི་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

ས་མཚུངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

བརྒྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག མ་རིག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལས་གང་དུ་བསགས་པའི་བསགས་ས་དེར་གཏོགས་ཏེ། མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་ཡིད་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀུན་བཞེའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བྱེད་རིག་པ་གང་ཞེག དེ་གཉིས་རྟེན་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་ས་དེར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙམ་ཅུ་པ་ལས། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སར་གཏོགས་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སར་གཏོགས་ཏེ། འདུ་བྱེད་དེར་གཏོགས་པ་གང་ཞེག ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་

གཞན་གྱི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་གང་གིས་སངས་གཏོགས་ཤེ་ན། དོན་གསང་རྣམ་ཨཱའི་པས། རྒྱུ་བའི་སা་པ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་འགྱུབ་པའི་ཚེན་མོངས་པ་ཡང་ངེས་པར་དེའི་སা་ཏོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྲིད་ལེན་གཉིས་གང་དུ་རྒྱུ་འགྱུར་བྱེད་སངས་གཏོགས་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་འོག་ས་རྣས་གོང་སར་རྒྱུ་བ་ལ་འབྱིག་ཀྱང་གོང་ས་རྣས་འོག་སར་རྒྱུ་བ་ལ་མི་འབྱིག་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་རྣས་འདོད་ལྡན་རྒྱུ་བ་དེའི་ཚེ་སྲིད་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་ཆེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འདོད་ཆེན་མེད་པ་ཚོས་མངོན་པའི་སྒྲིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རེ་ཞིག་ཆེན་ཡིད་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྒྲིར་ལམ་ཚོས་མངོན་པའི་སྒྲིག་འབྲིང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཆེན་ཡིད་དེ་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་འཚོར་བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ནི། རྣམ་པར་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཐད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྨིན་བླུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་གཞན་གྱི་ཆེན་མོངས་པས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྨིན་འབྱུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་རྣས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཚེ་སྲིད་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་

དང་པོའི་བའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཆེན་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་དགྲ་ལ་བར་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་ཡིན་ན་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགྲ་བའི་རྣམ་སྨིན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་ཉེན་གྱིས་དགྲ་ལ་བར་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་གྲུབ་ན། དེ་ཕྱིན་ལ་མི་དགེ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་འཕགས་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་ཐར་པར་འགྲུལ་ནས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་དོ་གྲུབ་པ་ན། ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་ཟེར་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་ཟེར་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་ཟེར་བའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་ཟེར་བའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ལེན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་ཟེར་བའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་ཟེར་བའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་ཟེར་བའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ལེན

པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཆེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོབས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཆེན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོབས་འཇུག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་ཆེན་མོངས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྣང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་ལྔག་མ་རྣམས་ས་མཚུངས་ཏེ། དེ་རྣམས་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལ་སྙུབ་བཞི་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ས་ཁོར་ནར་གཏོགས་པ། འཆི་ས་ཁོར་ནར་གཏོགས་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་སར་གཏོགས་པ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སར་གཏོགས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་སྐྱེ་ས་ཁོར་ནར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ། དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་དེ་འཆི་ས་ཁོར་ནར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་

པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་ཡང་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བྱུང་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡིན་ན་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀའི་སར་གཏོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུག་འགྲོ་ནས་འདོད་ལྷར་སྐྱེ་བའི་དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་སར་གཏོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་དེ་དུད་འགྲོའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དེ་འཆི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཀི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་འདོད་ལྷའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་དེའི་སྐྱེ་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་རིག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལས་གང་དུ་བསགས་པའི་བསགས་སར་གཏོགས་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་པར་བསམ་གཏན་གཉིས་ལས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེར་བསྟོགས་སྐྱེམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་མ་ཐོབ་པར་དེའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དེ་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་བཞིན་པའི་འདོད་ལྷའི་རྒྱུན་ཆག་ཀྱི་གང་ཟག་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། ཁ་ཅིག ས་དགུ་པོ་གང་རུང་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་མོང་མེད་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་གང་རུང་གང་ཞིག གཉིས་པ་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ངན་འགྲོའི་རྣམ་རྟོག་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དེའི་རྟེན་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ངན་སོང་བའི་རྣམ་རྟོག་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ན་རང་གི་འཚོར་དུ་བྱང་བའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ན་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མི་དགེ་བའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ།། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཆེན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙོ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་གང་ཞེག དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་

སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་བསྟོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྡུས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ས་དགུ་པོ་གང་རུང་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་བྱུང་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཞ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཚད་མེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་བྱུང་པའི་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་གང་ཞེག བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་དེའི་ཉོན་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཚད་མེད་ལས་འཁོར་དང་བཅས་པས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་གང་རུང་གང་ཞེག གཉིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་ཉོན་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱང་མ་ཡིན། དེ་དེའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྡུས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ཉོན་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་དངོས་གཞིའི་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་བསྒོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བསྒོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཀུན་སློང་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་མོང་ཙམ་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་གང་རུང་གང་ཞེག གཞིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། དེའི་ཀུན་སློང་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཙམ་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལ་གནས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཚོས་ཅན། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཐུ་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་བཞིན་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། གོང་གི་

རྟགས་གསལ་རྣམས་ལ་དཔྱད་དོ། །ས་དགུ་ནས་ས་དགུར་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་གཅིག་ལས། ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ས་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པོ་གང་རུང་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ས་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་ས་མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པོ་གང་རུང་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་ས་མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པོ་གང་རུང་ནས་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཡན་ལག་གཉན་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་ཐམས་ཅད་སྲིད་རྩེའི་སས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་ས་མི་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེས་བར་པ་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེ། དེ་དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། ས་དགུ་པོ་གང་རུང་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་ཏེ། འདོད་པའི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་གང་རུང་གང་ཞེག ཀུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་སྤངས་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཆེན་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་དགོས་པ་གང་ཞེག དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་

སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་ངན་འགྲོའི་རྟགས་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་གང་ཞེག མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བློད་སྟེ། དེ་དང་བླལ་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཀ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ངན་འགྲོའི་རྟགས་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བློད་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བློད་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཀྱོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་སྤང་དུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཉོན་སྤངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པོ་གང་རུང་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཀུན་སྦྱོང་དུ་བྱུང་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞེག དེ་ཡིན་ན་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཀུན་སྦྱོང་གིས་བསྡུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འདོད་པས་སས་བསྡུས་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་གང་རུང་གང་ཞེག གཉིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་སྤང་དུ་བྱུང་པའི་འདོད་ཉོན་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་གསོག་པ་གང་ཞེག དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དེ་མེད་པ་གང་ཞེག དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེ་བསྟོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བློད་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཀྱོབ་ལ་མ་ཉམས་

པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྣོམ་སྦྱང་དུ་བྱུང་པའི་འདོད་ཆེན་སྦྱངས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དང་བླལ་བའི་གང་ཟགས་ཀྱི་ནས་ཀོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེའི་ཚེར་བསྟོགས་སྐྲོམ་པ་ཙམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བསྐྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པོ་གང་ཟུང་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བའི་ཚེ་མ་རིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་བྱུང་པའི་མ་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཿ དེ་དེ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་གང་ཟུང་གང་ཞེག་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྣོམ་སྦྱང་དུ་བྱུང་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འདོད་ཆགས་མ་སྦྱངས་པའི་སོ་སྐྱེ་གི་རྟེན་ལ་གསོག་དགོས་པ་གང་ཞེག དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དང་བླལ་བའི་སོ་སྐྱེས་ཀྱིས་དེ་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྦྱངས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟགས་ཀྱིས་དེ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ཚེར་བསྟོགས་ཀྱི་དེ་ཡང་མེད། དེའི་དངོས་གཞིའི་དེ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐྱ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་དངོས་གཞིའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན་དེ་སྦྱངས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །ས་དགུ་པོ་གང་ཟུང་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་འདུ་བྱེད་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་འདོད་པའི་རྣམ་སྨིན་

འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བྱང་ཞེག ས་གཞན་བྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་བྱི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོས་པའི་གཞིར་བྱུང་པའི་གཙོ་བོའི་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེའི་ཚེ་མིང་གཟུགས་སོགས་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་འདོད་པའི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་བུང་ཞེག ས་གཞན་བྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་བྱི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་སྲེད་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་འདོད་པའི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང་མོང་ཞེག ས་གཞན་གྱི་ཅོན་མོང་པས་ས་གཞན་བྱི་རྣམ་སྨིན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་འདེབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་རྣམ་སྨིན་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་ཞེག ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་བྱི་རྣམ་སྨིན་འབྱུང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་ཟ་གཉིས་པོ་དེ་དེར་གཏོགས་ཏེ། དེ་འདོད་པའི་རྣམ་སྨིན་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བྱུང་འབྲས་གང་ཞེག ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྨིན་འབྱུང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་གཞན་ལ་རིགས་འབྱེད།

ཇི་ལྟར་སྣོམ་ཚུལ།

དབུ་པ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་། ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་། ལུགས་དང་

མི་མཐུན་པས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་
དང་མི་མཐུན་པར་བལྟའོ། །ཞེས་བསྟུངས། དོན་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྣོམ་
ཚུལ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་ནས། ཆོར་བ་ལས་རང་གི་
འབྲས་བུར་བྱུར་པའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བ་སོགས་སུ་སྣོམ་པ་ལུགས་མཐུན་དང་། རྒ་ཤི་
བྱུང་རྒ་ཤི་གང་ལས་བྱུང་ན་དེ་སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་། ཞེས་པ་ནས་སྲིད་པ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་
པའི་ཆོར་བའི་རྒྱན་གྱིས་བྱུང་བ་སོགས་སུ་སྣོམ་པ་ནི་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྣོམ་པའི་རིམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་ཏུ་སྣོམ་ཚུལ་ཡོད་
དེ། མ་རིག་པ་འགག་པས་འདུ་བྱེད་འགག་པ་སོགས་སུ་སྣོམ་པ་ནི་ལུགས་འབྱུང་བྱུ་
སྣོམ་པ་དང་། རྒ་ཤི་འགག་གོ་རྒ་ཤི་གང་འགག་པས་འགག་ན་སྐྱེ་བ་འགག་པས་
སོ། །སྐྱེམ་པ་སོགས་སུ་སྣོམ་པ་ནི་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་སྣོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། རྒ་ཤི་རྒ་ཤི་ཀུན་འབྱུང་རྒ་ཤི་འགོག་པ། རྒ་ཤི་
འགོག་པ་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ། ཞེས་སོགས་སུ་སྦྱར་བ་རྣམས་བདེན་པ་རྣམ་བཞག་གི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སའི་
དངོས་གཞིར་ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་ནས་བརྟུང་སྟེ་
ལུགས་ལས་ལྡོག་པའི་གོ་རིམ་དུ་བསྟན་ཅེ་ན། བདེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐར་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ནི། རྒ་ཤི་བྱུང་དེ་གང་
ལས་བྱུང་ན་སྐྱེ་བ་ལས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒ་ཤི་འགག་ཅེས་སོགས་སུ་
གཏོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྡུག་བདེན་དང་སྡུག་བདེན་འགག་པའི་འགོག་ལྡན་

ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཆ་གཉིས་པོ་དེ་སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་ཉོན་ཅྱི་རྣམ་སྨིན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་ཅྱི་ལྟར་འབྱུང་བ་སོགས་དང་། མ་རིག་པ་འགག་པས་འདུ་བྱེད་འགག་པ་སོགས་སྙུག་གཏོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ནི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྟོགས་ཟིན་ཙོགས་པར་བྱས་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ཐུབ་པར་ཅན་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་འཇུག་ལྟོག་ལ་མཁས་ཤིང་དེ་ལ་འདོར་ལན་བྱས་པས་ཕན་བདེ་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན་ཐུབ་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།། །།

བར་བྱང་སྨོན་ཚིག

ཨོ་ རྣམ་བྱོལ་ཞེ་བའི་རྒྱུ་མཆོར་རོ་གཅིག་ཀྱ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་གྱུང་། །
ཚོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་བྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་ཡོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྣོ་མེ་སྟོང་ཕུག་བརྒྱ། །
གདངས་ཀྱ་རྒྱུད་ལྟའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ཧོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཕྱག་སེཊྛའི་རིང་ལུགས་སྣོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སངྒས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཤར་དག་དཔར་དུ་བསྒྲུབ་དང་བསྒྲུབ་འགྱུར་གང་ལའང་སྣང་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོའི་སྐོན་ཆོག་ཏུ་ཕྱག་འཚལ་སྣ་ཚོགས་དག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། །།སརྦ་མངྒ་ལཾ། །

སྒྲིག་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

སེར་བྱེས་དང་མཛོད་གློག་ཁྲབ་སྤེ་ཚན་ནས་ཀྱི་ལས་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་གསུང་ཞར་ཕྱིན་རྒྱར་བགོལ་དབང་བསྒྲུབ་བྱེད་སྐབས་དབང་ཐེངས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཞུ་དག་དང་དྲག་ཚགཔ་བསྒིགས་པ་ཡོ། ཤ ལོའི་སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲྭ།

ལྷན་རེར་དཀར་རིན་པོ་ཆེ། ཏེ་བློ་བཟང་བསྟན་སྐྱོང་།
མངའ་བདག་དབང་སངས་རྒྱས། ཏེ་བྱམས་པ་ཕུན་ཚོགས། ཏེ་བྱམས་པ་སྐལ་ལྡན།

ཕྱི་ལོ་༢༠༠ ལོར་དབང་ཐེངས་གསུམ་པ་སྤྱང་ཡང་དབང་བསྒྲུབ་བྱེད་སྐབས་ལྟོ་རྒྱལ་མཚན་ཁན་བདེ་ལགས་ནས་སྒྲིགས་ཁུངས་ཆེར་བཞེས་ཀྱི་ཞུ་དག་གནང་བ་དང་། ཕྱག་དབེ་འདི་ཉིད་དབང་བསྒྲུབ་སྐབས་བྱ་བའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ལ་རོགས་སྐྱོང་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྒྲིགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། དགེ་ཚཁེས་དངོས་བྱེ་བཙོ་དབང་ནས།

སེར་བྱེས་དབེ་མཛོད་གློག་ཁྲབ་སྤེ་ཚན་ནས་དབང་དུ་བསྒྲུན།
སེར་བྱེས་དབེ་མཛོད་ཁང་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད།
འགན་འཛིན·····ཏེ་རོར་དགེ་ཚཁེས་དངོས་བྱེ་བཙོ་དབང་།
ཕྱག་རོགས·····ཏེ་བྱམས་པ་དབང་འདུས། བློ་ཚ་དོན་འགྲུབ།
ཚེ་རིང་བསོད་ནམས། ཡ་ས་བློ་བཟང་། བློ་བཟང་མགོན་པོ། བློ་བཟང་སྒྲུབ་བསྟན།
དེབ་གཟུགས་ཌུས་འགོད་པ·····ཏེ་འཚི་མེད་རྡོ་རྗེ། མགོན་པོ་དབྱ་འདུལ།
ཕུན་ཚོགས་ཚེ་རིང་། ལྷན་སྒྲུབ་བསྟན་ལྡང་རྟོགས། ཏེ་ཕུར་བུ་ཚེ་རིང་། བློ་བཟང་
བསྟན་དར། བ་བློ་བཟང་སྟོབས་རྒྱལ།